

Bundel - Algemeen Bestuur van 3 juli 2024

Agenda bijlagen

2024-07-03 Agenda Algemeen Bestuur

- 3 Aanwijzing leden DB, portefeuillevverdeling en concept reglementen
3. Memo uitgangspunten regionale samenwerking
- 3.a Aanwijzing voorzitter, vicevoorzitter en leden dagelijks bestuur
Gevraagd besluit:
Het Algemeen Bestuur besluit:
1. Ron König te benoemen als voorzitter van het AB en als voorzitter van het DB
2. Eva Boswinkel te benoemen als vicevoorzitter van het AB en als vicevoorzitter van het DB
3. Paula Jorritsma te benoemen als lid van het DB
3.a. Memo aanwijzing voorzitter, vicevoorzitter en leden dagelijks bestuur
- 3.b Portefeuillevverdeling algemeen bestuur
Gevraagd besluit:
Het Algemeen Bestuur besluit:
1. In te stemmen met de voorgestelde portefeuillevverdeling.
Bijlage wordt volgende week toegevoegd
3.b. Memo Portefeuillevverdeling leden algemeen bestuur
- 3.c Concept reglementen
Gevraagd besluit:
Het Algemeen Bestuur besluit:
1. Kennis te nemen van de voorliggende conceptreglementen;
2. Aandachtspunten mee te geven met betrekking tot de conceptreglementen;
3.c.4. RAC - Concept reglement van orde
3.c.5. Concept reglement – Strategische Board
3.c.6. Concept reglement – Programmaberaden
3.c.7. Concept reglement – Gemeentesecretarissenoverleg
3.c.1. Memo concept reglementen
3.c.2. Concept reglement – Algemeen Bestuur
3.c.3. Concept reglement – Dagelijks Bestuur
- 4.a Verstedelijking in balans (opgave 1)
Gevraagd besluit:
Het Algemeen Bestuur besluit:
· *Bestuurlijke aandachtspunten te formuleren bij de Contourenschets Verstedelijking in Balans om daarmee verbeteringen aan te brengen, zodat het document in september in het P-Beraad Gebiedsontwikkeling en AB Stedendriehoek vast kan worden gesteld als strategisch gesprekdocument met het Rijk en gemeenteraden.*
Te beantwoorden vragen:
1. *Geven de vier schetsen voldoende onderscheid om het gesprek te voeren over de toekomstige ontwikkeling van onze regio?*
2. *Wordt voldoende duidelijk welke betekenis Verstedelijking in balans in de regio kan hebben?*
3. *Wordt in de 4 schetsen voldoende onderscheidend ingegaan op de leidende principes (brede welvaart: natuurlijk systeem als basis, identiteit als basis, meervoudig en zorgvuldig ruimtegebruik)?*
4. *Welke aanvullende aandachtspunten of vragen voor het vervolg geeft u mee?*
Bijlage Contourenschets wordt volgende week toegevoegd
4.a.1. Memo Contourenschets Verstedelijking in balans
4.a.2. Concept Contourenschets Verstedelijking in Balans
- 4.c Ruimte voor Defensie
Gevraagd besluit:
Het Algemeen Bestuur besluit:
1. Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
4.c. Memo stand van zaken 'Ruimte voor Defensie'
- 5 Regio Deal (hamerstuk)

Gevraagd besluit:

Het algemeen bestuur besluit in te stemmen met:

- a. het convenant tussen rijk en regio voor de Regio Deal 'Sterker in 3D' en deze namens en op verzoek van partners in de regio te ondertekenen.*
- b. de samenwerkingsafspraken binnen de regio voor de looptijd van de Regio Deal 'Sterker in 3D' en de samenwerkingsovereenkomst hiervoor te ondertekenen, onder voorwaarde dat bij punt 6.8.a (financiering programmateam uitvoering Regio Deal) nog voor de daadwerkelijke ondertekening in september afspraken zijn gemaakt tussen partners.*
- c. het versturen van bijgevoegde raadsinformatiebrief naar de gemeenteraden.*

5.5. Planning korte termijn Regio Deal S3D

5.6.a. Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal 'Sterker in 3D'

5.6.b. SOK Bijlage 2 Selectiecriteria

5.7. Nieuwsbrief Update 13 juni Regio Deal 'Sterker in 3D'

5.1. Memo Besluitvorming Regio Deal

5.2. Concept Raadsinformatiebrief Regio Deal

5.3. Aanbiedingsbrief Regio Deal

5.4. Convenant Regio Deal 'Sterker in 3D'

6.a Het verhaal van de Regio

Het AB wordt meegenomen in de input die is opgehaald (vanuit de Board, de raadsconferentie, overige gesprekken) en gevraagd hierop te reflecteren en aan te vullen. Het gaat hierbij om een eerste reactie. In de zomer wordt gewerkt aan het opstellen van het verhaal, waarna na de zomer het verhaal wordt vastgesteld.

240703 Presentatie Verhaal Regio Stedendriehoek

6.c European Week of Regions and Cities (EWRC)

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

- 1. Kennis te nemen van het concept programma en eventuele aandachtspunten mee te geven.*

6.c. Concept programma EWRC

7.a Vaststelling Jaarstukken 2023, incl. bestedingsvoorstel

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

- 1. De jaarstukken 2023 vast te stellen en conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen en aan te bieden aan het college en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.*
- 2. In te stemmen met het bestedingsvoorstel overschot 2023:*
 - a. Om het positieve resultaat à €111.971 met betrekking tot de reguliere bedrijfsvoering te besteden aan de agendabudgetten van programma 1 en daar een reserve overlopende projecten 2023 voor te vormen;*
 - b. Om het positieve resultaat à €149.167 dat wordt veroorzaakt door de vrijval van de Mobiliteitssubsidies te reserveren voor uitgaven op het gebied van mobiliteit en hiertoe een bestemmingsreserve Mobiliteit te vormen.*

7.a.2 Jaarrekening 2023 GR Stedendriehoek

7.a.3 Accountantsverslag 2023 GR Stedendriehoek

7.a.1 Memo Vaststellen Jaarstukken 2023, inclusief bestedingsvoorstel

7.b Vijfmaandenrapportage

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

- 1. Kennis te nemen van de Eerste Vijfmaandenrapportage en Prognose 2024*

7.b.2 Eerste Vijfmaanden en Prognose 2024

7.b.1 Memo Vijfmaandenrapportage

7.c Begrotingswijzigingen 2024

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

- 1. De in de memo opgenomen begrotingswijzigingen vast te stellen*

7.c.1 Begrotingswijzigingen 2024

Agenda Algemeen Bestuur

Plaats en datum:	Deventer, 3 juli 2024
Tijd:	9.30-11.30
Locatie:	Oude Raadzaal
Zaaknummer:	0000487873
Genodigden:	Apeldoorn: Nick Derks Brummen: Geert van Rumund Deventer: Ron König (voorzitter) Epe: Tom Horn Heerde: Olaf Prinsen Lochem: Sebastiaan van 't Erve Voorst: Paula Jorritsma Zutphen: Eva Boswinkel (vice-voorzitter) RS3H: Ineke Lijnema (secretaris) Geert Janssen (bestuursadviseur)
Afwezig:	
Kopie aan:	Financieel ambtenaren, leden Strategisch Team

9.00 – 9.30 | *Fotosessie nieuwe Algemeen Bestuur (tuin Stadhuis)*

1. Opening, mededelingen en ingekomen stukken

2. Verslag Dagelijks Bestuur van 29 mei en 12 juni

Gevraagd besluit:

Het algemeen bestuur besluit:

1. het conceptverslag en de concept besluitenlijst DB 29 mei 2024 vast te stellen
2. het conceptverslag en de concept besluitenlijst DB 12 juni 2024 vast te stellen

Bijlage:

- 2.1. Concept verslag DB 29 mei 2024
- 2.2. Concept besluitenlijst 29 mei 2024
- 2.3. Concept verslag DB 12 juni 2024
- 2.4. Concept besluitenlijst 12 juni 2024

3. Aanwijzing leden DB, portefeuilleverdeling en concept reglementen

Bijlage:

3. Memo uitgangspunten regionale samenwerking

a. Aanwijzing voorzitter, vicevoorzitter en leden dagelijks bestuur

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Ron König te benoemen als voorzitter van het AB en als voorzitter van het DB
2. Eva Boswinkel te benoemen als vicevoorzitter van het AB en als vicevoorzitter van het DB
3. Paula Jorritsma te benoemen als lid van het DB

Bijlage:

3.a. Memo aanwijzing voorzitter, vicevoorzitter en leden dagelijks bestuur

b. Portefeuilleverdeling algemeen bestuur

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. In te stemmen met de voorgestelde portefeuilleverdeling.

Bijlage:

3.b. Memo Portefeuilleverdeling leden algemeen bestuur (volgt)

c. Concept reglementen

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van de voorliggende conceptreglementen;
2. Aandachtspunten mee te geven met betrekking tot de conceptreglementen;

Bijlage:

3.c.1. Memo concept reglementen

3.c.2. Concept reglement – Algemeen Bestuur

3.c.3. Concept reglement – Dagelijks Bestuur

3.c.4. Concept reglement – Raadsadviescommissie

3.c.5. Concept reglement – Strategische Board

3.c.6. Concept reglement – Programmaberaden

3.c.7. Concept reglement – Gemeentesecretarissenoverleg

4. Verstedelijking in balans

a. Verstedelijking in balans (opgave 1)

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

- Bestuurlijke aandachtspunten te formuleren bij de Contourenschets Verstedelijking in Balans om daarmee verbeteringen aan te brengen, zodat het document in september in het P-Beraad Gebiedsontwikkeling en AB Stedendriehoek vast kan worden gesteld als strategisch gesprekdocument met het Rijk en gemeenteraden.

Te beantwoorden vragen:

1. Geven de vier schetsen voldoende onderscheid om het gesprek te voeren over de toekomstige ontwikkeling van onze regio?
2. Wordt voldoende duidelijk welke betekenis Verstedelijking in balans in de regio kan hebben?
3. Wordt in de 4 schetsen voldoende onderscheidend ingegaan op de leidende principes (brede welvaart: natuurlijk systeem als basis, identiteit als basis, meervoudig en zorgvuldig ruimtegebruik)?
4. Welke aanvullende aandachtspunten of vragen voor het vervolg geeft u mee?

Bijlagen:

4.a.1. Memo Contourenschets Verstedelijking in balans

4.a.2. Concept Contourenschets Verstedelijking in Balans (nazending 24 juni)

b. Regioarrangement (opgave 2 – 5)

Ter kennisname, Tom Horn geeft een korte mondelinge toelichting op de stand van zaken

c. Ruimte voor Defensie

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Bijlage:

4.c. Memo stand van zaken 'Ruimte voor Defensie'

5. Regio Deal (hamerstuk)

Gevraagd besluit:

Het algemeen bestuur besluit in te stemmen met:

- a. het convenant tussen rijk en regio voor de Regio Deal 'Sterker in 3D' en deze namens en op verzoek van partners in de regio te ondertekenen.
- b. de samenwerkingsafspraken binnen de regio voor de looptijd van de Regio Deal 'Sterker in 3D' en de samenwerkingsovereenkomst hiervoor te ondertekenen, onder voorwaarde dat bij punt 6.8.a (financiering programmteam uitvoering Regio Deal) nog voor de daadwerkelijke ondertekening in september afspraken zijn gemaakt tussen partners.
- c. het versturen van bijgevoegde raadsinformatiebrief naar de gemeenteraden.

Bijlage:

5.1. Memo Besluitvorming Regio Deal

5.2. Raadsinformatiebrief Regio Deal

5.3. Aanbiedingsbrief Regio

5.3. Convenant Regio Deal 'Sterker in 3D'

5.4.a. Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal 'Sterker in 3D'

5.4.b. SOK Bijlage 2 Selectiecriteria

5.5. Planning korte termijn Regio Deal S3D

5.6. Nieuwsbrief Update 13 juni Regio Deal 'Sterker in 3D'

6. Strategische Board, lobby en communicatie

a. Het verhaal van de Regio

Het AB wordt meegenomen in de input die is opgehaald (vanuit de Board, de raadsconferentie, overige gesprekken) en gevraagd hierop te reflecteren en aan te vullen. Het gaat hierbij om een eerste reactie. In de zomer wordt gewerkt aan het opstellen van het verhaal, waarna na de zomer het verhaal wordt vastgesteld.

b. Lobbybrief nieuw kabinet

Gevraagd besluit:

Het algemeen bestuur besluit:

1. Bijgevoegde brief aan het nieuwe kabinet te versturen

Bijlage:

6.b.1. Brief aan het nieuwe kabinet (volgt)

c. European Week of Regions and Cities (EWRC)

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van het concept programma en eventuele aandachtspunten mee te geven.

Bijlage:

6.c. Concept programma EWRC

7. Financiën (hamerstuk)

a. Vaststelling Jaarstukken 2023, incl. bestedingsvoorstel

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De jaarstukken 2023 vast te stellen en conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen en aan te bieden aan het college en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.
2. In te stemmen met het bestedingsvoorstel overschot 2023:
 - a. Om het positieve resultaat à €111.971 met betrekking tot de reguliere bedrijfsvoering te besteden aan de agendabudgetten van programma 1 en daar een reserve overlopende projecten 2023 voor te vormen;
 - b. Om het positieve resultaat à €149.167 dat wordt veroorzaakt door de vrijval van de Mobiliteitssubsidies te reserveren voor uitgaven op het gebied van mobiliteit en hiertoe een bestemmingsreserve Mobiliteit te vormen.

Bijlage:

7.a.1 Memo Vaststellen Jaarstukken 2023, inclusief bestedingsvoorstel

7.a.2 Jaarrekening 2023 GR Stedendriehoek

7.a.3 Accountantsverslag 2023 GR Stedendriehoek

b. Vijfmaandenrapportage

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van de Eerste Vijfmaandenrapportage en Prognose 2024

Bijlage:

7.b.1. Memo Vijfmaandenrapportage

7.b.2. Vijfmaandenrapportage

c. Begrotingswijzigingen 2024

Gevraagd besluit:

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De in de memo opgenomen begrotingswijzigingen vast te stellen

Bijlage:

7.b.1. Memo Begrotingswijzigingen

8. Rondvraag en sluiting

Uitgangspunten Regionale samenwerking

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt:
Onderwerp: Samenstelling Dagelijks Bestuur
Opsteller: Ineke Lijnema
Portefeuillehouders: Ron König en Ton Heerts
Bijlagen: n.v.t.

Post- en bezoekadres
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

info@regiostedendriehoek.nl
www.regiostedendriehoek.nl

1. Inleiding

Regio Stedendriehoek. Apeldoorn, Deventer, Zutphen

Na een aantal jaren als Cleantech Regio te hebben geopereerd, inclusief een langjarige Regio Deal, groeide in de loop van 2022 het besef dat de structuur van de 8 gemeenten die samenwerken onder de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) en een Stichting Strategische Board (triple helix) van nieuw elan diende te worden voorzien. Belangrijkste reden was de toenemende aandacht voor de regionale ontwikkelingen maar zeker ook de te complexe structuur van 2 werkorganisaties waardoor er niet altijd even effectief en efficiënt kon worden geopereerd. De Cleantech Regio heeft de regio veel gebracht. Het leverde veel nieuwe energie, een Regio Deal en impulsen voor initiatieven ten goede aan het bedrijfsleven en de onderzoeks- en onderwijsinstellingen die onze regio rijk is. Cleantech legde de basis voor de regio van nu. Een regio die gekenmerkt wordt door diversiteit, waar de gemeenten ook nog eens een stevige relatie hebben met groen en water en met andere regio's als Salland, Achterhoek en Veluwe. Toch is er sprake van een uniek karakter door het groen en de rivier; de diversiteit van kleine kernen en grote steden onderstreept dat.

In de afgelopen jaren zijn verschillende rapporten verschenen als de Kracht van Oost en rapporten van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Economische Zaken en Klimaat waar het toenemend belang van de regionale opgaves genoemd wordt. De grote opgaves van Woningbouw, (Regionale) Energie Transitie en Mobiliteit vormen grote (deels) nieuwe vraagstukken. Naast de fysieke opgaven deed de term Brede Welvaart meer en meer z'n intrede. De vergrijzende bevolkingssamenstelling in z'n algemeenheid, en voor Oost-Nederland en de Regio Stedendriehoek in het bijzonder, vraagt om actie. Wat betekent het voor onder andere voorzieningen als zorg, (beroeps-)onderwijs, cultuur, openbaar vervoer en veiligheid, is een toenemende vraag. Hoe houden we voldoende werkenden voor de bedrijven en instellingen? Hoe houden we de jongeren in de regio? Hoe gaan we om met ons strategisch arbeidsmarktbeleid?

Het leidde in de loop van 2022 tot het nodige informeel en formeel overleg tussen verschillende burgemeesters en colleges. Ook de ambtelijke organisaties, het bedrijfsleven, het onderwijs en andere maatschappelijke organisaties sloten daar bij aan. Na de nodige 'hobbels' te hebben genomen en in het besef dat de kracht van de toekomst in samenwerking ligt, werd op 8 februari 2023 de Uitvoeringsagenda Regio Stedendriehoek aangeboden aan de Minister President. Vanaf dat moment ging het snel en vormden de contouren zich van 1 gezamenlijke werkorganisatie. Lange lijnen werden geschetst als houvast en die lijn werd door alle 8 burgemeesters en de colleges onderschreven. Op 4 juli 2023 ging de nieuwe Strategische Board van start met een mix van bestuurders en vertegenwoordigers uit de Ondernemers, het Onderwijs en de Overheid. Zowel de provincie Overijssel als de provincie Gelderland steunden de vernieuwde aanpak. Het nieuwe elan werd ook buiten de regio zichtbaar tijdens de EWRC in Brussel, door het bezoek van verschillende ministers aan de regio en het benoemen van de Stedendriehoek in de Contourennotitie Nota Ruimte.

De Gemeenschappelijk Regeling (GR) van de 8 gemeentes werd in de grondverf gezet en de kern daarvan was gelijkwaardigheid tussen de deelnemende gemeentes. Elke gemeente krijgt 1 stem in het nieuwe

Algemeen Bestuur dat vanaf 1 juli 2024 gaat functioneren. En dat is bijzonder. De regio kent in 2024 ongeveer 460.000 inwoners en gaat op weg naar 500.000 inwoners. Heerde heeft ruim 4% van het aantal inwoners en Apeldoorn ruim 36%. Het maakt duidelijk dat het uniek te noemen is dat in de wettelijke GR tussen de gemeenten is afgesproken dat het principe van 1 stem per gemeente telt ongeacht het aantal inwoners. Het nieuwe elan werd ook doorgetrokken naar de gemeenteraden. Een nieuwe Raadsadviescommissie zal zorg dragen voor nauwere betrokkenheid van de raden zonder de controlerende taak los te laten. Een onderzoek van de Rekenkamers van de gemeenten onderkent dat belang. Dat kan alleen omdat er vertrouwen is. En dat vertrouwen wordt verder zichtbaar door een roulerend voorzitterschap van de GR tussen Deventer en Apeldoorn. En dat ondanks dat de Strategische Board niet langer functioneert op een juridische grondslag maar op basis van een netwerk. Een netwerk dat nog wel een positie kent in de GR als adviescommissie. De Board ontwikkelt zich verder en kan gevraagd door overheden - maar ook ongevraagd opereren. De beide voorzitters zijn de boegbeelden van de regio en worden op die manier ook ondersteund.

De wijzigingen die in ruim een jaar tijd zijn/worden doorgevoerd, zowel in de GR als de Strategische Board, zijn fundamenteel. Eind 2025 wordt een uitgebreide evaluatie gehouden naar het functioneren van de nieuwe GR en de werkwijze van de Strategische Board.

Wat de doorkijk naar 2030 en 2040 betreft: de kracht van de regio is ook dat zij in voor- en tegenspoed blijft investeren in de meest brede zin van het woord. Het Rapport 'Elke Regio Telt', dat op verzoek van de regering in maart 2023 werd gepresenteerd en in de zomer van 2023 werd voorzien van een reactie van het kabinet en later meerdere keren is besproken in de Tweede Kamer, maakt dat nog eens duidelijk. De Regio Stedendriehoek maakt onderdeel uit van Oost-Nederland en ligt gunstig in het midden van Nederland. Het maakt ook dat gezamenlijk optrekken met de Regio Achterhoek, Regio Twente en Regio Zwolle voor de hand ligt. En dat geldt uiteraard ook voor Salland, Achterhoek en Veluwe die regionaal ook de nodige relaties kennen op cultuur en toerisme. Hierbij verliezen we de samenwerking met de andere regio's, waaronder de Groene Metropool Regio en Regio FoodValley, niet uit het oog. Dubbelingen worden zoveel als mogelijk voorkomen.

Bovenstaande vormt de grondslag voor de uit te werken reglementen en besluiten die onder de nieuwe gemeenschappelijke regeling vallen. Verderop in dit memo worden de uitgangspunten voor de verschillende reglementen uitgewerkt.

2. Toelichting

Per 1 juli 2024 gaat de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek in. Vanaf dat moment is een Algemeen Bestuur (AB) van kracht waar de 8 gemeenten elk met 1 vertegenwoordiger aan deelnemen en alle besluitvorming op strategische thema's plaatsvindt. Ook wordt gewerkt met een Dagelijks Bestuur (DB) waarvan de rol en samenstelling wezenlijk verandert ten opzichte van de huidige regeling. Een 3^e wijziging betreft de rol en positie van de Strategische Board en hoe deze zich verhoudt tot het AB.

In dit memo vindt u de uitgangspunten voor het AB, de Strategische Board en het DB. Deze gaan onder andere over rol en samenstelling, over het voorzitterschap en de onderlinge verhouding tussen AB en Board en AB en DB.

3. Uitgangspunten

Algemeen Bestuur

- Het AB bestaat uit een vertegenwoordiging van de 8 gemeenten; het college van elke gemeente wijst 1 lid en 1 plaatsvervangend lid van het AB aan (opgenomen in de regeling).
- In het AB vindt besluitvorming plaats op basis van '1 gemeente, 1 stem' (opgenomen in de regeling).
- In het AB vindt alle besluitvorming op strategische thema's plaats. Besluitvorming op het gebied van de organisatie, die wettelijk bij het DB belegd is, wordt standaard in het AB besproken. Het DB neemt de besluitvorming van het AB over (opgenomen in de reglementen).
- Het AB kiest uit haar midden de voorzitter voor de duur van een raadsperiode (opgenomen in de regeling).
- Het voorzitterschap van het AB ligt bij de gemeente Apeldoorn of Deventer; per raadsperiode wordt onderling bepaald welke gemeente het voorzitterschap op zich neemt; levert de ene gemeente de

voorzitter van het AB, dan levert de andere gemeente de voorzitter van de Board (opgenomen in de reglementen).

Strategische Board

- De Strategische Board bestaat uit een vertegenwoordiging vanuit overheid, ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en andere maatschappelijke partners (opgenomen in het reglement).
- De Strategische Board is een adviescommissie van het AB (opgenomen in de regeling).
- Het AB legt strategische besluiten met impact op de regio voor advies aan de Strategische Board voor. De Board kan ook ongevraagd advies geven (opgenomen in het reglement).
- De Strategische Board heeft daarnaast een rol in het aanjagen van het regionale ecosysteem, de externe positionering van de regio en de lobby richting Rijk en Europa (opgenomen in het reglement).
- Inhoudelijke leidraad voor het handelen van de Strategische Board zijn de Strategische Agenda en de Uitvoeringsagenda 2023-2030 van de Regio Stedendriehoek (opgenomen in het reglement).
- Het voorzitterschap van de Strategische Board ligt bij de gemeente Apeldoorn of Deventer; per raadsperiode wordt onderling bepaald welke gemeente het voorzitterschap op zich neemt levert de ene gemeente de voorzitter van het AB, dan levert de andere gemeente de voorzitter van de Board (opgenomen in de reglementen).

Samenwerking voorzitters AB – Strategische Board (wordt niet opgenomen in de reglementen)

- De voorzitters van het AB en de Strategische Board stemmen regulier met elkaar af over strategie, procesgang, communicatie en lobby in het 4-wekelijkse voorzittersoverleg. Naast de voorzitters sluiten ook de secretaris/directeur, de manager Strategische Board en de bestuurlijk verbinder aan.
- De voorzitters houden elkaar actief op de hoogte van wat er speelt binnen en buiten de regio en brengen dit indien nodig over naar de achterban.
- De voorzitters fungeren beide als extern boegbeeld en zijn de 1^e aangewezen personen als het gaat om media-uitingen.
- De voorzitters vertegenwoordigen gezamenlijk de regio tijdens de bestuurlijke overleggen met gedeputeerden van de provincie Gelderland en Overijssel en de lobby-overleggen met de Commissarissen van de Koning van beide provincies.

Dagelijks Bestuur

- Het DB bestaat uit 3 leden die worden aangewezen door het AB, uit zijn midden (opgenomen in de regeling).
- Leden zijn de voorzitter en vicevoorzitter van de Regio Stedendriehoek (aangewezen door het AB), aangevuld met één lid (opgenomen in het reglement).
- Het DB is evenwichtig samengesteld, waarbij minimaal één van de leden afkomstig is uit een gemeenten anders dan Apeldoorn, Deventer of Zutphen (opgenomen in het reglement).
- Het DB fungeert als agendacommissie voor het AB (opgenomen in de toelichting op de regeling en in het reglement).
- De agenda van het AB wordt voorafgaand door het DB opgesteld. De agendapunten en bijbehorende stukken worden niet inhoudelijk besproken of vastgesteld (opgenomen in het reglement).
- Zwaarwegende besluiten voortvloeiend uit de wettelijke bevoegdheden van het DB, zoals de aanstelling van de secretaris/directeur of het vaststellen van de begroting, neemt het DB alleen na overleg met het AB (opgenomen in de toelichting op de regeling en in het reglement).

Voorzitterschap/vicevoorzitterschap AB en samenstelling DB

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 3a
Onderwerp: Voorzitterschap/vicevoorzitterschap AB en samenstelling DB
Opsteller: Ineke Lijnema
Portefeuillehouder: n.v.t.
Bijlagen: 3. Memo uitgangspunten regionale samenwerking

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Ron König te benoemen als voorzitter van het AB en als voorzitter van het DB
2. Eva Boswinkel te benoemen als vicevoorzitter van het AB en als vicevoorzitter van het DB
3. Paula Jorritsma te benoemen als lid van het DB

1. Aanleiding

Vanaf 1 juli 2024 is de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek van kracht. Volgens de regeling wijst het Algemeen Bestuur (AB) uit zijn midden de voorzitter, vicevoorzitter en de leden van het Dagelijks Bestuur (DB) aan.

2. Toelichting

Op 12 juni 2024 heeft het Dagelijks Bestuur, in samenstelling bijeen onder de toenmalige regeling, gesproken over de uitgangspunten van de regionale samenwerking. Het memo in de bijlage is vastgesteld, inclusief 2 wijzigingen:

- a. het voorzitterschap van Apeldoorn en Deventer rouleert over de GR en Strategische Board (levert de ene gemeente bestuurlijk de voorzitter voor de GR, dan levert de andere gemeente bestuurlijk de voorzitter van de Board)
- b. de zin die refereert naar overleg tussen de burgemeesters van Apeldoorn, Deventer en Zutphen wordt verwijderd, dit is geen vast onderdeel van de governance. Deze wijzigingen zijn doorgevoerd in de bijgevoegde definitieve versie.

Het huidige AB (de Regioraad) heeft voor de raadsperiode 2022-2026 als voorzitter Ron König (gemeente Deventer) aangewezen en als vicevoorzitter Eva Boswinkel (gemeente Zutphen). Met de vaststelling van het memo van uitgangspunten op 12 juni 2024, heeft het DB ingestemd met het voorstel om dit besluit te handhaven voor de resterende raadsperiode en Ron König en Eva Boswinkel voor te dragen als respectievelijk voorzitter en vicevoorzitter van het AB. Met de vaststelling heeft het DB ook ingestemd met de voordracht van bovengenoemde bestuurders voor de samenstelling van het nieuwe DB, dat fungeert als agendacommissie. Ton Heerts (gemeente Apeldoorn) is en blijft voorzitter van de Strategische Board.

3. Financiële aspecten

Niet van toepassing.

4. Vervolgstappen

In het AB van 26 september worden de reglementen, waaronder die van het AB en het DB, vastgesteld, waarin de uitgangspunten zoals hierboven verwoord zijn opgenomen.

Besloten is om in het najaar van 2025 de nieuwe governance te evalueren en hiervoor op korte termijn de criteria op te stellen.

Portefeuilleverdeling Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 3.b.
Onderwerp: Portefeuilleverdeling
Opsteller: Ineke Lijnema
Portefeuillehouder: n.v.t.
Bijlagen:

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. In te stemmen met de voorgestelde portefeuilleverdeling.

Aanleiding

Met het van kracht worden van de gewijzigde regeling is de samenstelling van het Algemeen Bestuur (AB) gewijzigd. Het DB heeft op 12 juni 2024 de wens uitgesproken dat er fundamenteel naar de agenda, werkwijze en daarmee naar de portefeuilles gekeken wordt, mede in het licht van de NOVEX-status die onze regio mogelijk toebedeeld krijgt. In afwachting van dat voorstel wordt de huidige portefeuilleverdeling op hoofdlijnen voortgezet.

Toelichting

PROGRAMMAPORTEFEUILLES

Voortvloeiend uit de 6 programma's van de Uitvoeringsagenda wordt momenteel gewerkt met 6 programmaportefeuilles. Hier zijn 6 programmaberaden (P-beraden) aan gekoppeld, waar het AB-lid voorzitter van is. De P-beraden fungeren als adviescommissie van het AB en voeren regie op het programma. In het jaarprogramma staan de resultaatafspraken vermeld. De P-beraden komen bij elkaar op de bestuurlijke Regiodag. Deze wordt een aantal weken voorafgaand aan elke vergadering van het Algemeen Bestuur georganiseerd. De P-beraden bestaan uit de wethouders van de 8 gemeenten en, op basis van de inhoudelijke scope, uit vertegenwoordigers vanuit de woningcorporaties, waterschappen, netbeheerders, ondernemers, onderwijsinstellingen etc.

Binnen de programma's wordt gewerkt met verschillende opgaven waar wethouders uit het P-beraad als bestuurlijk trekker zijn benoemd. Deze verdeling is terug te vinden in het jaarprogramma 2024 en wordt hier niet vermeld.

Programmaportefeuille	AB-lid	Adviseur van AB ¹
Slimme groene verstedelijking	Eva Boswinkel	
Vitaal landelijk gebied	Paula Jorritsma	
Regionale Economie van de Toekomst	Nick Derks	
Gebiedsontwikkeling	Tom Horn	
Opgave 'verstedelijking in balans'		Peter Messerschmidt
Mobiliteit	Ron König	
Energiesysteem van de Toekomst / RES	--	Het voorstel is om een lid van de Stuurgroep RES te vragen het voorzitterschap te bekleden.

¹ De bestuurlijk opdrachtnemers/adviseurs sluiten op uitnodiging in de vergadering van het AB aan.

THEMAPORTEFEUILLES

Naast de 6 programmaportefeuilles zijn er verschillende themaportefeuilles die bestuurlijke aandacht vragen. Aan deze themaportefeuilles zijn geen P-beraden gekoppeld, met uitzondering van Financiën. Aan de Regio Deal Sterker in 3D is het triple helix Partneroverleg verbonden.

Themaportefeuille	AB-lid	Opmerking
Lobby, communicatie en externe betrekkingen	Ron König (voorzitter)	Deze portefeuille is een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de voorzitter de Strategische Board, Ton Heerts
Organisatie en financiën	Ron König (voorzitter)	Dit is inclusief de opgave 'versterking financiële infrastructuur'
Uitvoeringsagenda 2023-2030	Eva Boswinkel	Dit is inclusief de opgave herijking uitvoeringsagenda en inrichting bestuurlijke tafels
Monitoring en datagedreven werken	Sebastiaan van 't Erve	Deze portefeuille is nauw verbonden aan het congres 'de staat van de regio' die naar verwachting in het 1 ^e kwartaal van 2025 wordt georganiseerd
Raden (raadsadviescommissie, regeling, raadsconferenties)	Olaf Prinsen	Dit is inclusief de evaluatie van de nieuwe governance (verhouding AB, DB en Strategische Board) en uitvoering aanbevelingen Rekenkamer
Regio Deal Sterker in 3D	Nick Derks en Paula Jorritsma (lid Partneroverleg namens AB)	Ron König is onafhankelijk voorzitter van het Partneroverleg
Cleantech Regio Deal (afroning)	Ron König	

Reglement van Orde

Raadsadviescommissie Regio Stedendriehoek

Apeldoorn - Brummen - Deventer - Epe - Heerde - Lochem - Voorst - Zutphen

Het Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, bijeen in zijn vergadering van **26 september 2024**;

- Gelet op artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gelet op artikel 23 en 24 van de Regeling Regio Stedendriehoek;

BESLUIT:

het navolgende Reglement van orde voor de Raadsadviescommissie Regio Stedendriehoek vast te stellen

Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek

Artikel 23 – Gemeenschappelijke adviescommissie

Het algemeen bestuur stelt, als de raden dit overeenkomstig artikel 24a van de wet gezamenlijk voorstellen, een gemeenschappelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 24a van de wet in.

Artikel 24 – Werkwijze

Het algemeen bestuur regelt in ieder geval de samenstelling, de bevoegdheden, de thema's, taken en werkwijze van de in dit hoofdstuk genoemde commissies en overleggen.

Wet gemeenschappelijke regelingen

Artikel 24

1. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan commissies van advies instellen. Het regelt de bevoegdheden en de samenstelling. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	5
Artikel 1 Begripsomschrijvingen.....	5
Artikel 2 Raadsadviescommissie	5
Artikel 3 Taken van de Raadsadviescommissie	5
Artikel 4 De voorzitter	6
Artikel 5 De secretaris.....	6
Hoofdstuk 2 Vergaderingen	6
Paragraaf 1 Voorbereidingen.....	6
Artikel 6 Vergaderingen	6
Artikel 7 Uitnodiging: agenda.....	6
Artikel 8 Toezending voorstellen.....	7
Paragraaf 2 Orde ter vergadering	7
Artikel 9 Opening vergadering	Error! Bookmark not defined.
Artikel 10 Adviseurs	7
Artikel 11 Notulen.....	7
Artikel 12 Ingekomen stukken en mededelingen	7
Artikel 13 Handhaving orde; schorsing	7
Paragraaf 3 Beslissing en stemming	8
Artikel 14 Beslissing en stemming	8
Hoofdstuk 3 RECHTEN VAN LEDEN	8
Artikel 15 Het doen van voorstellen	8
Artikel 16 Voorstellen van orde	8
Hoofdstuk 4 SLOTBEPALINGEN	8
Artikel 17 Uitleg reglement	8
Artikel 18 Evaluatie	8
Artikel 19 In werking treden.....	8

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

in dit besluit wordt verstaan onder:

- a. Adviescommissie: een adviescommissie zoals bedoeld in artikel 22 en 23 van de regeling.
- b. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur (AB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en artikel 2 lid 3 van de regeling;
- c. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur (DB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en in artikel 2 lid 3 van de regeling;
- d. Deelnemende gemeente: gemeente die deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek
- e. Griffier: de griffier die door het griffiersoverleg is aangewezen als adviseur van de Raadsadviescommissie
- f. Griffiersoverleg: het periodiek overleg van de raadsgriffiers van de deelnemende gemeenten
- g. Lid of leden: lid of leden van de Raadsadviescommissie;
- h. Raadsadviescommissie: gemeenschappelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 24 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek.
- i. Secretaris: de secretaris van de Raadsadviescommissie
- j. Regiosecretaris: Regiosecretaris als bedoeld in artikel 29 van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek
- k. Voorzitter: de voorzitter van de Raadsadviescommissie
- l. Voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de vergadering.
- m. Wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 Raadsadviescommissie

1. De Raadsadviescommissie bestaat uit maximaal twee leden per deelnemende gemeente.
2. De raden van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden maximaal twee leden en twee plaatsvervangende leden aan.
3. De zittingsperiode van de Raadsadviescommissie is gelijk aan de zittingsperiode van de raden.
4. Het lidmaatschap van een lid eindigt:
 - a. op eigen verzoek
 - b. indien het lid aftreedt als lid van de raad
 - c. indien de raad de aanwijzing van het lid van de commissie intrekt.
5. Indien het lidmaatschap van een lid eindigt, wijst de raad van de betreffende gemeente een opvolger aan.

Artikel 3 Taken van de Raadsadviescommissie

De Raadsadviescommissie adviseert het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten over:

- a. het (besluitvormings)proces betreffende regionale zaken waarbij besluiten van de raden van de deelnemende gemeenten gewenst of vereist is;
- b. de regie bij de inzet van raadsinstrumenten of raadsbevoegdheden ten aanzien van regionale onderwerpen of waarvan de inzet consequenties kan hebben voor de intergemeentelijke samenwerking in Regio Stedendriehoek;
- c. aandachtspunten en vragen bij de aanbidding van de Kaderbrief en de Begroting van Regio Stedendriehoek of de behandeling van andere regionale besluiten met ingrijpende gevolgen voor de deelnemende gemeenten.

Artikel 4 De voorzitter

1. De voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter worden door de leden van de Raadsadviescommissie uit hun midden gekozen voor de duur van de zittingsperiode van de Raadsadviescommissie.
2. De voorzitter is belast met:
 - a. het voorbereiden en leiden van de vergadering
 - b. het handhaven van de orde
 - c. het doen naleven van het reglement van orde
3. Hij verleent het woord, formuleert de conclusies, waarover zal worden gestemd en deelt de uitslag van de stemmingen mee.

Artikel 5 De secretaris

1. De regiosecretaris voorziet de Raadsadviescommissie van de secretaris. De secretaris kan een plaatsvervanger aanwijzen.
2. De secretaris (of diens plaatsvervanger) is in elke vergadering van de Raadsadviescommissie aanwezig.
3. De secretaris kan, op uitnodiging van de voorzitter, aan de beraadslagingen deelnemen.
4. De secretaris draagt zorg voor het bijhouden van een agenda, presentielijst, de notulen en de besluitenlijst van de vergadering.

Hoofdstuk 2 Vergaderingen

Paragraaf 1 Voorbereidingen

Artikel 6 Vergaderingen

1. De Raadsadviescommissie stelt voor haar vergaderingen een vergaderschema vast.
2. De vergaderingen worden gehouden in het gemeentehuis van de in het vergaderschema genoemde gastgemeente of op een andere locatie binnen die gemeente.
3. De voorzitter kan in bijzondere gevallen afwijken van het vergaderschema. Hij voert hierover overleg met de leden van de Raadsadviescommissie.
4. De vergaderingen van de Raadsadviescommissie zijn openbaar.
5. In afwijking van het vierde lid kan een vergadering geheel of gedeeltelijk in beslotenheid worden gehouden op verzoek van de voorzitter of een lid van de Raadsadviescommissie of het Algemeen Bestuur.
6. Als de Raadsadviescommissie naar aanleiding van het vijfde lid beslist dat gewichtige redenen aanwezig zijn die zich tegen openbaarheid van de gehele of gedeeltelijke vergadering verzetten, vindt de vergadering geheel of gedeeltelijk plaats achter gesloten deuren.
7. Van een besloten (deel van een) vergadering wordt melding gemaakt in het verslag en wordt zo nodig een afzonderlijk verslag gemaakt.

Artikel 7 Uitnodiging: agenda

1. De voorzitter zendt -spoedeisende vergaderingen uitgezonderd- tenminste 10 dagen vóór een vergadering de leden een schriftelijke uitnodiging onder vermelding van de dag, tijd en plaats van de vergadering.
2. De uitnodigingsbrief vermeldt de onderwerpen, die in de vergadering behandeld zullen worden in de volgorde waarin deze aan de orde zullen worden gesteld.
3. De Raadsadviescommissie kan, op voorstel van een lid of de voorzitter, besluiten de volgorde van behandeling te wijzigen.

4. De Raadsadviescommissie kan besluiten in spoedeisende gevallen, op voorstel van een lid of de voorzitter, onderwerpen die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling nemen.
5. De voorzitter kan na het verzenden van de uitnodigingsbrief zo nodig een aanvullende agenda doen uitgaan. De daarop vermelde voorstellen worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk twee dagen voor aanvang van de vergadering aan de leden gezonden.

Artikel 8 Toezending voorstellen

De voorzitter zorgt ervoor dat - spoedeisende gevallen uitgezonderd- de te behandelen onderwerpen en de daarop betrekking hebbende stukken tegelijkertijd met de uitnodigingsbrief meegezonden worden.

Paragraaf 2 Orde ter vergadering

Artikel 10 Adviseurs

1. De voorzitter of een lid kan voorstellen om niet leden als adviseur aan de vergadering te laten deelnemen bij de bespreking van een of meerdere agendapunten.
2. De commissie nodigt de griffier uit als adviseur voor het bijwonen van de vergaderingen en andere bijeenkomsten van de Commissie.
3. Niet leden hebben geen stemrecht in de vergadering

Artikel 11 Notulen

1. De ontwerp-notulen van de voorgaande vergadering worden gelijktijdig met de schriftelijke uitnodiging aan de leden van de Raadsadviescommissie toegezonden.
2. Bij het begin van de vergadering worden de notulen van de vorige vergadering vastgesteld.
3. De leden, waar onder de voorzitter en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering te doen, indien de notulen onjuistheden bevatten of niet duidelijk weergeven hetgeen gezegd of besloten is.
4. De notulen moeten inhouden:
 - a. de namen van de voorzitter, de secretaris en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren en overige personen die het woord gevoerd hebben;
 - b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest, de conclusies en de uitkomst van elke stemming;
5. De notulen worden opgesteld onder de zorg van de secretaris;

Artikel 12 Ingekomen stukken en mededelingen

Na de behandeling van de notulen doet de voorzitter mededeling van de sedert de vorige vergadering ingekomen en voor de Raadsadviescommissie bestemde stukken en hetgeen verder ter kennis van het dient te worden gebracht. Hij doet daaromtrent de nodige mededelingen en voorstellen.

Artikel 13 Handhaving orde; schorsing

1. Indien een spreker, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
2. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en –indien na heropening de orde opnieuw wordt verstoord- de

vergadering sluiten.

Paragraaf 3 Beslissing en stemming

Artikel 14 Beslissing en stemming

1. De voorzitter sluit een agendapunt als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij de leden anders besluiten.
2. Besluitvorming vindt zoveel als mogelijk plaats op basis van consensus en unanimititeit.
3. Indien van toepassing vraagt de voorzitter of stemming nodig is over een voorstel. Als dit niet het geval is, stelt de voorzitter vast dat het voorstel is aangenomen.
4. In de vergadering kan slechts worden beraadslaagd of besloten, als ten minste de helft van de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd is.
5. Stemming vindt plaats door handopsteken.
6. Voor het aannemen van een besluit is een normale meerderheid vereist.
7. Indien het een stemming over personen betreft vindt stemming schriftelijk plaats.

Hoofdstuk 3 Rechten van leden

Artikel 15 Het doen van voorstellen

1. De leden van de Raadsadviescommissie hebben het recht voorstellen te doen. De voorstellen moeten tenminste 48 uur vóór de vergadering en door tenminste 1 medelid zijn ondertekend, schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
2. De Raadsadviescommissie kan in spoedeisende gevallen op voorstel van de voorzitter besluiten om onderwerpen, die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling te nemen.
3. De in dit artikel bedoelde voorstellen kunnen door de opsteller schriftelijk of mondeling worden toegelicht.

Artikel 16 Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.
2. Een voorstel van orde kan uitsluitend de orde van de vergadering betreffen.
3. Over een voorstel van orde beslist de Raadsadviescommissie terstond.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 17 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist de Raadsadviescommissie op voorstel van de voorzitter.

Artikel 18 Evaluatie

1. De Raadsadviescommissie draagt op verzoek van het algemeen bestuur zorg voor de evaluatie van het functioneren van de Raadsadviescommissie;
2. De evaluatie vindt uiterlijk aan het einde van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin algemene raadsverkiezingen in de gemeenten plaats.
3. De Raadsadviescommissie zendt de evaluatie uiterlijk op de door het algemeen bestuur bepaalde datum aan het algemeen bestuur;

Artikel 19 In werking treden en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op 26 september 2024.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde Raadsadviescommissie van de Regio Stedendriehoek;

3. Dit reglement wordt conform de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht bekend gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur Regio Stedendriehoek op 26 september 2024.

I. Lijnema,
secretaris

R.C. König,
voorzitter

CONCEPT

Reglement van Orde

Strategische Board Regio Stedendriehoek

Apeldoorn - Brummen - Deventer - Epe - Heerde - Lochem - Voorst - Zutphen

CONCEPT

Het Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, bijeen in zijn vergadering van 26 september 2024;

- Gelet op artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gelet op artikel 22 lid 2 van de Regeling Regio Stedendriehoek;

BESLUIT:

het navolgende Reglement van orde voor de Strategische Board Regio Stedendriehoek vast te stellen

Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek

Artikel 22 - Instellen adviescommissies

2. Er is een adviescommissie, genaamd Strategisch Board

Wet gemeenschappelijke regelingen

Artikel 24

1. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan commissies van advies instellen. Het regelt de bevoegdheden en de samenstelling. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	5
Artikel 1 Begripsomschrijvingen	5
Artikel 2 Strategische Board	5
Artikel 3 Taken	5
Artikel 4 De voorzitter en secretaris	5
Hoofdstuk 2 Bijeenkomsten	6
Artikel 5 Bijeenkomsten	6
Hoofdstuk 3 Slotbepalingen	6
Artikel 6 Uitleg reglement	6
Artikel 7 Evaluatie	6
Artikel 8 In werking treden en citeertitel	6

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur (AB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en artikel 2 lid 3 van de regeling;
- b. Regeling: de gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek;
- c. Secretaris: manager Strategische Board, werkzaam bij de regionale werkorganisatie van de Regio Stedendriehoek en secretaris van de Strategische Board;

Artikel 2 Strategische Board

1. De Strategische Board bestaat uit maximaal drieëntwintig leden, afkomstig uit het onderwijs, het bedrijfsleven, de overheid en overige maatschappelijke organisaties;
2. De leden nemen op persoonlijke titel deel aan de Strategische Board, waarbij zij hun eigen organisatie en achterban representeren;
3. De Strategische Board stelt een advies op over de benoeming van leden van de Strategische Board
4. Het algemeen bestuur bekrachtigt het advies van de Strategische Board en benoemt daarmee de leden van de Strategische Board;
5. Het lidmaatschap van een lid eindigt:
 - a. Voor de leden vanuit onderwijsinstellingen, vertegenwoordigende organen en overheden op het moment dat het lid geen onderdeel meer uitmaakt van de organisatie of achterban die hij representeert.
 - b. Voor de overige leden na vier jaar
6. In geval het lidmaatschap eindigt op grond van het vorige lid benoemt het algemeen bestuur, op advies van de Strategische Board, een nieuw lid;

Artikel 3 Taken

1. De Strategische Board brengt op verzoek van het algemeen bestuur of uit eigen beweging advies uit over regionale vraagstukken van strategische aard.
2. De Strategische Board adviseert op verzoek van het algemeen bestuur over strategische besluiten met impact op de regio, voorafgaand aan de besluitvorming door het algemeen bestuur;
3. Leden kunnen door het algemeen bestuur gevraagd worden om hun expertise en netwerk in te zetten voor de regio in het aanjagen van het regionale ecosysteem, de externe positionering van de regio en lobby.
4. De Strategische Board hanteert als leidraad voor zijn handelen de door het algemeen bestuur vastgestelde strategische visies en uitvoeringsagenda's voor de regio.

Artikel 4 De voorzitter en secretaris

1. De voorzitter wordt, op advies van de Strategische Board, door het algemeen bestuur benoemd.
2. De benoeming van de voorzitter geldt voor de duur van de zittingsperiode van het algemeen bestuur.
3. De voorzitter is burgemeester van de gemeente Apeldoorn of Deventer, waarbij deze gemeente niet gelijktijdig de voorzitter van het algemeen bestuur mag leveren;
4. De voorzitter wordt vervangen door een hiertoe door de leden van de Strategische Board aan te wijzen lid uit hun midden, de vicevoorzitter.
5. De secretaris fungeert als secretaris van de Strategische Board. De secretaris kan een plaatsvervanger aanwijzen.

Hoofdstuk 2 Bijeenkomsten

Artikel 5 Bijeenkomsten

1. De Strategische Board komt tenminste drie keer per jaar bijeen;
2. De bijeenkomsten van de Strategische Board zijn niet openbaar.
3. De Strategische Board kan tijdens de bijeenkomsten de wijze van advisering aan het algemeen bestuur bespreken

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 6 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist de voorzitter.

Artikel 7 Evaluatie

1. De Strategische Board draagt op verzoek van het algemeen bestuur zorg voor de evaluatie van het functioneren van de Strategische Board;
2. De evaluatie vindt uiterlijk aan het einde van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin algemene raadsverkiezingen in de gemeenten plaats.
3. De Strategische Board zendt de evaluatie uiterlijk op de door het algemeen bestuur bepaalde datum aan het algemeen bestuur;

Artikel 8 In werking treden en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op 26 september 2024.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde Strategische Board van de Regio Stedendriehoek;
3. Dit reglement wordt conform de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht bekend gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur Regio Stedendriehoek op 26 september 2024.

I. Lijnema,
secretaris

R.C. König,
voorzitter

Commentaar [GJ1]: Dit artikel is voor elke commissie gelijk en verbindt alle evaluaties aan elkaar, via het AB.

Reglement van Orde

P-beraden Regio Stedendriehoek

Apeldoorn - Brummen - Deventer - Epe - Heerde - Lochem - Voorst - Zutphen

Het Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, bijeen in zijn vergadering van **26 september 2024**;

- Gelet op artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gelet op artikel 22 lid 4 van de Regeling Regio Stedendriehoek;

BESLUIT:

het navolgende Reglement van orde voor de P-beraden Regio Stedendriehoek vast te stellen

Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek

Artikel 22 - Instellen adviescommissies

4. Er is een overleg van portefeuillehouders van de gemeenten

Wet gemeenschappelijke regelingen

Artikel 24

1. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan commissies van advies instellen. Het regelt de bevoegdheden en de samenstelling. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	5
Artikel 1 Begripsomschrijvingen.....	5
Artikel 2 Programmaberaad.....	5
Artikel 3 Taken van het P-beraad	5
Artikel 4 De voorzitter	5
Artikel 5 De programmamanager.....	5
Hoofdstuk 2 Vergaderingen.....	6
Paragraaf 1 Voorbereidingen	6
Artikel 6 Vergaderingen	6
Artikel 7 Uitnodiging: agenda.....	6
Artikel 8 Toezending voorstellen.....	6
Paragraaf 2 Orde van de vergadering.....	6
Artikel 9 Adviseurs	6
Artikel 10 Notulen.....	6
Artikel 11 Ingekomen stukken en mededelingen	7
Artikel 12 Handhaving orde; schorsing	7
Paragraaf 3 Beslissing en stemming	7
Artikel 13 Beslissing en stemming	7
Hoofdstuk 3 Rechten van leden.....	7
Artikel 14 Het doen van voorstellen	7
Artikel 15 Voorstellen van orde	8
Hoofdstuk 4 Slotbepalingen	8
Artikel 16 Uitleg reglement	8
Artikel 17 Evaluatie	8
Artikel 18 In werking treden en citeertitel	8

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur (AB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en artikel 2 lid 3 van de regeling;
- b. Deelnemende gemeente: gemeente die deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek
- c. P-beraad: overleg van portefeuillehouders van de gemeenten, zoals bedoeld in artikel 22 lid 4 van de regeling, ook wel programmaberaad genoemd;
- d. Programmamanager: programmamanager, aangesteld door de secretaris en verantwoordelijk voor de uitvoering van één van de programma's, zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda van de Regio Stedendriehoek;
- e. Regeling: de gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek;
- f. Secretaris: secretaris als bedoeld in artikel 29 van de regeling;
- g. Voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de vergadering;

Artikel 2 Programmaberaad

1. Het P-beraad bestaat uit één lid per deelnemende gemeente;
2. Ieder lid heeft in de vergadering één stem;
3. Het algemeen bestuur kan meerdere P-beraden instellen;

Artikel 3 Taken van het P-beraad

Het P-beraad:

- a. bereidt intergemeentelijke beleidsvoornemens voor en legt dit ter besluitvorming voor aan het algemeen bestuur;
- b. agendeert, initieert en adviseert gevraagd en ongevraagd het algemeen bestuur over de te volgen inhoudelijke koers en reikwijdte van de samenwerking binnen het programma waarvoor deze is ingesteld;
- c. voert de regie op de uitvoering van intergemeentelijke afspraken binnen het programma waarvoor het P-beraad is ingesteld;
- d. Een lid kan op verzoek van het algemeen bestuur als afgevaardigde vanuit de Regio Stedendriehoek zitting nemen in een overleg dat is ingesteld door een ander bestuursorgaan;

Artikel 4 De voorzitter

1. De voorzitter is lid van het algemeen bestuur, tenzij het algemeen bestuur anders besluit;
2. De voorzitter wordt door de leden van het algemeen bestuur uit hun midden aangewezen voor de duur van de zittingsperiode het P-beraad;
3. De voorzitter is belast met:
 - a. het voorbereiden en leiden van de vergadering
 - b. het handhaven van de orde
 - c. het doen naleven van het reglement van orde
4. Hij verleent het woord, formuleert de conclusies, waarover zal worden gestemd en deelt de uitslag van de stemmingen mee.

Artikel 5 De programmamanager

1. De programmamanager fungeert als secretaris van P-beraad. De programmamanager kan een plaatsvervanger aanwijzen.
2. De programmamanager (of diens plaatsvervanger) is in elke vergadering van het P-beraad aanwezig.

3. De programmamanager kan, op uitnodiging van de voorzitter, aan de beraadslagingen deelnemen.
4. De programmamanager draagt zorg voor het bijhouden van een agenda, presentielijst, de notulen en de besluitenlijst van de vergadering.

Hoofdstuk 2 Vergaderingen

Paragraaf 1 Voorbereidingen

Artikel 6 Vergaderingen

1. Het P-beraad vergadert tenminste viermaal per jaar en voorts zo vaak de voorzitter of tenminste drie leden van het P-beraad hier om verzoeken;
2. De secretaris stelt voorafgaande aan elk kalenderjaar een vergaderschema op;
3. De vergaderingen worden gehouden in het gemeentehuis van de in het vergaderschema genoemde gastgemeente of op een andere locatie binnen die gemeente.
4. De voorzitter kan in bijzondere gevallen afwijken van het vergaderschema. Hij voert hierover overleg met de leden van het P-beraad.
5. De vergaderingen van het P-beraad zijn niet openbaar.

Artikel 7 Uitnodiging: agenda

1. De voorzitter zendt - spoedeisende vergaderingen uitgezonderd - tenminste 10 dagen vóór een vergadering de leden een schriftelijke uitnodiging onder vermelding van de dag, tijd en plaats van de vergadering.
2. De uitnodigingsbrief vermeldt de onderwerpen, die in de vergadering behandeld zullen worden in de volgorde waarin deze aan de orde zullen worden gesteld.
3. Het P-beraad kan, op voorstel van een lid of de voorzitter, besluiten de volgorde van behandeling te wijzigen.
4. Het P-beraad kan besluiten in spoedeisende gevallen, op voorstel van een lid of de voorzitter, onderwerpen die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling nemen.
5. De voorzitter kan na het verzenden van de uitnodigingsbrief zo nodig een aanvullende agenda doen uitgaan. De daarop vermelde voorstellen worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk twee dagen voor aanvang van de vergadering aan de leden gezonden.

Artikel 8 Toezending voorstellen

De voorzitter zorgt ervoor dat - spoedeisende gevallen uitgezonderd- de te behandelen onderwerpen en de daarop betrekking hebbende stukken tegelijkertijd met de uitnodigingsbrief meegezonden worden.

Paragraaf 2 Orde van de vergadering

Artikel 9 Adviseurs

1. De voorzitter of een lid kan voorstellen om niet leden als adviseur aan de vergadering te laten deelnemen bij de bespreking van een of meerdere agendapunten.
2. Niet leden hebben geen stemrecht in de vergadering

Artikel 10 Notulen

1. De ontwerp-notulen van de voorgaande vergadering worden gelijktijdig met de schriftelijke uitnodiging aan de leden van het P-beraad toegezonden.

2. Bij het begin van de vergadering worden de notulen van de vorige vergadering vastgesteld.
3. De leden, waar onder de voorzitter en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering te doen, indien de notulen onjuistheden bevatten of niet duidelijk weergeven hetgeen gezegd of besloten is.
4. De notulen moeten inhouden:
 - a. de namen van de voorzitter, de programmamanager en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren en overige personen die het woord gevoerd hebben;
 - b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest, de conclusies en de uitkomst van elke stemming;
5. De notulen worden opgesteld onder de zorg van de programmamanager;

Artikel 11 Ingekomen stukken en mededelingen

Na de behandeling van de notulen doet de voorzitter mededeling van de sedert de vorige vergadering ingekomen en voor het P-beraad bestemde stukken en hetgeen verder ter kennis van het dient te worden gebracht. Hij doet daaromtrent de nodige mededelingen en voorstellen.

Artikel 12 Handhaving orde; schorsing

1. Indien een spreker, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
2. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en –indien na heropening de orde opnieuw wordt verstoord- de vergadering sluiten.

Paragraaf 3 Beslissing en stemming

Artikel 13 Beslissing en stemming

1. De voorzitter sluit een agendapunt als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij de leden anders besluiten.
2. Besluitvorming vindt zoveel als mogelijk plaats op basis van consensus en unanimititeit.
3. Indien van toepassing vraagt de voorzitter of stemming nodig is over een voorstel. Als dit niet het geval is, stelt de voorzitter vast dat het voorstel is aangenomen.
4. In de vergadering kan slechts worden beraadslaagd of besloten, als ten minste de helft van de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd is.
5. Stemming vindt plaats door handopsteken.
6. Voor het aannemen van een besluit is een normale meerderheid vereist.

Hoofdstuk 3 Rechten van leden

Artikel 14 Het doen van voorstellen

1. De leden van het P-beraad hebben het recht voorstellen te doen. De voorstellen moeten tenminste 48 uur vóór de vergadering en door tenminste 1 medelid zijn ondertekend, schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
2. Het P-beraad kan in spoedeisende gevallen op voorstel van de voorzitter besluiten om onderwerpen, die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling te nemen.
3. De in dit artikel bedoelde voorstellen kunnen door de opsteller schriftelijk of mondeling

worden toegelicht.

Artikel 15 Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.
2. Een voorstel van orde kan uitsluitend de orde van de vergadering betreffen.
3. Over een voorstel van orde beslist het P-beraad terstond.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 16 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist het P-beraad op voorstel van de voorzitter.

Artikel 17 Evaluatie

1. Het P-beraad draagt op verzoek van het algemeen bestuur zorg voor de evaluatie van het functioneren van het P-beraad;
2. De evaluatie vindt uiterlijk aan het einde van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin algemene raadsverkiezingen in de gemeenten plaats.
3. Het P-beraad zendt de evaluatie uiterlijk op de door het algemeen bestuur bepaalde datum aan het algemeen bestuur;

Artikel 18 In werking treden en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op 26 september 2024.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde P-beraden van de Regio Stedendriehoek;
3. Dit reglement wordt conform de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht bekend gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur Regio Stedendriehoek op 26 september 2024.

I. Lijnema,
secretaris

R.C. König,
voorzitter

Reglement van Orde

Gemeentesecretarissenoverleg Regio Stedendriehoek

Apeldoorn - Brummen - Deventer - Epe - Heerde - Lochem - Voorst - Zutphen

21 juni 2024
Concept

Het Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, bijeen in zijn vergadering van **26 september 2024**;

- Gelet op artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gelet op artikel 22 lid 3 van de Regeling Regio Stedendriehoek;

BESLUIT:

het navolgende Reglement van orde voor het gemeentesecretarissenoverleg Regio Stedendriehoek vast te stellen

Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek

Artikel 22 - Instellen adviescommissies

3. *Er is een overleg van gemeentesecretarissen van de gemeenten*

Wet gemeenschappelijke regelingen

Artikel 24

1. *Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan commissies van advies instellen. Het regelt de bevoegdheden en de samenstelling. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.*

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	5
Artikel 1 - Begripsomschrijvingen	5
Artikel 2 Algemeen Bestuur	5
Artikel 3 Taken van het algemeen bestuur	5
Artikel 4 De voorzitter	5
Artikel 5 De secretaris	5
Hoofdstuk 2 Vergaderingen.....	6
Paragraaf 1 Voorbereidingen	6
Artikel 6 Vergaderingen	6
Artikel 7 Uitnodiging: agenda.....	6
Artikel 8 Toezending voorstellen.....	6
Paragraaf 2 Orde der vergadering	6
Artikel 9 Adviseurs	6
Artikel 10 Notulen.....	6
Artikel 11 Ingekomen stukken en mededelingen	7
Artikel 12 Handhaving orde; schorsing	7
Paragraaf 3 Beslissing en stemming	7
Artikel 13 Beslissing en stemming	7
Hoofdstuk 3 Rechten van leden.....	7
Artikel 14 Het doen van voorstellen	7
Artikel 15 Voorstellen van orde	7
Hoofdstuk 4 Slotbepalingen	8
Artikel 16 Uitleg reglement	8
Artikel 17 Evaluatie	8
Artikel 18 In werking treden en citeertitel	8

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur (AB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en artikel 2 lid 3 van de regeling;
- b. Deelnemende gemeente: gemeente die deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek
- c. GSO: overleg van gemeentesecretarissen van de gemeenten, zoals bedoeld in artikel 22 lid 3 van de regeling;
- d. Regeling: de gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek;
- e. Secretaris: secretaris als bedoeld in artikel 29 van de regeling;
- f. Voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de vergadering;

Artikel 2 Algemeen Bestuur

1. Het GSO bestaat uit de gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten;
2. Ieder lid van het GSO heeft in de vergadering één stem;
3. Het lidmaatschap van het GSO eindigt van rechtswege, zodra een lid geen gemeentesecretaris meer is van de deelnemende gemeente;
4. Het college van de deelnemende gemeente kan in het geval van lid 4 tijdelijk een ander lid aanwijzen voor de duur dat de deelnemende gemeente geen gemeentesecretaris heeft;

Artikel 3 Taken van het algemeen bestuur

1. Het GSO adviseert voorafgaand aan het algemeen bestuur over de agenda van het algemeen bestuur voor wat betreft die onderwerpen die impact hebben op de eigen gemeentelijke ambtelijke organisaties;
2. Het GSO brengt op verzoek van het algemeen bestuur of uit eigen beweging advies uit over regionale vraagstukken die de eigen gemeentelijke ambtelijke organisaties raken.

Artikel 4 De voorzitter

1. De voorzitter wordt door het GSO uit hun midden aangewezen voor de duur van de zittingsperiode het GSO.
2. De voorzitter wordt vervangen door een hiertoe door de leden van het GSO aan te wijzen lid, de vicevoorzitter.
3. De voorzitter is belast met:
 - a. het voorbereiden en leiden van de vergadering
 - b. het handhaven van de orde
 - c. het doen naleven van het reglement van orde
4. Hij verleent het woord, formuleert de conclusies, waarover zal worden gestemd en deelt de uitslag van de stemmingen mede.

Artikel 5 De secretaris

1. De secretaris fungeert als secretaris van het GSO. De secretaris kan een plaatsvervanger aanwijzen.
2. De secretaris (of diens plaatsvervanger) is in elke vergadering van het GSO aanwezig.
3. De secretaris kan, op uitnodiging van de voorzitter, aan de beraadslagingen deelnemen.
4. De secretaris draagt zorg voor het bijhouden van een agenda, presentielijst, de notulen en de besluitenlijst van de vergadering.

Hoofdstuk 2 Vergaderingen

Paragraaf 1 Voorbereidingen

Artikel 6 Vergaderingen

1. Het GSO vergadert voorafgaand aan elke vergadering van het algemeen bestuur en voorts zo vaak de voorzitter of tenminste drie leden van het GSO dit, onder opgave van redenen, schriftelijk verzoeken;
2. De secretaris stelt voorafgaande aan elk kalenderjaar een vergaderschema op;
3. De vergaderingen worden gehouden in het gemeentehuis van de in het vergaderschema genoemde gastgemeente of op een andere locatie binnen die gemeente.
4. De voorzitter kan in bijzondere gevallen afwijken van het vergaderschema. Hij voert hierover overleg met de leden van het GSO.
5. De vergaderingen van het GSO zijn niet openbaar.

Artikel 7 Uitnodiging: agenda

1. De voorzitter zendt - spoedeisende vergaderingen uitgezonderd - tenminste 10 dagen vóór een vergadering de leden een schriftelijke uitnodiging onder vermelding van de dag, tijd en plaats van de vergadering.
2. De uitnodigingsbrief vermeldt de onderwerpen, die in de vergadering behandeld zullen worden in de volgorde waarin deze aan de orde zullen worden gesteld.
3. Het GSO kan, op voorstel van een lid of de voorzitter, besluiten de volgorde van behandeling te wijzigen.
4. Het GSO kan besluiten in spoedeisende gevallen, op voorstel van een lid of de voorzitter, onderwerpen die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling nemen.
5. De voorzitter kan na het verzenden van de uitnodigingsbrief zo nodig een aanvullende agenda doen uitgaan. De daarop vermelde voorstellen worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk twee dagen voor aanvang van de vergadering aan de leden gezonden.

Artikel 8 Toezending voorstellen

De voorzitter zorgt ervoor dat - spoedeisende gevallen uitgezonderd- de te behandelen onderwerpen en de daarop betrekking hebbende stukken tegelijkertijd met de uitnodigingsbrief meegezonden worden.

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 9 Adviseurs

1. De voorzitter of een lid kan voorstellen om niet leden als adviseur aan de vergadering te laten deelnemen bij de bespreking van een of meerdere agendapunten.
2. Niet leden hebben geen stemrecht in de vergadering

Artikel 10 Notulen

1. De ontwerp-notulen van de voorgaande vergadering worden gelijktijdig met de schriftelijke uitnodiging aan de leden van het GSO toegezonden.
2. Bij het begin van de vergadering worden de notulen van de vorige vergadering vastgesteld.
3. De leden, waar onder de voorzitter en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering te doen, indien de notulen onjuistheden bevatten of niet duidelijk weergeven hetgeen gezegd of besloten is.
4. De notulen moeten inhouden:

- a. de namen van de voorzitter, de secretaris en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren en overige personen die het woord gevoerd hebben;
 - b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest, de conclusies en de uitkomst van elke stemming;
5. De notulen worden opgesteld onder de zorg van de secretaris;
 6. De vastgestelde notulen worden door de voorzitter en de secretaris ondertekend.

Artikel 11 Ingekomen stukken en mededelingen

Na de behandeling van de notulen doet de voorzitter mededeling van de sedert de vorige vergadering ingekomen en voor het GSO bestemde stukken en hetgeen verder ter kennis van het dient te worden gebracht. Hij doet daaromtrent de nodige mededelingen en voorstellen.

Artikel 12 Handhaving orde; schorsing

1. Indien een spreker, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
2. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en –indien na heropening de orde opnieuw wordt verstoord- de vergadering sluiten.

Paragraaf 3 Beslissing en stemming

Artikel 13 Beslissing en stemming

1. De voorzitter sluit een agendapunt als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij de leden anders besluiten.
2. Besluitvorming vindt zoveel als mogelijk plaats op basis van consensus en unanimiteit.
3. Indien van toepassing vraagt de voorzitter of stemming nodig is over een voorstel. Als dit niet het geval is, stelt de voorzitter vast dat het voorstel is aangenomen.
4. In de vergadering kan slechts worden beraadslaagd of besloten, als ten minste de helft van de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd is.
5. Stemming vindt plaats door handopsteken.
6. Voor het aannemen van een besluit is een normale meerderheid vereist.

Hoofdstuk 3 Rechten van leden

Artikel 14 Het doen van voorstellen

1. De leden van het GSO hebben het recht voorstellen te doen. De voorstellen moeten tenminste 48 uur vóór de vergadering en door tenminste 1 medelid zijn ondertekend, schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
2. Het GSO kan in spoedeisende gevallen op voorstel van de voorzitter besluiten om onderwerpen, die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling te nemen.
3. De in dit artikel bedoelde voorstellen kunnen door de opsteller schriftelijk of mondeling worden toegelicht.

Artikel 15 Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.

2. Een voorstel van orde kan uitsluitend de orde van de vergadering betreffen.
3. Over een voorstel van orde beslist het GSO terstond.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 16 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist het GSO op voorstel van de voorzitter.

Artikel 17 Evaluatie

1. Het GSO draagt op verzoek van het algemeen bestuur zorg voor de evaluatie van het functioneren van het GSO;
2. De evaluatie vindt uiterlijk aan het einde van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin algemene raadsverkiezingen in de gemeenten plaats.
3. Het GSO zendt de evaluatie uiterlijk op de door het algemeen bestuur bepaalde datum aan het algemeen bestuur;

Artikel 18 In werking treden en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op 26 september 2024.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde Gemeentesecretarissenoverleg van de Regio Stedendriehoek;
3. Dit reglement wordt conform de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht bekend gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur Regio Stedendriehoek op 26 september 2024.

I. Lijnema,
secretaris

R.C. König,
voorzitter

Memo Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 3c
Onderwerp: Reglementen van orde
Opsteller: Geert Janssen
Portefeuillehouder: Eva Boswinkel
Bijlagen: 3.c.2. Concept reglement – Algemeen Bestuur
3.c.3. Concept reglement – Dagelijks Bestuur
3.c.4. Concept reglement – Raadsadviescommissie
3.c.5. Concept reglement – Strategische Board
3.c.6. Concept reglement – Programmaberaden
3.c.7. Concept reglement – Gemeentesecretarissenoverleg

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van de voorliggende conceptreglementen.
2. Aandachtspunten mee te geven met betrekking tot de conceptreglementen.

1. Aanleiding

Vanaf 1 juli 2024 is de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek van kracht. In de regeling is opgenomen dat het AB haar eigen reglement opstelt en reglementen van orde kan opstellen voor haar adviescommissies.

De conceptreglementen zijn opgesteld en worden voorgelegd aan de diverse gremia. De conceptreglementen worden nu aan het AB ter bespreking voorgelegd, zodat de inbreng van het AB, samen met de inbreng van de gremia, meegenomen kan worden in de definitieve versie van de reglementen. Het AB besluit pas over de reglementen wanneer de adviescommissies deze hebben besproken. Definitieve vaststelling van de reglementen gebeurt daarom in het AB van 26 september (voor de Board zal dit waarschijnlijk later het geval zijn, omdat de board 30 september bijeen komt).

Het dagelijks bestuur stelt formeel haar eigen reglement op, maar deze zal eerst worden vastgesteld door het AB (conform het conceptreglement).

2. Toelichting

De conceptreglementen zijn in de basis voor ieder gremium gelijk. Op basis van de gesprekken die zijn gevoerd en de besluiten die zijn genomen, onder andere in het DB van 12 juni, zijn de reglementen specifiek gemaakt.

Belangrijke onderdelen in het reglement zijn met name de taken van het gremium en de onderlinge verhouding met andere gremia, de benoeming van leden en voorzitter en de orde van de vergadering. Dit is hieronder per gremium kort verwoord.

Algemeen Bestuur:

Het AB is het hoogste orgaan binnen de gemeenschappelijke regeling. Dit is verwoord door daar de eindverantwoordelijkheid voor de strategische koers en de uitvoering van de vastgestelde agenda's te beleggen. Daarin is essentieel dat het AB besluiten over de strategische koers of (besluitvormings)processen niet neemt zonder de adviescommissies Strategische Board en de Raadsadviescommissie om advies te vragen. De adviezen zijn voor het AB 'zwaarwegend' en afwijking van het advies moet worden toegelicht.

In het reglement is geregeld dat de voorzitter afkomstig is uit Apeldoorn of Deventer. De voorzitter en de vicevoorzitter vormen samen met een derde lid het DB, waarbij minimaal één lid afkomstig is van een gemeente anders dan Apeldoorn, Deventer of Zutphen.

Dagelijkse bestuur

Het DB is bedoeld als een agendacommissie. Deze lijn is terug te vinden in het reglement. Het reglement is zo bondig mogelijk geformuleerd. Als taak heeft het DB alleen het opstellen van de agenda van het AB en het uitvoeren van zijn wettelijke bevoegdheden. Besluiten over zijn wettelijke bevoegdheden neemt het DB alleen na goedkeuring van het AB.

Strategische Board (SB)

De rol van de SB is onder te verdelen in drie onderdelen:

1. Algemeen: het gevraagd en ongevraagd adviseren van het AB over regionale vraagstukken van strategische aard.
2. Specifiek: het op verzoek van het AB adviseren over strategische besluiten met impact op de regio (*een verplichting van het AB voorafgaande aan besluitvorming*)
3. Inzetten expertise of netwerk: ieder lid van de Board heeft een eigen netwerk en expertise. Deze kan worden ingezet voor de regio, bijvoorbeeld in de lobby.

Hiermee is de SB zodanig gepositioneerd dat het een onafhankelijke rol heeft op strategische niveau en dat het AB de SB betreft bij al zijn strategische besluiten.

De onafhankelijkheid van de SB raakt ook aan de benoeming van de leden. De SB is formeel een adviescommissie voor het AB. Daarmee is het AB verantwoordelijk voor de benoeming van de leden van de SB. Om de SB zoveel mogelijk haar onafhankelijke rol te laten houden, is in het conceptreglement opgenomen dat de SB een advies opstelt over de benoeming van de leden van de SB en dat het AB dit advies bekrachtigt en de leden formeel benoemt.

Voor het overige is het reglement zo kort mogelijk gemaakt, gelet op het karakter van de SB. Stemming vindt niet plaats en de SB bepaalt zelf de wijze van advisering richting het AB.

Raadsadviescommissie (RAC)

De RAC richt zich specifiek op het (besluitvormings)proces richting de raden. Het AB is verplicht om de RAC te vragen om advies en dit advies als zwaarwegend mee te nemen in zijn besluitvorming. Het conceptreglement is besproken met de RAC en gaat na het AB ook richting de raden voor hun inbreng.

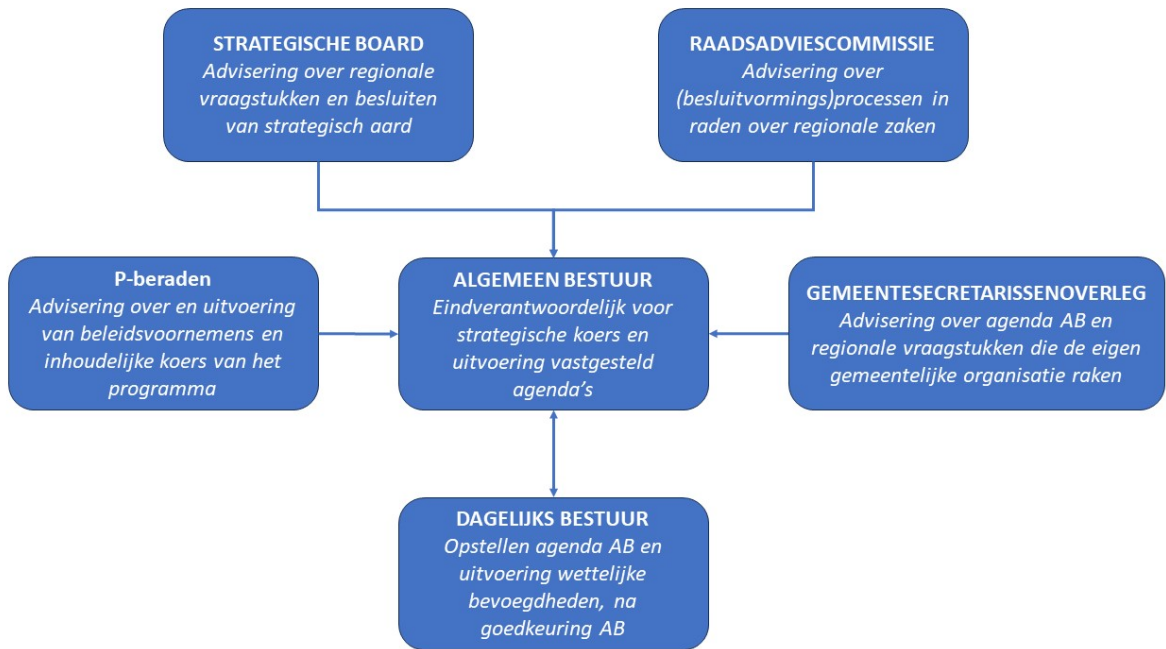
Programmaberaden (P-beraden)

Een P-beraad is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de intergemeentelijke beleidsvoornemens en adviseert het AB over de inhoudelijke koers met betrekking tot het programma waarvoor het P-beraad is ingesteld. Daarnaast is het P-beraad verantwoordelijk voor de uitvoering van de agenda van het desbetreffende programma. Voorzitter is de portefeuillehouder vanuit het AB. In het reglement is de mogelijkheid opgenomen dat de voorzitter niet afkomstig is vanuit het AB.

Gemeentesecretarissenoverleg (GSO)

De advisering van het GSO gaat over de agenda van het AB voor wat betreft de onderwerpen die impact hebben op de eigen gemeentelijke ambtelijke organisatie. Daarnaast kan het GSO gevraagd en ongevraagd adviseren over regionale vraagstukken die de eigen gemeentelijke ambtelijke organisatie raken. Het GSO kiest haar eigen voorzitter.

In onderstaand schema zijn de taken van de verschillende adviescommissie weergegeven.

3. Financiële aspecten

N.v.t.

4. Risico's

N.v.t.

5. Communicatietraject

Voorafgaand aan het AB van 26 september zullen de reglementen worden besproken met de diverse gremia. Op basis van de inbreng van het AB en de gremia zal een definitieve versie van de reglementen worden opgesteld.

Daarnaast zal nog een juridische check worden gedaan op de reglementen.

Reglement van Orde

Algemeen Bestuur Regio Stedendriehoek

Apeldoorn - Brummen - Deventer - Epe - Heerde - Lochem - Voorst - Zutphen

21 juni 2024
Concept

Het Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, bijeen in zijn vergadering van **26 september 2024**;

- Gelet op artikel 16 van de Gemeentewet
- Gelet op artikel 22 lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gelet op artikel 10 van de Regeling Regio Stedendriehoek;

BESLUIT:

het navolgende Reglement van orde voor het Algemeen Bestuur Regio Stedendriehoek vast te stellen

Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek

Artikel 10 - Reglement van orde

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast.
2. Het reglement van orde bevat bepalingen over de toezending aan of de tervisielegging voor de leden van de raden van de gemeenten van de stukken die de voorzitter aan de leden van het algemeen bestuur heeft toegezonden.

Wet gemeenschappelijke regelingen

Artikel 22

1. De artikelen 16, 17, 19, 20, 22, 26 en 28 tot en met 33 van de Gemeentewet zijn, voor zover daarvan bij deze wet niet is afgeweken, op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam van overeenkomstige toepassing.

Gemeentewet

Artikel 16

De raad stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	5
Artikel 1 Begripsomschrijvingen.....	5
Artikel 2 Algemeen Bestuur	5
Artikel 3 Taken van het algemeen bestuur	5
Artikel 4 De voorzitter	5
Artikel 5 Dagelijks Bestuur	6
Artikel 6 De secretaris.....	6
Hoofdstuk 2 Vergaderingen.....	6
Paragraaf 1 Voorbereidingen	6
Artikel 7 Vergaderingen	6
Artikel 8 Uitnodiging: agenda.....	7
Artikel 9 Toezending voorstellen.....	7
Artikel 10 - Openbaarmaking	7
Paragraaf 2 Orde van de vergadering.....	7
Artikel 11 Opening vergadering.....	7
Artikel 12 Adviseurs	7
Artikel 13 Notulen.....	7
Artikel 14 Ingekomen stukken en mededelingen	8
Artikel 15 Handhaving orde; schorsing	8
Paragraaf 3 Beslissing en stemming	8
Artikel 16 Beslissing en stemming	8
Artikel 17 Stemverboden.....	9
Artikel 18 Stemming over personen	9
Artikel 19 Staken van stemmen bij mondelinge stemming.....	9
Hoofdstuk 3 Rechten van leden.....	9
Artikel 20 Het doen van voorstellen	9
Artikel 21 Voorstellen van orde	9
Hoofdstuk 4 Slotbepalingen	9
Artikel 22 Uitleg reglement.....	9
Artikel 23 Evaluatie	9
Artikel 24 In werking treden en citeertitel	10

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Adviescommissie: een adviescommissie zoals bedoeld in artikel 22 en 23 van de regeling.
- b. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur (AB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en artikel 2 lid 3 van de regeling;
- c. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur (DB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en in artikel 2 lid 3 van de regeling;
- d. Deelnemende gemeente: gemeente die deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek
- e. Lid of leden: lid of leden van het algemeen bestuur of hun plaatsvervangers;
- f. Regeling: de gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek;
- g. Secretaris: secretaris als bedoeld in artikel 29 van de regeling;
- h. Voorzitter: de voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur of diens plaatsvervanger als bedoeld in artikel 18 van de regeling;
- i. voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de vergadering;
- j. Wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 Algemeen Bestuur

1. Op grond van artikel 12 van de wet en artikel 2 van de regeling bestaat een algemeen bestuur;
2. Het algemeen bestuur bestaat uit één lid per deelnemende gemeente;
3. Ieder lid van het algemeen bestuur heeft in de vergadering één stem;
4. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden één lid en één plaatsvervangend lid aan;
5. De zittingsperiode van het algemeen bestuur is conform artikel 8 van de regeling;
6. Het lidmaatschap van een lid eindigt conform artikel 8 van de regeling;
7. Indien het lidmaatschap van een lid eindigt, vindt opvolging plaats conform artikel 8 lid 5 en 6 van de regeling.

Artikel 3 Taken van het algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur besluit inzake haar wettelijke taken en de strategische koers van de Regio Stedendriehoek en is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van vastgestelde agenda's;
2. Het algemeen bestuur legt strategische besluiten met impact op de regio voorafgaand aan besluitvorming eerst ter advisering voor aan de adviescommissie Strategische Board, zoals bedoeld in artikel 22 lid 2 van de regeling.
3. Het algemeen bestuur legt (besluitvormings)processen betreffende regionale zaken waarbij besluiten van raden van de deelnemende gemeenten gewenst of vereist is voorafgaand aan besluitvorming eerst ter advisering voor aan de Raadsadviescommissie, zoals bedoeld in artikel 23 van de regeling.
4. Het algemeen bestuur neemt adviezen van de adviescommissies, zoals bedoeld in artikel 22 en 23 van de regeling, als zwaarwegend advies mee in haar besluitvorming. Afwijking van het advies wordt door het algemeen bestuur van een toelichting voorzien;
5. Het algemeen bestuur besluit over wettelijke bevoegdheden van het dagelijks bestuur voorafgaand aan definitieve besluitvorming door het dagelijks bestuur;

Artikel 4 De voorzitter

1. De voorzitter wordt door de leden van het algemeen bestuur uit hun midden aangewezen

voor de duur van de zittingsperiode het algemeen bestuur. De voorzitter is afkomstig uit de gemeente Apeldoorn of Deventer.

2. De voorzitter wordt vervangen door een hiertoe door de leden van het algemeen bestuur aan te wijzen lid van het dagelijks bestuur, de vicevoorzitter.
3. De voorzitter is belast met:
 - a. het voorbereiden en leiden van de vergadering
 - b. het handhaven van de orde
 - c. het doen naleven van het reglement van orde
4. Hij verleent het woord, formuleert de conclusies, waarover zal worden gestemd en deelt de uitslag van de stemmingen mede.

Artikel 5 Dagelijks Bestuur

1. Het algemeen bestuur wijst de voorzitter en vicevoorzitter van het algemeen bestuur, zoals bedoeld in artikel 4 van het reglement, en een derde lid aan als leden van het dagelijks bestuur.
2. Van de aangewezen leden, zoals bedoeld in het vorige lid, is minimaal één lid afkomstig uit een gemeente anders dan Apeldoorn, Deventer of Zutphen.

Artikel 6 De secretaris

1. De secretaris fungeert als secretaris van het algemeen bestuur. De secretaris kan een plaatsvervanger aanwijzen.
2. De secretaris (of diens plaatsvervanger) is in elke vergadering van het algemeen bestuur aanwezig.
3. De secretaris kan, op uitnodiging van de voorzitter, aan de beraadslagingen deelnemen.
4. De secretaris draagt zorg voor het bijhouden van een agenda, presentielijst, de notulen en de besluitenlijst van de vergadering.

Hoofdstuk 2 Vergaderingen

Paragraaf 1 Voorbereidingen

Artikel 7 Vergaderingen

1. Het algemeen bestuur vergadert, zoals opgenomen in artikel 9 lid 1 van de regeling, tenminste viermaal per jaar en voorts zo vaak de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt, of tenminste drie leden van het algemeen bestuur dit, onder opgave van redenen, schriftelijk verzoeken;
2. Het algemeen bestuur stelt, op advies van het dagelijks bestuur, voorafgaande aan elk kalenderjaar een vergaderschema op;
3. De vergaderingen worden gehouden in het gemeentehuis van de in het vergaderschema genoemde gastgemeente of op een andere locatie binnen die gemeente.
4. De voorzitter kan in bijzondere gevallen afwijken van het vergaderschema. Hij voert hierover overleg met de leden van het algemeen bestuur.
5. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
6. In afwijking van het vijfde lid kan een vergadering geheel of gedeeltelijk in beslotenheid worden gehouden op verzoek van de voorzitter of een lid van het algemeen bestuur.
7. Als het algemeen bestuur naar aanleiding van het vijfde lid beslist dat gewichtige redenen aanwezig zijn die zich tegen openbaarheid van de gehele of gedeeltelijke vergadering verzetten, vindt de vergadering geheel of gedeeltelijk plaats achter gesloten deuren.
8. Van een besloten (deel van een) vergadering wordt melding gemaakt in het verslag en wordt zo nodig een afzonderlijk verslag gemaakt.

Artikel 8 Uitnodiging: agenda

1. De voorzitter zendt - spoedeisende vergaderingen uitgezonderd - tenminste 10 dagen vóór een vergadering de leden een schriftelijke uitnodiging onder vermelding van de dag, tijd en plaats van de vergadering.
2. De uitnodigingsbrief vermeldt de onderwerpen, die in de vergadering behandeld zullen worden in de volgorde waarin deze aan de orde zullen worden gesteld.
3. Het algemeen bestuur kan, op voorstel van een lid of de voorzitter, besluiten de volgorde van behandeling te wijzigen.
4. Het algemeen bestuur kan besluiten in spoedeisende gevallen, op voorstel van een lid of de voorzitter, onderwerpen die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling nemen.
5. De voorzitter kan na het verzenden van de uitnodigingsbrief zo nodig een aanvullende agenda doen uitgaan. De daarop vermelde voorstellen worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk twee dagen voor aanvang van de vergadering aan de leden gezonden.

Artikel 9 Toezending voorstellen

De voorzitter zorgt ervoor dat - spoedeisende gevallen uitgezonderd- de te behandelen onderwerpen en de daarop betrekking hebbende stukken tegelijkertijd met de uitnodigingsbrief meegezonden worden.

Artikel 10 - Openbaarmaking

1. De agenda, de daarop betrekking hebbende stukken, zoals bedoeld in artikel 7 en 8, en de besluitenlijst, zoals bedoeld in artikel 4 onder b, worden na afloop van de vergadering openbaar gemaakt op de website van de Regio Stedendriehoek, zoals bedoeld in artikel 9 lid 4 van de regeling.
2. Openbaarmaking, zoals bedoeld in het vorige lid, geldt voorzover de aard en de inhoud van de besluitvorming zich daartegen niet verzet en geldt niet voor datgene waarop geheimhouding is opgelegd conform artikel 23 van de wet.

Paragraaf 2 Orde van de vergadering

Artikel 11 Opening vergadering

1. De voorzitter opent de vergadering op het vastgestelde tijdstip.
2. Wanneer 15 minuten na opening van de vergadering het vereiste aantal leden conform artikel 16 lid 4 niet aanwezig is, bepaalt de voorzitter dag en uur van de volgende vergadering.

Artikel 12 Adviseurs

1. De voorzitter of een lid kan voorstellen om niet leden als adviseur aan de vergadering te laten deelnemen bij de bespreking van een of meerdere agendapunten.
2. De voorzitter kan de voorzitter of een plaatsvervanger vanuit een adviescommissie uitnodigen om deel te nemen aan de vergadering en andere bijeenkomsten van het Algemeen Bestuur.
3. Niet leden hebben geen stemrecht in de vergadering

Artikel 13 Notulen

1. De ontwerp-notulen van de voorgaande vergadering worden gelijktijdig met de schriftelijke uitnodiging aan de leden van het algemeen bestuur toegezonden.
2. Bij het begin van de vergadering worden de notulen van de vorige vergadering vastgesteld.
3. De leden, waar onder de voorzitter en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot

verandering te doen, indien de notulen onjuistheden bevatten of niet duidelijk weergeven hetgeen gezegd of besloten is.

4. De notulen moeten inhouden:
 - a. de namen van de voorzitter, de secretaris en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren en overige personen die het woord gevoerd hebben;
 - b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest en de conclusies;
 - c. een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding bij hoofdelijk stemming van de namen van de leden die voor of tegen stemden, onder aantekening van de namen van de leden die zich van stemming hebben onthouden;
 - d. de tekst van de ter vergadering ingediende voorstellen van orde, moties, subamendementen en amendementen;
5. De notulen worden opgesteld onder de zorg van de secretaris;
6. De vastgestelde notulen worden door de voorzitter en de secretaris ondertekend.

Artikel 14 Ingekomen stukken en mededelingen

Na de behandeling van de notulen doet de voorzitter mededeling van de sedert de vorige vergadering ingekomen en voor het algemeen bestuur bestemde stukken en hetgeen verder ter kennis van het dient te worden gebracht. Hij doet daaromtrent de nodige mededelingen en voorstellen.

Artikel 15 Handhaving orde; schorsing

1. Indien een spreker, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
2. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en –indien na heropening de orde opnieuw wordt verstoord- de vergadering sluiten.

Paragraaf 3 Beslissing en stemming

Artikel 16 Beslissing en stemming

1. De voorzitter sluit een agendapunt als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij de leden anders besluiten.
2. Besluitvorming vindt, zoals opgenomen in artikel 9 lid 2 van de regeling, zoveel als mogelijk plaats op basis van consensus en unanimititeit.
3. Indien van toepassing vraagt de voorzitter of stemming nodig is over een voorstel. Als dit niet het geval is, stelt de voorzitter vast dat het voorstel is aangenomen.
4. In de vergadering kan slechts worden beraadslaagd of besloten, als ten minste de helft van de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd is en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden.
5. Stemming vindt plaats door handopsteken.
6. Voor het aannemen van een besluit is een normale meerderheid vereist.
7. Indien het een stemming over personen betreft vindt stemming schriftelijk plaats.
8. Een besluit tot wijziging van de gemeentelijke financiële belangen, wordt genomen met een meerderheid van twee derde van het ter vergadering aanwezige aantal stemmen, zoals opgenomen in artikel 9 lid 3 van de regeling.

Artikel 17 Stemverboden

Een lid van het algemeen bestuur neemt niet deel aan de stemming over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken.

Artikel 18 Stemming over personen

Indien bij een besluit met betrekking tot de benoeming, voordracht of aanbeveling van een persoon geen van de kandidaten bij de eerste stemming de gewone meerderheid haalt, vindt in dezelfde vergadering een herstemming plaats tussen de twee kandidaten die bij de eerste stemming de meeste stemmen kregen. Bij deze herstemming is degene die de meeste stemmen op zich heeft verenigd, gekozen. Indien de stemmen staken beslist het lot.

Artikel 19 Staken van stemmen bij mondelinge stemming

1. Tenzij de vergadering voltallig is, wordt bij staking van stemmen het nemen van een besluit uitgesteld tot de volgende vergadering, waarin de beraadslagingen kunnen worden heropend.
2. Indien de stemmen staken in een voltallige vergadering of in een ingevolge het eerste lid opnieuw belegde vergadering, is het voorstel niet aangenomen.
3. Onder een voltallige vergadering wordt verstaan een vergadering, waarin alle leden, voor zover zij zich niet van deelneming aan de stemming moesten onthouden, een stem hebben uitgebracht.

Hoofdstuk 3 Rechten van leden

Artikel 20 Het doen van voorstellen

1. De leden van het Algemeen Bestuur hebben het recht voorstellen te doen. De voorstellen moeten tenminste 48 uur vóór de vergadering en door tenminste 1 medelid zijn ondertekend, schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
2. Het Algemeen Bestuur kan in spoedeisende gevallen op voorstel van de voorzitter besluiten om onderwerpen, die niet in de uitnodigingsbrief zijn vermeld, terstond in behandeling te nemen.
3. De in dit artikel bedoelde voorstellen kunnen door de opsteller schriftelijk of mondeling worden toegelicht.

Artikel 21 Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.
2. Een voorstel van orde kan uitsluitend de orde van de vergadering betreffen.
3. Over een voorstel van orde beslist het Algemeen Bestuur terstond.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 22 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist het algemeen bestuur op voorstel van de voorzitter.

Artikel 23 Evaluatie

1. Het algemeen bestuur draagt zorg voor de evaluatie van de regeling, zoals bedoeld in artikel 44 van de regeling, en het functioneren van het algemeen bestuur;

2. De evaluatie vindt uiterlijk aan het einde van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin algemene raadsverkiezingen in de gemeenten plaats;
3. Het algemeen bestuur verzoekt gelijktijdig aan de adviescommissies om hun eigen functioneren te evalueren en hierover het algemeen bestuur te rapporteren;
4. Het algemeen bestuur betreft de evaluaties van de adviescommissies bij de evaluatie van de regeling, zoals bedoeld in lid 1.
- 5.

Artikel 24 In werking treden en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op 26 september 2024.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde algemeen bestuur van de Regio Stedendriehoek;
3. Het 'Reglement van orde voor de vergaderingen van de regioraad van Regio Stedendriehoek', vastgesteld op 25 februari 2016 wordt ingetrokken op de datum van inwerkingtreding van dit reglement.
4. Dit reglement wordt conform de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht bekend gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur Regio Stedendriehoek op 26 september 2024.

I. Lijnema,
Secretaris

R.C. König,
voorzitter

Reglement van Orde

Dagelijks Bestuur Regio Stedendriehoek

Apeldoorn - Brummen - Deventer - Epe - Heerde - Lochem - Voorst - Zutphen

CONCEPT

Het **Dagelijks Bestuur** van de Regio Stedendriehoek, bijeen in zijn vergadering van **26 september 2024**;

Commentaar [GJ1]: Op basis van de regeling stelt het DB zelf het reglement vast

- Gelet op artikel 12 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gelet op artikel 15 lid 4 van de Regeling Regio Stedendriehoek;
- Gehoord het Algemeen Bestuur;

BESLUIT:

het navolgende Reglement van orde voor het Dagelijks Bestuur Regio Stedendriehoek vast te stellen

Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek

Artikel 15 - Werkwijze

4. Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde voor zijn vergaderingen vaststellen. Het reglement wordt aan het algemeen bestuur meegedeeld.

Wet gemeenschappelijke regelingen

Artikel 12

1. *Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.*
2. *Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam.*
3. *De voorzitter is tevens voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.*

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	5
Artikel 1 - Begripsomschrijvingen	5
Artikel 3 Taken van het dagelijks bestuur	5
Artikel 4 De voorzitter en secretaris	5
Hoofdstuk 2 Vergaderingen	5
Artikel 6 Vergaderingen	5
Artikel 7 Agenda	5
Hoofdstuk 3 Slotbepalingen	5
Artikel 16 Uitleg reglement	5
Artikel 17 Evaluatie	6
Artikel 18 In werking treden en citeertitel	6

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur (AB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en artikel 2 lid 3 van de regeling;
- b. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur (DB) van Regio Stedendriehoek zoals bedoeld in artikel 12 van de wet en in artikel 2 lid 3 van de regeling;
- c. Secretaris: secretaris als bedoeld in artikel 29 van de regeling;
- d. Voorzitter: de voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur of diens plaatsvervanger als bedoeld in artikel 18 van de regeling;
- e. Wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 Taken van het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur stelt de agenda voor het algemeen bestuur op;
2. Het dagelijks bestuur geeft uitvoering aan zijn wettelijke bevoegdheden;
3. Besluiten over wettelijke bevoegdheden neemt het dagelijks bestuur alleen na goedkeuring van het algemeen bestuur.

Artikel 3 De voorzitter en secretaris

1. De voorzitter van het dagelijks bestuur is de voorzitter van het algemeen bestuur.
2. De voorzitter is belast met:
 - a. het voorbereiden en leiden van de vergadering
 - b. het handhaven van de orde
 - c. het doen naleven van het reglement van orde
3. De secretaris fungeert als secretaris van het dagelijks bestuur. De secretaris kan een plaatsvervanger aanwijzen.

Hoofdstuk 2 Vergaderingen

Artikel 4 Vergaderingen

1. Het dagelijks bestuur vergadert tenminste viermaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of tenminste twee leden dit nodig oordelen;
2. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.

Artikel 5 Agenda

1. De agenda van het dagelijkse bestuur bestaat uit de vaststelling van de agenda van het algemeen bestuur en de onderwerpen voortvloeiend uit de wettelijke bevoegdheden van het dagelijks bestuur;
2. De agenda en de besluitenlijst worden, voorzover de aard en de inhoud van de besluitvorming zich daartegen niet verzet, na afloop van de vergadering openbaar gemaakt op de website van de Regio Stedendriehoek

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 6 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist de voorzitter.

Artikel 7 Evaluatie

1. Het dagelijks bestuur draagt op verzoek van het algemeen bestuur zorg voor de evaluatie van het functioneren van het dagelijks bestuur;
2. De evaluatie vindt uiterlijk aan het einde van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin algemene raadsverkiezingen in de gemeenten plaats.
3. Het dagelijks bestuur zendt de evaluatie uiterlijk op de door het algemeen bestuur bepaalde datum aan het algemeen bestuur;

Artikel 8 In werking treden en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op 26 september 2024.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde dagelijks bestuur van de Regio Stedendriehoek;
3. Het 'Reglement van orde voor de vergaderingen van het dagelijks bestuur van Regio Stedendriehoek', vastgesteld op 25 februari 2016 wordt ingetrokken op de datum van inwerkingtreding van dit reglement.
4. Dit reglement wordt conform de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht bekend gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur Regio Stedendriehoek op 26 september 2024.

I. Lijnema,
secretaris

R.C. König,
voorzitter

Memo Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 4.a.
Onderwerp: Contourenschets Verstedelijking in Balans
Opsteller: Jan Willem de Kleuver
Portefeuillehouder: Peter Messerschmidt
Bijlagen: 4.a.2. Concept Contourenschets Verstedelijking in Balans

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Bestuurlijke aandachtspunten te formuleren bij de Contourenschets Verstedelijking in Balans om daarmee verbeteringen aan te brengen, zodat het document in september in het P-Beraad Gebiedsontwikkeling en AB Stedendriehoek vast kan worden gesteld als strategisch gespreksdocument met het Rijk en gemeenteraden.

Aanleiding

In de Stedendriehoek hebben we samen met 2 provincies, 3 waterschappen en 8 gemeenten vorig jaar het Regio Arrangement opgesteld: onze agenda waarin wij binnen de regio intensief samenwerken aan gemeenteverstijgende ruimtelijke opgaven. De eerste opgave uit dit regio arrangement is de verkenning naar onze verstedelijkingsopgave: "Verstedelijking in balans". Op 22 mei jl. hebben Gelderland, Overijssel en de regio Stedendriehoek hiervoor een samenwerkingsovereenkomst getekend.

Met de partijen in de regio hebben we afgesproken om als eerste stap in de verkenning een contourenschets te maken. Dit product is een aanloop naar een verstedelijkingsstrategie, waarin we 4 schetsen verkennen voor een mogelijke groeiontwikkeling van onze regio. De contourenschets ligt nu ter bespreking in het AB en ter voorbereiding gelijktijdig in de colleges om in te stemmen als "schets voor het goede gesprek" met het Rijk, de provincies, waterschappen en gemeenteraden, maar ook met de economische board en andere stakeholders.

Parallel hieraan is in nauwe afstemming met de rijk partners toegewerkt aan een voorlopige besluittekst richting het BOL (Bestuurlijk overleg Leefomgeving) over de samenwerking tussen Rijk en regio in de opgave Verstedelijking in Balans. De verwachting is dat we na de zomer deze besluittekst in afwachting van de nieuwe bewindspersoon en afstemming met het Rijk herijken. De besluittekst wordt dan opnieuw geagendeerd in het P-Beraad gebiedsontwikkeling en AB-regio.

Toelichting

Wij vragen u antwoord te geven op de volgende vier vragen:

1. Geven de vier schetsen voldoende onderscheid om het gesprek te voeren over de toekomstige ontwikkeling van onze regio?
2. Wordt voldoende duidelijk welke betekenis Verstedelijking in balans in de regio kan hebben?
3. Wordt in de 4 schetsen voldoende onderscheidend ingegaan op de leidende principes (brede welvaart: natuurlijk systeem als basis, identiteit als basis, meervoudig en zorgvuldig ruimtegebruik)?
4. Welke aanvullende aandachtspunten of vragen voor het vervolg geeft u mee?

De vragen en onderstaande extra informatie is ook opgenomen in de collegenota die separaat in alle colleges is geagendeerd.

De contourenschets is de opmaat naar een verstedelijkingsstrategie voor de regio Stedendriehoek ("Verstedelijking in Balans") en wordt ingezet als strategisch gespreksdocument ter voorbereiding op het BO-Leefomgeving in september 2024.

De contourenschets is opgesteld door de 8 gemeenten, 3 waterschappen en 2 provincies binnen de Stedendriehoek. Op 28 mei jl. heeft een raad- en statensessie plaatsgevonden waarbij gemeenteraden en provinciale staten verkennende gesprekken hebben gevoerd over Verstedelijk in Balans. Voorzien is om ook de strategische board te betrekken bij de concept contourenschets. Bij de vaststelling van de contourenschets wordt ook een Plan van Aanpak vervolg vastgesteld waar een participatie plan onderdeel van is.

De kaders waarbinnen dit alles plaatsvindt zijn het Regio Arrangement 2023 en de Contourennota (opmaat naar nieuwe Nota Ruimte, de omgevingsvisie van het Rijk).

Financiële aspecten

n.v.t.

Risico's

n.v.t.

Communicatietraject

De besluitvormingslijn is als volgt:

- Dinsdag 11 juni 2024 *Colleges B&W*:
 - o Kennismaken van voorlopige besluittekst over de samenwerking tussen Rijk en regio in de opgave Verstedelijking in Balans.
- Woensdag 12 juni 2024 *DB Regio*:
 - o Kennismaken van voorlopige besluittekst over de samenwerking tussen Rijk en regio in de opgave Verstedelijking in Balans.
- Dinsdag 2 juli 2024 *Colleges B&W en College GS*:
 - o Ophalen bestuurlijke aandachtspunten Contourenschets bij de Contourenschets Verstedelijking in Balans om daarmee verbeteringen aan te brengen.
- Woensdag 3 juli *AB Regio*:
 - o Bestuurlijke aandachtspunten te formuleren bij de Contourenschets Verstedelijking in Balans om daarmee verbeteringen aan te brengen.
- Woensdag 4 september 2024 *P-Beraad Gebiedsontwikkeling*:
 - o Instemmen met Contourenschets Verstedelijking in Balans als strategisch gesprekdokument met het Rijk en gemeenteraden.
 - o Bespreken van besluittekst over de samenwerking tussen Rijk en regio in de opgave Verstedelijking in Balans.
 - o Bespreken plan van aanpak Verstedelijking in Balans vervolg.
- Dinsdag 10 september 2024 *Colleges B&W en College GS*:
 - o Instemmen met Contourenschets Verstedelijking in Balans als strategisch gesprekdokument met het Rijk en gemeenteraden.
 - o Instemmen met besluittekst over de samenwerking tussen Rijk en regio in de opgave Verstedelijking in Balans.
 - o Vaststellen plan van aanpak Verstedelijking in Balans vervolg.
- Woensdag 11 september 2024 *AB Regio*:
 - o Instemmen met Contourenschets Verstedelijking in Balans als strategisch gesprekdokument met het Rijk en gemeenteraden.
 - o Instemmen met besluittekst over de samenwerking tussen Rijk en regio in de opgave Verstedelijking in Balans.
 - o Vaststellen plan van aanpak Verstedelijking in Balans vervolg.

Verstedelijking in Balans

Regio Stedendriehoek

Contourenschets 2050

“Een uitnodiging om
samen te schetsen aan
de ruimtelijke toekomst”

INHOUD

Hoofdstuk 1		
Grens-ontkennende samenwerking	3	
1.1	Het gebied: De Regio Stedendriehoek	3
1.2	Vertretpunt: Wat voorafging	5
1.3	Organisatie: Proces en samenwerking	6
Hoofdstuk 2		
Leidende principes voor verstedelijking in balans	7	
2.1	Brede Welvaart: Nabijheid als kwaliteit	7
2.2	Identiteit als basis: Benutten van ieders kracht	7
2.3	Het natuurlijk systeem als basis: water en bodem sturend en de toekomst van de IJssel	8
2.4	Zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik: Plannen met schaarse ruimte	11
Hoofdstuk 3		
Ontwerpend onderzoek: Van schetsen tot praatplaat	11	
Bijlagenkatern		16

Hoofdstuk 1 Grens-ontkennende samenwerking

De Contourenschets 2050 is het resultaat van een gezamenlijke schetsoefening over de ruimtelijke inrichting van de toekomst van de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen, de provincies Overijssel en Gelderland en de waterschappen Vallei en Veluwe, Rijn & IJssel en Drents Overijsselse Delta. Het resultaat is een strategisch gespreksdocument dat helpt het goede gesprek te voeren met Rijk, provincies, waterschappen, Strategic Board en andere stakeholders over de gezamenlijke opgave verstedelijking in balans richting 2050.

Het is de eerste stap in een langjarig proces om in samenwerking met het Rijk en de omgeving te komen tot een concrete Verstedelijkingsstrategie met ruimtelijke, en maatschappelijke oplossingen voor de Regio Stedendriehoek. In het vervoltraject wordt ruimte geboden voor inhoudelijke uitwerking en afstemming, besluitvorming en participatie met de omgeving.

In de Contourenschets worden vier mogelijke ruimtelijke denkrichtingen gepresenteerd in de vorm van schetsen die groeiontkeningen van de regio voorstelbaar maken. Het brengt de reikwijdte van betrokken thema's in beeld en maakt inzichtelijk waar de verstedelijkingsopgave over kan gaan, wat voor keuzes dit vraagt en wat daarvoor nog verder met elkaar verkend moet worden. Het is geen beleid maar een oefening met het verkennen van mogelijkheden voor de toekomstige ruimtelijke inrichting van de Regio Stedendriehoek, mede aan de hand van de thema's van brede welvaart.

1.1 Het gebied: De Regio Stedendriehoek

De Regio Stedendriehoek beslaat een deel van Gelderland en een deel van Overijssel. We spreken over een 'sleutelregio', een regio op een scharnierpunt tussen Randstad en Twente/Duitsland met een groot achterland.

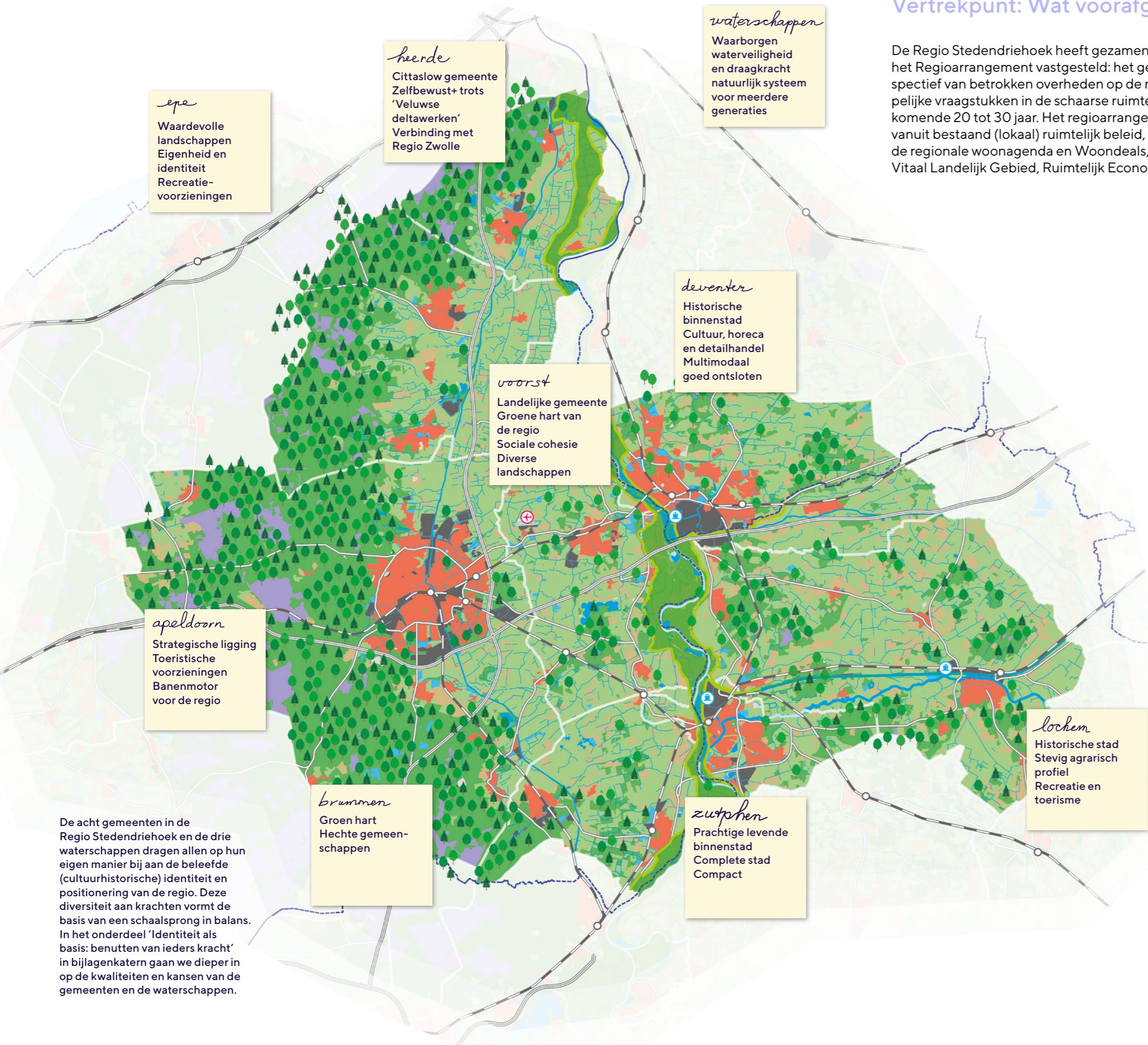
Het is een regio in balans, zowel op gebied van leefbaarheid als vestigingsklimaat. Je kunt hier gezond leven en de natuur is nooit ver weg. Tegelijk is er ruimte voor bedrijvigheid en beschikbaarheid van medewerkers, woonruimte en bereikbaarheid. Die balans is er ook op het gebied van stad en platteland. De Stedendriehoek beschikt over een prettige woon-, werk- en leefomgeving die in balans is met een hoge landschappelijke kwaliteit. Mensen en goederen zijn hier in beweging over de oostwest en noord-zuid corridors: de rijkswegen A1 en A50, het water van de IJssel en het Twentekanaal, het intercityspoor van Den Haag naar Enschede en van Amsterdam naar Berlijn en van Groningen naar Eindhoven. Al die beweging door en rondom de driehoek Apeldoorn-Deventer-Zutphen in een landelijke omgeving geeft de regio een dynamiek die we omschrijven als 'drukke en verademing'. Je kunt hier kiezen: druk stadsleven op het ritme van de klok en al zijn cultuur en vertier óf de sfeer van dorp en landelijke streek en het weldadige gevoel van schone lucht en natuur. Mensen willen graag wonen, werken en hun ondernemingen vestigen in de regio Stedendriehoek.

Regio Stedendriehoek is een krachtige regio met complexe opgaven. Kansrijk voor verstedelijking, maar gelegen in natuurlandschap. Het is van groot belang om in alle ontwikkelingen de identiteit van de regio, zoals onder andere verwoord in de Atlas van de Regio uit 2021, mee te nemen naar de toekomst. De opgave is daarbij ontwikkelingen zodanig vorm te geven dat het natuurlijk systeem uitgangspunt is.

1e helft 2024
Contourenschets

2e helft 2025
**Studie
Verstedelijkingsstrategie**

Richting 2070
**Uitvoering
Verstedelijkingsstrategie**

De acht gemeenten in de Regio Stedendriehoek en de drie waterschappen dragen allen op hun eigen manier bij aan de beleefde (cultuurhistorische) identiteit en positionering van de regio. Deze diversiteit aan krachten vormt de basis van een schaa sprong in balans. In het onderdeel 'Identiteit als basis: benutten van ieders kracht' in bijlagenkatern gaan we dieper in op de kwaliteiten en kansen van de gemeenten en de waterschappen.

1.2 Vertrekpunt: Wat voorafging

De Regio Stedendriehoek heeft gezamenlijk eind 2023 het Regioarrangement vastgesteld: het gedeelde perspectief van betrokken overheden op de maatschappelijke vraagstukken in de schaarse ruimte voor de komende 20 tot 30 jaar. Het regioarrangement vertrekt vanuit bestaand (lokaal) ruimtelijk beleid, waaronder de regionale woonagenda en Woondeals, programma Vitaal Landelijk Gebied, Ruimtelijk Economische Visie,

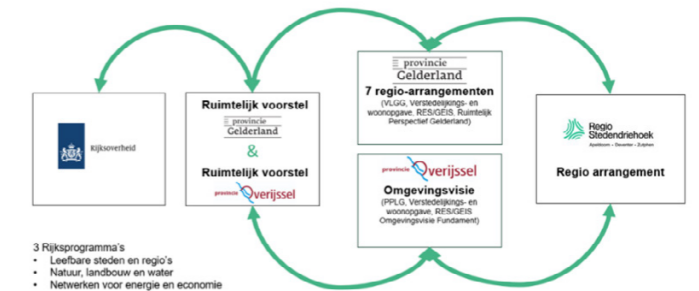
Mobiliteitsvisie, Energievisie en de integrale inrichting, strategie IJsselvallei en de gemeentelijke omgevingsvisies. Alleen de termijn waarnaar we kijken, reikt verder: tot 2050. Regio Stedendriehoek behoudt zelf de regisserende en sturende rol op centrumfuncties in het gebied zoals woningbouwontwikkeling, economische ontwikkeling en mobiliteit, in goed overleg met rijks- en provinciale partners.

Het Regioarrangement is door beide provincies vertaald in een zogenaamd 'Ruimtelijk Voorstel' aan het Rijk als input voor de nieuwe Nota Ruimte. In oktober 2023 werd de Contourennotitie voor de nieuwe Nota Ruimte gepubliceerd, waarin de Regio Stedendriehoek wordt genoemd als kansrijke regio voor verdere verstedelijking met een schaa sprong¹. Op 5 juni 2024 benoemt het Rijk de Regio Stedendriehoek als potentieel verstedelijkingsgebied voor grootschalige woningbouw². De context van de gezamenlijke agenda is daarmee niet alleen urgent, maar ook kansrijk.

In het Regioarrangement zijn vijf opgaven geformuleerd die zowel een langetermijnperspectief als ruimtelijke regiobrede samenhang vragen:

- Verstedelijking in balans
- Corridors van de A1 en de A50
- Bevaarbaarheid van de IJssel
- Vitaal landelijk gebied
- De Veluwe

Regio Stedendriehoek
Agenderende integrale opgavenkaart
concept 16.11.2023

1 Economische ontwikkeling gecombineerd met grootschalige woningbouw en gebiedsontwikkeling en daarbij behorende voorzieningen, versterking van het mobiliteitsnetwerk en groen in en om de stedelijke omgeving
2 Kamerbrief voortgang grootschalige woningbouw – Kamerstuk 05-06-2024

1.3

Organisatie: Proces en samenwerking

De gemeenten in de regio zijn georganiseerd in een publiekrechtelijk samenwerkingsverband: Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek welke nauwe samenwerkingsrelaties heeft met de provincies en waterschappen in het gebied. Ook is er een stevig georganiseerde Strategische Board, welke als triple helix samenwerking een raadgevende adviesfunctie heeft.

Op 22 mei 2024 hebben provincies en Regio de samenwerkingsovereenkomst "Verstedelijking in Balans" getekend waarbij de waterschappen en het Strategic Board ondersteunen. Afgesproken is de Contourenschets Verstedelijking in Balans te maken als een aanloop naar een verstedelijkingsstrategie met concrete ruimtelijke oplossingen.

In het vervolgtraject richting Verstedelijkingsstrategie is het doel een gedeeld beeld te krijgen tussen Rijk en Regio over de urgentie, aard, omvang, onderbouwing en aanpak van de samenhangende opgaven op het gebied van verstedelijking in balans richting 2050 en met een doorkijk naar 2100. De regio is bereid om voorstellen te doen voor het realiseren van (aanvullende) extra woningbouwopgaven die door het rijk worden genoemd – boven op de vraag die nu al bij Regio Stedendriehoek ligt.

We verkennen eerst gezamenlijk wat er nodig is om tot een verstedelijkingsstrategie te komen. Het Regioarrangement en de Contourenschets zijn daarvoor een belangrijke basis. Daarnaast maken we daar waar nodig gebruik van bijvoorbeeld ontwerp onderzoek, (ruimtelijke) analyses en data-onderzoek. Vervolgens werken we toe naar een NOVEX-Uitvoeringsagenda Verstedelijking in Balans inclusief Regionale Investeringsagenda (RIA) waarin afspraken worden opgenomen om ambities uit de Verstedelijkingsstrategie te realiseren.

‘Inwoners kunnen van de ene gemeente profiteren van bijvoorbeeld de culturele voorzieningen, het banenaanbod of het openbaar groen in de omliggende gemeenten.’

VERSTEDELIJKINGSOPGAVE IN BALANS

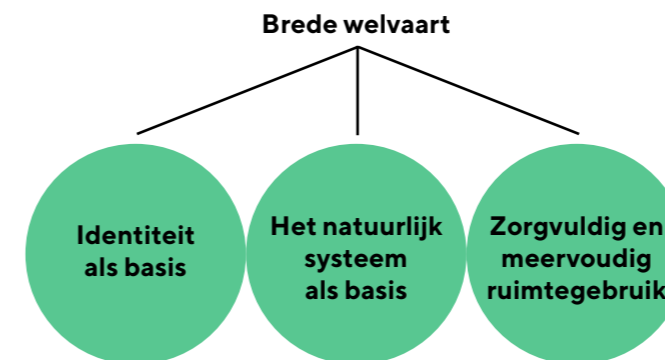
De eerste opgave uit het Regioarrangement is de verkenning naar de integrale verstedelijkingsopgave: tot en met 2030 het toevoegen van 24.000 woningen met de ambitie dit op te laten lopen tot 40.000 extra woningen in 2040 en doorgroei naar 2050, vele tientallen hectares aan bedrijventerreinen, verbeteren (internationale) bereikbaarheid, mobiliteitstransitie en voorzieningen Tegelijk zijn de opgaven voor, landelijk gebied, natuurherstel, klimaatbestendigheid en energietransitie fors.

Hieronder valt grootschalige woningbouw, de ontwikkeling van de corridors A1/ A50, de toekomst van het landelijk gebied, inclusief de toekomst van de Veluwe (als natuurgebied, maar ook in relatie tot drinkwaterwinning, en klimaatverandering en droogte problematiek) en de toekomst van de IJssel (als transportrivier en belangrijke aanvoeroute van zoet water).

Er ligt een stapeling van opgaven, die om een integrale samenhangende ruimtelijke oplossing vragen. Op een klein oppervlak moet veel gebeuren. Dat vergt keuzes, slimme combinaties en innovaties. Het begrip brede welvaart is het kompas voor de verdere ontwikkeling van de regio.

Hoofdstuk 2 Leidende principes voor verstedelijking in balans

De Regio Stedendriehoek heeft verkend hoe de leidende principes vanuit de Nationale Omgevingsvisie, het 'provinciaal startpakket fysieke leefomgeving' en de 3 leidende principes van provincie Gelderland zich vertalen naar deze regio. Gezamenlijk zijn in het Regioarrangement een viertal leidende principes benoemd, dit zijn brede welvaart, identiteit als basis, het natuurlijk systeem als basis en zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik.

2.1 Brede Welvaart: Nabijheid als kwaliteit

Het is fijn leven in de Stedendriehoek. Mensen wonen en werken er graag. De natuur, ruimtelijke kwaliteit en de nabijheid van voorzieningen zorgen ervoor dat het vestigingsklimaat (in brede zin) bijzonder goed is. De Stedendriehoek scoort het hoogste van alle regio's op het aandeel mensen dat tevreden is met het leven en met vrije tijd. De regio kenmerkt zich door een sterke sociale structuur met veel actieve en betrokken inwoners. Brede welvaart houdt naast economische groei ook rekening met welzijn, duurzaamheid en inclusiviteit. Het PBL stelt in de publicatie 'Brede welvaart in Nederlandse gemeenten: het belang van regionale sa-

menhang' (februari 2022) dat de brede welvaart in een gemeente in belangrijke mate wordt bepaald door de samenhang en verdeling van bovengenoemde brede-welvaartsaspecten in de regio.

Regionale samenhang is onder andere te meten aan de arbeidspendelstromen. STEC heeft dit in de Ruimtelijke Economische Visie in beeld gebracht voor de Regio Stedendriehoek.

2.2 Identiteit als basis: Benutten van ieders kracht

Een goede ruimtelijke ordening kan alleen met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit; we hechten veel waarde aan het landschap, het erfgoed en een gezonde en veilige leefomgeving. Aantrekkelijke dorpen en steden in een mooi landschap zijn belangrijk voor de identiteit en het vestigingsklimaat.

We zijn als steden en dorpen complementair aan en verbonden met elkaar: ieder met een eigen identiteit. Steden met een eigen voorzieningenniveau, en karakteristiek: Deventer en Zutphen met historische binnensteden, Apeldoorn groen, attractief en centrum met veel erfgoed uit 19de-eeuw en Lochem met een historisch centrum omgeven door groen. De dorpen ieder met een eigen bijzondere karakteristiek, sterke sociale netwerken en de landbouw en landgoederen als drager van het buitengebied.

We willen de onderscheidende identiteiten versterken en de verbindende kwaliteiten benutten. Zoals het uitdragen en koesteren van cultuurhistorische, landschappelijke, recreatieve en sociale waarde in ontwikkelingen.

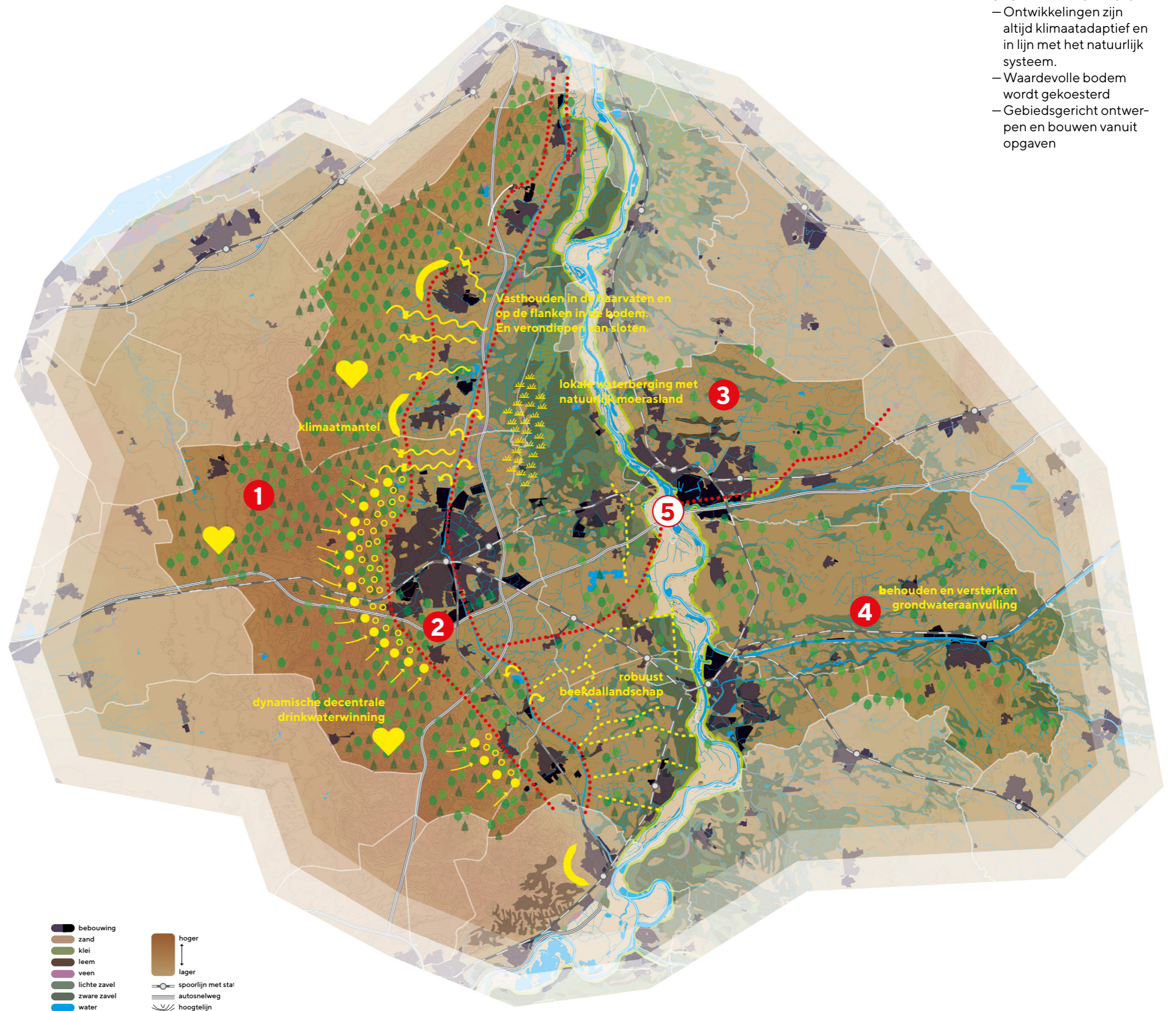
Benutten van ieders kracht

De acht gemeenten in de Regio Stedendriehoek en de drie waterschappen dragen allen op hun eigen manier bij aan de beleefde (cultuurhistorische) identiteit en positionering van de regio. Deze diversiteit aan krachten vormt de basis van een schaa sprong in balans.

2.3 Het natuurlijk systeem als basis: water en bodem sturend en de toekomst van de IJssel

We willen als regio toekomstbestendige keuzes maken. Uitgangspunt is het natuurlijk water- en bodemsysteem, waarop de occupatie van functies zodanig plaatsvindt dat deze systemen waar nodig kunnen herstellen dan wel duurzaam blijven functioneren, ook voor toekomstige generaties. We maken onderscheid in vijf deelgebieden met elk een eigen dynamiek met betrekking tot het water- en bodemsysteem:

- 1 **Veluwe:** Oud-Veluwe landschap met een grote diversiteit aan planten- en diersoorten. Het is een groot infiltratiegebied met een zoetwaterreservoir dat dient te worden aangevuld.
- 2 **Veluweflank:** kleinschalig karakter met afwisselende beekdalen met veengroei en hoger gelegen enken. Een gebied met veel hoogteverschillen. Het herstel van de beekdalen vormt een belangrijke opgave.
- 3 **Noordelijke IJsselvallei:** een open karakter richting het noorden met een relatief grootschalige landbouw en een afwateringsstelsel van weteringen. Aanpak droogteproblematiek is van belang. Waar de IJssel vraagt om ruimte voor grotere afvoer van water en de bodem een belangrijke buffer is voor het opslaan van water bij een hoge waterstand van de IJssel.
- 4 **Beken en landgoederen:** een afwisseling van bossen, landgoederen, beekdalen en landbouw. Aanpak droogteproblematiek is van belang. Afstroming naar de IJssel vraagt om meer vasthouden van water.
- 5 **IJssel als dynamische regenrivier:** de ruimtelijke consequenties van het programma Integraal Rivier Management vragen om oplossingen waarbij ook binnendijkse ruimte nodig is en aandacht wordt gevraagd voor de robuustheid op lange termijn.

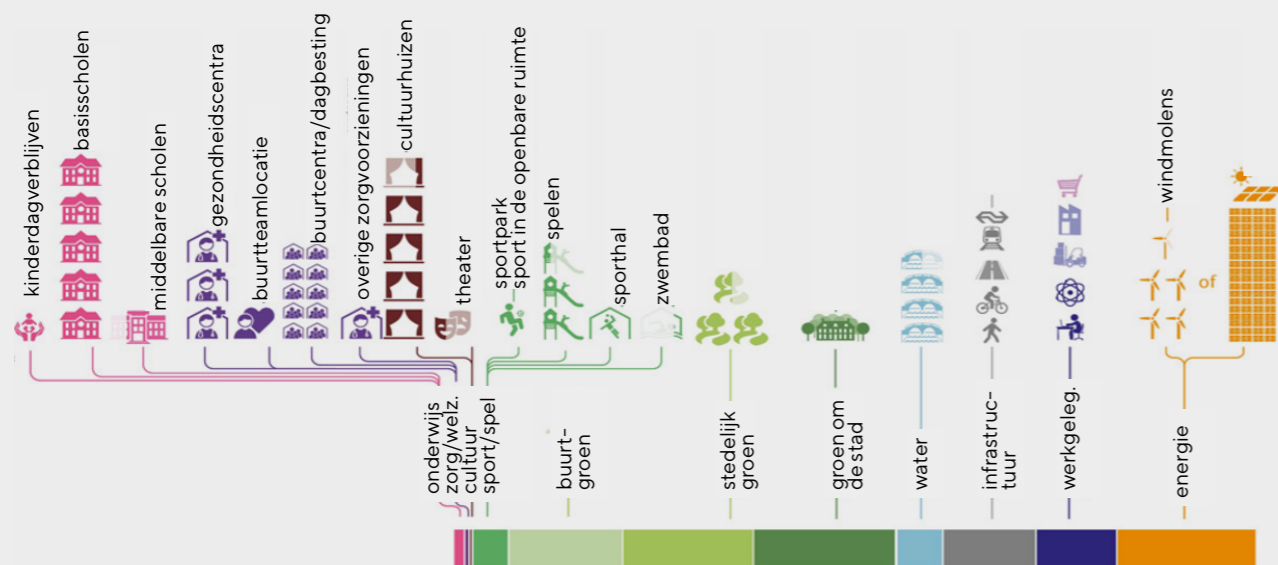

HET NATUURLIJK SYSTEEM ALS BASIS

- Ontwikkelingen zijn altijd klimaatadaptief en in lijn met het natuurlijk systeem.
- Waardevolle bodem wordt gekoesterd
- Gebiedsgericht ontwerpen en bouwen vanuit opgaven

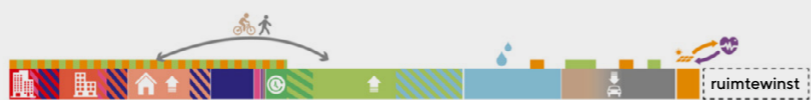
Op zoek naar nieuwe mengkleuren voor de Regio Stedendriehoek

1 Voor verstedelijken in balans zijn naast woningen ook andere ruimtevragers nodig:

Bron diagram: RSU Utrecht (gemeente Utrecht)

2 Door o.a. meervoudig ruimtegebruik kan **ruimtwinst** worden gemaakt.

3 De traditionele manier van plannen zorgt echter voor schotten tussen kennis, middelen en instrumenten.

4 Deze dienen te worden ontschot in gebieden met nieuwe 'mengkleuren' in de Regio Stedendriehoek: in het gebied zelf en tussen de gebieden. Voorbeelden van nieuwe mengkleuren:

2.4 Zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik: Plannen met schaarse ruimte

De regionale kwaliteiten staan onder druk, gelet op de vele opgaven die op ons afkomen. Bij de vraag hoe en waar de opgaven een plek krijgen in de regio is daarom het vertrekpunt: zuinig en efficiënt omgaan met beperkte ruimte. Om leefbaarheid te behouden en te versterken is nabijheid van wonen, werken, voorzieningen en groen cruciaal. Meervoudig ruimtegebruik gaat voor enkelvoudig ruimtegebruik waarbij we slim met de ruimte omgaan en de kwaliteit van de leefomgeving behouden en ontwikkelen.

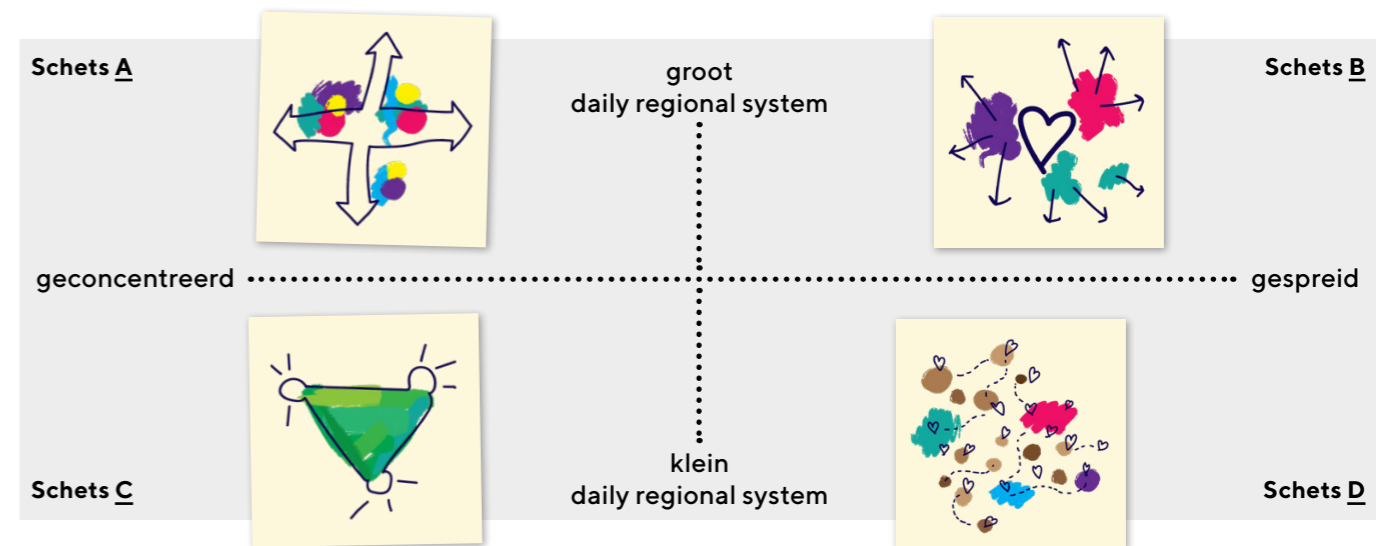
Nieuwe mengkleuren op de kaart

De barcode-methode is een manier om de meervoudige ruimtevraag inzichtelijk te maken (zie afbeelding PM). Om alle ruimtevragers te kunnen laten landen in de regio is de noodzaak groot om efficiënt om te gaan met en proactief te zoeken naar mogelijkheden tot het mengen van functies. Door meervoudig ruimtegebruik ontstaat de nodige ruimtwinst om de verstedelijkingsopgave passend te kunnen maken. Dit uitgangspunt komt overeen met het afwegingsprincipe 'Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies' uit de NOVI. Het betekent anders kijken naar de traditionele kleuren van de kaart waar woningen, bedrijventerreinen en natuur allen een eigen kleur hebben. Nieuwe kleuren ontstaan op de meest dynamische gebieden op de kaart van de Regio Stedendriehoek. Deze nieuwe kleuren zijn een samensmelting van bestaande kleuren en weerspiegelen de stapeling van functies. Dit staat altijd in balans met gebieden met een lagere dynamiek. Hierbij is het van belang vast te houden aan de traditionele kleuren. Daarbij kunnen sommige functies niet gecombineerd worden om ongewenste externe effecten te voorkomen.

Hoofdstuk 3 Ontwerpend onderzoek: grens-ontkennend schetsen om het gesprek te starten

De schetsen op de volgende pagina's zijn opgezet volgens het ontwerpdenken. Door middel van schetsen zijn ontwerpers en de betrokken experts in staat nieuwe verbanden te leggen. Deze kunnen vervolgens weer getoetst worden, aangepast worden en gebruikt worden voor het ontdekken van vervolgvragen of om het gesprek aan te gaan. Dit is ontwerpend onderzoek. Voor de duidelijkheid: de schetsen zijn dus nog geen verstedelijkingsstudie met concrete ruimtelijke oplossingen. Het is de opmaat voor het doen van een verstedelijkingsstudie. De schetsen verkennen de richting waar we naar toe kunnen gaan en brengt de reikwijdte en de beschikbare kennis in beeld van de thema's die we mee gaan nemen in een vervolg. De schetsen zijn de start van het gezamenlijke en integrale gesprek over de ruimte en dienen als praatplaten. Hoe eerder wordt begonnen met schetsen op de kaart, hoe eerder kansen, knelpunten en vervolgvragen naar boven komen drijven.

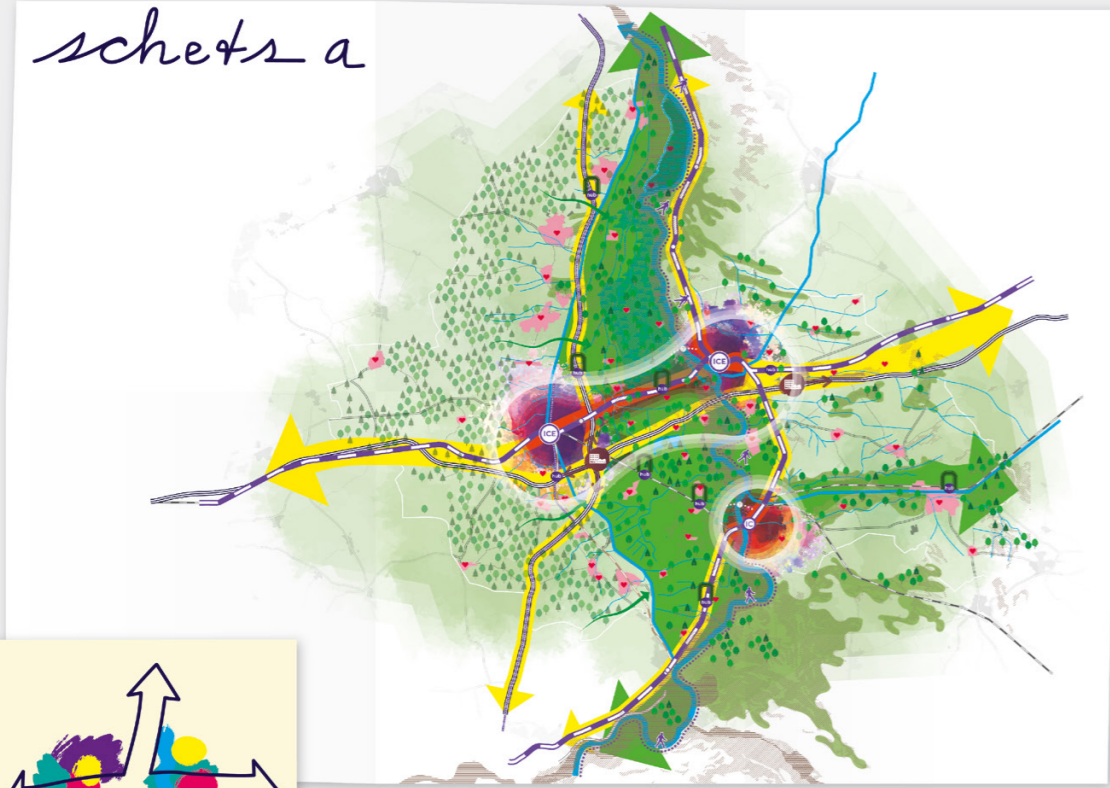
Het vertrekpunt van de schetsen is de verstedelijkingsopgave. Voor de schetsen is enerzijds verschil gemaakt tussen geconcentreerde of gespreide ontwikkeling op regionale schaal en anderzijds is verschil gemaakt tussen interregionale samenhang (groot Daily Regional System) of regionale samenhang (klein Daily Regional System). In alle schetsen gaan we uit van ontwikkelingen nabij een vorm van OV en wordt eerst gekeken of er binnen de bebouwde kom verdicht kan worden. De schetsen verbeelden mogelijke ontwikkelingen op regionale schaal en zeggen niet iets over hoe ontwikkelingen worden ingepast op straatniveau. Tegen 2050 zal naar verwachting bijvoorbeeld natuurinclusief en circulair ontwikkelen al lang de norm zijn en het STOMP-principe gemeengoed.

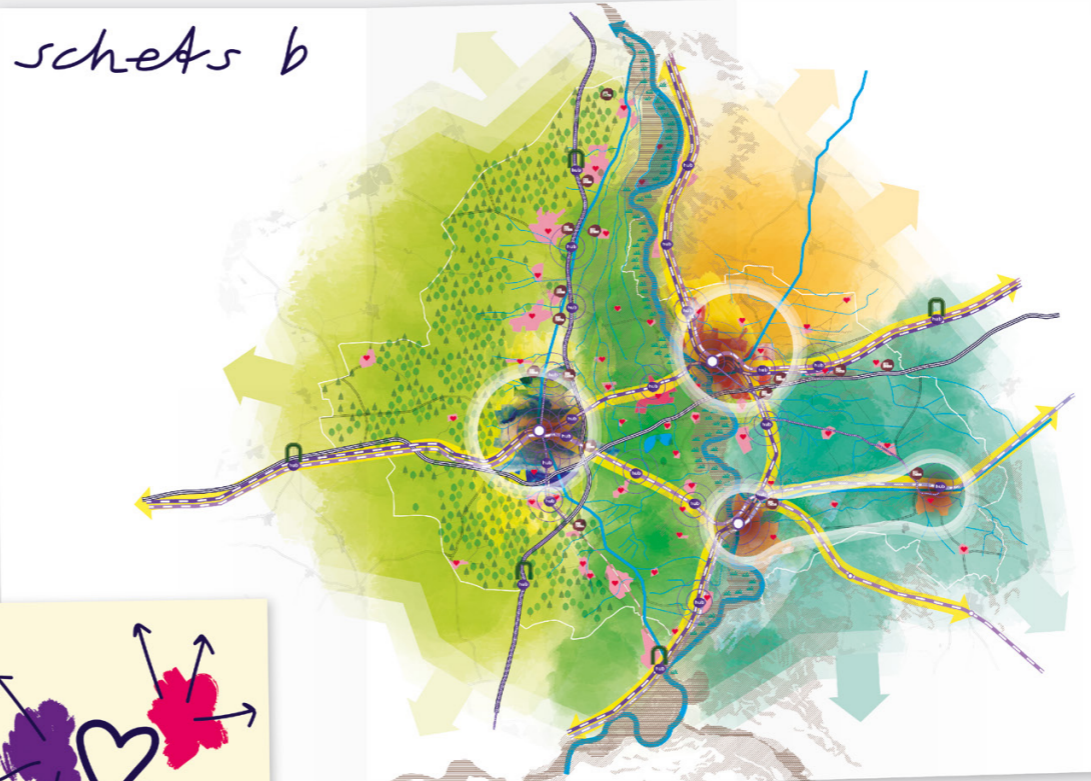
Vier schetsen voor de Regio Stedendriehoek

Duiding regionale systeem

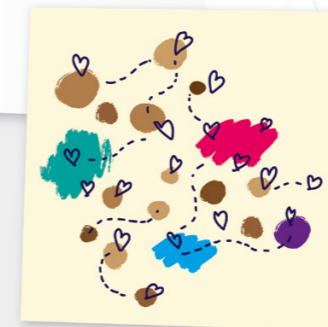
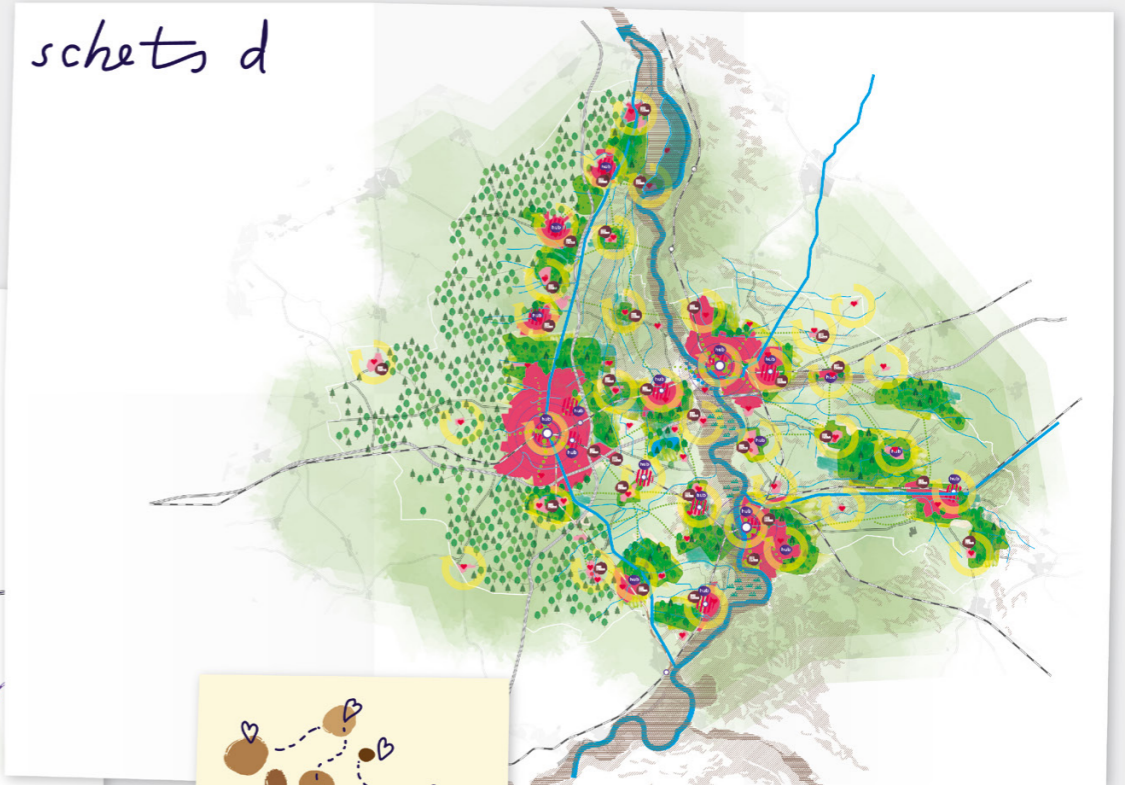
schets a

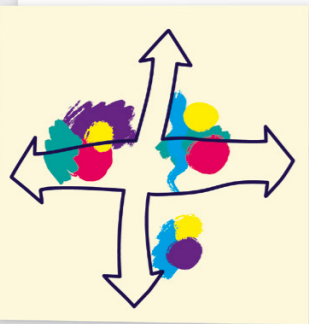
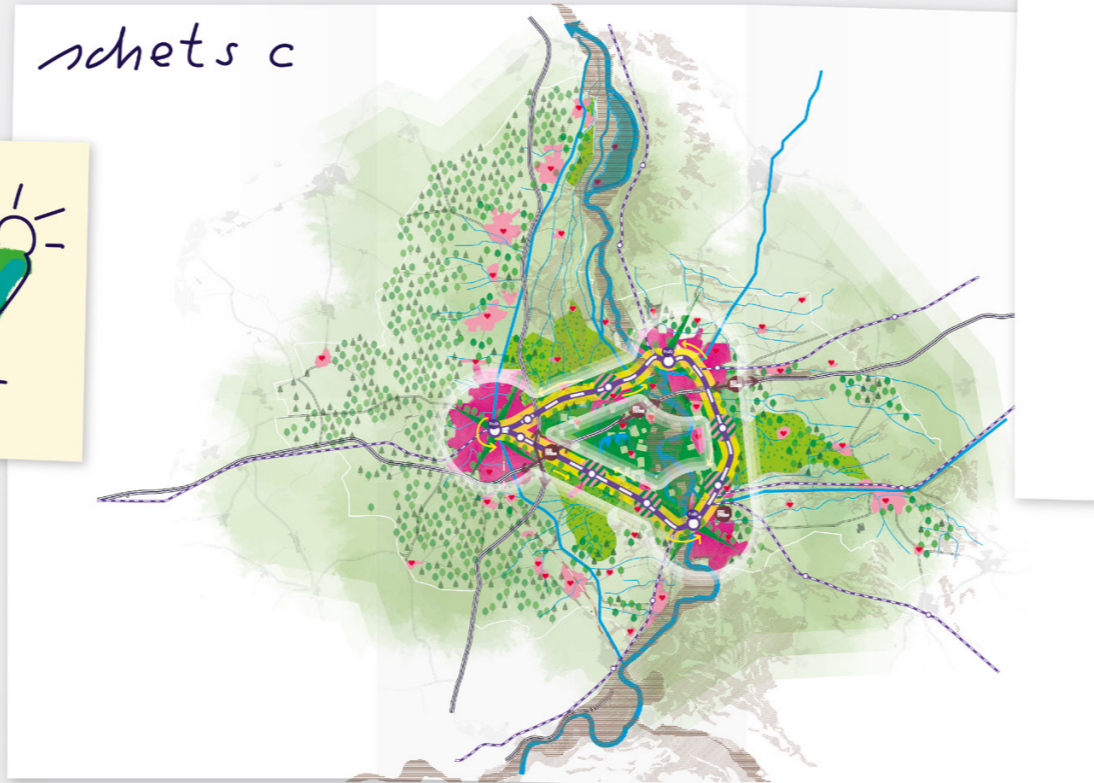
schets b

schets d

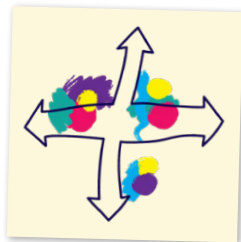
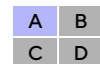
schets c

1. Hoofdkeuzes om te verstedelijken in balans, uitgewerkt in de schets om te testen

Schets A

Groot Daily Regional System + Geconcentreerd

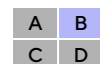

Stel dat...

... door grens-ontkennend te werken het grootste deel van de verstedelijking landt in Apeldoorn en Deventer. In beide steden ontstaan gemengde hoogstedelijke woon- en innovatie milieus in de nabijheid van de ICE-stations. De regio ontleent haar identiteit aan de hier gevestigde kennisintensieve en innovatieve maakeconomie. Het voorzieningenaanbod maakt een schaa sprong met een verzorgingsgebied dat tot de landsgrenzen en verder reikt. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in hoogfrequente Intercity-verbindingen in oost-west en noord-zuidrichting. Het Stedelijk Netwerk Nederland wordt hiermee versterkt. Ook Zutphen wordt beter bereikbaar en een nog aantrekkelijkere vestigingsplaats. Het contrast binnen de regio wordt groter: de meeste ruimtevragers landen in en om de kernsteden. De landelijke gemeenschappen en hun directe omgeving worden oases van groen, rust en ruimte naast de reuring in de steden. Het leven gaat hier langzamer, maar met een kort ritje op de e-bike over regionale snelfietsnetwerk is men zo in de grote stad om te profiteren van topvoorzieningen. Het nieuwe Nationale Landschapspark IJsselvallei, van Arnhem tot Zwolle, is een enorme levende en dynamische klimaatbuffer waar mens, dier en plant in synergie leven. Hiermee laat de regio zien dat zij leeft mét de IJssel en niet naast de IJssel.

Schets B

Groot Daily Regional System + Gespreid

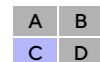

Stel dat...

... door grens-ontkennend te werken de verstedelijkingsopgave wordt ingezet om het voorzieningenaanbod in de steden Apeldoorn, Deventer, Zutphen en Lochem te versterken en hun verzorgingsgebied tot diep in de omliggende streken te waarborgen. Hierdoor kunnen de steden de basisvoorzieningen behouden en door samenwerking afspreken hoe deze zich specialiseren. Iedere stad is de etalage van het streekeigen MKB. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in het doortrekken van de streeksprinters en het opwaarderen van een aantal buslijnen tot HOV. Straks kan je bijvoorbeeld zonder overstappen van Lochem via Zutphen naar Arnhem of van de Achterhoek naar Apeldoorn. In het hart ontstaat het Driestreckenpark Voorsterlanden als groen uitloopgebied van een grote regio. Hier wordt deels ruimte gegeven aan de IJssel. Rondom bestaande en nieuwe stations ontstaan nieuwe woon-werk-leefmilieus door het mengen van rood en groen. De Regio Stedendriehoek verbindt meerdere streken en regio's met elkaar en profiteert van een groter achterland. Hierdoor is ze als een kameleon en ontleent ze haar identiteit aan verschillende omgevingen.

Schets C

Klein Daily Regional System + Geconcentreerd

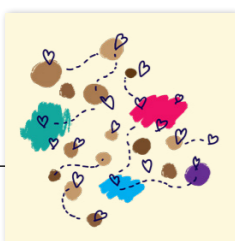
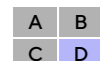

Stel dat...

... door grensontkennend te werken de verstedelijkingsopgave wordt ingezet om de drie grootste steden te laten functioneren als één grote landstad. De stad waar je altijd buiten bent. Door samenwerking worden voorzieningen op elkaar afgestemd en verdeeld. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in een hoogfrequente sprinter ringlijn tussen de drie kernsteden. Zonder te hoeven kijken op je horloge sta je binnen de kortste keren in de naburige stad. De omliggende kernen kunnen met OV, deelvervoer en snelfietspaden snel naar een van de bestaande of nieuwe stations aan deze ring. In het hart ontstaat een intensief gebruikt landschapspark. De vele recreatieve en toeristische voorzieningen die er al zijn worden versterkt en aangevuld. De IJssel krijgt nieuwe bypassen waarvan de eilanden deel uit maken van het nieuwe park.

Schets D

Klein Daily Regional System + Gespreid

Stel dat...

... door grensontkennend te werken de verstedelijkingsopgave wordt ingezet om wonen, werken en voorzieningen op het niveau van stadswijken en dorpen in nabijheid van elkaar te brengen. De verstedelijking verspreid zich meer, maar net als bij de andere schetsen, wel op voorwaarde dat er OV aanwezig is. Er zal een sterker beroep gedaan worden op en tegelijkertijd ook meer ruimte gegeven worden aan lokale gemeenschappen: van het collectief organiseren van deelvervoer tot energieopwek. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in het cement tussen alle gemeenschappen: een groen(blauw) raamwerk met fietsroutes. In deze schets wordt gekeken naar lokale oplossingen om de IJssel ruimte te geven en om de droogteproblematiek het hoofd te bieden.

2. Kansen en opgaven die daaruit voortvloeien voor de Regio Stedendriehoek

- Vergroten van de verschillen tussen leefmilieus: nieuwe hoogstedelijkheid met ruimte voor innovatieve werkmilieus
- Mogelijkheden om topvoorzieningen te ontwikkelen die onderscheidend zijn op regionaal en nationaal niveau m.b.t cultuur, onderwijs, zorg en sport.
- Kansen voor innovatie schaal NL/internationale samenwerking: veiligheid; smartcities; toegepaste innovatie in MKB.
- Verder uitnutten IC-assen en versterken ruimtelijk-economische structuur Stedelijk Netwerk Nederland
- Interregionale samenwerking A1- en A50-corridders.
- Sterkere focus op de kenniseconomie (baat bij gemengde woon-werkmilieus bij stationsgebieden) zou de totale uitbreidingsvraag werkgelegenheid moeten verkleinen.
- Schaa sprong in de steden kan mogelijkwerwijs de druk op het natuurlijk systeem in het buitengebied verminderen.

- Benutten kracht en potentieel van een veel groter gebied
- Daily Region System reikt tot verder in de streek
- Versterken stedelijkheid in meerdere kernen waardoor de regionale voorzieningen verdeeld zijn over de grotere kernen
- Meer spreiding werkgelegenheid en kansen voor dichtbij huis te werken
- Deels arbeidsplaatsontwikkeling in stedelijke milieus en deels op nieuwe werklocaties die de regionale (kennis) economie versterken
- Bouwen op hogere zandgronden is een denkbaar principe binnen deze schets door het ontzien van het hart.

- Meer "gezamenlijke" identiteit
- De drie steden zijn gebaat bij sterke en aantrekkelijke dorpen in de directe omgeving voor werknemers van bestaande en nieuwe bedrijven die men wil aantrekken en deze schets gaat dus ook over complementariteit tussen steden en dorpen/buitengebied.
- Een concentratie van meer menselijke activiteiten in het hart vergroot hier de druk op het natuurlijk systeem.

- Kleine gemeenschappen en collectieven zijn de dragers: sterk buurtvorming en menselijk contact.
- Lokaal georiënteerde bedrijvigheid en werkgelegenheid.
- Werken aan huis, remote, is basis, snel internet als nutsvoorziening
- Voorzieningen niet geconcentreerd in grote(re) kernen, maar meer verspreid en dichterbij.
- Woningbouw in combinatie met versterking OV richting kleine kernen.
- Door spreiding ruimere keuzevrijheid om te bouwen op geschikte gronden.

3. Vervolg vragen voor de stappen hierna

- Welke (inter)nationale topvoorzieningen zou de regio willen?
- Welke vorm van werken is passend in de hoogstedelijke milieus om toch de juiste mix te krijgen (labs, nieuw ambacht, schone productie, ...)?
- Zou samenwerking aangaan moeten worden met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en Regio Zwolle om de IJsselvallei in z'n geheel toekomstbestendig te maken?
- Onderzoek of sterkere focus op de kenniseconomie (baat bij gemengde woon-werkmilieus bij stationsgebieden) de totale uitbreidingsvraag werkgelegenheid verkleint.
- Welke kwaliteit ambieert het Rijk op de hoofdassen van het Stedelijk Netwerk NL?
- Wat ambieren de provincie bij de corridor A1 en A50 en wat is het gedeelde beeld?
- Kan het verhaal en de ambitie van de Drinkbare IJssel een leitmotief zijn voor de IJsselvallei?
- Het effect van nieuwe infrastructuur tussen Apeldoorn en Deventer dient te worden onderzocht in relatie met andere ruimtelijke opgaven.

- Hoe kunnen we de bestaande spoorlijnen beter benutten en wat betekent dat?
- Wat is nodig aan woningbouw om een station te realiseren?
- Wat is de precieze rol van iedere stad voor het ommeland en de streek buiten de Regio Stedendriehoek?
- Waar staat de leefbaarheid al onder druk of is het al erg ver uitgerekt qua acceptabele reisafstanden, reiskosten en keuze vervoermiddel? (Brede Welvaart en Bestaanszekerheid)
- Wat is het effect van een grotere DUS voor de ruimtedruk en ambities in de regio?

- Om welke voorzieningen gaat het qua regionale verdeling?
- Hoe kunnen regionale werklocaties op elkaar worden afgestemd en wat is het profiel per locatie? (voorbeeld SADC)
- Wat past er nog aan programma rondom de stations?
- Het effect en ligging van een bypass bij Deventer onderzoeken en relateren aan andere ruimtelijke opgaven.
- Het effect van nieuwe infrastructuur tussen Apeldoorn en Zutphen dient te worden onderzocht in relatie met andere ruimtelijke opgaven.

- Wat zijn de inbreidingsmogelijkheden in de verschillende kernen
- Hoe ziet het daily regional system eruit met in deze schets?
- Kunnen de grote opgaven en transities voortvarend aangepakt worden bij een te verspreide verstedelijking, ook al vindt deze plaats bij ov-haltes?

Bijlagenkatern

Identiteit als basis: benutten van ieders kracht

Een goede ruimtelijke ordening kan alleen met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit; we hechten veel waarde aan het landschap, het erfgoed en een gezonde en veilige leefomgeving. Aantrekkelijke dorpen en steden in een mooi landschap zijn belangrijk voor de identiteit en het vestigingsklimaat.

We zijn als steden en dorpen complementair aan en verbonden met elkaar: ieder met een eigen identiteit. Steden met een eigen voorzieningenniveau, en karakteristiek: Deventer en Zutphen met historische binnensteden, Apeldoorn groen, attractief en centrum met veel erfgoed uit 19de-eeuw en Lochem met een historisch centrum omgeven door groen. De dorpen ieder met een eigen bijzondere karakteristiek, sterke sociale netwerken en de landbouw en landgoederen als drager van het buitengebied.

We willen de onderscheidende identiteiten versterken en de verbindende kwaliteiten benutten. Zoals het uitdragen en koesteren van cultuurhistorische, landschapelijke, recreatieve en sociale waarde in ontwikkelingen.

Benutten van ieders kracht

De acht gemeenten in de Regio Stedendriehoek en de drie waterschappen dragen allen op hun eigen manier bij aan de beleefde (cultuurhistorische) identiteit en positionering van de regio. Deze diversiteit aan krachten vormt de basis van een schaa sprong in balans.

APELDOORN

Kracht

Apeldoorn **ligt strategisch gunstig** op de flank van de Veluwe en op een kruispunt van snelwegen en spoor. Daardoor is het een aantrekkelijke vestigingsplaats voor mensen die ruim en ontspannen willen wonen. Het is de poort tot de Veluwe met veel **toeristische voorzieningen**. Kenmerkend voor Apeldoorn zijn de vele beken en sprengen die ook zichtbaar zijn in het stedelijk gebied.

Gewerkt wordt aan een vergroening van de binnenstad. Apeldoorn is dé **banenmotor voor de regio** met het grootste aandeel arbeidsplaatsen per inwoner. De gemeente heeft een gevarieerde economie met midden- en kleinbedrijven en enkele grote werkgevers. Het profiel als 'Stad van Veiligheid' wordt uitgebouwd. Ook zijn er veel onderwijsinstellingen aanwezig en wordt ingezet op uitbouw van nationale (sport)evenementen.

Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Apeldoorn wil doorgroeien naar minimaal 180.000 inwoners en 117.000 arbeidsplaatsen. De Spoorzone en Kanaalzone, beiden toegankelijk vanaf het IC-station, zijn de grootste binnenstedelijke ontwikkelgebieden. Van de woningbouwopgave vindt 2/3 binnen de stad en 1/3 buitenstedelijk plaats. Als uitleglocatie voor woningbouw kijkt Apeldoorn naar de Stadsrand Zuid en voor bedrijvigheid is Apeldoorn-Noord in beeld. Op bedrijventerreinen is ook ruimte nodig om in te spelen op energietransitie en overgang naar een circulaire economie. Ontwikkelingen gaan gepaard met groenblauwe ontwikkeling. Apeldoorn gaat de kwaliteiten van de binnenstad versterken en nieuwe stedelijkheid realiseren (stadmaken). De binnenstad heeft regionale aantrekkingskracht met een optimale mix. De gemeente richt zich op ontwikkeling naar een groene, innovatieve economie die bijdraagt aan het versterken van de brede welvaart.

BRUMMEN

Kracht

De Gemeente Brummen vormt een **groen hart** in de Regio Stedendriehoek. Gelegen in het landschap van Veluweflank naar IJsselvallei liggen verspreid de kernen van Brummen. De charme wonen in gemeente Brummen is het leven in **hechte gemeenschappen**. Nauw verweven met omliggende landschap en zichtbaar verbonden met het verleden door het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed. Verwevenheid zit ook sterk in ons DNA omdat onze inwoners voor allerlei activiteiten onderweg zijn in de regio. Onze bedrijvigheid kenmerkt zich door de papierindustrie, recreatie en toerisme, landbouw en lokale ondernemers.

Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Brummen wil de verwevenheid tussen gemeenschappen en landschap verder versterken en de positie als groen hart verder verankeren. Gezonde gemeenschappen zijn het doel en daarbij zijn natuurherstel, groenblauwe dooradering en toekomstbestendige landbouw essentieel. In alle ambities is duurzaamheid een belangrijk vertrekpunt. Daarin speelt niet alleen aanpassing aan een veranderend klimaat een rol maar ook het voortbestaan van vitale functies ter ondersteuning van onze gemeenschappen. We ondersteunen innovatie van bedrijvigheid ten behoeve van klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen. Hiermee zijn en blijven we een aantrekkelijke plek voor bewoners en bezoekers van de regio.

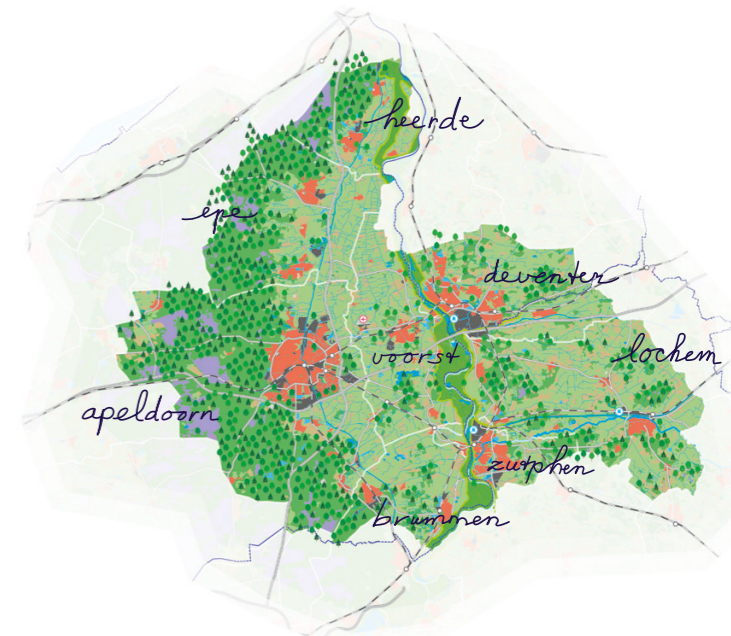
DEVENTER

Kracht

Deventer is bekend om haar **historische binnenstad**, ligging aan de IJssel en in het Sallandse coulisselandschap met de cultuurhistorisch waardevolle landgoederen. Deventer onderscheidt zich door een gevarieerd aanbod aan **cultuur, horeca en detailhandel**. Deventer richt zich op de toekomst door in te zetten op ontwikkeling van nieuwe woon-werkgebieden en het creëren van een goed vestigingsklimaat voor MKB. Deventer is **multimodaal goed ontsloten** met een rechtstreekse internationale verbinding naar Berlijn. Voor personen- en goederenvervoer is de ligging aan de A1 gunstig. De IJssel is niet alleen kenmerkend voor de identiteit van Deventer, maar ook een belangrijke transportroute voor bedrijven in de binnenhaven.

Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Deventer wil groeien als gemeente en inzetten op het aantrekken van jongeren en het versterken van de arbeidsmarkt. Hiervoor zijn goede onderwijsvoorzieningen, huisvestingsmogelijkheden en een aansprekend cultureel aanbod noodzakelijk. Om de groei van de stad te faciliteren, is het toevoegen van nieuwe stedelijke woonmilieus met goede (inter)nationale OV- en fietsbereikbaarheid van belang, passend bij het

uitgangspunt van een compacte stad. Daarnaast heeft Deventer voor een toekomstbestendige economie behoefte aan een nieuw bedrijventerrein voor eigen MKB. De bestaande infrastructuur vormt een uitdaging bij toename van de ruimte vraag van stedelijke opgaven. Deventer wil daarom de mogelijkheden voor een derde IJsselbrug verkennen in samenhang met de mogelijke IJsselbypass en een opgave voor wonen en werken op het Stadsland.

EPE

Kracht

Epe is een gemeente waar je natuurlijk goed kan leven. De waardevolle leefomgeving is ons DNA. Epe kent diverse **waardevolle landschappen**, de Veluweflank, de IJsselvallei en de Veluwe. Natuur, biodiversiteit en rust zijn hier alom vertegenwoordigd. **Eigenheid en identiteit** zijn belangrijke waarden. Het dorpse karakter en de rijke cultuurhistorie zijn samen met de schoonheid van de natuur onze inspiratie. Veel mensen komen naar Epe vanwege de mooie ligging in het groen en de rust en er zijn dan ook veel vakantieparken en andere **recreatievoorzieningen**. De aanwezigheid van deze vakantieparken maken ook dat onze grote kernen Epe en Vaassen een hoog voorzieningenniveau kennen.

Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Epe wil beschermen, behouden én ontwikkelen. We willen naast koesteren wat we hebben ook op kleine schaal ruimte blijven bieden aan ontwikkelingen, waaronder woningen realiseren. De ontwikkelingen moeten passen binnen de omgevingsvisie waarin de dorpse identiteit, de waardevolle leefomgeving en 'water en bodem sturend' belangrijke uitgangspunten zijn. Daarnaast biedt Epe de inwoners uit de hele regio (en daarbuiten) waardevolle rust en ruimte in de Veluwe natuur (recreatie), onder andere door ons fijnmazige netwerk van wandel- en fietspaden. Epe wil bijdragen aan vitale vakantieparken en vitaal landelijk gebied. Daarnaast kan Epe een bijdrage leveren aan maatschappelijke opgaven, zoals het stikstofvraagstuk, transitie van de landbouw, biodiversiteit, mobiliteit (zoals F50 fietsroute) en energietransitie.

HEERDE

Kracht

Heerde is een **Cittaslow-gemeente**. Het leven kent bewust een lager tempo maar gaat wel mee in de maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen. Niet de gemeente maar de gemeenschap met haar eigenheid en identiteit is belangrijk. Heerde is **zelfbewust** en benut haar ligging op Veluwe (flank) en in de IJsselvallei door een uitgebreid en toegankelijk recreatief netwerk. Het is **trots** op haar kwaliteiten, zoals ook beschreven in de Omgevingsvisie. De **'Veluwse deltawerken'** (hoogwatergeul Veessen-Wapenveld) dragen belangrijk bij aan de regionale waterveiligheid in de IJsselvallei en zijn tegelijkertijd een attractie om te bezoeken vanuit de Veluwe. De gemeente is door haar ligging en houding de **verbinding** van de Regio Stedendriehoek met de **Regio Zwolle**.

Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Heerde wil haar samenwerking met omliggende gemeenten verder voortzetten om samen een sterke leefomgeving te creëren en voorzieningen bereikbaar te houden en maken. Heerde kan het niet alleen, maar heeft wel veel te bieden. De recreatievoorzieningen, goede verbindingen met het noorden en zuiden, natuur, landschap, cultuur-historie en niet in de laatste plaats het groene en gezonde (dorpse) woonmilieu zijn belangrijke kwaliteiten. In Heerde is de verbinding van de IJssel met de Veluwe uniek en heel zichtbaar en tastbaar. Heerde wil graag een belangrijke bijdrage leveren een duurzame en circulaire maatschappij. En het welzijn van inwoners en bezoekers hoog in het vaandel houden.

LOCHEM

Kracht

Lochem is een kleine stad en vanuit dat perspectief kijkt het naar de regio als 'stedenvierhoek'. De **historische stad Lochem** met de dorpen eromheen vormen een gemeente met een **stevig agrarisch profiel** met daaraan gerelateerde bedrijvigheid en werkgelegenheid. Aan het Twentekanaal, onderdeel van de North Sea- Baltic corridor, zit watergebonden bedrijvigheid. De gemeente is in cultureel opzicht en natuurlijk opzicht

onderdeel van de Achterhoek. Het water en bodem systeem is gekoppeld aan de oost-west lopende beken, die afwateren op de IJssel. **Recreatie** is ook een belangrijke economische sector door de aanwezigheid van een divers recreatief aanbod en een uitgebreid recreatief netwerk, landgoederen, natuurgebieden en een afwisselend landschap.

Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Lochem wil de vergrijzing tegenwicht bieden door meer jonge mensen te behouden en aan te trekken. Lochem heeft dan ook de ambitie om te groeien naar 40.000 inwoners. Een Goede bereikbaarheid is daarvoor essentieel waarbij de huidige spoorlijnen die door de gemeente lopen beter benut kunnen worden. Balans houden met de waardevolle groene omgeving en in relatie tot leefbaarheid zijn hierbij van belang. Lochem biedt kans om als kleine stad, en een diversiteit aan dorpen aantrekkelijk te wonen dichtbij zowel de Stedendriehoek als de Achterhoek. Ook Twente is goed bereikbaar.

VOORST

Kracht

Voorst is een **landelijke gemeente** en onderdeel van het **groene hart van de Regio Stedendriehoek**. Gelegen in het landschap van Veluweflank en IJsselvallei liggen verspreid de verschillende kernen. De grootste kern is Twello, met een hoog voorzieningenniveau. De kernen hebben een hoge mate van **sociale cohesie**. Nauw verweven met de omliggende, **diverse landschappen**. De gemeente is goed ontsloten met een tweetal NS-stations en de ligging nabij A1 en A50.

Te midden van de drie grootste steden kent de gemeente een grote aantrekkingskracht en goed vestigingsklimaat. De kracht van de gemeente is haar rijke landgoederenzone en de 14-eeuwse Polder Nijbroek. De recreatieplas Bussloo en Vliegveld Teuge zijn bovenlokale voorzieningen die veel bezoekers trekken. Daarbij is er een balans in relatief kleinschalige bedrijvigheid.

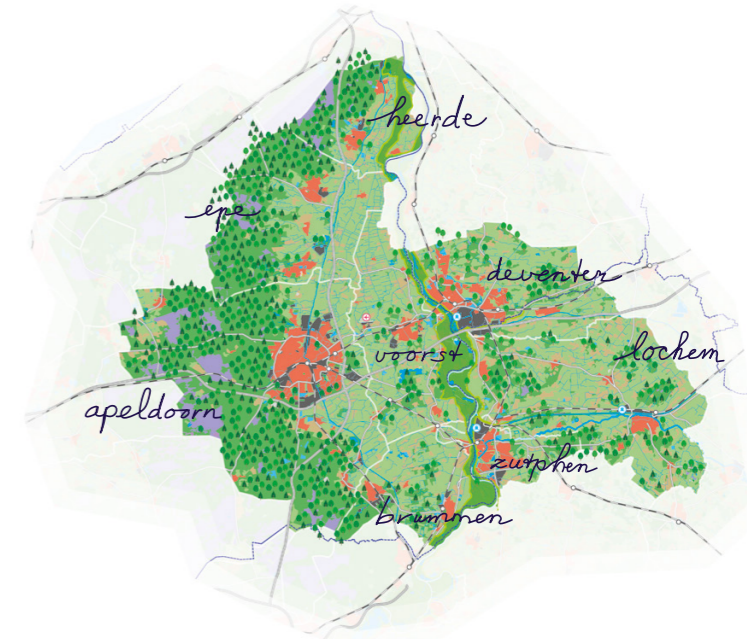
Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Voorst wil een passende rol nemen in de woningopgave en verkennen of meer ambities haalbaar zijn, concreet door een bandbreedte van 2000 tot 4000 woningen nader te verkennen. Conform haar werkwijze is landschapsbouw hierbij randvoorwaardelijk, waarvoor 200-400 hectare noodzakelijk is. Door de ligging nabij de IJssel, ligt een groot deel van de ruimtereservering voor een hoogwatergeul op Voorster grondgebied. Daarnaast is landschapsversterking in de gemeente goed voor de gehele regio. Dit biedt mogelijkheden voor recreatie, waarmee de recreatiedruk op de Veluwe wordt verminderd. De gemeente fungeert hierbij tevens als stedelijke uitloopgebied. Gezonde gemeenschappen zijn het doel en daarbij zijn natuurherstel, groenblauwe dooradering en toekomstbestendige landbouw essentieel. Hiervoor is 1000 hectare extra landschapsversterking noodzakelijk. De stationsgebieden bieden voor verschillende functies (bijvoorbeeld wonen en recreatief) kansen. Daarnaast wil de gemeente onderzoeken of er steun is voor het versterken van kleinschalige en lokale bedrijvigheid. Dit is belangrijk voor de leefbaarheid in onze (kleine) kernen en het landelijk gebied.

ZUTPHEN

Kracht

Zutphen is het erfgoedhart van de regio. Het kent een **prachtige binnenstad die nog steeds levend** is: het is nu en ook in de toekomst een plek om prettig te wonen en te werken. In Zutphen beleef je heden en verleden. Zutphen is een **complete stad** en gelijktijdig **compact** dat men elkaar nog kent. Zutphen is het voorzieningencentrum (zorg, gezondheid, onderwijs, detailhandel) voor het zuidelijk deel van de Regio Stedendriehoek en de Achterhoek. Zutphen werkt aan ambities op gebied van Wonen (meer woningen, verdichting in de bestaande stad), Ondernemen (versterking van bestaande bedrijventerreinen) en Beleven (waardering voor de monumentale stad en transformatie naar een gezonde klimaatbestendige groenblauwe stad). De kracht van Zutphen ligt in het verbinden van deze thema's van tot een stad waar de inwoners graag willen zijn en bezoekers graag komen.

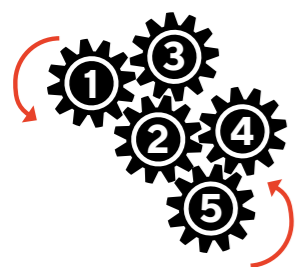

Bijdrage aan de toekomst van de regio (2050)

Zutphen zet in op verdere groei om een aantal belangrijke stedelijke en regionale voorzieningen zoals het ziekenhuis te kunnen behouden. Doel is dat Zutphen groeit van 49.000 inwoners nu naar 57.000 rond 2040 en doorgroeit naar meer dan 60.000 inwoners in 2050. Hiermee versterkt Zutphen zich als voorzieningencentrum voor de omliggende gemeenten. Daarnaast is Zutphen een doel voor recreatief bezoek aan de regio. De verbinding van cultuur en beleving komt bijvoorbeeld tot uiting in het Gelders Museum, het startpunt voor beleving van de rijke geschiedenis van de regio. Zutphen is een belangrijke Hanzestad aan de IJssel en zet zich in voor de kwaliteit en beleven in de IJsselvallei in al haar facetten. De versterking van de verbindingen over de IJssel zorgen voor meer samenhang tussen Veluwe en de Achterhoek. Zutphen zet in op regionale vervoersknooppunten (hubs) nabij station en aan de oostelijke toegang van de stad. Regionale verbindingen gaan niet alleen over mobiliteit maar ook over de natuur, klimaatbestendigheid en biodiversiteit.

WATERSCHAPPEN

De waterschappen in de regio zien het als hun verantwoordelijkheid om de draagkracht van het natuurlijk systeem voor **meerdere generaties te waarborgen**. En om vraagstukken niet af te wentelen op planten en dieren, van publiek op privaat en op andere gebieden. Het gebied kenmerkt zich door een dynamisch bodem en watersysteem met in het westen de Veluwe met een eeuwenoud blauw hart. Het bevat een kostbare zoetwatervoorraad, onderdeel van onze grootste natuurlijke systemen de Veluwe. En in het oosten van de regio de landgoederen en sterke agrarische bedrijven met op de hogere zandgronden de verdrogingsgevoelige gebieden. Dwars door de regio loopt de IJssel, die in de toekomst niet langer gevoed zal worden door het smeltwater van de gletsjers in de Alpen. Het wordt een regenrivier met periodiek zeer laag water in tijden van extreme droogte. De waterschappen blijven zich inzetten voor de **waterveiligheid** achter de dijken.

	Contourenschets Nota Ruimte: rol en positie Regio Stedendriehoek	Bouwstenen voorzieningen	Bouwstenen landelijk gebied	Bouwstenen regionale economie van de toe- komst en slimme groene verstedelijking	Bouwstenen mobiliteit	Bouwstenen energiesys- teem van de toekomst				
	Identiteit	 1. Complementariteit voorzieningen	 2. Water, natuur en lan- delijk gebied	 3. Economie en programmering wonen-werken	 4. Mobiliteitsysteem	 5. Energiesysteem				
Schets A Groot Daily Regional System + Geconcentreerd <table border="1"> <tr><td>A</td><td>B</td></tr> <tr><td>C</td><td>D</td></tr> </table>	A	B	C	D	Apeldoorn en Deventer zijn een duo-centrumstad (duo-metropool) van nationale betekenis, hoogstedelijke ontwikkeling en oriëntatie op de multimodale noord-zuid en oost-west corridors van spoor, weg en water. Goede verbindingen met in de regio zorgen dat de topvoorzieningen voor iedereen bereikbaar zijn.	Complementariteit Tale of Two Cities: Apeldoorn 'Hoofdstad van de Veluwe' en de tandem Deventer als 'Hanzestad op internationaal kruispunt'. Verdeling nationale topvoorzieningen tussen de twee hoofdsteden.	Groot nieuw nationaal landschapspark IJsselvallei tussen Arnhem en Zwolle met in het hart de Regio Stedendriehoek. Streekproducten uit de IJsselvallei krijgen een Beschermde Geografische Aanduiding. De IJssel krijgt de ruimte in een breed en dynamisch rivierdal.	Focus op gemengd hoogstedelijke ontwikkelingen rondom de twee internationale treinstation Apeldoorn en Deventer, met hoogwaardige werkomgeving voor diensten en innovatie. Regionale bedrijvigheid aan A1 bij Apeldoorn en Deventer.	Hoogfrequente verbindingen over de IC-assen met een internationale verbinding, conform structuur Stedelijk Netwerk Nederland. Aanvullende HOV-assen snelfietspaden. Stelsel van hubs/P+R's aan randen van de steden.	Combinatie van centraal en decentraal met opslag en (kleinschalige) regelbare opwekvoorzieningen. Mix van grootschalig met regie door de overheid en/of kleinschalig via lokale initiatieven. Balans ligt meer op centraal, grootschalig en regie door de overheid, met kansen voor clustering van opwek en opslag in de stedelijke gebieden gekoppeld aan grootverbruikers.
A	B									
C	D									
Schets B Groot Daily Regional System + Gespreid <table border="1"> <tr><td>A</td><td>B</td></tr> <tr><td>C</td><td>D</td></tr> </table>	A	B	C	D	Vier streekhoofdsteden verenigen zich en zijn de plek waar stedelijke ontwikkeling plaatsvinden.	De drie steden (Zutphen en Lochem als tandem) hebben dezelfde regionale voorzieningen, maar bedienen een elk een eigen achterland met beperkte verbindingen tussen de verschillende 'achterlanden'. Specialismen zijn onderling verdeeld.	Landschapsontwikkeling rondom de Groene Poorten. De IJssel krijgt de ruimte in het rivierdal (minder breed dan in schets A), in het driestreekpark Voorsterlanden. Groene scheggen reiken tot diep in de steden en tonen het typische landschap van Veluwe, Salland of de Achterhoek.	Verspreide ontwikkeling in selectie van stads- en regio-poorten Apeldoorn, Deventer, Zutphen, Epe, Heerde, en Lochem. Etalages van de MKB streekeconomie. Met zoeklocaties bedrijventerreinen langs de randen en niet in het middengebied.	Profilering van stations: stads- en regiopoorten. Doorkoppelen streeksprinters voor hoger reiscomfort en gemak tot diep in de drie streken.	
A	B									
C	D									
Schets C Klein Daily Regional System + Geconcentreerd <table border="1"> <tr><td>A</td><td>B</td></tr> <tr><td>C</td><td>D</td></tr> </table>	A	B	C	D	Drie innig verbonden kernsteden vormen het hart van de regio, rondom het centraal landschapspark IJssellanden. Aan de sprinterring van de Stedendriehoek is ruimte voor rood-groene ontwikkeling rondom bestaande en nieuwe stations.	Voorzieningen van regionale betekenis zijn gelijkwaardig verdeeld over de drie kernsteden.	Centraal Landschapspark IJssellanden met groenblauwe netwerken die de Veluwe, Salland en Achterhoek verbinden met het park en nieuwe bypasses voor de IJssel. In het hart ligt het accent op verbrede landbouw en daaromheen ligt het accent op innovatie.	Focus op verstedelijking rondom de drie IC-stations. Daarnaast ruimte voor natuurwonen en andere rood-groene menging rondom nieuwe en bestaande sprinterstations. Differentiatie van verschillende campus- en werklocaties binnen de regio.	Hoogfrequente sprinterring in het hart van de regio met ruimte voor nieuwe stations en ontwikkelingen. Parkeren op afstand bij stations en bij de feeders.	
A	B									
C	D									
Schets D Klein Daily Regional System + Gespreid <table border="1"> <tr><td>A</td><td>B</td></tr> <tr><td>C</td><td>D</td></tr> </table>	A	B	C	D	Stedendriehoek is de regio waar je altijd buiten bent . Een verspreide ontwikkeling heeft geleid tot een menging van stad en land, van cultuur en natuur, een regio van gemeenschappen.	De kracht van de veelzijdigheid van de vele gemeenschappen in de regio. Geen afstemming tussen lokale en soms regionale voorzieningen.	Inzetten op kleinschalige groene recreatieve verbindingen rondom iedere kern en ontwikkeling nieuwe landgoederen. Nieuwe modellen van landschapsbeheer en landbouw worden gestimuleerd, daar waar draagvlak is. Kleine en technische maatregelen voor de IJssel.	Ruimte voor extra woningbouwontwikkeling in gehele regio naast eigen vitaliteit, indien daar al OV aanwezig is. Van 'straatje erbij' in kleine kernen tot 'wijk(en) erbij' in grote kernen. Minder 'hiërarchie' tussen kernen.	Publiek en openbaar vervoer zijn samengesmolten. Focus op deelsystemen en er wordt ruimte gegeven aan lokale mobiliteitsinitiatieven. Verspreid over de regio zijn er mobiliteitshubs met een grote keuzevrijheid aan (deel)vervoer.	
A	B									
C	D									

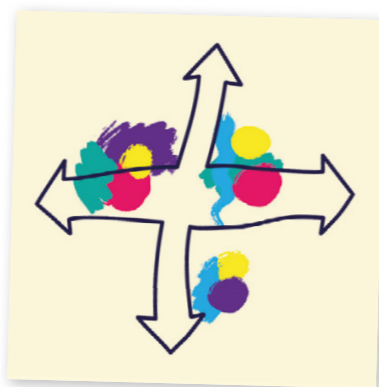
Schets A

geconcentreerd + groot daily urban system

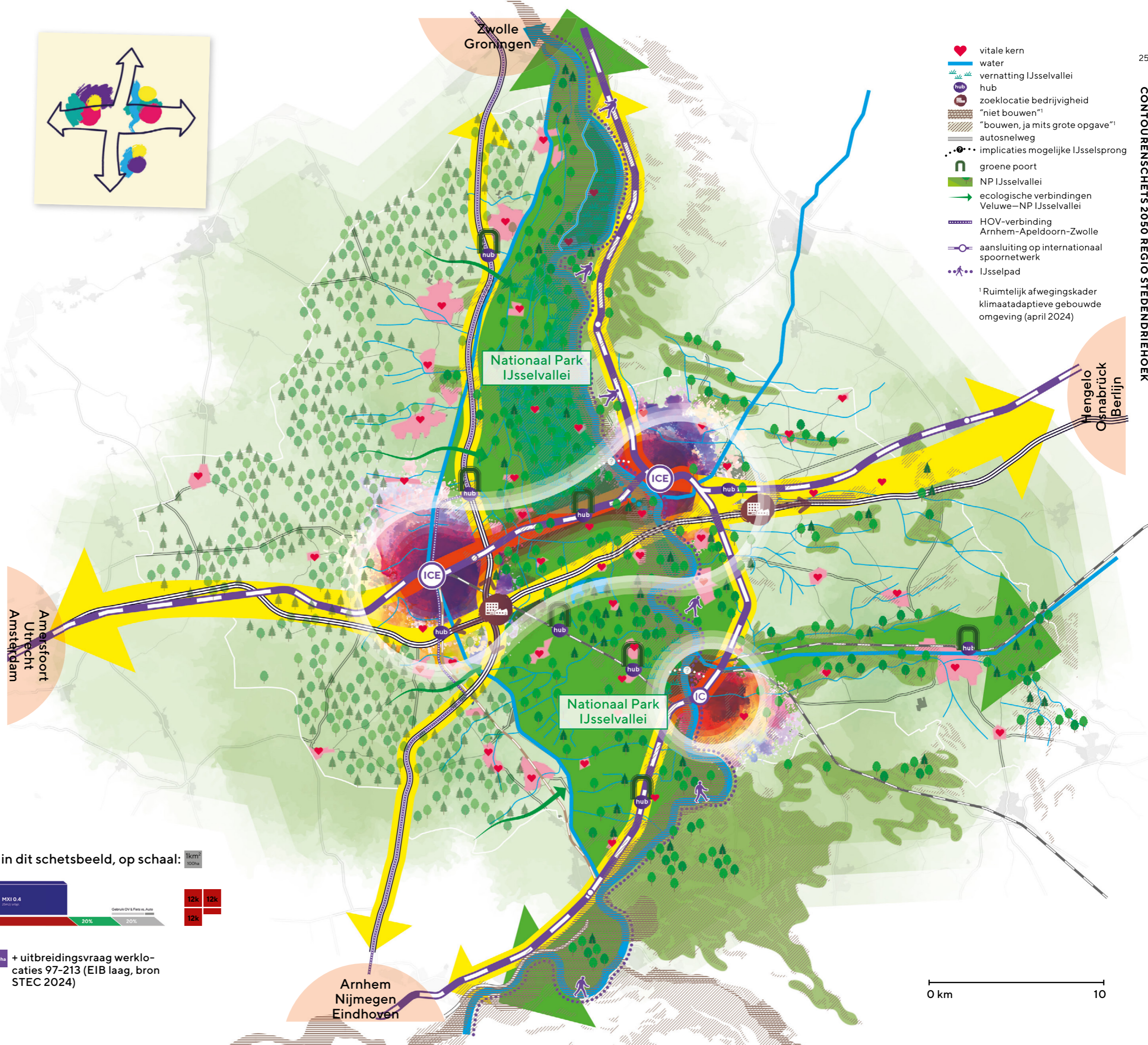
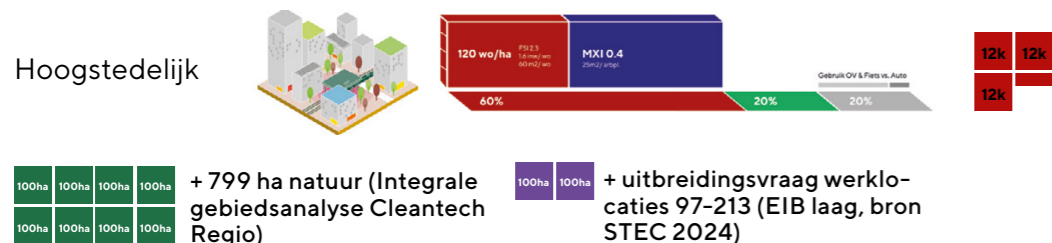
Apeldoorn en Deventer zijn een **duo-centrumstad** (duo-metropool) van nationale betekenis, hoogstedelijke ontwikkeling en oriëntatie op de multimodale noord-zuid en oost-west corridors van spoor, weg en water. Dit alles rondom een groot nieuw Nationaal Landschapspark IJsselvallei met internationale aantrekkingskracht.

Stel dat...

... door grens-ontkennend te werken het grootste deel van de verstedelijking landt in Apeldoorn en Deventer. In beide steden ontstaan gemengde hoogstedelijke woon- en innovatie milieus in de nabijheid van de ICE-stations. De regio ontleent haar identiteit aan de hier gevestigde kennisintensieve en innovatieve maakeconomie. Het voorzieningenaanbod maakt een schaa sprong met een verzorgingsgebied dat tot de landsgrenzen en verder reikt. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in hoogfrequente Intercity-verbindingen in oost-west en noord-zuidrichting. Het Stedelijk Netwerk Nederland wordt hiermee versterkt. Ook Zutphen wordt beter bereikbaar en een nog aantrekkelijkere vestigingsplaats. Het contrast binnen de regio wordt groter: de meeste ruimtevragers landen in en om de kernsteden. De landelijke gemeenschappen en hun directe omgeving worden oases van groen, rust en ruimte naast de reuring in de steden. Het leven gaat hier langzamer, maar met een kort ritje op de e-bike over regionale snelfietsnetwerk is men zo in de grote stad om te profiteren van topvoorzieningen. Het nieuwe Nationale Landschapspark IJsselvallei, van Arnhem tot Zwolle, is een enorme levende en dynamische klimaatbuffer waar mens, dier en plant in synergie leven. Hiermee laat de regio zien dat zij leeft mét de IJssel en niet naast de IJssel.

Ruimtebeslag verdeling mogelijke milieus in dit schetsbeeld, op schaal: 1km²/100ha

¹ Ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving (april 2024)

Schets B

gespreid + groot daily urban system

Vier streekhoofdsteden verenigen zich en zijn de plek waar stedelijke ontwikkeling plaatsvinden. Het doorkoppelen van regionale treinverbindingen maakt het mogelijk nieuwe stations te realiseren waar rood-groene ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Vanuit iedere streekhoofdstad is de natuur in de omliggende streken snel bereikbaar.

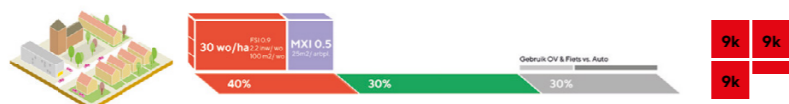
Stel dat...

... door grens-ontkennend te werken de verstedelijkingsopgave wordt ingezet om het voorzieningenaanbod in de steden Apeldoorn, Deventer, Zutphen en Lochem te versterken en hun verzorgingsgebied tot diep in de omliggende streken te waarborgen. Hierdoor kunnen de steden de basisvoorzieningen behouden en door samenwerking afspreken hoe deze zich specialiseren. Iedere stad is de etalage van het streekeigen MKB. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in het doortrekken van de streeksprinters en het opwaarderen van een aantal buslijnen tot HOV. Straks kan je bijvoorbeeld zonder overstappen van Lochem via Zutphen naar Arnhem of van de Achterhoek naar Apeldoorn. In het hart ontstaat het Driestreckenpark Voorsterlanden als groen uitloopgebied van een grote regio. Hier wordt deels ruimte gegeven aan de IJssel. Rondom bestaande en nieuwe stations ontstaan nieuwe woon-werk-leefmilieus door het mengen van rood en groen. De Regio Stedendriehoek verbindt meerdere streken en regio's met elkaar en profiteert van een groter achterland. Hierdoor is ze als een kameleon en ontleent ze haar identiteit aan verschillende omgevingen.

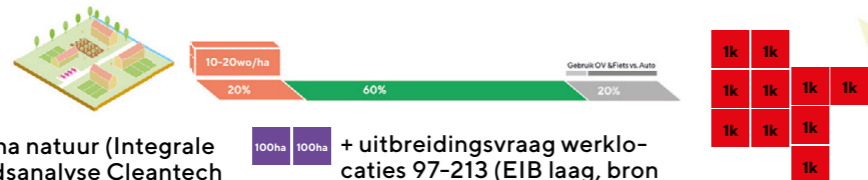

Ruimtebeslag verdeling mogelijke milieus in dit schetsbeeld, op schaal: 1km² / 100ha

Centrum-stedelijk

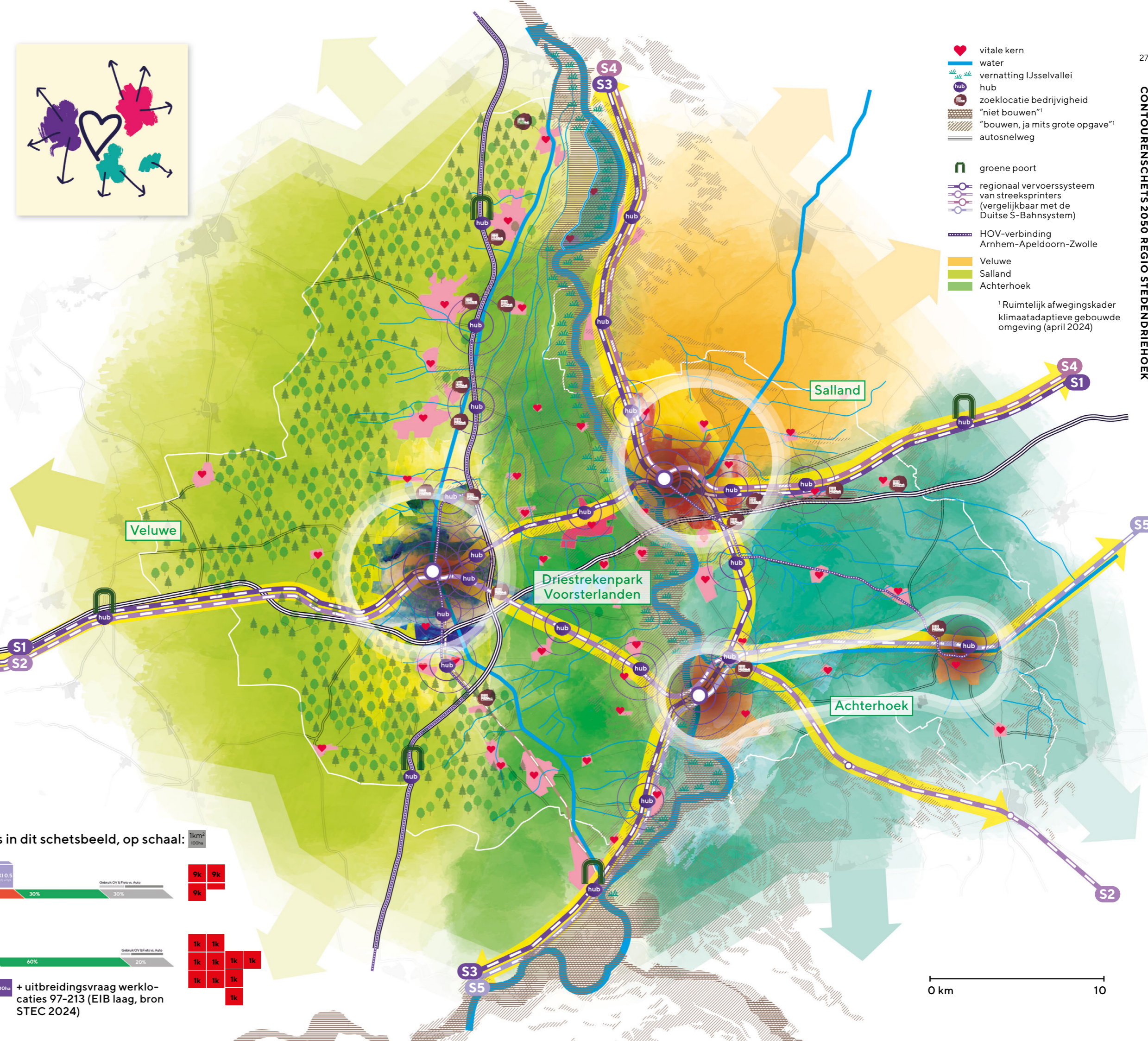

Natuur/erfwonen

100ha 100ha 100ha 100ha + 799 ha natuur (Integrale gebiedsanalyse Cleantech Regio)

100ha 100ha + uitbreidingsvraag werklocaties 97-213 (EIB laag, bron STEC 2024)

- ♥ vitale kern
- water vernatting IJsselvallei
- hub
- zoeklocatie bedrijvigheid
- "niet bouwen"
- "bouwen, ja mits grote opgave"
- autosnelweg

- U groene poort
- regionaal vervoersysteem van streeksprinters (vergelijkbaar met de Duitse S-Bahnsystem)
- HOV-verbinding Arnhem-Apeldoorn-Zwolle
- Veluwe
- Salland
- Achterhoek

¹ Ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving (april 2024)

0 km 10

Schets C

geconcentreerd + klein daily urban system

Drie **innig verbonden kernsteden** vormen het hart van de regio, rondom het centraal landschapspark IJssellanden. Aan de sprinterring van de Stedendriehoek is ruimte voor rood-groene ontwikkeling rondom bestaande en nieuwe stations. Groene scheggen reiken tot diep in de steden en verbinden het Centraal Park IJssellanden met de steden. Buiten is altijd binnen handbereik.

Stel dat...

... door grensontkennend te werken de verstedelijkingsopgave wordt ingezet om de drie grootste steden te laten functioneren als één grote landstad. De stad waar je altijd buiten bent. Door samenwerking worden voorzieningen op elkaar afgestemd en verdeeld. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in een hoogfrequente sprinter ringlijn tussen de drie kernsteden. Zonder te hoeven kijken op je horloge sta je binnen de kortste keren in de naburige stad. De omliggende kernen kunnen met OV, deelvervoer en snelfietspaden snel naar een van de bestaande of nieuwe stations aan deze ring. In het hart ontstaat een intensief gebruikt landschapspark. De vele recreatieve en toeristische voorzieningen die er al zijn worden versterkt en aangevuld. De IJssel krijgt nieuwe bypassen waarvan de eilanden deel uit maken van het nieuwe park.

100ha 100ha 100ha 100ha
100ha 100ha 100ha 100ha
+ 799 ha natuur (Integrale gebiedsanalyse Cleantech Regio)

100ha 100ha
+ uitbreidingsvraag werklocaties 97-213 (EIB laag, bron STEC 2024)

Ruimtebeslag verdeling mogelijke milieus in dit schetsbeeld, op schaal: 1km² / 100ha

Centrum-stedelijk

60 wo/ha
40%

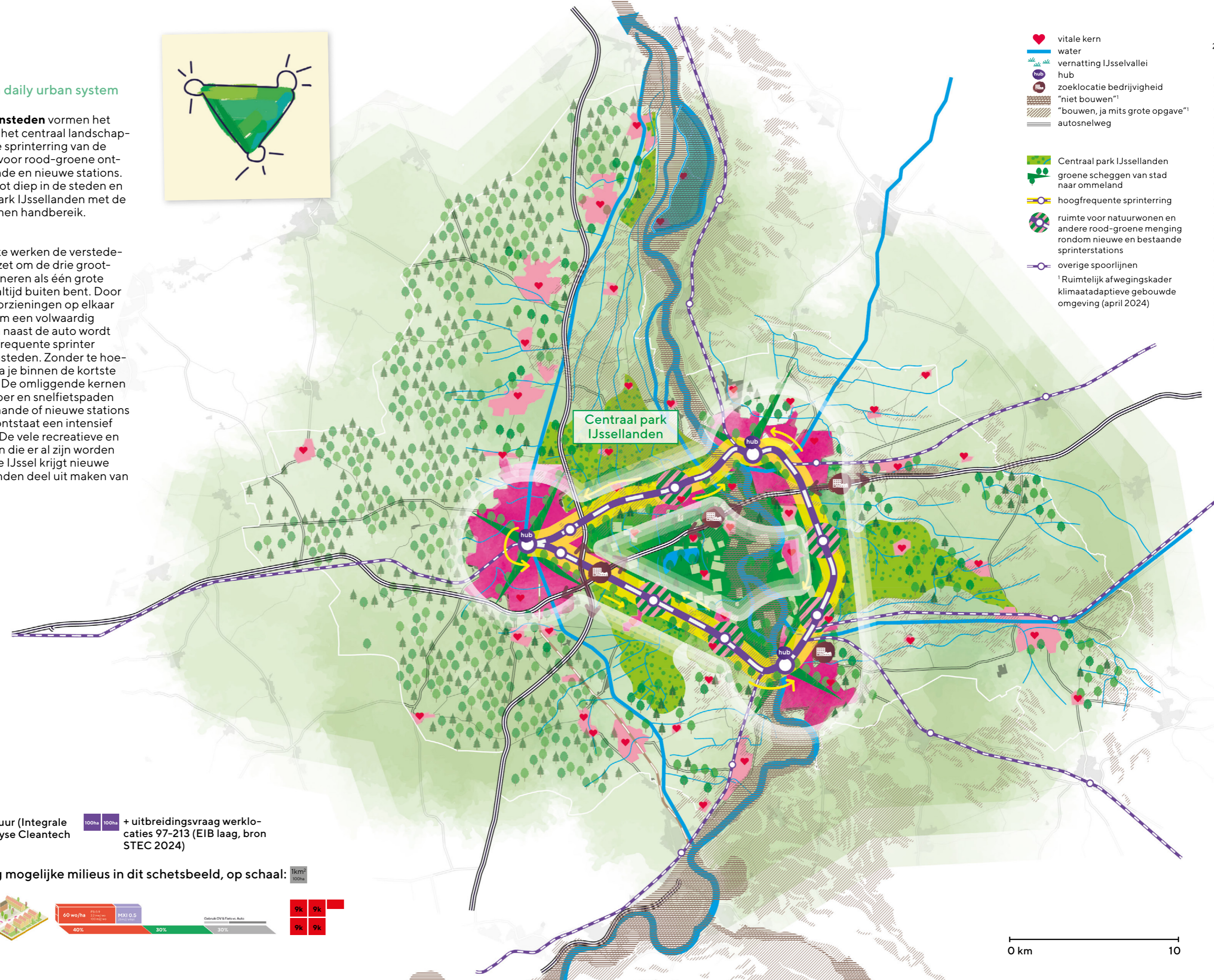
MXI 0.5
30%

Gebruik OV & Fietser Auto
30%

9k 9k
9k 9k

- vitale kern
- water vernatting IJsselvallei
- hub
- zoeklocatie bedrijvigheid
- "niet bouwen"¹
- "bouwen, ja mits grote opgave"¹
- autosnelweg

- Centraal park IJssellanden
- groene scheggen van stad naar ommeland
- hoogfrequente sprinterring
- ruimte voor natuurwonen en andere rood-groene menging rondom nieuwe en bestaande sprinterstations
- overige spoorlijnen
- ¹ Ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving (april 2024)

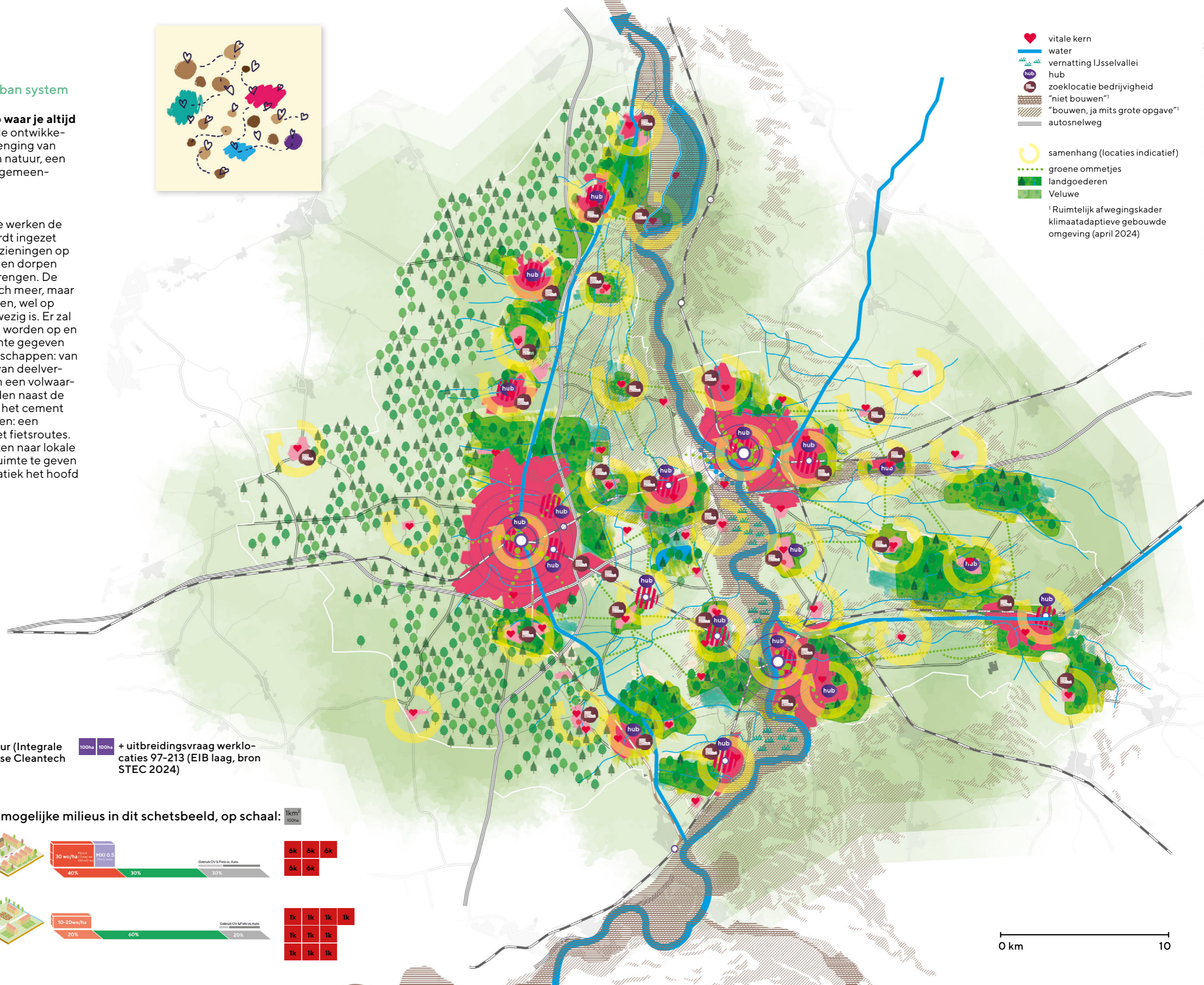
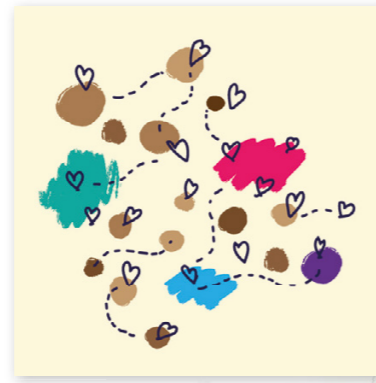

Schets D

gespreid + klein daily urban system

Stedendriehoek is de regio waar je altijd buiten bent. Een verspreide ontwikkeling heeft geleid tot een menging van stad en land, van cultuur en natuur, een regio van kleine en hechte gemeenschappen.

Stel dat...
... door grensontkennend te werken de verstedelijkingsopgave wordt ingezet om wonen, werken en voorzieningen op het niveau van stadswijken en dorpen in nabijheid van elkaar te brengen. De verstedelijking verspreid zich meer, maar net als bij de andere schetsen, wel op voorwaarde dat er OV aanwezig is. Er zal een sterker beroep gedaan worden op en tegelijkertijd ook meer ruimte gegeven worden aan lokale gemeenschappen: van het collectief organiseren van deelvervoer tot energieopwek. Om een volwaardig keuzealternatief te bieden naast de auto wordt geïnvesteerd in het cement tussen alle gemeenschappen: een groen(blauw) raamwerk met fietsroutes. In deze schets wordt gekeken naar lokale oplossingen om de IJssel ruimte te geven en om de droogteproblematiek het hoofd te bieden.

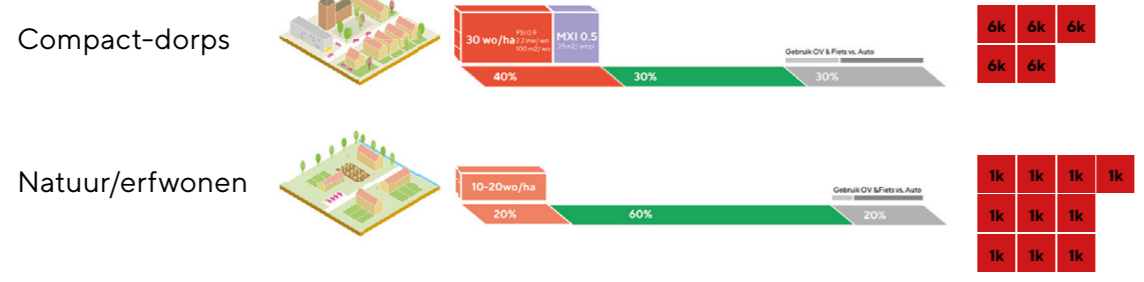

- ♥ vitale kern
 - water
 - vernatting IJsselvallei
 - hub
 - zoeklocatie bedrijvigheid
 - "niet bouwen"
 - "bouwen, ja mits grote opgave"
 - autosnelweg
 - samenhang (locaties indicatief)
 - groene ommetjes
 - landgoederen
 - Veluwe
- ¹ Ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving (april 2024)

100ha 100ha 100ha 100ha + 799 ha natuur (Integrale gebiedsanalyse Cleantech Regio)

100ha 100ha + uitbreidingsvraag werklocaties 97-213 (EIB laag, bron STEC 2024)

Ruimtebeslag verdeling mogelijke milieus in dit schetsbeeld, op schaal: 1km² / 100ha

0 km 10

memo Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 4.c.
Onderwerp: Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Opsteller: Jacob Spronk / Emmy de Jager
Portefeuillehouder:
Bijlagen:

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

1. Aanleiding

De ruimtebehoefte van Defensie

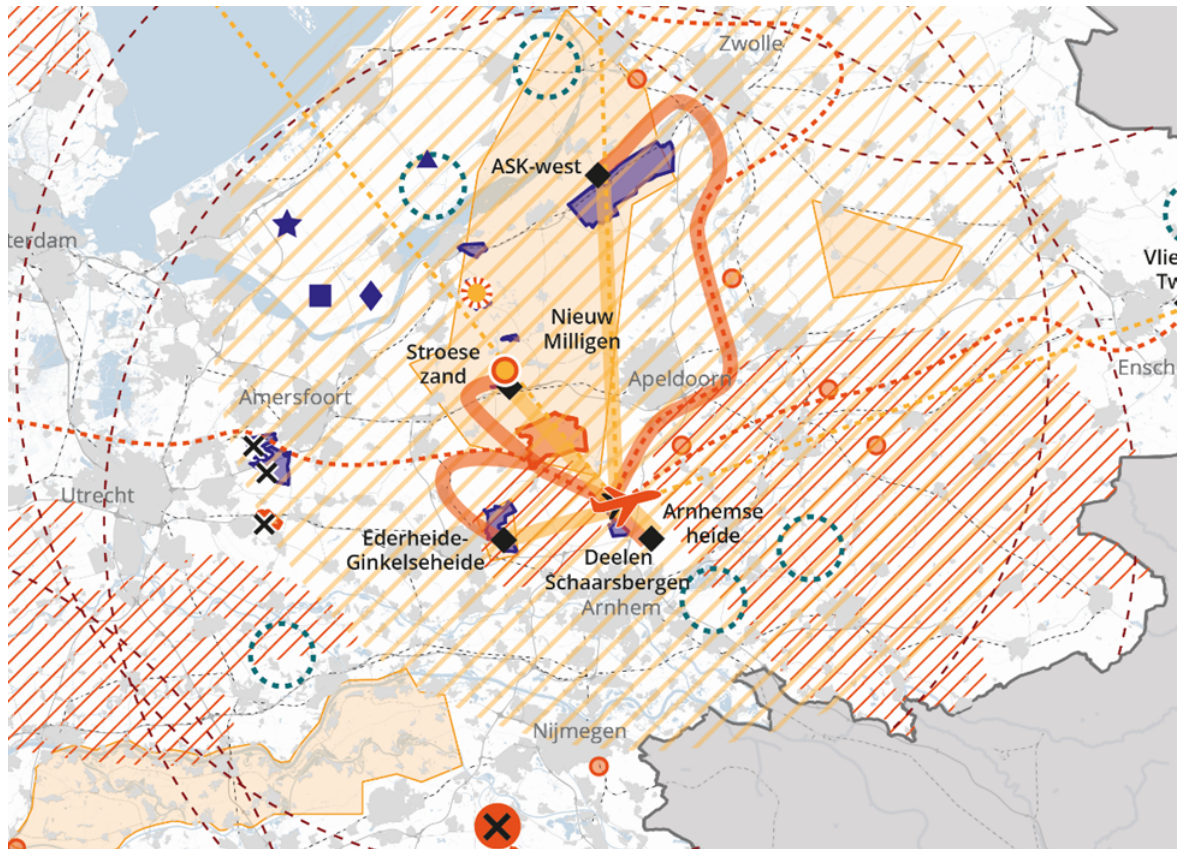
Vanwege de veranderde geopolitieke situatie heeft het ministerie van Defensie behoefte aan uitbreiding. Het gaat dan om meer militairen, meer materiaal en meer activiteiten. Het gevolg is dat er ruimte nodig is om die activiteiten ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Om dit alles in goede banen te leiden, heeft het ministerie van Defensie een Nationaal Programma Ruimte voor Defensie opgestart. De eerste concrete stap hierin was de Notitie Reikwijdte en Detailniveau die de staatssecretaris van Defensie afgelopen december heeft uitgebracht. In deze Notitie wordt ingegaan op de uitbreidingsbehoeften van Defensie voor de komende decennia, en hoe die onderzocht gaan worden. Dit ziet enerzijds op de zogenoemde bovenregionale ruimtebehoeften, zoals bijvoorbeeld de locatie voor een centrale kazerne of een springterrein. Anderzijds wordt er ingegaan op de meer concrete regionale behoeften.

Met deze memo wordt u geïnformeerd over de achtergronden en stand van zaken met betrekking tot het programma Ruimte voor Defensie en de betekenis van de regio.

2. Toelichting

Weerslag op de regio Stedendriehoek?

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau gaf, met name waar het om de bovenregionale ruimtebehoeften zoals de centrale kazerne en de locatie van het springterrein, in de meeste gevallen nog geen exacte locaties aan. Het bracht daarbij de ruimtebehoefte in beeld, en een aantal mogelijk te onderzoeken alternatieven. De opgaven gecombineerd op de kaart geeft voor onze regio en daaromheen het volgende beeld:

Met name van belang voor de regio daarbij betreft de bovenregionale ruimtebehoeften:

1. De locatie van de centrale kazerne (nieuwvestiging of uitbreiding van bestaande kazernes Stroe of Ermelo zijn daarbij opties, of van andere bestaande kazernes)¹; (de kazernes zijn op de kaart in paars aangeduid);
2. Uitbreiding of nieuwvestiging van een springterrein (waarbij de aanleg van een nieuw, groter terrein in de nabijheid van genie-eenheden in de regio Arnhem-Apeldoorn-Zwolle één van de alternatieven is)² (de gele streeparceringen op de kaart);
3. Vliegroutes van drones (vanwege stationering in Deelen. Alternatief 1 geeft een directe corridor weer tussen Deelen en Artillerie Schietkamp 't Harde, direct over grondgebied van Apeldoorn, Epe en Heerde, alternatief 2 gaat over de IJsselvallei heen)³ (de gele en oranje lijn met stippen);
4. Laagvlieggebieden helikopters: structurele toename die gevolgen zal hebben voor de regio vanwege vliegveld Deelen⁴ (de oranje streeparceringen op de kaart en het gele vlak ten westen van de lijn Deelen-Zwolle);
5. Intensiveren van bestaande helikopterlandingsplaatsen (vliegveld Deelen) inclusief landingsplaatsen op land (waaronder Nieuw-Milligen)⁵ (de oranje rondjes op de kaart);
6. Een korte/smalle onverharde landingsbaan (dirtstrip) voor het oefenen van tactische landingen met tactische transportvliegtuigen, waarvan vliegveld Deelen één van de drie opties is (het rode vliegtuig op de kaart)⁶.

En wat betreft de concrete regionale behoeften:

7. De komst van een nieuw marechaussee-eskadron van de Koninklijke Marechaussee (naar Nieuw-Milligen of Apeldoorn-Stad).

Nota van Antwoord; toevoeging van aantal specifieke zoeklocaties

Inmiddels heeft het ministerie de ontvangen zienswijzen verwerkt in een zogenoemde [Nota van Antwoord](#), die afgelopen vrijdag 31 mei is gepubliceerd. In de Nota van Antwoord is voor een aantal opgaven meer

¹ P. 59 en verder van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

² P. 71 en verder van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

³ P. 95 en verder van de Notitie.

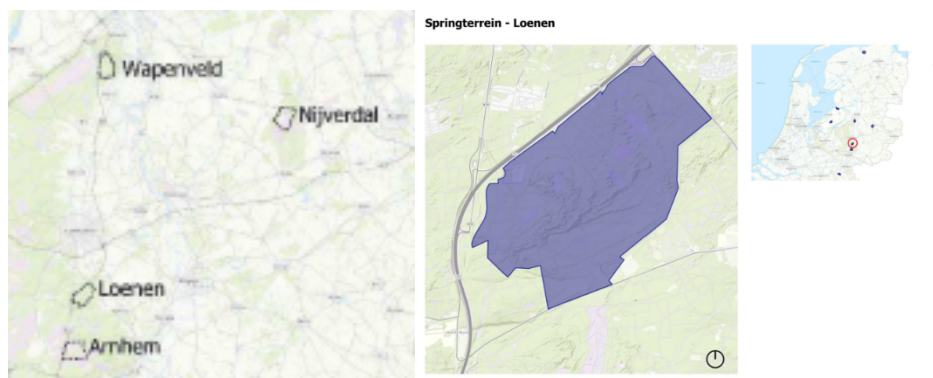
⁴ P. 98 en verder van de Notitie.

⁵ P. 102 en verder van de Notitie.

⁶ P. 106 en verder van de Notitie.

duidelijkheid gegeven over locatie en/of de manier waarop de opgaven in de zogenaemde milieueffectrapportage (hierna: milieuonderzoek) worden onderzocht. Het gaat dan voor de regio specifiek om een bosgebied tussen de A50 bij Beekbergen en de Groenendaalseweg in Loenen (gemeente Apeldoorn) en een gebied langs de A50 bij Wapenveld (gemeente Heerde). Daarmee zijn die twee locaties, naast vijf andere terreinen en de eventuele uitbreiding van het bestaande terrein in Reek, twee van de zeven terreinen die door Defensie worden onderzocht als mogelijke locatie voor een (nieuw) springterrein.

Bestuurlijke kopgroep met de provincie Gelderland

Bovengenoemde opgaven kunnen (grote) gevolgen hebben voor ontwikkelingen in de regio als het bijvoorbeeld gaat om woningbouw en zoekgebieden voor windturbines. Daarom is de provincie Gelderland samen met een aantal betrokken gemeenten in de regio (Heerde, Apeldoorn) met het ministerie van Defensie in gesprek. Daarbij is de inzet er vanzelfsprekend op gericht om eventuele hinder van activiteiten als laagvliegende helikopters en springterreinen zoveel mogelijk te beperken en de opgaven vooral integraal te benaderen. Dat maakt overigens niet dat deze ontwikkelingen niet als verrassing komen, of dat dat overleg maakt dat er veel invloed is op dit proces. De keuze om de locaties bij Loenen en Wapenveld als mogelijk springterrein te onderzoeken, is de gemeenten Heerde en Apeldoorn door Defensie medegedeeld. Daarop is door zowel Heerde als Apeldoorn zowel bestuurlijk als ambtelijk meegegeven welke bezwaren er tegen die locaties kleven (onder meer de nabijheid van woningen en recreatieterreinen in het gebied, en wat betreft de locatie Loenen, de nabijheid van het Nationaal Ereveld).

Vervolg

Na de publicatie van de Nota van Antwoord organiseert Defensie in juni en juli gebiedsbijeenkomsten door heel Nederland. De gebiedsbijeenkomst voor Gelderland heeft op 13 juni plaatsgevonden in Apeldoorn. Daar werd door Defensie toegelicht welke onderdelen van het onderzoek zijn aangevuld (waaronder de terreinen bij Loenen en Heerde) en de eerste milieuonderzoekresultaten worden gedeeld. Iedereen kan bij die bijeenkomsten deelnemen en aanvullende inzichten worden door Defensie gebruikt bij het bepalen van voorlopige voorkeurslocaties. Op basis hiervan en het milieuonderzoek kiest het kabinet na het zomerreces voorlopige voorkeurslocaties. Na overleg met andere overheden, waaronder Heerde en Apeldoorn, worden eind 2024/begin 2025 de definitieve locaties vastgelegd en ter inzage gelegd als onderdeel van de Nationale Beleidsvisie Ruimte voor Defensie. Mocht er de komende tijd meer informatie beschikbaar komen over de opgaven die mogelijk in onze regio landen, dan wordt u hierover op de hoogte gesteld.

3. Financiële aspecten

4. Risico's

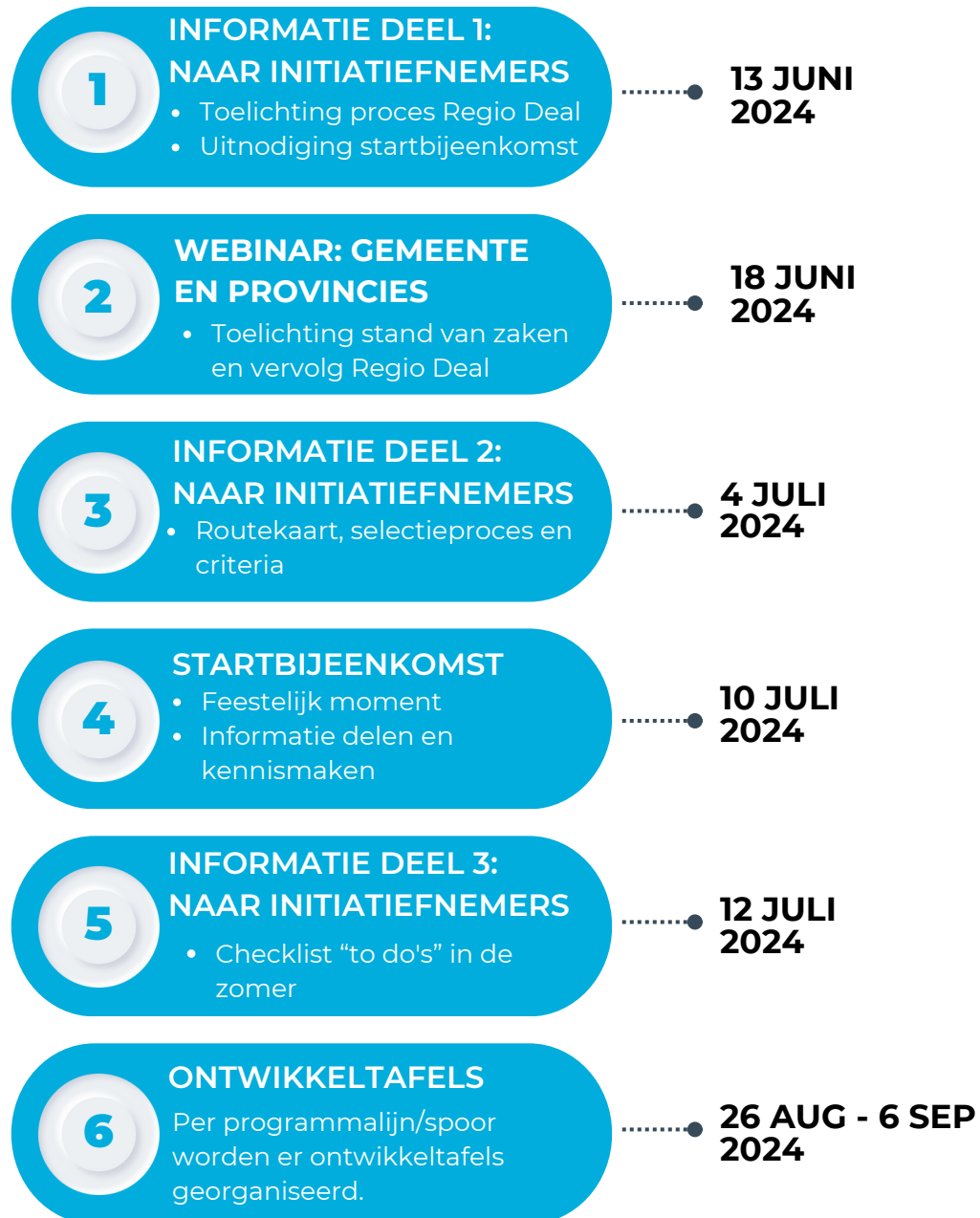
5. Communicatietraject

REGIO DEAL 'STERKER IN 3D'

BESTUURLIJK

START UITVOERING

Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal 'Sterker in 3D'

VERSIE TER BESLUITVOERING

Partijen

1. Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer Ron König, handelend ter uitvoering van een besluit van het Algemeen Bestuur d.d. 3 juli 2024 verder te noemen de **Regio Stedendriehoek**.
2. De provincie Gelderland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw Ans Mol, regiogedeputeerde voor de regio Stedendriehoek, handelend ter uitvoering van een besluit van het college van Gedeputeerde Staten d.d. 2 juli 2024 verder te noemen de **Provincie Gelderland**.
3. De provincie Overijssel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer Erwin Hoogland, gedeputeerde, handelend ter uitvoering van een besluit van het college van Gedeputeerde Staten d.d. 2 juli 2024 verder te noemen de **Provincie Overijssel**.
4. Strategische Board Regio Stedendriehoek, vertegenwoordigd door de heer Ton Heerts, voorzitter, verder te noemen **Strategische Board**.
5. **Hogeschool Saxion**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer Timo Kos, lid van het College van Bestuur.
6. **ROC Aventus**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw Ellen Marks, voorzitter van het College van Bestuur.
7. **VNO-NCW Midden**, vertegenwoordigd door de heer Rijn Plateel, voorzitter van het Bestuur Regio Stedendriehoek.
8. **Deventer Economisch Perspectief**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw Monique Van Haaf, voorzitter van het Bestuur.
9. **Bedrijven Kring Apeldoorn**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw Priscilla Trip, voorzitter van het Bestuur.
10. De gemeente Apeldoorn in haar positie als regiokassier, rechtsgeldig vertegenwoordigd door xxx, handelend ter uitvoering van een besluit van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 2 juli 2024 verder te noemen de **gemeente Apeldoorn**.

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: **Partijen**

Overwegingen

- In het kader van de *Regeling specifieke uitkering Regio Deals vijfde tranche*, van kracht geworden op **XX**), hebben partijen samen met private- en publieke regiopartners op 31 oktober 2023 een propositie voor een Regio Deal voor de Regio Stedendriehoek ('Sterker in 3D') ingediend bij het Rijk.
- Op 9 februari 2024 heeft het Rijk bekendgemaakt dat het 20 miljoen euro beschikbaar stelt voor een uit te werken Regio Deal voor de Regio Stedendriehoek. Inmiddels is een specifiekere en evenwichtig samengestelde deal door partijen uitgewerkt en gesloten. Dit is vastgelegd in een Convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'. Dit convenant is door het Rijk (ministeries van BZK, LNV, IenW, EZK) en Partijen vastgesteld op 3 juli 2024 en ondertekend op **XX** en is gepubliceerd op Rijksoverheid.nl op **XX** als bijlage bij de kamerbrief Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'.
- De Regio Deal 'Sterker in 3D' is een instrument om een extra impuls te geven op de bestaande regionale inzet door vernieuwing of innovatie in inzet, aanpak en/of resultaat. Het gaat daarbij om de in het convenant geformuleerde opgaven – doelen en aanpak. Zo maakt de Regio Deal extra impact op de brede welvaart in de Regio Stedendriehoek.
- De in het convenant benoemde Rijksbijdrage van maximaal € 20.000.000,- (inclusief BTW) wordt in een aantal tranches in de periode 2024 - 2027 beschikbaar gesteld aan partijen via een Regio Deal.
- Partijen erkennen dat voor het efficiënt en effectief vaststellen van de subsidieregeling voor de uitvoering van de Regio Deal een centrale entiteit vereist is, waarbij partijen de gemeente Apeldoorn hebben verzocht als kassier op te treden en daarmee de gemeente Apeldoorn de exclusieve bevoegdheid geven om namens alle Partijen op te treden bij het vaststellen van de subsidieregeling 'Regio Deal Regio Stedendriehoek 'Sterker in 3D'.

- De Regio Deal verbindt de partijen voor de periode najaar 2024 tot en met 31 december 2027.
- Het doel van deze samenwerkingsovereenkomst is om de afspraken vast te leggen voor alle partijen onder welke uitgangspunten en voorwaarden zij bijdragen aan de Regio Deal en vast te stellen de wijze van samenwerken, werkwijzen bij financieren, sturen en besluiten, monitoren en verantwoorden. De samenwerkingsovereenkomst sluit aan op de gemaakte afspraken tussen rijk en regio in het genoemde covenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'.
- De financiering van individuele projecten met Regio Deal middelen is geen onderwerp van deze overeenkomst. Die financiering geschiedt door middel van subsidieverlening en valt daarmee onder het subsidierecht.

Partijen komen het volgende overeen:

Artikel 1: Definities

In deze overeenkomst gelden de volgende begripsbepalingen:

1. Samenwerkingsafspraken, overeenkomst of SOK: deze samenwerkingsovereenkomst.
2. Regio Deal: de definitieve afspraken tussen Rijk en Partijen uitgewerkt en vastgelegd in het *Convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'* op 3 juli 2024. Als bijlage 1 is de integrale tekst van het *Convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'* bijgevoegd.
3. Rijk: de **XX** van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de **XX** van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de **XX** van Infrastructuur en Waterstaat, de **XX** van Economische Zaken en Klimaat, de **XX** ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan.
4. Regio: De (geografische) regio Stedendriehoek die bestuurlijk vertegenwoordigd is middels de partijen die de Regio Deal namens de regio met het Rijk sluiten.
5. (Bestuurlijk) Partneroverleg: het bestuurlijk overlegorgaan, zoals omschreven in artikel 7 van de Overeenkomst.
6. Werkgroep Partners: het voorbereidend overlegorgaan, zoals omschreven in artikel 8 van de Overeenkomst.
7. Regiokassier: de gemeente Apeldoorn die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult.
8. Programmteam Uitvoering Regio Deal: de programmaorganisatie die voor de regio de coördinatie verzorgt op de uitvoering van de Regio Deal en de afspraken zoals die in het *convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'* en in deze samenwerkingsovereenkomst zijn gemaakt.
9. Onafhankelijke Adviescommissie: specifiek voor dit doel en op grond van deze samenwerkingsovereenkomst samengestelde commissie die de initiatieven beoordeelt en daarover advies uitbrengt aan het Bestuurlijk Partneroverleg.
10. Rijksbijdrage: het in het *convenant* opgenomen bedrag dat via een specifieke uitkering (zie ook punt 3) door het Rijk aan Partijen wordt uitgekeerd ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal en de medefinanciering van individuele projecten.
11. Budget: het totaal aan middelen van het Rijk en de Regio zoals vastgelegd in artikel 5 van de Regio Deal.
12. Regionale private financiering: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regiopartner.
13. Regionale publieke financiering: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regiopartner, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk.
14. Bijdrage in natura: een bijdrage van eigen arbeid, het verlenen van een dienst en het inbrengen of ter beschikking stellen van (on)roerende goederen zonder dat daar een directe tegenprestatie tegenover staat.
15. VAT-kosten: kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht.
16. Programmalijnen: specifieke onderdelen van de Regio Deal, beschreven in het *convenant*, art. 1 en 2. De vier programmalijnen Duurzaam, Divers, Dichtbij en Krachtige Regio sluiten aan bij de regionale opgaven. Per programmalijn zijn sporen met interventies gebouwd. De sporen zijn: *Duurzaam*: biobased en circulair bouwen en maken, (smart) energie hubs met bedrijven, agrariërs

en inwoners, duurzaam multifunctioneel landgebruik. *Divers*: innovatieve clustervorming, MKB klaar voor de toekomst. *Dichtbij*: vergroten leefbaarheid en *Krachtige Regio*: stevig samen doorwerken. Tussen de programmalijnen en sporen wordt nadrukkelijk wisselwerking nagestreefd, wat het realiseren van de doelen versterkt.

17. Projecten: individuele projectvoorstellen (binnen een programmalijn) van samenwerkende publieke- en private regionale partners om invulling te geven aan onderdelen van de Regio Deal.
18. Subsidieregeling: door de gemeente Apeldoorn op te stellen Subsidieregeling Regio Deal Regio Stedendriehoek 'Sterker in 3D', waarin het Bestuurlijk Partneroverleg als adviescommissie wordt opgenomen.

Artikel 2: Intentie

1. Partijen erkennen het belang van de Regio Deal en onderschrijven de daarin gemaakte afspraken.
2. Partijen verbinden zich aan in de Regio Deal genoemde opgaven, doelen en aanpak en zullen zich inspannen om de Regio Deal tot een succes te maken. Partijen zullen daarom binnen en buiten deze overeenkomst en de bestaande samenwerkingsverbanden de uitgangspunten en doelstellingen uit de Regio Deal actief uitdragen.
3. Partijen werken binnen de genoemde Regio Deal en deze samenwerkingsovereenkomst samen op basis van gelijkwaardigheid, waarbij is gezocht naar een zo goed mogelijke representatie van de belangen van private- (bedrijven en kennisinstellingen) en publieke regiopartners (Regio Stedendriehoek, de individuele gemeenten en de provincies Gelderland en Overijssel).

Artikel 3: Doel van deze overeenkomst

1. Partijen beogen met deze overeenkomst de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de samenwerking in het kader van de uitvoering van Regio Deal 'Sterker in 3D' vast te leggen en inhoudelijke en procedurele afspraken te maken over de wijze van samenwerken, werkwijzen bij financieren, sturen en besluiten, monitoren en verantwoorden ter uitvoering van de Regio Deal, waaronder de verdeling van taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en risico's tussen de partijen.
2. Deze overeenkomst regelt uitdrukkelijk niet de (rand)voorwaarden voor en de verantwoording over de inzet van de middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor de Regio Deal Stedendriehoek. Deze afspraken zijn vastgelegd in het convenant voor de Regio Deal 'Sterker in 3D'.
3. Deze overeenkomst regelt niet de wijze waarop de rijksmiddelen worden verstrekt of de omvang van en wijze waarop de precieze regionale publieke en private cofinanciering wordt geregeld. Op de verstrekking van de rijksmiddelen is het vigerende subsidierecht van toepassing. Voor de regionale publieke cofinanciering dragen de betreffende publieke regiopartners en voor de regionale private cofinanciering de betreffende private regiopartner verantwoordelijkheid.

Artikel 4: Algemene verplichtingen partijen

1. Partijen spreken af de Regio Deal doelmatig, doeltreffend, rechtmatig, transparant en solidair uit te voeren. Daarbij werken partijen binnen de relevante Europese en nationale wettelijke kaders.
2. Partijen bewaken zowel de samenhang bij de uitvoering van de Regio Deal zelf, alsook de samenhang met flankerende programma's, projecten en initiatieven. Waar mogelijk vindt de verbinding van initiatieven en projecten plaats. Partijen onderschrijven dat de integrale afweging van belangen wordt gewaarborgd.
3. Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de realisatie van de afspraken uit de Regio Deal en stellen voldoende capaciteit beschikbaar voor de uitvoering van de Regio Deal, aansluitend bij de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zoals in deze overeenkomst zijn bepaald.
4. Partijen zorgen voor een adequate informatievoorziening richting Provinciale Staten, Gemeenteraden, besturen van betrokken partijen en al hun achterbannen.
5. Partijen informeren elkaar doorlopend, gevraagd, ongevraagd, volledig en tijdig over alle ontwikkelingen ter zake van de Regio Deal.

6. Partijen spannen zich maximaal in om alles te doen respectievelijk na te laten, dat de samenwerking bevordert respectievelijk belemmert.
7. Partijen verplichten zich, als door enige oorzaak de samenwerking wordt vertraagd of verhinderd of de dreiging daartoe aanwezig is, onverwijld met elkaar in overleg te treden om gezamenlijk te bezien of en zo ja, op welke wijze alsnog aan het doel van de overeenkomst kan worden tegemoetgekomen.

Artikel 5: Aanwijzing en taken Regiokassier

1. De Rijksbijdrage wordt via een specifieke uitkering in het kader van de *Regeling Specifieke uitkering vijfde tranche Regio Deals* uitgekeerd aan de Regiokassier.
2. Partijen komen onderling overeen dat de gemeente Apeldoorn de rol van Regiokassier voor de Regio Deal 'Sterker in 3D' invult.
3. De gemeente Apeldoorn is als Regiokassier verantwoordelijk voor:
 - a. Het verstrekken van subsidie voor projecten die specifiek invulling geven aan (onderdelen van) de programmalijnen van de Regio Deal zoals vastgelegd in het convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'.
 - b. Het bijhouden van de (financiële) administratie.
 - c. Financiële verslaglegging en verantwoording richting het Rijk zoals bepaald in het convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'.
4. Apeldoorn zal daarnaast (een deel van) de provinciale cofinanciering van de Provincies Gelderland en Overijssel – na beschikbaarstelling aan de regiokassier door de beide provincies - onder gelijke voorwaarden verstrekken aan de projecten waarvan door de provincies is bepaald dat zij (en precies voor welke omvang) voor provinciale cofinanciering in aanmerking komen.
5. Partijen stemmen er mee in dat Apeldoorn haar eigen voortgangsrapportages gebruikt voor verantwoording aan het Rijk. De verantwoordingsplicht voor subsidieontvangers wordt via de subsidievoorwaarden aan hen doorgelegd.
6. De gemeente Apeldoorn wordt voor het uitvoeren van deze taken financieel gecompenseerd uit het % VAT binnen de Regio Deal middelen (zie artikel 6 van deze overeenkomst).
7. Apeldoorn behoudt zich het recht voor om – als het gaat om de uitkering van het subsidiegeld – gemotiveerd, en enkel op basis van de toets van harde criteria – af te wijken van het besluit van het Partneroverleg (zie artikel 7.4.f).
8. Subsidieaanvragen worden bij de regiokassier inclusief btw ingediend. Aanvragers geven in hun aanvraag aan of zij in aanmerking komen voor teruggave van btw bij het btw compensatiefonds en geven een voorlopige inschatting hoeveel dit zal zijn. De regiokassier zal deze BTW inhouden op het uit te betalen bedrag.
9. Met uitzondering van gevallen waarin sprake is van grove schuld of opzet, is de gemeente Apeldoorn *niet* aansprakelijk voor fouten bij het uitvoeren van deze Overeenkomst. Voor zover fouten, waarvoor de gemeente Apeldoorn niet aansprakelijk is, financiële gevolgen hebben, worden deze allereerst door de veroorzaker (subsidieontvanger) en indien dit niet mogelijk is, gezamenlijk door de publieke partijen gedragen.
10. De uitvoering van de functie van Regiokassier en de samenwerking met het Programmteam uitvoering Regio Deal zal jaarlijks geëvalueerd worden. Indien daartoe zwaarwegende aanleiding is, kan de kassier – met medeweten van het Programmteam Uitvoering Regio Deal – escaleren naar het Bestuurlijk Partneroverleg.

Artikel 6: Financiële middelen

1. Het Rijk heeft blijkens artikel 4 van de Regio Deal, een bedrag van € 20.000.000, -, inclusief eventueel verschuldigde btw als Rijksbijdrage voor alle programmalijnen beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt via twee uitkeringen door het Rijk beschikbaar gesteld aan de regiokassier.
2. Partijen hebben in het convenant Regio Deal daar een minimale regionale bijdrage van € 20.000.000 mln. tegenover gesteld. Deze bijdrage zal worden ingevuld via publieke- en private regionale financiering en bijdragen in-kind die ingebracht worden in individuele projecten.

3. Bij inzet van cofinanciering van de provincies Gelderland en Overijssel is een voor beide provincies gelijke werkwijze afgesproken die zo min mogelijk administratieve en procedurele belasting (bij aanvraag, toekenning en verantwoording) oplevert voor alle partijen, recht doet aan het besluitvormingsproces binnen provincies en helder uitlegbaar is.
4. Inzet, verdeling en verantwoording van rijksmiddelen geschiedt op grond van de subsidieregeling (Subsidieregeling Regio Deal Regio Stedendriehoek 'Sterker in 3D').
5. Rijksbijdragen worden via deze subsidieregeling van de gemeente Apeldoorn verdeeld over projecten binnen 4 programmalijnen. De bedragen voor de programmalijnen per doel zijn benoemd in het convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D', artikel 4. Deze verdeling geldt als uitgangspunt. Partijen en het Rijk zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking met het Rijk een gewijzigde verdeling afspreken.
6. Maximaal 3% van de totaal ontvangen rijksbijdrage mag door Partijen aan uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) worden besteed. Het betreft een bedrag van € 600.000,-.
7. Partijen spreken af dat dit % VAT wordt verdeeld ten gunste van de gemeente Apeldoorn (rol Regiokassier) en de Regio Stedendriehoek (uitvoering programmamanagement). Betrokken partijen zullen een zo goed mogelijke inschatting geven van de kosten, waarbij de inschatting is dat de kosten voor de regiokassier niet meer dan 30% van de rijksbijdrage voor de VAT-kosten bedragen, de precieze verdeling van het % VAT zal door het Partneroverleg worden besloten.
8. Overige kosten verdelen de partijen als volgt:
 - a. Voor de kosten voor het Programmeerteam Uitvoering Regio Deal (inclusief kassier) die niet gedekt worden vanuit de % VAT vanuit de rijksbijdrage worden door regiopartners onderling dekkingsafspraken gemaakt.
 - b. Urenbesteding voorbereiding advisees en deelname in Werkgroep Partners neemt iedere organisatie voor eigen rekening.
 - c. Beide provincies zorgen voor een coördinator voor de inzet van provinciale cofinanciering en nemen de kosten hiervan voor rekening.
 - d. Nulmeting/monitoring neemt de Regio Stedendriehoek voor haar rekening.
9. Indien afgeweken dient te worden van bovenstaande, gaan Partijen met elkaar in overleg.

Artikel 7: Governance – (bestuurlijk) Partneroverleg

1. Partijen stellen een bestuurlijk Partneroverleg in ten behoeve van de Regio Deal 'Sterker in 3D'. De voorzitter van de Regio Stedendriehoek, zit het Partneroverleg voor. Bestuurders in het Partneroverleg zijn:

Gemeenten (AB)	Paula Jorritsma, gemeente Voorst
Gemeenten (AB)	Nick Derks, gemeente Apeldoorn
Onderwijs en Strategische Board	Timo Kos, Saxion
Onderwijs en Strategische Board	Ellen Marks, Aventus
Bedrijfsleven en Strategische Board	Erik Visser, VNO-NCW Midden
Bedrijfsleven en Strategische Board	Monique van Haaf, Deventer Economisch Perspectief
Bedrijfsleven en Strategische Board	Robert Levoleger, Bedrijven Kring Apeldoorn
Provincie	Erwin Hoogland, provincie Overijssel
Provincie	Ans Mol, provincie Gelderland

Wanneer een van de bestuurders de rol in het Partneroverleg definitief niet meer kan vervullen wordt vanuit de geleding een andere bestuurder aangedragen.
2. Partners in het overleg hebben de verantwoordelijkheid om tijdens de looptijd van de Regio Deal achterbannen te informeren of consulteren, en nemen dus deel aan het Partneroverleg met ruggenspraak. Voor de gemeenten wordt dit gefaciliteerd via het DB van de Regio Stedendriehoek. Voor de leden van onderwijs en bedrijfsleven geldt dit voor de achterban door wie zij zijn voorgedragen, evenals naar de Strategische Board. Specifiek bij ondernemers wordt aandacht gevraagd voor MKB en ondernemers uit de totale regio.
3. De voorzitter van het Partneroverleg informeert de voorzitter van de Strategische Board.

4. Het Partneroverleg draagt zorg voor:
 - a. Het bewaken van de randvoorwaarden en de afspraken ten aanzien van de uitvoering van de Regio Deal, waaronder de integrale afweging van de verschillende belangen binnen de regio.
 - b. De definitieve vaststelling van de inhoudelijke en financiële verantwoording op Regio Deal niveau en de voortgangsrapportages zoals bedoeld in artikel 8 van het convenant Regio Deal.
 - c. De invulling van bestuurlijk overleg met het Rijk.
 - d. Overleg en besluitvorming over voorstellen met betrekking tot eventueel noodzakelijke herijkingen van de inhoud van de Regio Deal (conform artikel 12 van het convenant) en uitvoeringsafspraken van de Regio Deal.
 - e. Besluitvorming over de selectie van initiatieven op basis van gezamenlijk vastgestelde selectiecriteria (zie bijlage) en een gezamenlijk vastgesteld selectieproces:
 - i. Advies over de harde (technische) selectiecriteria door het Programmateam Uitvoering Regio Deal
 - ii. Advies over de zachte (inhoudelijke) selectiecriteria en rangschikking op projectniveau door de Onafhankelijke Adviescommissie
 - iii. Eventueel aanvullend advies op programmalijnniveau vanuit de voorbereidende Werkgroep Partners.
 - f. De besluiten van het Partneroverleg zijn het kader voor de uitvoering van de regiokassier, die dit in haar Subsidieregeling Regio Deal Regio Stedendriehoek 'Sterker in 3D' heeft bepaald door het Partneroverleg als adviescommissie te benoemen.
5. Het Partneroverleg vergadert ten minste tweemaal per jaar, waaronder in ieder geval in de eerste helft van mei, ten behoeve van de bespreking van de in artikel 8 van de Regio Deal bedoelde jaarlijkse voortgangsrapportage. Daarnaast zal besluitvorming over de selectie van initiatieven in de beginperiode extra vergadermoment(en) bepalen. Of aanvullende overleggen nodig zijn wordt in overleg tussen de voorzitter en de Regio Deal Manager bepaald.
6. Het Partneroverleg beslist op basis van consent.

Artikel 8: Werkgroep Partners

1. Partijen stellen een Werkgroep Partners in die bestaat uit vertegenwoordigers van de diverse geledingen. Dat betekent dat vanuit onderwijs, bedrijfsleven, gemeenten en provincies een vertegenwoordiger wordt afgevaardigd die voor de breedte van de achterban deelneemt.
2. De Werkgroep Partners is verantwoordelijk voor:
 - a. Het adequaat informeren en adviseren van het Partneroverleg over de uitvoering van de Regio Deal, in lijn met de afspraken in het convenant.
 - b. Het ambtelijk overleg met het Rijk over de voortgang van de Regio Deal. Waar het gaat over de voorbereiding van het Rijk-Regio overleg, maar ook informeel tussentijds.
 - c. Afstemming en uitvoering van communicatie over de Regio Deal naar alle betrokken stakeholders, binnen en buiten de regio.
 - d. Het zorgdragen voor het uitvoeren van het door het Partneroverleg vastgestelde selectieproces (zie artikel 10 van deze overeenkomst), met de vastgestelde selectiecriteria (zie bijlage). En het vervolgens zorgdragen voor aanlevering van de technische beoordeling en het advies van de Onafhankelijke Adviescommissie richting het Partneroverleg voor besluitvorming. Hierbij wordt door de Werkgroep Partners in beeld gebracht:
 - i. Of er wijzigingen zijn ten opzichte van het convenant
 - ii. Hoe de advisering en rangschikking van de Onafhankelijke Adviescommissie passend (te maken) is binnen het beschikbare budget en de verdeling daarvan over programmalijnen
 - iii. Eventuele advisering rondom kanttekeningen en/of opmerkingen van de Onafhankelijke Adviescommissie

- iv. Eventueel worden scenario's voorgelegd.
 - e. Het signaleren van de eventuele noodzaak tot herijking van de inhoud van de Regio Deal, (art. 11 convenant Regio Deal) en uitvoeringsafspraken (vastgelegd in de samenwerkingsafspraken), en het formuleren van aansluitende voorstellen om hieraan invulling te geven. Deze voorstellen worden voor overleg en besluitvorming voorgelegd aan het Partneroverleg en als nodig aan het Rijk
 3. De Werkgroep Partners wordt gevoed vanuit en ondersteund door het Programmteam Uitvoering Regio Deal.
 4. De Werkgroep Partners beslist over haar voorbereiding van het Partneroverleg op basis van consent.

Artikel 9: Programmteam Uitvoering Regio Deal

1. Partijen vragen de secretaris – directeur van de Regio Stedendriehoek een Programmteam voor de Uitvoering van de Regio Deal te formeren. Het Programmteam Uitvoering Regio Deal zorgt ervoor dat het Partneroverleg en de Werkgroep Partners hun verantwoordelijkheden kunnen invullen. En draagt zorg voor de realisatie van de Regio Deal zoals afgesproken in convenant en deze regionale samenwerkingsafspraken.
2. De Regio Deal Manager is secretaris van het (bestuurlijk) Partneroverleg, trekker en voorzitter van de Werkgroep Partners en verantwoordelijk voor de werkzaamheden van het Programmteam Uitvoering Regio Deal. In het Programmteam Uitvoering Regio Deal nemen drie coördinatoren voor de programmalijnen van de Regio Deal deel (Duurzaam, Divers en Dichtbij). De lijn 'Krachtige Regio' ligt bij de Regio Deal Manager zelf. Ondersteuning en communicatieadvies maken onderdeel uit van het team. Specifiek voor de beoordeling van initiatieven wordt capaciteit toegevoegd op het gebied van subsidieadvies en juridische (staatssteun) kennis. De Regio Deal Manager zorgt voor de samenwerking met de Regiokassier.
3. De regionale werkorganisatie zorgt ervoor dat de coördinatoren voor de programmalijnen van de Regio Deal zo gepositioneerd zijn dat de Regio Deal versterkend werkt aan de Regionale Uitvoeringsagenda 2023 – 2030. De goede samenwerking met de programmamanagers van de regionale werkorganisatie is essentieel.
4. Tot de taken van het Programmteam Uitvoering Regio Deal horen:
 - a. Het organiseren van de doorontwikkeling van bestaande initiatieven tot volwaardige programmalijnen of projecten (via tafelsessies, persoonlijke ontwikkelgesprekken, instructies). De coördinator voor de specifieke programmalijn voor de Regio Deal betreft leden van de Werkgroep Partners bij dit proces.
 - b. De technische toets van voorstellen (toets op technische criteria, toets op staatssteun, toets op subsidiabele activiteiten).
 - c. Het, in samenwerking met de Regiokassier, coördineren en voorbereiden van de inhoudelijke en financiële verantwoording op Regio Deal niveau en de voortgangsrapportages zoals bedoeld in artikel 7 van het convenant Regio Deal.
 - d. Monitoring en rapportage (overzicht op vorderingen initiatieven binnen onderscheiden programmalijnen, contactpersoon voor initiatieven in de onderscheiden programmalijnen, zorgdragen voor beschikbaar maken van leerervaringen en het leggen van verbindingen over de programmalijnen heen).
 - e. Het leveren van input en voorwerk op basis waarvan de Werkgroep Partners haar rol kan invullen.

Artikel 10: Selectieproces en criteria

1. Projectvoorstellen worden technisch en inhoudelijk beoordeeld voordat een formele subsidieaanvraag bij de Regiokassier wordt ingediend.
2. Het besluit van het (bestuurlijk) Partneroverleg is het advies dat bepalend is voor de beoordeling van bij de Regiokassier ingediende aanvragen. De Regiokassier neemt het (bestuurlijk) Partneroverleg op als adviescommissie in haar subsidieregeling.

3. De Werkgroep Partners zorgt voor het aanleveren van de technische beoordeling en inhoudelijk advies van de Onafhankelijke Adviescommissie bij het (bestuurlijk) Partneroverleg, eventueel aangevuld met financieel advies op programmalijnniveau ter besluitvorming in het Partneroverleg (zie de uitwerking van de Werkgroep Partners in artikel 8).
4. Als een lid van de Werkgroep Partners of een andere betrokkene bij de beoordeling of advisering als penvoerder of projectmedewerker participeert in een project, zal deze organisatie niet inhoudelijk betrokken zijn bij het voorbereiden van de beoordeling of het advies. In dat geval zal gekeken worden of een (tijdelijke) aanpassing van de teamsamenstelling gewenst is.
5. Het Programmteam Uitvoering Regio Deal is verantwoordelijk voor de technische toets van voorstellen (toets op technische criteria, toets op staatssteun, toets op subsidiabele activiteiten).
6. Voor de looptijd van de Regio Deal 'Sterker in 3D' wordt op grond van deze samenwerkingsovereenkomst een onafhankelijke adviescommissie ingesteld die het Partneroverleg adviseert. De onafhankelijke adviescommissie bestaat uit:
 - a. Een deskundige op regionale ontwikkeling of impact
 - b. Een oud-(gemeente)bestuurder
 - c. Een oud-ondernemer
 - d. Eventueel een student
 - e. De Regio Deal Manager (secretaris)
7. De onafhankelijke adviescommissie wordt gevraagd de ingediende projecten en uitwerkingen van programmalijnen te rangschikken per programmalijn op basis van een toets op:
 - a. De impact van een projectvoorstel op de opgaven, doelen, aanpak en beoogde resultaten uit de Regio Deal 'Sterker in 3D', zoals beschreven in het convenant.
 - b. De inhoudelijke selectiecriteria (zie bijlage).
 - c. De mogelijke relevante leerervaringen / kansen / risico's / kanttekeningen.
8. De onafhankelijke adviescommissie deelt haar inzichten over het totale proces van de uitvoering van de Regio Deal, de impact en effecten daarvan op de regio Stedendriehoek, met het Partneroverleg. Dit advies wordt jaarlijks gevraagd bij het opmaken van de voortgangsrapportage en wordt samen met de voortgangsrapportage aangeboden bij het Partneroverleg, en vanuit daar richting achterbannen, waaronder de Strategische Board.

Artikel 11: Citeertitel

1. Deze overeenkomst kan worden aangehaald als 'Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'', of afgekort 'SOK Regio Deal 'Sterker in 3D''.

Artikel 12: Inwerkingtreding, duur en beëindiging

1. Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van de dag van ondertekening door Partijen.
2. Deze overeenkomst is gesloten voor bepaalde tijd en eindigt voor alle Partijen per 31 december 2027 of als dit later is, de datum van kwijting door het Rijk over de verantwoording van de Regio Deal.

Artikel 13: Tussentijdse wijziging

1. Als zich gedurende deze overeenkomst omstandigheden voordoen, die niet in redelijkheid voorzienbaar waren ten tijde van de ondertekening van deze overeenkomst en die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze overeenkomst, zullen partijen ten spoedigste met elkaar in overleg treden over de omstandigheden, noodzaken en voorstellen tot wijziging van deze overeenkomst.
2. De partijen overleggen binnen en zo nodig buiten het Partneroverleg over de wijziging, als bedoeld in het vorige lid. Eventuele besluiten in het Partneroverleg tot wijziging van de overeenkomst zijn slechts geldig met unanieme instemming.
3. Door alle partijen ondertekende wijzigingen worden als bijlage toegevoegd aan deze overeenkomst.

Artikel 14: Opzegging

1. Elke partij kan deze overeenkomst, anders dan op de datum waarop deze overeenkomst op grond van het in artikel 9 bepaalde eindigt, schriftelijk en met redenen omkleed opzeggen, dit met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.
2. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal 'Sterker in 3D' krachtens opzegging is geen van de partijen jegens een andere partij schadelijkt.

Artikel 15: Geschillenbeslechting

1. Geschillen over de naleving van deze overeenkomst worden zo veel mogelijk in onderling overleg beslecht.
2. Als een geschil niet kan worden opgelost door middel van het vorige artikel staat het partij(en) vrij dit geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter, te weten de Rechtbank Gelderland, locatie Arnhem.

Artikel 16 : Bevoegde rechter

1. Als een geschil niet kan worden opgelost door middel van het vorige Artikel staat het Partij(en) vrij dit geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter, te weten de Rechtbank Gelderland, locatie Arnhem.

Artikel 17: Toetreding andere partijen

1. Partijen staan open voor de mogelijkheid dat andere partijen toetreden tot de samenwerking onder deze overeenkomst, mits deze geheel of gedeeltelijk als nieuwe partner toetredende partijen daartoe een schriftelijk verzoek tot toetreding indienen bij het Partneroverleg en in dit schriftelijk verzoek verklaren jegens partijen:
 - a. zich te verbinden aan de ambities en doelen van partijen in deze overeenkomst;
 - b. bereid te zijn financiële middelen in te brengen, in overeenstemming met artikel 6 van deze overeenkomst.

Artikel 18: Evaluatie

1. Partijen evalueren de met deze Overeenkomst beoogde samenwerking en de inhoud van deze overeenkomst in onderling overleg.
2. Een tussentijdse evaluatie vindt plaats 1 jaar na ondertekening van deze Overeenkomst.
3. Een eindevaluatie vindt plaats aan het eind van de looptijd van de Overeenkomst.
4. Evaluaties vinden plaats in de Werkgroep Partners. Een kort verslag van de evaluatie wordt ter informatie voorgelegd aan het Partneroverleg.

Artikel 19: Openbaarmaking

1. Deze overeenkomst zal net als de afgesloten Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' openbaar worden gemaakt.

Artikel 20: Slotbepalingen

1. De bij deze overeenkomst behorende bijlagen maken integraal onderdeel uit van deze Overeenkomst.
2. Per door partijen ondertekend addendum kan een op grond van Artikel 10 door te voeren wijziging van deze overeenkomst worden vastgelegd dan wel andere bijlagen worden toegevoegd.
3. In geval in een of meer bijlagen afgeweken wordt van hetgeen in de overeenkomst tussen Partijen is overeengekomen, prevaleert hetgeen in de overeenkomst is overeengekomen.
4. In geval sprake is van onderlinge tegenstrijdigheid tussen een of meer bijlagen, prevaleert hetgeen is vastgelegd in de bijlage die qua opsomming de hoogste in volgorde is.

Artikel 21: Bijlagen

Onderstaande bijlagen maken onderdeel uit van de Overeenkomst. Het Partneroverleg is bevoegd om gewijzigde bijlagen vast te stellen zonder dat daarvoor de Overeenkomst hoeft te worden aangepast. De gewijzigde bijlagen treden in de plaats van de oudere versies van de betreffende bijlage(n).

- Bijlage 1: Convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'
- Bijlage 2: Selectiecriteria

De Samenwerkingsovereenkomst kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Samenwerkingsovereenkomst is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Aldus overeengekomen en ondertekend op d.d. ...

Bijlage 2 bij Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal ‘Sterker in 3D’

Selectiecriteria

De selectiecriteria worden één op één overgenomen in de op te stellen subsidieregeling ‘Regio Deal Regio Stedendriehoek ‘Sterker in 3D’ en uitgewerkt in een scorekaart ten behoeve van de beoordeling. De selectiecriteria zijn een uitwerking van de uitgangspunten zoals opgenomen in het Convenant Regio Deal ‘Sterker in 3D’.

Selectiecriteria ten behoeve van de technische toets door het Programmteam Uitvoering

- Het projectvoorstel komt voort uit een initiatief dat in de voorfase is aangedragen;
- 50% regionale cofinanciering is toegezegd.
- Meerdere partijen uit de quadruple helix (ondernemers, overheid, onderwijs & onderzoek en maatschappelijke instellingen) zijn actief betrokken en leveren een financiële of in-kind bijdrage.
- Het project past binnen de kaders van het convenant Regio Deal ‘Sterker in 3D’ met de daarin beschreven opgaven, doelen, aanpak en beoogde resultaten.
- Het project is realiseerbaar binnen de termijn van de regiodeal met een planning en doelstellingen die zijn uitgewerkt volgens het SMART-principe (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden).
- Project is regionaal (over gemeentegrenzen heen) en/of heeft regionale betekenis (economisch en/of sociaal-maatschappelijk) bijvoorbeeld aan te tonen met een plan dat inzicht biedt in de wijze waarop een schaalbaar leereffect binnen de regio wordt gerealiseerd.
- Activiteiten zijn subsidiabel en passen (indien van toepassing) binnen de regels van de Europese staatssteunregels.

Selectiecriteria ten behoeve van de inhoudelijke toets door de onafhankelijke adviescommissie

- De mate waarin het initiatief impact heeft op één of meer dan één D (Duurzaam, Divers, Dichtbij) zoals beschreven in de opgaven, doelen, aanpak en beoogde resultaten in het convenant Regio Deal ‘Sterker in 3D’.
- De mate waarin het initiatief regionale impact heeft.
- De mate waarin het initiatief een extra impuls oplevert in termen van:
 - Versnellen: Met het project worden doelstellingen van bestaande regionale inzet versneld gerealiseerd.
 - Versterken: Met het project wordt een langduriger en groter effect van de bestaande regionale inzet gerealiseerd.
 - Verbreden: Met het project wordt verbinding gemaakt tussen partners in de quadruple helix samenwerking, tussen programmalijnen in de Regio Deal en door resultaten en leereffecten binnen en buiten de regio te delen.
- De mate waarin de activiteiten vernieuwend zijn en zich onderscheiden ten opzichte van bestaande regionale projecten.
- De mate waarin het project zicht heeft op toekomstperspectief na de Regio Deal.

Regio Deal 'Sterker in 3D'

Update 13 juni 2024

In februari 2024 heeft het kabinet aangekondigd €20 miljoen te reserveren voor een nieuwe Regio Deal met de Regio Stedendriehoek. Samen met regionale cofinanciering levert dit een investeringspakket van minstens €40 miljoen op. Deze deal, die loopt van 2024 t/m 2027, richt zich op het bevorderen van brede welvaart door te investeren in de programmalijnen Duurzaam, Divers, Dichtbij en Krachtige Regio.

De Regio Deal is bijna rond!

De uitwerking van onze aanvraag tot een echte Regio Deal is nu nagenoeg rond. Partners van provincies, gemeenten, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven werkten hier met het Rijk nauw in samen. Ook maakten we afspraken binnen de regio hoe we samenwerken, welke criteria we hanteren en wie beoordeelt en besluit.

Focus en keuzes

Belangrijkste is dat in deze periode van 'deal maken' scherpe focus is aangebracht: hoe gaat deze Regio Deal echt het verschil maken in onze regio. Dit is ook noodzakelijk: al onze wensen en alle +/- 130 ideeën en initiatieven (van rijp tot zeer groen) bij de aanvraag waren omvangrijk, waardoor keuzes gemaakt moeten worden. Focus is nodig om tot ontwikkeling van hele goede projecten en programmatische uitwerkingen te komen, de goede keuzes te maken en impact te maken met deze Regio Deal.

Organisatie van de Regio Deal

Het Partneroverleg, dat bestaat uit bestuurders vanuit onderwijs, bedrijfsleven, gemeenten en provincies is verantwoordelijk voor de Regio Deal 'Sterker in 3D'. Dat blijven zij ook tijdens de uitvoering van de Regio Deal. Het Partneroverleg wordt ondersteund door een werkgroep vanuit de verschillende partners. Komende tijd gaat ook het Programmeerteam Uitvoering Regio Deal aan de slag. Zij ondersteunen bij de ontwikkeling van goede initiatieven en begeleiden de Regio Deal de komende jaren.

Looptijd en uitvoering Regio Deal

De Regio Deal 'Sterker in 3D' loopt tot uiterlijk 31 dec 2027. Initiatiefnemers moeten aannemelijk maken dat hun ingediende project binnen deze looptijd kan worden gerealiseerd.

Voor in de agenda van de initiatiefnemers

10 juli 16.00 uur – 18.00 uur

Startbijeenkomst 'Regio Deal Sterker in 3D'
Locatie: Gasfabriek, Deventer

De komende tijd

Voor de zomer

- Overeenstemming Rijk-Regio, alle besluiten rond
- Startbijeenkomst met alle aangedragen initiatieven
- Begin juli informatie over alle criteria, selectieproces, (onafhankelijke) beoordeling en doorontwikkeling

Na de zomer

- Ondertekening van de Regio Deal
- Beschikking vanuit het Rijk (najaar)
- Ontwikkeltafels en doorontwikkelperiode
- Projectvoorstellen aanmelden, beoordeling en selectie
- Besluit opname projecten in Regio Deal
- Formele subsidieaanvraag indienen bij kassier

Uitgangspunten voor de Regio Deal

Bij de Regio Deal gaan we uit van reeds aangedragen initiatieven:

- Die per definitie impact hebben op één of meer dan één 'D' (Duurzaam, Divers, Dichtbij);
- Waarbij meerdere partijen uit bedrijfsleven, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheid actief zijn betrokken in de uitvoering;
- Die schaalbaar zijn;
- Waarbij 50% cofinanciering is toegezegd;
- Die realiseerbaar zijn binnen de termijn van de Regio Deal;
- Die zicht hebben op toekomstperspectief na de Regio Deal, en
- Die regionaal zijn of regionaal betekenis hebben.

Alle initiatieven moeten bijdragen aan:

Versnellen: Met de Regio Deal projecten worden doelstellingen (van bestaande regionale inzet) versneld gerealiseerd.

Versterken: Met de Regio Deal projecten wordt een langduriger en groter effect van de huidige regionale inzet gerealiseerd.

Verbreden: Met de Regio Deal projecten wordt verbinding gemaakt tussen verschillende partners in de regionale samenwerking, tussen de programmalijnen (D's) en door resultaten en leereffecten binnen en buiten de regio te delen.

Regio Deal 'Sterker in 3D'

Doelen, programmalijnen en sporen

DUURZAAM

Duurzaam werken aan een groene regio in balans om te kunnen blijven wonen, werken en recreëren met een gezond water- en bodem-systeem en een robuuste natuur.

BIOBASED EN CIRCULAIR BOUWEN EN MAKEN

Terugdringen van grondstoffen gebruik en in lijn brengen met de Parijs doelstellingen voor CO2 uitstoot in zowel bestaande als nieuwbouw van woon- en werklocaties en productieprocessen.

(SMART) ENERGIE HUBS

Komen tot doorbraken die een duurzame energievoorziening in de praktijk mogelijk maken.

DUURZAAM MULTI-FUNCTIONEEL LANDGEBRUIK

Inzetten op duurzaam multifunctioneel landgebruik dat bijdraagt aan ecologische veerkracht, klimaatadaptatie, het behoud en herstel van biodiversiteit en toekomstgerichte landbouw en nieuwe teelten.

DIVERS

De economische (innovatie)kracht aanjagen door het ontwikkelen van innovatieve clusters op digitalisering en duurzaamheid en het ondersteunen van (MKB-) ondernemers in de duurzame en digitale transitie.

INNOVATIEVE CLUSTER-VORMING

Inzetten op ontwikkelen van innovatieve clusters rond digitalisering en duurzaamheid.

MKB KLAAR VOOR DE TOEKOMST

Ondersteunen van bestaande en startende MKB-ondernemers en stimuleren van ondernemerschap (in verbinding met onderwijs) om deze klaar te maken voor duurzame en digitale transitie en ondersteunen van werknemers om zich (bij) te scholen voor deze transitie.

DICHTBIJ

Het vergroten van toegang tot voorzieningen en het vergroten van de sociale cohesie om zo voor inwoners een prettige leefomgeving te bieden.

VERGROTEN LEEFBAARHEID

Vergroten van de bereikbaarheid van voorzieningen in de hele regio en het stimuleren van vitale gemeenschappen.

KRACHTIGE REGIO

Samenwerken en waarmaken! Als regio duurzaam de doelen van deze Regio Deal realiseren en tegelijkertijd verstevigd vanuit deze Regio Deal de samenwerking met partners buiten de regio aangaan.

STEVIG SAMEN DOORWERKEN

Nog krachtiger samenwerken en leren binnen en buiten de regio om zo doelen te realiseren.

Voorstel Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 5
Onderwerp: Regio Deal 'Sterker in 3D', convenant en samenwerkingsovereenkomst
Opsteller: Geert Janssen
Portefeuillehouder: Ron König
Bijlagen: 5.2. Raadsinformatiebrief
5.3. Aanbiedingsbrief Regio Deal
5.4. Convenant Regio Deal 'Sterker in 3D'
5.5.a. Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal 'Sterker in 3D'
5.5.b. SOK Bijlage 2 Selectiecriteria
5.6. Planning korte termijn Regio Deal S3D
5.7. Nieuwsbrief Update 13 juni Regio Deal 'Sterker in 3D'

Post- en bezoekadres
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

info@regiostedendriehoek.nl
www.regiostedendriehoek.nl

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit in te stemmen met:

- a. het convenant tussen rijk en regio voor de Regio Deal 'Sterker in 3D' en deze namens en op verzoek van partners in de regio te ondertekenen;
- b. de samenwerkingsafspraken binnen de regio voor de looptijd van de Regio Deal 'Sterker in 3D' en de samenwerkingsovereenkomst hiervoor te ondertekenen, onder voorwaarde dat bij punt 6.8.a (financiering programmeam uitvoering Regio Deal) nog voor de daadwerkelijke ondertekening in september afspraken zijn gemaakt tussen partners;
- c. het versturen van bijgevoegde raadsinformatiebrief naar de gemeenteraden.

1. Aanleiding

Op 9 februari 2024 maakte het kabinet bekend dat de ingediende aanvraag van de Regio Stedendriehoek voor een Regio Deal 5e tranche is geselecteerd voor nadere uitwerking. De Regio Stedendriehoek ontvangt € 20 miljoen van het Rijk om samen verder te werken aan de brede welvaart in de regio. Met de toekenning is het proces om te komen tot een convenant met het Rijk gestart, de dealmakingsfase. Hierover is het Dagelijks Bestuur in haar vergadering van 28 februari 2024 geïnformeerd en het bestuur stemde in met de vormgeving van het proces om te komen tot een Regio Deal en met het instellen van een Partneroverleg met als opdracht te komen tot een convenant met het Rijk. Het Dagelijks Bestuur is in de afgelopen periode regelmatig geïnformeerd over het verloop van het proces.

Het Partneroverleg heeft, in afstemming met het Rijk, het convenant opgesteld. Op 3 juli wordt in een Rijk-Regio overleg instemming met het convenant bevestigd, waarna eind september (onder voorbehoud) ondertekening van het convenant plaatsvindt. Gelijktijdig met het convenant heeft het Partneroverleg een samenwerkingsovereenkomst opgesteld, waarin de onderlinge regionale afspraken zijn vastgelegd.

Het AB is mede ondertekenaar van het convenant en de samenwerkingsovereenkomst en daarom liggen beide documenten nu voor te instemming. Na instemming door het AB zullen de raden worden geïnformeerd met bijgevoegde raadsinformatiebrief.

2. Toelichting

Voor de inhoud van het convenant, de samenwerkingsovereenkomst en andere elementen met betrekking tot de Regio Deal wordt verwezen naar de bijgevoegde Raadsinformatiebrief.

3. Financiële aspecten

In het convenant en de samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de financiën:

- verdeling van de middelen over de verschillende programma's, waarbij het Partneroverleg kan besluiten om te schuiven met middelen tussen de programma's;
- cofinanciering (minimaal 50%) wordt geregeld op projectniveau door de deelnemende partijen.
- over de inzet van alle partijen ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal zijn afspraken gemaakt die verwoord zijn in paragraaf 6 van de SOK. Hierin wordt ook aangegeven hoe het percentage vanuit de rijksmiddelen (3%) voor de VAT-kosten wordt ingezet. Hiervan is een deel voor de regiokassier en een deel voor de regionale uitvoeringsorganisatie. Over de precieze verdeling daarvan doet het Partneroverleg – op basis van een begroting – nog uitspraak. Daarnaast maken partijen onderling nog afspraken over de uitvoeringskosten die de 3% dekking voor de VAT-kosten vanuit het Rijk overstijgen. Deze afspraken zijn voor het daadwerkelijk ondertekenen van Regio Deal en samenwerkingsovereenkomst tussen partijen gemaakt.

4. Risico's

Over de risico's die het aangaan van een Regio Deal met zich mee kan brengen en die financieel van aard zijn, zijn afspraken gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst.

5. Communicatietraject

Communicatie over de Regio Deal is uitgelijnd. Op dit moment worden alle achterbannen van de verschillende partners geïnformeerd, zie ook de raadsinformatiebrief. Rond het zetten van handtekeningen onder de Regio Deal en samenwerkingsovereenkomst (naar verwachting in september), zal gecommuniceerd worden.

In deze periode wordt ook de communicatie naar initiatiefnemers ingezet. Dit gebeurt onder meer met nieuwsbrieven en bijeenkomsten. Ook wordt het netwerk rond initiatiefnemers geïnformeerd. Zo heeft half juni een webinar specifiek voor collega's van gemeenten en provincies plaatsgevonden, om hen op voorhand van informatie te voorzien en hen in positie te brengen richting initiatiefnemers.

Post- en bezoekadres
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

info@regiostedendriehoek.nl
www.regiostedendriehoek.nl

Kenmerk:	xx
Plaats, datum:	Deventer, juni 2024
Behandeld door:	G. Janssen
Onderwerp:	Regio Deal 'Sterker in 3D'

Beste leden van de gemeenteraad,

Op 9 februari 2024 maakte het kabinet bekend dat de ingediende aanvraag van de Regio Stedendriehoek voor een Regio Deal 5e tranche is geselecteerd voor nadere uitwerking. De Regio Stedendriehoek ontvangt € 20 miljoen van het Rijk om samen verder te werken aan de brede welvaart in de regio. Begin februari hebben wij u geïnformeerd over het kabinetsbesluit en de grote lijnen van het vervolgproces geschetst waarin we toewerken naar een convenant met het Rijk. Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van dit proces en de stappen die we in de regio zetten in de komende periode.

Partneroverleg

Met de toekenning is het proces om te komen tot een convenant met het Rijk gestart, de dealmakingfase. Voor deze fase is een (bestuurlijk) Partneroverleg ingesteld. Bestuurders in het partneroverleg zijn afkomstig uit het onderwijs, het bedrijfsleven, de provincies en de gemeenten. Via deze bestuurders is tevens de relatie met de Strategische Board geborgd. Uitgangspunt bij een Regio Deal is dat partners in de regio in gelijkwaardigheid samen sturen op de grootst mogelijke impact op verbetering van de Brede Welvaart in onze regio.

Voor de gemeenten hebben Paula Jorritsma (burgemeester Voorst) en Nick Derks (wethouder Apeldoorn) namens het algemeen bestuur van de regio zitting in het partneroverleg. Voorzitter van het partneroverleg is Ron König, voorzitter van de Regio Stedendriehoek.

Convenant

Het Partneroverleg heeft in de afgelopen maanden, samen met het Rijk, gewerkt aan het bijgevoegde convenant ([bijlage 1](#)). In het convenant wordt op hoofdlijnen afspraken gemaakt tussen Rijk en regio over de opgaven, doelen, aanpak (programmalijnen, interventies en beoogde resultaten), financiering, monitoring en evaluatie en governance van de Regio Deal.

Aanscherping en focus

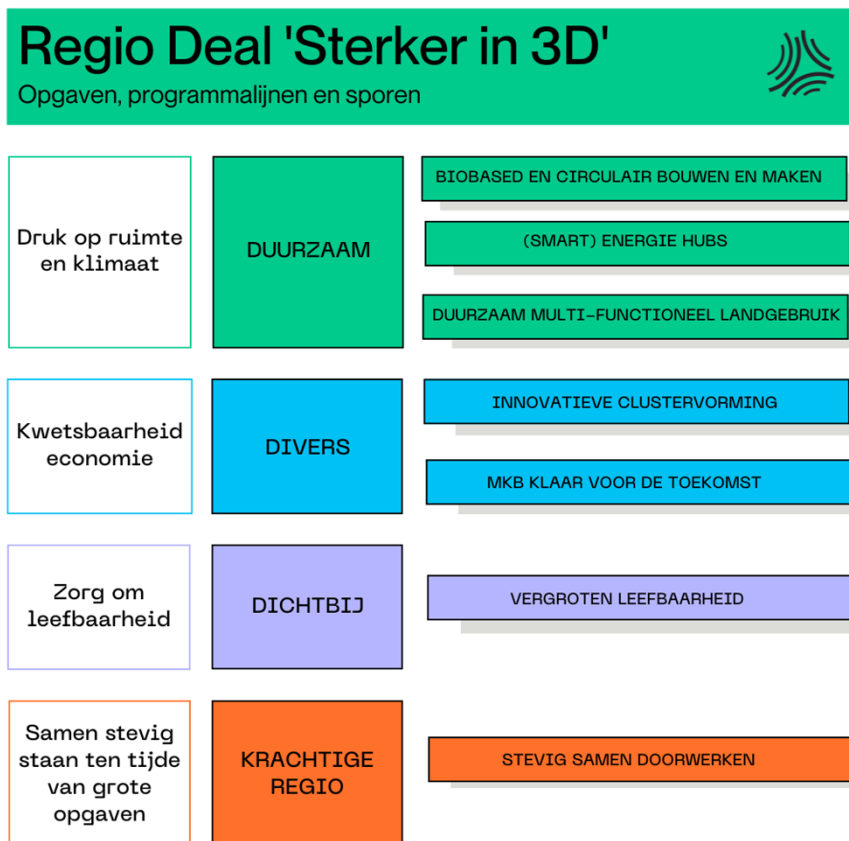
Het Rijk gaf als feedback op onze aanvraag dat het enthousiast is over de aanpak van de regio met zoveel initiatieven, maar tegelijkertijd daardoor 'een onderbouwde en samenhangende programmatische aanpak' mist. Het Rijk wil graag komen 'tot een concretere uitwerking waarbij de juiste prioriteiten worden gesteld'. Binnen de regio is dezelfde behoefte om tot focus in de uitwerking te komen. Het toegekende budget (in relatie tot de vele aangedragen ideeën en initiatieven) vraagt daar ook om.

De regio wil een extra impuls op de Brede Welvaart realiseren met deze Regio Deal bovenop de bestaande inzet. Dit doen we door het scherp formuleren van onze opgave in de regio en waar we met deze Regio Deal op inzetten. Het gaat nu goed in onze regio, op het gebied van Brede Welvaart scoren we mooi. Dit willen we naar de toekomst toe zo houden, ook met de schaa sprong waarvoor we staan. Dit doen we door het versterken van de regio via de programmalijnen Duurzaam, Divers, Dichtbij en Krachtige Regio. Binnen deze programmalijnen is ten opzichte van de aanvraag meer focus en scherpte aangebracht op de gewenste interventies en resultaten.

Opbouw convenant

Het convenant is opgebouwd vanuit vier opgaven met bijbehorende programmalijnen en zeven sporen. Dit is weergegeven in onderstaand overzicht. Voor de inhoudelijk invulling van verwijzen we u naar het bijgevoegde convenant ([bijlage 1](#)) en het informatiebulletin ([bijlage 3](#)) (zie [link](#) voor alle informatie over de Regio Deal).

Selectieproces

Het aanbrengen van de focus en het beschikbare budget hebben tot gevolg dat niet alle initiatieven gerealiseerd kunnen worden vanuit de Regio Deal. Daarom heeft het Partneroverleg uitgangspunten en selectiecriteria opgesteld om transparant en uitlegbaar financiering vanuit de Regio Deal gelden mogelijk te maken.

Uitgangspunten voor selectie

Het selecteren van initiatieven die in aanmerking komen voor financiering vanuit de Regio Deal vraagt om een transparant en uitlegbaar proces met heldere selectiecriteria, waarbij (de schijn van) belangenverstrengeling wordt voorkomen. De Regio Deal stuurt op regionale impact en wil een extra impuls geven aan de bestaande regionale inzet, door schaalbare vernieuwing of innovatie van de aanpak en/of het resultaat. Bij de extra impuls

wordt gekeken of het project zorgt voor versnelling, versterking of verbreding van de huidige regionale inzet. De initiatieven die vorig jaar zijn ingediend vormen het uitgangspunt voor de selectie. Nieuwe partijen kunnen aanhaken bij de bestaande initiatieven om dat initiatief te versterken of te verbreden, bijvoorbeeld door de regionale impact te vergroten. Waar mogelijk stimuleren we samenwerking tussen initiatieven ten behoeve van een meer programmatische aanpak binnen de programmalijn en versterking van de projecten.

Het proces van selectie

Het Partneroverleg heeft op basis van deze uitgangspunten heldere selectiecriteria vastgesteld waaraan projecten moeten voldoen. Deze selectiecriteria zijn onderverdeeld in objectieve technische selectiecriteria en meer subjectieve inhoudelijke selectiecriteria.

- Objectieve technische criteria

Voorbeelden van de technische criteria zijn dat de activiteiten subsidiabel zijn en voldoen aan de staatssteunregels, 50%-cofinanciering is georganiseerd, het voorstel afkomstig is van minimaal twee partijen uit de regio (vanuit onderwijs, ondernemers, overheden, inwoners en/of maatschappelijke organisaties), de regionale impact op één of meer van de doelen (Duurzaam, Divers, Dichtbij) wordt aangetoond en realisatie in de projectperiode 2024-2027 mogelijk is. Wanneer een initiatief niet voldoet aan deze criteria valt dit initiatief af.

- Subjectieve inhoudelijke criteria

Bij de inhoudelijke criteria wordt beoordeeld in welke mate het initiatief een extra impuls oplevert om te versnellen, te versterken of te verbreden, in welke mate het initiatief regionale impact heeft en schaalbaar is, in welke mate het zich onderscheidt ten opzichte van bestaande regionale projecten en de mate waarin de eenmalige impuls structureel kan worden geborgd. De onafhankelijke adviescommissie voert de toets op deze criteria uit op basis van een 'scorekaart'. Per programmalijn wordt een rangschikking opgesteld van de ingediende aanvragen op basis van de score.

De technische criteria worden beoordeeld door een programmteam met experts op het gebied van subsidies en staatssteun, de coördinatoren voor de programmalijnen in de Regio Deal en de regiodealmanager. De onafhankelijke adviescommissie voert de inhoudelijke toets uit op basis van een 'scorekaart'. Per programmalijn wordt een rangschikking opgesteld van de ingediende aanvragen op basis van de score. De onafhankelijke adviescommissie bestaat uit personen vanuit het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. Zij hebben geen actieve betrokkenheid (meer) bij de regio of één van de partners binnen de regio. De leden van de commissie worden nog bepaald.

Het Partneroverleg besluit op basis van het advies van de onafhankelijke commissie welke projecten opgenomen worden in de Regio Deal. Voor de initiatieven die geen plek krijgen binnen de Regio Deal, maar wel van belang kunnen zijn voor de regionale strategie, is het uitgangspunt deze te begeleiden naar mogelijke ondersteuning voor realisatie buiten de Regio Deal (andere subsidiemogelijkheden, investeerders).

Samenwerkingsovereenkomst

Naast het convenant wordt binnen de regio zelf een Samenwerkingsovereenkomst gesloten (zie **bijlage 2**). Hierin zijn de afspraken vastgelegd over de onderlinge samenwerking, de kassier (beheerder van de Regio Deal gelden), financiële afspraken, de governance en het selectieproces en de selectiecriteria.

Vervolgproces

Het Rijk en de Regio hebben op 3 juli het convenant vastgesteld. Waarschijnlijk volgt eind september de officiële ondertekening. In juli wordt voor alle initiatiefnemers die vorig jaar een idee of initiatief hebben aangedragen en voor geïnteresseerden een startbijeenkomst georganiseerd waarin de uitkomsten van de dealmakingsfase worden gedeeld evenals het vervolgproces. Deze startbijeenkomst luidt de ontwikkelfase in, waarin initiatiefnemers aan de slag kunnen met de doorontwikkeling tot volwaardige projecten of programma's. Dit wordt ondersteund per programmalijn aan ontwikkeltafels. In deze periode van doorontwikkeling wordt ook duidelijk of de provincies en /of gemeenten als meefinancierend partner participeren in een project wanneer dit geselecteerd wordt als Regio Deal project. Projectvoorstellen worden uiterlijk 1 november aangemeld voor het beoordelingsproces van de technische en inhoudelijke toets en besluit van het Partner Overleg. Verwachting is dat in januari 2025 de projecten met een positief besluit een formele subsidie aanvraag kunnen doen bij de kassier en kan worden gestart met de uitvoering.

Tot slot

Wij zijn als Algemeen Bestuur trots dat we deze Regio Deal met zoveel partijen uit de regio gezamenlijk met het Rijk sluiten. De Regio Deal is niet van de gemeenten, maar van alle partijen die actief zijn binnen onze regio. Wij verwachten dat de Regio Deal hiermee een impuls geeft aan de ontwikkeling van én aan de samenwerking met iedereen binnen onze regio.

Hoogachtend,

Algemeen Bestuur van Regio Stedendriehoek

Ineke Lijnema
Secretaris

Ron König
Voorzitter

Geert Janssen

Van: Meussen, Ineke <i.meussen@deventer.nl> namens Konig, Ron <rc.konig@deventer.nl>
Verzonden: donderdag 13 juni 2024 12:10
Aan: Konig, Ron
Onderwerp: Aanbieden convenant en SOK Regio Deal S3D
Bijlagen: SOK Bijlage 2 Selectiecriteria.pdf; Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal 'Sterker in 3D'.pdf; Planning korte termijn Regio Deal S3D.pdf; Nieuwsbrief Update 13 juni Regio Deal 'Sterker in 3D'.pdf; Convenant Regio Deal 'Sterker in 3D' 13062024.pdf

Geachte colleges van Burgemeester en Wethouders, Gedeputeerde Staten, Colleges van Bestuur van Hogeschool Saxion en ROC Aventus, besturen van ondernemersvertegenwoordigers (BKA, DEP en VNO-NCW Midden) en Strategische Board,

De Regio Deal 'Sterker in 3D' is nagenoeg een feit!

Voor u ligt nu het convenant waarmee onze regio afspraken maakt met het rijk over de Regio Deal. Eveneens ligt voor u de samenwerkingsovereenkomst waarmee wij afspraken in de regio vastleggen. Samen vormen zij het kader voor de uitvoering van de Regio Deal 'Sterker in 3D'.

In maart van dit jaar nam het daarvoor ingestelde Partneroverleg – met afgevaardigden uit al jullie geledingen – de opdracht op zich om de aanvraag die onze regio in november deed, uit te werken tot een daadwerkelijke Regio Deal. Dit in samenspraak met onze rijkspartners. Ook werkte het Partneroverleg uit hoe wij in de regio gedurende de looptijd van de Regio Deal samenwerken en besluiten, welke selectiecriteria gehanteerd worden en hoe het selectieproces er precies uitziet. In het Partneroverleg zijn onderwijs, ondernemers, Strategische Board, gemeenten en provincies bestuurlijk vertegenwoordigd.

Het Partneroverleg is in de afgelopen maanden voortvarend en met veel energie aan de slag gegaan. Goed om te zien dat op diverse momenten geschakeld is met u, de 'achterbannen' om te toetsen, terug te koppelen of input op te halen. In goed gesprek is het Partneroverleg gekomen tot focus. Focus in opgaven, doelen, programmalijnen en na te streven resultaten. Onderwerp van gesprek was ook hoe deze Regio Deal echt impact kan maken. Dat uit zich in de aanpak voor de doorontwikkeling en selectie van initiatieven in de komende periode, waarbij transparantie en uitlegbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. Het Partneroverleg biedt haar resultaat nu bij u aan. Met het verzoek deze uitkomst te bevestigen en zo te zorgen dat ondertekening plaats kan vinden. Op 3 juli staat een overleg tussen rijk en regio gepland waarin de Regio Deal besloten wordt vanuit beide partijen.

Ondertussen gaan we met initiatiefnemers en betrokkenen de volgende fase in. Met communicatie (berichten en bijeenkomsten) informeren we hen helder over stappen, criteria, beoordelingsproces en zo meer. Hierbij ligt er voor alle partijen een prachtige uitdaging om in samenwerking te komen tot de allerbeste voorstellen. Het Partneroverleg nodigt u ook uit om actief het gesprek te voeren hoe u vanuit de aangebrachte focus, samen met partners en met het oog op regionale impact meewerkt aan gerichte doorontwikkeling van voorstellen.

Wanneer u vragen hebt, kunt u terecht bij Mirjam Molenaar (06 50740057) of per mail regiodealS3D@regiostedendriehoek.nl

Met vriendelijke groet,

Ron König
Voorzitter van de Regio Stedendriehoek
Voorzitter van het Partneroverleg 'Sterker in 3D'

Regio Stedendriehoek

Convenant Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'

Partijen:

1. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, [xx], hierna te noemen: BZK;
2. De Minister van Economische Zaken en Klimaat, [xx], hierna te noemen: EZK;
3. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, [xx], hierna te noemen: IenW;
4. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, [xx], hierna te noemen: LNV;

Partijen genoemd onder 1 tot en met 4 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en als Staat hierna samen te noemen: het Rijk;

5. Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, namens deze: de heer Ron König, voorzitter, hierna te noemen: Regio Stedendriehoek;
6. Gedeputeerde staten van de provincie Overijssel, namens deze: de heer Erwin Hoogland, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Overijssel;
7. Gedeputeerde staten van de provincie Gelderland, namens deze: mevrouw Ans Mol, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Gelderland;

Partijen genoemd onder 5 tot en met 7 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan hierna samen te noemen: Regio;

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

Partners in de regio

De Regio Stedendriehoek en de Provincies Gelderland en Overijssel treden namens en op verzoek van de regio op als ondertekenaars van het convenant. Aan de totstandkoming van het convenant is samengewerkt vanuit een (bestuurlijk) Partneroverleg van overheden, bedrijfsleven en onderwijs. De Strategische Board Regio Stedendriehoek is de multiple helix samenwerking van de regio. Naast vertegenwoordigers van het AB van de Regio Stedendriehoek en de provincies Gelderland en Overijssel nemen hieraan deel - mede namens de Strategische Board - vertegenwoordigers van Hogeschool Saxion en ROC Aventus voor het onderwijs, vertegenwoordigers van VNO-NCW Midden Regio Stedendriehoek, Deventer Economisch Perspectief, Bedrijvenkring Apeldoorn voor het bedrijfsleven. Voor de periode van uitvoering van de Regio Deal worden samenwerkingsafspraken tussen partners binnen de regio vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Bij de totstandkoming van aanvraag en convenant zijn vele partners in de regio betrokken geweest.

Begripsbepaling:

In dit convenant wordt verstaan onder:

- *Regio Deal*: convenant dat door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, eventueel een andere minister/ staatssecretaris en één of meer regiopartners is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;
- *Regio Envelop*: het bedrag van € 900 miljoen dat het kabinet Rutte IV beschikbaar heeft gesteld om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals af te sluiten;
- *Regiokassier*: publieke regiopartner, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of een van de openbare lichamen Bonaire Sint-Eustatius of Saba, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;
- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regiopartner;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regiopartner, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;
- *Specifieke uitkering/Bijzondere uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals*: betreft de specifieke uitkering of bijzondere uitkering waarin de juridische- en financiële kaders

en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een regiokassier door het Rijk staan;

- *Partner*: organisatie die bedrijfsleven, onderwijs, overheid of de quadruple helix in de regio representeert, die nauw betrokken is bij de ontwikkeling, sturing en uitvoering van de Regio Deal en de separate regionale samenwerkingsafspraken ondertekent.
- *Regio Stedendriehoek*: De regio bestaat uit de acht gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen. Grotendeels in Gelderland en voor een klein deel in Overijssel gelegen.
- *Schaalsprong*: Een versnelde en grootschalige ontwikkeling van woningbouw die gepaard gaat met een behoefte aan opschaling van (maatschappelijke) voorzieningen en (economische) bedrijvigheid.

Algemene overwegingen

1. Rijk en regio werken samen in Regio Deals aan complexe, regionale opgaven gericht op het vergroten van de kwaliteit van leven, wonen en werken in de regio ('brede welvaart').
2. Regio Deals beogen de samenwerking tussen overheden, onderwijs, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners in de regio en tussen Rijk en regio te versterken.
3. Voor de Regio Deals zijn middelen beschikbaar uit de Regio Envelop, waarbij vanuit het partnerschap vertrekpunt is dat de Rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering.
4. De Regio Deals onderscheiden zich door haar integrale en gezamenlijke programmatische aanpak met lerend en adaptief karakter en met financiering van zowel Rijk als regio van reguliere beleidsinstrumenten.
5. De Regio Deals zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij geleerde lessen en structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen worden geborgd.
6. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals vijfde tranche worden door BZK beschikbaar gesteld als specifieke uitkering of bijzondere uitkering op grond van het Besluit specifieke uitkering Regio Deals vijfde en zesde tranche.

Specifieke overwegingen

Kenmerk regio

Het gaat goed met de Regio Stedendriehoek. Dankzij de centrale ligging is de regio goed bereikbaar zowel over de weg, het spoor als het water, vanuit binnen- en buitenland. Er wonen bijna een half miljoen inwoners, tegen de 50.000 bedrijven zijn er gevestigd en er zijn bijna een kwart miljoen werkenden. De regio heeft goed (beroeps)onderwijs. Regio Stedendriehoek kenmerkt zich door de kortste afstand tot en hoge kwaliteit van ruimte en openbaar groen.

Inwoners van de regio zijn gelukkig (Monitor Brede Welvaart, Provincie Gelderland, 2022). De economische ontwikkeling scoort – ten opzichte van de landelijke lijn – positief. En partijen in de quadruple helix (ondernemers, overheid, onderwijs & onderzoek en maatschappelijke instellingen) weten elkaar steeds beter te vinden in samenwerkingen. Kortom: de brede welvaart in de Regio Stedendriehoek is over het algemeen goed te noemen. De regio is in balans.

Tegelijkertijd is dat niet een vanzelfsprekendheid. Frictie tussen functies en kansenongelijkheid van mensen zijn ook in deze regio actueel. En in termen van brede welvaartindicatoren zijn er een aantal aandachtspunten die nu of voor de toekomst risico's met zich meebrengen. Op de samenhang en binding in de regio (zoals aantal vrijwilligers en arbeidsparticipatie) en het aandeel theoretisch opgeleiden wordt iets minder gescoord. Nieuwe uitdagingen en transities in bedrijventerreinen, energieopwekking, landbouw, natuur, recreatie en woningbouw leggen beslag op de ruimte. Dit terwijl onze groene ruimte juist zo gewaardeerd wordt door onze inwoners. De balans in de regio komt onder druk te staan.

Urgentie, waarom is deze Regio Deal nodig

Als het zo goed gaat met de regio, waarom is de Regio Deal dan zo hard nodig voor de Regio Stedendriehoek? De Regio Stedendriehoek kan met haar kwaliteiten en mogelijkheden een (extra) bijdrage leveren aan nationale vraagstukken, juist omdat de regio nu in balans is. Het is daarmee de

opgave om ook op de lange termijn deze balans te behouden, zodat het een fantastische regio blijft om in te wonen, werken en recreëren. Ook wanneer een plek gegeven wordt aan grote opgaven.

De regio biedt letterlijk ruimte aan de woonopgave. De regio heeft afspraken gemaakt voor 24.000 nieuwe woningen tot 2030 en een flinke verduurzamingsopgave in de bestaande woningvoorraad. En in de Contourennotitie Nota Ruimte van het Rijk wordt de regio Stedendriehoek aangeduid als regio voor een schaa sprong. Een ambitie die in de komende twee jaar wordt uitgewerkt in een verstedelijkingsstrategie, een integrale aanpak waarbij belangen vanuit leefbaarheid, economie, bereikbaarheid, landschap, natuur en wonen zorgvuldig worden afgewogen. Daarnaast draagt de regio bij aan de klimaatopgave, aan de voor onze regio relevante kwaliteit van het groene landschap en veranderend landgebruik.

Deze ambitie vraagt van de regio focus (de goede dingen doen) op wat wordt uitgevoerd (ruimte & klimaat, economie en leefbaarheid) en in termen van duurzaamheid (dingen goed doen) en digitalisering (dingen slim doen) op hoe het wordt uitgevoerd. Voor het naar de toekomst toe behouden en versterken van de brede welvaart. De regio werkt met deze Regio Deal aan 4 opgaven:

- A. Druk op ruimte en klimaat
- B. Kwetsbaarheid economie
- C. Zorg om leefbaarheid
- D. Samen stevig staan ten tijde van grote opgaven.

Opgave A: Druk op ruimte en klimaat

De druk op de ruimte is groot. Deze Regio Deal gaat niet over de verdeling van de ruimte, maar over hoe er zo groen en slim mogelijk gebruik van kan worden gemaakt. Met het bieden van ruimte aan de woonopgave, is er ook ruimte voor werken, mobiliteit, en recreëren nodig en is een blik op duurzaam multifunctioneel landgebruik gevraagd. Hierbij komen nog de zorgen rondom het gebrek aan capaciteit op het elektriciteitsnet, de leveringszekerheid van materialen en vraagstukken rondom klimaatadaptatie en biodiversiteit. Samen zet dat de leefomgeving nu al, en straks nog meer, onder druk.

Groen betekent zorg dragen voor de kwaliteit van bodem en water in het groene landschap van de regio met balans in landschap en natuur. En daar waar gebouwd of gerenoveerd wordt (woningen en werklocaties), beter en slimmer gebruik maken van de nodige grondstoffen. Met aandacht voor de energietransitie om (nieuwe) woningen en bedrijven te voorzien van de nodige energie. Slim betekent beter gebruik maken van data en digitale technieken waardoor sneller doorbraken gerealiseerd worden in de complexe (ruimtelijke) puzzels.

Opgave B: Kwetsbaarheid economie

De Regio Stedendriehoek ontwikkelt naar 50.000 bedrijven met een grote diversiteit. Met name kleine en middelgrote ondernemingen, kenmerkend voor de Regio Stedendriehoek, zijn moeilijk in staat de duurzame en digitale transitie te maken (RaboResearch, 2024). Daarnaast is het in deze brede economie moeilijk om specialisatie te ontwikkelen die nodig is voor innovatiekracht. Op het gebied van duurzaamheid en digitalisering heeft de regio kansen in huis om specialisatie op topniveau te ontwikkelen ('topsport') en zo ook de brede en diverse economie ('breedtesport') in de regio naar een hoger niveau te tillen.

De arbeidsparticipatie is in de regio relatief laag en het aantal theoretisch opgeleiden, nodig voor o.a. de ontwikkelingen in innovatiekracht, is al langere tijd iets onder het landelijk gemiddelde (Monitor Brede Welvaart, Provincie Gelderland, 2022). Sterk onderwijs op alle niveaus is van essentieel belang voor de scholing van (kandidaat)werknemers en onderzoek en (daarmee) voor de innovatiekracht van de bedrijven en organisaties in de regio. Maar het verschil in tijdshorizon tussen MKB en onderwijs zorgt voor een mismatch. Het MKB vindt het lastig om een goede vraag te formuleren voor de behoefte aan arbeidskrachten op de langere termijn en het onderwijs heeft juist tijd nodig voor ontwikkeling van de benodigde scholing. Krachtenbundeling voor talentontwikkeling, vakmanschap en innovatie, van bedrijfsleven, overheden en onderwijs (PO/ WO/ MBO/ Praktijkvakscholen/ HBO) gaat het verschil maken om de economische positie die de regio nu heeft te behouden in het licht van de opgaven waar de regio voor staat.

Opgave C: Zorg om leefbaarheid

De samenhang en binding in de regio vraagt aandacht, zeker als gehoor wordt gegeven aan de ambitie in de woonopgave. De verstedelijkingsopgave biedt kansen om de steden te versterken als aantrekkelijke leef-, leer- en werkgebieden en de schaa sprong biedt kansen voor de dorpen en kernen om niet alleen de lasten van meer woningen te dragen, maar ook te delen in de lusten in termen van voorzieningen, het accommoderen van vergrijzing en het tegengaan van wegtrekken van jongeren.

Samenhang en binding uit zich in afstand tot en bereikbaarheid van voorzieningen als scholen, sport, winkels, zorg, cultuur en OV en in het versterken van de sociale cohesie in de steden, binnen wijken en buurten, en de dorpen en kernen. Het zorgt ervoor dat (nieuwe) mensen zich (snel) thuis voelen in de regio en met plezier wonen, werken en recreëren. De leefbaarheid (en daarmee samenhang en binding) is ook voorwaardelijk voor het houden van talent, nodig om de economie te vernieuwen transities te helpen realiseren.

Het slim samenbrengen van functies op geschikte locaties, in het voorzien in randvoorwaarden (zoals infrastructuur voor mobiliteit hub of leerkrachten voor scholing) en in het verbinden van de stad en het platteland van de regio. Zo kan de regio werken aan vitale gemeenschappen waar mensen bereid zijn zich voor elkaar in te zetten.

Opgave D: Samen stevig staan ten tijde van flinke opgaven

De Regio Stedendriehoek heeft de afgelopen jaren ingezet op samenwerken en waarmaken. Allerlei recent in gang gezette ontwikkelingen in de regio – zoals de actuele reorganisatie van de regionale werkorganisatie, het opnieuw samenstellen en positioneren van de Strategische Board, het beter betrekken van de gemeenteraden – zijn hierbij ondersteunend. De eerdere Cleantech Regio Deal heeft hier zeker bij geholpen. De regionale inzet loont, binnen de regio en ook in contacten met het Rijk.

Tegelijkertijd vraagt de regionale samenwerking continue aandacht en is het essentieel de leerpunten uit de afgelopen periode om te zetten in structurele versterking van samenwerking en resultaten. Belangrijk aandachtspunt hierbij is de energie van al onze partners goed vast te houden en tot zijn recht te laten komen. De leerervaringen uit de eerdere Regio Deal worden hier benut, net zoals leerervaringen op het vlak van samenwerken op bestuurlijk niveau en het monitoren van impact. Ook het duurzaam en gefocust werken aan gedeelde opgaven tussen Rijk en Regio vraagt investeren in de goede samenwerkingsmodus.

Aansluiting bij nationale beleidsdoelen of programma's

De Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' sluit vooral aan bij de Contourennotitie Nota Ruimte 2023 en het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Daarnaast raakt de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' diverse nationale beleidsdoelen en vraagt samenwerking met meerdere nationale programma's. Dit vormt onderdeel van het gesprek tussen Rijk en Regio gedurende de uitvoering van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'.

Komen het volgende overeen:

1. DOELEN, AANPAK EN RESULTATEN REGIO DEAL STEDENDRIEHOEK 'STERKER IN 3D'

Artikel 1 - Doelen

Iedere opgave is uitgewerkt in een programmalijn met doel, aanpak (opdeling in sporen met interventies) en bijbehorende resultaten.

De Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' streeft de volgende doelen na:

Doel programmalijn Duurzaam: Duurzaam werken aan een groene regio in balans om te kunnen blijven wonen, werken en recreëren met een gezond water- en bodemsysteem en een robuuste natuur.

Doel programmalijn Divers: De economische (innovatie)kracht aanjagen door het ontwikkelen van innovatieve clusters op digitalisering en duurzaamheid en het ondersteunen van (MKB-) ondernemers in de duurzame en digitale transitie

Doel programmalijn Dichtbij: Het vergroten van toegang tot voorzieningen en het vergroten van de sociale cohesie om zo voor inwoners een prettige leefomgeving te bieden.

Doel programmalijn Krachtige regio: Samenwerken en waarmaken! Als regio duurzaam de doelen van deze Regio Deal realiseren en tegelijkertijd verstevigd vanuit deze Regio Deal de samenwerking met partners buiten de regio aangaan.

Artikel 2 - Aanpak

Voor de invulling van deze Regio Deal zijn de initiatieven en ideeën, geïnventariseerd voor de aanvraag van deze Regio Deal, het vertrekpunt. De Regio Deal levert een extra impuls op de bestaande regionale inzet door vernieuwing of innovatie in inzet, aanpak en/ of resultaat. De Regio Deal zal zich gedurende de uitvoering van de deal verhouden tot actuele (landelijke) ontwikkelingen. De Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' is bedoeld als een aanpak voor aangedragen vernieuwende initiatieven:

- Die schaalbaar zijn;
- Waarbij 50% cofinanciering is toegezegd;
- Waarbij meerdere partijen uit de quadruple helix actief zijn betrokken in de uitvoering;
- Die per definitie impact hebben op één of meer dan één 'D' (Duurzaam, Divers, Dichtbij);
- Die realiseerbaar zijn binnen de termijn van de Regio Deal;
- Die zicht hebben op toekomstperspectief na de Regio Deal, en
- Die regionaal zijn of regionaal betekenis hebben.

Bij het bepalen van de extra impuls wordt bij de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' het verwachte effect afgemeten in termen van:

Versnellen: Met de Regio Deal projecten worden doelstellingen (van bestaande regionale inzet) versneld gerealiseerd.

Versterken: Met de Regio Deal projecten wordt een langduriger en groter effect van de huidige regionale inzet gerealiseerd.

Verbreden: Met de regiodealprojecten wordt verbinding gemaakt tussen partners in de quadruple helix samenwerking, door meerdere doelen en programmalijnen (D's) en/ of sporen te dienen en door resultaten en leereffecten binnen en buiten de regio te delen.

Zo maakt de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' impact met het behouden en versterken van de brede welvaart in de Regio Stedendriehoek.

Per programmalijn zijn sporen met interventies gedefinieerd, die regelmatig nauw met elkaar samenhangen en bijdragen aan een combinatie van doelen. Met de verschillende rijksdepartementen – zowel de departementen die meetekenen in dit convenant als alle departementen die aan hebben gegeven betrokken te willen zijn bij de uitvoering van de Regio Deal – zal steeds een bij de inhoud van de programmalijn passende samenwerking worden vormgegeven.

Opgave A: Druk op ruimte en klimaat

Programmalijn: Duurzaam

Spoor 1: Biobased en circulair bouwen en maken

Terugdringen van grondstoffen gebruik en in lijn brengen met de Parijs doelstellingen voor CO₂ uitstoot in zowel bestaande als nieuwbouw van woon- en werklocaties en productieprocessen. Met de interventies:

- Ontwikkelen en toegankelijk maken van (toepasbare) kennis op gebied van circulair en biobased bouwen en maken.
- Ontwikkelen en optimaliseren van enkele ketens voor biobased en circulair bouwen en productieprocessen in de regio
- Versterken van de samenwerkingsverbanden voor innovatie in de (land)bouw.

Spoor 2: (Smart) Energie hubs met bedrijven, agrariërs en inwoners

Komen tot doorbraken die een duurzame energievoorziening in de praktijk mogelijk maken. Met de interventie:

- Ontwikkelen en testen van 'nieuwe' elementen in (smart) energyhubs die opslag en conversie faciliteren, collectieve energiesystemen, flexibele beprijzing en slimme warmteoplossingen mogelijk maken en daarmee oplossingen bieden voor netcongestie.

Spoor 3: Duurzaam multifunctioneel landgebruik

Inzetten op duurzaam multifunctioneel landgebruik dat bijdraagt aan ecologische veerkracht, klimaatadaptatie, het behoud en herstel van biodiversiteit en toekomstgerichte landbouw en nieuwe teelten. Met de interventies:

- Bieden van experimenteerruimte voor groenblauwe dooradering om knelpunten aan het licht te brengen en doorbraken te kunnen realiseren.
- Inzetten op initiatieven gericht op innovatieve aanpak van de landbouw transitie.

Opgave B: Kwetsbaarheid economie

Programmalijn: Divers

Spoor 4: Innovatieve clustervorming

Inzetten op ontwikkelen van innovatieve clusters rond digitalisering en duurzaamheid. Met in elk geval de interventie:

- Stimuleren van enkele vernieuwende leer- en innovatieomgevingen en netwerken op het gebied van digitalisering en duurzaamheid.

Spoor 5: MKB klaar voor de toekomst

Ondersteunen van MKB-ondernemers en stimuleren van ondernemerschap (in verbinding met onderwijs) om deze klaar te maken voor duurzame en digitale transitie en ondersteunen van werknemers om zich (bij) te scholen voor deze transitie. Met de interventies:

- Versterken van bewustzijn bij werkgevers en het scherp krijgen van hun belemmeringen om te investeren in om- en bijscholing.
- Organiseren van regio brede vraag gestuurde ondersteuning en dienstverlening in anders organiseren en werken gericht op bestaande en startende MKB-ondernemers (inclusief de agrarische sector) ten behoeve van de duurzame en digitale transitie.
- (Door)ontwikkelen van enkele contextrijke praktijkleeromgevingen gericht op technologische toepassingen en daarnaast opschalen en professionaliseren van begeleiding en scholing naar toekomstgerichte (land)bouw.

Opgave C: Zorg om leefbaarheid

Programmalijn: Dichtbij

Spoor 6: Vergroten leefbaarheid

Vergroten van de bereikbaarheid van voorzieningen in de hele regio en het stimuleren van vitale gemeenschappen. Met de interventies:

- Versterken van cultureel programma-aanbod en het makers klimaat op plekken met verschillend karakter (wijk in stad, kern in verstedelijkingsgebied, kern buiten verstedelijkingsgebied) om hiervan te leren en tot een bredere uitrol te komen binnen de cultuurregio.
- Ontwikkelen en leren van gezondheidsbevordering door sport en bewegen op verschillende plekken in de regio.
- Inzetten op de ontwikkeling van enkele 'multifunctionele hubs', met een combinatie van voor die locatie relevante voorzieningen, waaronder mobiliteit, waarbij de maatschappelijke/particuliere initiatieven een plek krijgen die bijdragen aan de verbinding tussen inwoners in de regio.
- Leren door uitvoeren van enkele innovatieve pilots voor wijk en dorpaanpak waarin meerdere (leefbaarheid)vraagstukken gecombineerd worden.

Opgave D: Samen stevig staan ten tijde van flinke opgaven

Programmalijs: Krachtige regio

Spoor 7: Stevig samen doorwerken

Nog krachtig samenwerken en leren binnen en buiten de regio om zo doelen te realiseren. Met de interventies:

- Ondersteunen bij het tot ontwikkeling komen van goede initiatieven waarin partijen samenwerken en voor de regio kansrijke initiatieven, die passen bij de langjarige regionale investeringsagenda, verder ondersteunen.
- Neerzetten van structurele monitoring en evaluatie van ontwikkelingen voor de regio, versterkt met regionale kennisontwikkeling en -deling.

Artikel 3 – Beoogde resultaten

De partijen beogen met de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' de doelen te verwezenlijken. Per programmalijs streeft de regio de volgende resultaten na en wordt waar passend een richtinggevend aantal genoemd:

Duurzaam

1. Biobased en circulair bouwen en maken

- Een innovatief concept voor verspreiden van kennis op het gebied van circulair, biobased bouwen en maken;
- Ketenprojecten (targetaantal 1 tot 4) op het gebied van circulair en biobased bouwen, maken en voedsel;
- Versterkte regionale samenwerkingsverbanden voor innovatie in de (land)bouw.

2. (Smart) Energie hubs met bedrijven, agrariërs en inwoners

- Inzicht op regionaal niveau hoe verschillende (vormen van) Smart Energy Hubs het beste kunnen bijdragen aan een toekomstbestendig energiesysteem;
- Projecten (targetaantal 1 tot 4) in transport en opslag van energie die een duurzame energievoorziening in de praktijk mogelijk maken.

3. Duurzaam multifunctioneel landgebruik

- Experimenten (targetaantal 1 tot 4) uitgevoerd die inzichten opleveren in knelpunten en oplossingsrichtingen voor realisatie van groenblauwe dooradering;
- Innovatieve aanpakken (targetaantal 1 tot 4) voor de ontwikkeling van nieuwe vormen van toekomstgerichte landbouw.

Divers

4. Innovatieve clustervorming

- Vernieuwende en leer- en innovatieomgevingen en/ of netwerken (targetaantal 1 tot 3) op het gebied van duurzaamheid en digitalisering.

5. MKB klaar voor de toekomst

- Versterkte (regionale) structuur voor het ondersteunen van bedrijven die concreet aan de slag willen met om- en bijscholing ten behoeve van verduurzaming en digitalisering;
- Versterkte (regionale) structuur voor bestaande en startende MKB-ondernemers die concreet aan de slag willen met verduurzaming en/ of digitalisering van hun bedrijfsvoering middels bestaand aanbod;
- Praktijkleeromgevingen (targetaantal 1 tot 4) gefinancierd (voor verschillende doelgroepen) gericht op brede technologische toepassingen;
- Benutten en vergroten van het arbeidspotentieel.

Dichtbij

6. Vergroten leefbaarheid

- Pilots (targetaantal 3 tot 6) t.b.v. passender cultureel aanbod voor verschillende doelgroepen in de regio;
- Pilots (targetaantal 1 tot 3) waarin de gezondheid van inwoners is bevorderd door sport en bewegen;

- Inzicht in de wijze waarop en welke nieuwe concepten en vormen van multifunctionele hubs het voorzieningenniveau op verschillende plekken in de regio kunnen versterken en beter toegankelijk maken voor inwoners;
- Innovatieve en integrale aanpakken (targetaantal 1 tot 3) die de leefbaarheid in wijken en dorpen verbeteren;
- Inzichten over het vergroten van de bereikbaarheid van voorzieningen in wijken en dorpen en het versterken van cohesie.

Krachtige regio

7. **Stevig samen doorwerken**

- Capaciteit om initiatieven die buiten de regiodeal vallen te helpen richting ondersteuning voor uitvoering;
- Monitor Regio Stedendriehoek die blijvend ontwikkelt en door kennisdeling bijdraagt aan een sterkere regio;
- Efficiënte sturing op doelen van de Regio Stedendriehoek door verdere ontwikkeling van de netwerkorganisatie, explicietere rolinvulling en meer betrokkenheid en draagvlak in de regio.

2. INZET MIDDELEN REGIO ENVELOP VOOR UITVOERING REGIO DEAL STEDENDRIEHOEK 'STERKER IN 3D'

Artikel 4 - Uitgangspunten

1. Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' zoals het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de doelen en interventies van de Regio Deal zoals bedoeld in artikelen 1 tot en met 3. Op deze wijze zetten Partijen zich in om de regionale opgave van de regio Stedendriehoek te realiseren.
2. BZK reserveert maximaal € 20,0 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als Rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid, volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. Hierin zijn ook de uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) opgenomen, waarbij uitgegaan wordt van maximaal 3% van de Rijksbijdrage.
3. De Regio reserveert minimaal een bedrag van in totaal € 20,0 mln. aan regionale financiering voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. De verdeling is gebaseerd op de ingediende aanvraag en de daarna aangebrachte aanscherping op doelen en aanpak:

Uitvoeringsactiviteiten	Maximale rijksbijdrage¹⁾	Regionale financiering	Totaalbedrag
Programmalijn Duurzaam <i>Druk op ruimte en klimaat</i>	€ 6,8 mln.	€ 6,8 mln.	€13,6 mln.
Programmalijn Divers <i>Kwetsbaarheid economie</i>	€ 6,8 mln.	€ 6,8 mln.	€13,6 mln.
Programmalijn Dichtbij <i>Zorg om leefbaarheid</i>	€ 4,8 mln.	€ 4,8 mln.	€9,6 mln.
Programmalijn Krachtige Regio <i>Stevig samen doorwerken</i>	€ 1 mln.	€ 1 mln.	€ 2 mln.
Uitvoeringskosten (VAT)	€ 0,6 mln.	€ 0,6 mln.	€ 1,2 mln.
Bijdragen totaal maximaal	€ 20,0 mln.	€ 20,0 mln.	€ 40,0 mln.

1) Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW.

4. De verdeling opgenomen in de tabel in het tweede lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, een gewijzigde verdeling over de programmalijnen afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' is artikel 11 van toepassing.

Artikel 5 – Regiokassier

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' de gemeente Apeldoorn de rol zal vervullen van regiokassier. De regiokassier draagt zorg voor het nakomen van de voorwaarden en verplichtingen, zoals verwoord in de Specifieke uitkering/Bijzondere uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals.

3. GOVERNANCE UITVOERING REGIO DEAL STEDENDRIEHOEK 'STERKER IN 3D'

Artikel 6 – Rijk-Regio-overleg

1. Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' en met andere publieke en/of private samenwerkingspartners. Dit Rijk-Regio-overleg ziet toe op de uitvoering van de Regio Deal zoals beschreven in dit convenant.
2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar, over de voortgang van, en eventuele knelpunten of risico's in, de uitvoering van de Regio Deal en andere actualiteiten in de regio.
3. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
 - a. Vanuit de ministeries van het Rijk:
 - i. Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
 - ii. Economische Zaken en Klimaat;
 - iii. Infrastructuur en Waterstaat;
 - iv. Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
 - b. Vanuit de Regio zal altijd een vertegenwoordiging van het Partneroverleg Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' aan het overleg deelnemen. De vertegenwoordiging bestaat uit drie tot maximaal vijf leden, waaronder in elk geval de voorzitter van het Partneroverleg, een van de provincies en een lid vanuit de andere geledingen.
4. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze, waarbij het uitgangspunt is dat de regio bij het organiseren, uitnodigen en verslagleggen de lead heeft.
5. Het Rijk-Regio-overleg spreekt een escalatieregeling af.
6. Betrokken partijen zien zelf toe op een adequate verantwoording aan achterbannen en/of volksvertegenwoordigers.

4. EVALUATIE, VOORTGANG EN COMMUNICATIE REGIO DEAL STEDENDRIEHOEK 'STERKER IN 3D'

Artikel 7 – Evaluatie en voortgang

1. De Regio brengt de beginsituatie van de regionale opgave in kaart. Daarnaast bepaalt de Regio een evaluatie-aanpak waarmee bijgehouden kan worden of de afgesproken aanpak (artikel 2) bijdraagt aan de doelen (artikel 1) van de Regio Deals. De beginsituatie en evaluatie-aanpak zijn beschreven voor de start van uitvoering van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' in 2025.
2. De Regio stelt éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op, met daarin:
 - a. De voortgang van de initiatieven en projecten;
 - b. In hoeverre partijen op schema liggen om de beoogde (voorbeeld)resultaten (artikel 3) te behalen.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt in concept voor 15 juni van ieder jaar voorgelegd aan Partijen, gelet op indiening voor 15 juli bij de minister van BZK in het kader van de specifieke of bijzondere uitkering.
4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage de betrokken staten, gemeenteraden, besturen en bredere achterbannen informeren. BZK gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
5. BZK draagt zorg voor onderzoek, betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De Regio verleent haar medewerking hieraan.

Artikel 8 - Communicatie

1. Partijen zien toe op een gezamenlijke communicatiestrategie en -plan, waarbij de Regio in de lead is.
2. De Regio zal bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' vragen om in de communicatie over die projecten kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in samenwerking tussen Rijk en Regio.

5. SLOTBEPALINGEN

Artikel 9 – Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze Regio Deal en/of de daaruit voortvloeiende maatregelen worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd en uitgewerkt in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 10 - Gegevensuitwisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Artikel 11 - Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek kenbaar heeft gemaakt bij BZK. BZK informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan BZK kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan dit convenant gehecht.

Artikel 12 - Opzegging

1. Elke Partij kan de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de Regio Deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

Artikel 13 – Toetreding nieuwe partijen

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' als nieuwe partijen toetreden tot deze Regio Deal. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit de Regio Deal voortvloeien te aanvaarden.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' wordt gericht aan BZK. BZK informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
3. Zodra alle Partijen aan BZK schriftelijk kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal

Stedendriehoek 'Sterker in 3D' en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.

4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' gehecht.

Artikel 14 - Ongeldigheid

Indien een bepaling van de Regio Deal in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, bijvoorbeeld wegens strijdigheid met de Regeling Specifieke uitkering/Bijzondere uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals (zoals deze luidt op het moment dat de strijdigheid zich voordoet of alsdan in bestuursrechtelijke zin is vastgesteld), wordt die bepaling, voor zover nodig, uit de Regio Deal verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. De overige bepalingen van de Regio Deal blijven in een dergelijke situatie ongewijzigd en onverminderd geldig.

Artikel 15 – Publiekrechtelijke medewerking en toepasselijk recht

1. De in het kader van Regio Deal door Partijen te verlenen (publiekrechtelijke) medewerking laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet.
2. Op deze Regio Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Artikel 16 - Nakoming

De Regio Deal is niet in rechte afdwingbaar. Partijen kunnen elkaar aanspreken op tekortkomingen in de nakoming van de Regio Deal in het Rijk-Regio overleg.

Artikel 17 – Ondertekening in verschillende exemplaren

De Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Artikel 18 - Citeertitel

Deze Regio Deal kan worden aangehaald als Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' of ingekort Regio Deal 'Sterker in 3D'.

Artikel 19 – Inwerkingtreding en looptijd

1. Deze Regio Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2027.
2. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, de looptijd van de Regio Deal wijzigen. Hierna moet door regiokassier een verzoek tot wijziging van de beschikking Specifieke uitkering of bijzondere uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals worden gedaan bij BZK.

Artikel 20 - Publicatie

1. Deze Regio Deal zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. BZK rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

** Handtekeningspagina volgt * (per partij 1 pagina; statutaire naam en ondertekenaar(s))*

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het verhaal van onze regio

Maaïke Reijlink
AB 3 juli 2024

**Regio
Stedendriehoek**

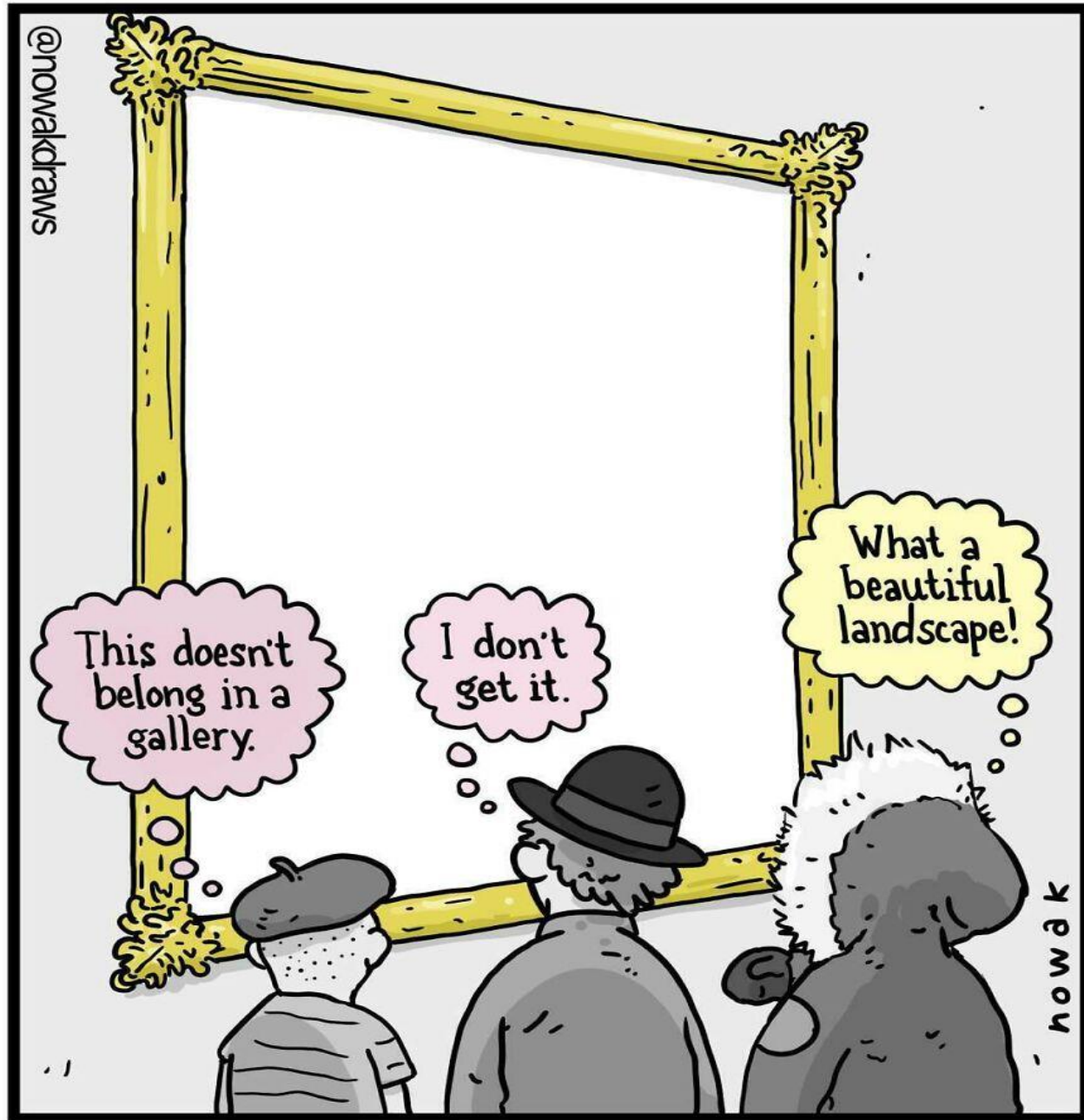
Apeldoorn • Deventer • Zutphen

Het verhaal van de regio

- Oproep: maak duidelijk **wie zijn we? waar gaan we voor? Waarom doen we wat we doen?**
- Breed gedragen oproep: Board, Rekenkamer (raden), bestuurders
- Genoeg 'verhalen': Woondeal, Regio Deal, RPW, zienswijzen, lobbybrieven, vacatureteksten
- Brainport, FoodValley, Cleantech?

- Er is (natuurlijk!) een **rode draad** in al die verhalen
- En we hebben al flink opgehaald
- Dat vandaag bespreken. Met de vraag om hier op te reflecteren

Perspective

De Stedendriehoek: onze missie

Wij zijn:

- Rust en reuring in het groen
 - Hèt knooppunt in Oost-Nederland
 - Diversiteit is onze kracht
-
- Bij ons komt alles samen
 - Bij ons blijft alles in balans

ONZE KERNWAARDEN

ONZE BELOFTE

Trends en ontwikkelingen

- **Ontgroening/vergrijzing** – minder studenten, jongeren verhuizen
- **Klimaatverandering** – we hebben te leven en werken met en in de natuur
- **Geopolitieke onrust** – hoe staat het met onze weerbaarheid
- **Technologische ontwikkelingen** – hoe inspringen op digitalisering

Onze inwoner

- Wil **gezond** zijn en zich kunnen **ontwikkelen** (school, werk, ziekenhuis, schouwburg, OV) → behoud voorzieningen
- Wil **leef- en ademruimte** (een leefbare, gezonde leefomgeving) → wonen, werken en recreëren met en in de natuur
- Wil zich **veilig voelen** (bestaanszekerheid) → autonomie/zelfvoorzienend
- Wil/moet mee in de **vaart der volkeren** → digitaal vooruitstrevend

DIT STAAT ONDER DRUK

Ontwikkeling vanuit onze kracht

- We hebben als regio geen sterk economisch profiel à la FoodValley
- Uitgaan van **eigen kracht**.
- Naast wat we zijn ook hoe we werken: samen, dichtbij en informeel.

Wat we te doen hebben

- Pijler 1: optimale randvoorwaarden om hier goed te wonen, werken en recreëren, met en in de natuur = **regio in balans**
- Pijler 2: volle inzet op de thema's veiligheid (in de breedte), duurzaamheid en digitalisering = **versterken veerkracht**

**OP WEG NAAR:
500.000 INWONERS,
250.000 WERKENDEN EN
50.000 BEDRIJVEN**

De Stedendriehoek: onze missie

Wij zijn:

- Rust en reuring in het groen
- Hèt knooppunt in Oost-Nederland
- Diversiteit is onze kracht

ONZE KERNWAARDEN

- Bij ons komt alles samen
- Bij ons blijft alles in balans

ONZE BELOFTE

Reflectie: Herkennen jullie je in de sfeer van deze missie?

Ontwikkeling vanuit onze kracht

- We hebben als regio geen sterk economisch profiel à la FoodValley
- Onze kracht is wie we zijn en hoe wij werken: samen, dichtbij, informeel
- Dat is ons antwoord op de ontwikkelingen die op ons en op Nederland afkomen

Reflectie

Wat we te doen hebben

- Pijler 1: optimale randvoorwaarden om hier goed te wonen, werken en recreëren, met en in de natuur = regio in balans
- Pijler 2: volle inzet op de thema's veiligheid (in de breedte), duurzaamheid en digitalisering = versterken veerkracht

OP WEG NAAR EEN HALF
MILJOEN INWONERS,
250.000 WERKENDEN EN
50.000 BEDRIJVEN

Reflectie

**Regio
Stedendriehoek**

Apeldoorn • Deventer • Zutphen

www.regiostedendriehoek.nl

Memo Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 6.c.
Onderwerp: Concept programma EWRC 2024
Opsteller: Tanneke Veerman
Portefeuillehouder: Ron König
Bijlagen:

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

- Kennis te nemen van het concept programma en eventuele aandachtspunten mee te geven.

1. Aanleiding

Van 7 t/m 10 oktober 2024 vindt de 22^e editie van European Week of Regions (EWRC) in Brussel plaats. Tijdens dit event presenteren regio's bedrijven en universiteiten uit heel Europa zich aan gemiddeld 6000 bezoekers. Deze dagen staan vooral in het teken van ontmoeting, het delen van kennis en het opzoeken van de samenwerking met collega's in en uit Europa. De EWRC biedt een uitgelezen kans om inzicht te krijgen van wat er op ons af komt vanuit Europa en wat de consequenties daarvan zijn voor onze brede welvaart en om ons netwerk te versterken.

2. Toelichting

Het centrale thema dit jaar is 'Empowering communities'. Bijeenkomsten gedurende het evenement zijn gericht op de volgende subthema's:

- Competitiveness and convergence: two sides of the same coin
- Regions strengthening European Democracy
- Smart and sustainable growth for regions
- Regions got talent

Deelnamebeleid

Begin dit jaar is een uitvraag gedaan welke bestuurders meegaan. Op het college van Lochem na zijn alle colleges (deels al dan niet voltallig) vertegenwoordigd.

Deelname aan het programma en gebruikmaking van faciliteiten zoals bus, hotel, lunch en diner is inbegrepen. De kosten zijn voor eigen rekening.

Concept Programma

Het voorstel is om op maandag 7 oktober in de middag af te reizen richting Brussel en op woensdagmiddag 11 oktober terug te reizen naar de opstaptelek.

Voor onze delegatie wordt een driedaags programma ontwikkeld dat geldt als ruggengraat van het bezoek. Vanuit de organisatie van de EWRC worden jaarlijks van maandag t/m donderdag de reguliere workshops aangeboden. Naast de workshops uit het reguliere programma kunt u deelnemen aan programmaonderdelen die georganiseerd worden door partners uit Oost Nederland.

Disclaimer: Nog niet alle onderdelen van het programma staan vast. Op 1 juli wordt het officiële programma bekend gemaakt en kan men zich inschrijven voor specifieke onderdelen. Advies welke workshops bij te wonen volgt. Ontmoetingen worden waar mogelijk nog toegevoegd.

We hebben geschakeld met verschillende partijen binnen het Europees parlement voor werkbezoeken aan Europarlementariërs. Helaas zitten zij die week in Straatsburg en is het niet mogelijk om afspraken te maken.

Maandag 7 oktober

Tijd	Onderdeel	Host
14:00	Vertrek	
17:00-18:30	VNG Netwerk receptie	
19:30 – xx:xx	Diner Regio Stedendriehoek	

Dinsdag 8 oktober

Tijd	Onderdeel	Host
xx:xx – 12:00	Collegevergaderingen?	
09:00 – 18:00	Workshops reguliere programma en andere regio's	
12:00 – 13:30	Lunchsessie Voldoende groene waterstof in Oost NL <i>Groene waterstof komt op termijn op grote schaal beschikbaar in Europa. In Nederland krijgen de grote industriële clusters hierbij voorrang. Door Oost-Nederland loopt weliswaar een deel van het hogedruk gasnet, maar we worden niet vanzelf aangesloten. Hierdoor dreigen we achter te lopen met verduurzamen, economische schade en verminderde energetische autonomie. Door samen te werken kunnen we dit het hoofd bieden. Vervolg op EWRC '23: inventarisatie van het toekomstig gebruik, de aanvraag van de European Hydrogen Valley Status in samenwerking met Duitsland en wellicht Marokko. Hoe gaan we verder met het aansluiten op de backbone, met het aanvoeren over water?</i>	Regio Stedendriehoek
Middag	Workshop Toekomstbestendig bouwen <i>Betekenis van nieuwe EU-ETS2 op woningbouwopgave</i>	GMR
16:30 – 17:30	Masterclass EU	Provincies GLD en OV
18:00-20:00	Netwerkborrel Oost Nederland	Provincies GLD en OV
20:00-22:30	Regiodiners Verschillende regio's organiseren dan een diner rondom een thema. Hierbij is onderlinge uitwisseling mogelijk. Het voorstel is om voor onze regio een diner te organiseren rondom bovenregionale samenwerkingen tussen de regio's in Oost-Nederland. De thema's van de overige regio's zullen we delen zodra die volledig bekend zijn.	Regio Stedendriehoek

Woensdag 9 oktober

Tijd	Onderdeel	Host
Ochtend	Workshops reguliere programma en andere regio's	
Ochtend	Workshop Urban Nodes / TEN-T <i>Urban Nodes en de rol van SUMP's in nieuwe TEN-T aanpak. Betekenis hiervan voor regio's / urban nodes in NL, waaronder GMR.</i>	GMR
Optioneel	Rondleiding Europees Parlement	
Optioneel	Bezoek Huis van de Europese Geschiedenis	
13:00-17:30	Gezamenlijke terugreis met de bus	

Bespreekpunten

- a) Is bij de DB-leden bekend hoe Brussel werkt of is er behoefte aan een verdieping hierover?
- b) Wensen de colleges op dinsdagochtend te vergaderen in Brussel?
- c) Stemt u in met het voorstel om op maandagavond te dineren met de colleges van de regio Stedendriehoek?
- d) Zijn er specifieke personen, projecten, instellingen of regio's waar we mee in contact willen komen en kennis mee willen uitwisselen?
- e) Zijn er vertegenwoordigers van bedrijfsleven of onderwijs uit onze regio die we moeten wijzen op de EWRC, de Oost-borrel en/of de mogelijkheid om deel te nemen aan de match-making van de OostNL workshop?
- f) Heeft u verder nog aandachtspunten of specifieke wensen?

3. Financiële aspecten

De kosten voor het totale pakket (vervoer, overnachtingen en lunch + diner) bedragen rond de € 700,- per persoon en zijn voor eigen rekening. De kosten worden achteraf verrekend met de gemeenten.

4. Risico's

-

5. Communicatietraject

-

Jaar stukken 2023

Regio Stedendriehoek

**Regio
Stedendriehoek**

Apeldoorn ■ Deventer ■ Zutphen

Inhoud

1.0	Voorwoord van de voorzitter	4
2.0	Programmaverantwoording	6
	Programma 1	
	Bestuur en Bureau	6
	Programma 2	
	Agenda	17
2.1	Slimme, Groene Verstedelijking	18
2.2	Vitaal Landelijk Gebied	21
2.3	Regionale Economie van de Toekomst	24
2.4	Mobiliteit	27
2.5	Gebiedsontwikkeling	30
2.6	Energiesysteem van de Toekomst en RES	32
2.7	Wat heeft het gekost?	35
	Programma 3	
	Mobiliteit	36
	Programma 4	
	Uitvoeringsovereenkomsten	39
3.0	Verplichte paragrafen	41
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	42
3.2	Financiering	43
3.3	Bedrijfsvoering	44
3.4	Rechtmatigheid	45
3.5	Openbaarheid	46
4.0	Jaarrekening	47
4.1	Balans per 31 december 2023	48
4.2	Overzicht baten en lasten 2023	49
4.3	Grondslagen waardering en resultaatbepaling	50
4.4	Toelichting op de balans	52
4.5	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	56
4.6	Toelichting overzicht baten en lasten	56
4.7	Begrotingsrechtmatigheid	58
4.8	Rechtmatigheidsverantwoording	58
4.9	Incidentele baten en lasten	59
4.10	Gebeurtenissen na balansdatum	59
4.11	Overzicht taakvelden	60
4.12	Wet normering topinkomens	61
4.13	Sisa	62
4.14	Controle verklaring	63

Leeswijzer

In maart 2023 verscheen onze nieuwe uitvoeringsagenda 2023-2030. Op basis daarvan is ook een jaarplan 2023 gemaakt. We werken sinds medio 2023 vanuit één werkorganisatie aan zes programma's, terwijl wij voorheen werkten met 'portefeuilles'.

Veel thema's uit de vroegere portefeuilles zijn onderdeel geworden van de huidige programma's. In dit jaarverslag doen we verslag vanuit onze nieuwe programma's. Steeds is daarbij aangegeven om welke eerdere portefeuillethema's het dan gaat.

In dit 'overgangsjaar' volgen we verder grotendeels de opzet van de begroting 2023, die klaar was vóór onze uitvoeringsagenda. Dit is in lijn met de financiële verantwoording achterin dit jaarverslag. Verder is ernaar gestreefd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de inhoud, taal en termen die we sinds 2023 hanteren in onze nieuwe werkorganisatie en in de uitvoeringsagenda.

Wanneer wij 'we' schrijven in dit jaarverslag, verwijzen wij naar het samenwerkingsverband Regio Stedendriehoek. Meer info is te vinden op www.regiostedendriehoek.nl/over-ons.

Lees het [Jaarplan 2023](#)

Lees de [Uitvoeringsagenda](#)

1.0

Voorwoord van de voorzitter

Hét sleutelwoord van 2023 is wat mij betreft: samenwerking.

Met onze nieuwe uitvoeringsagenda 2023-2030 als strategische koers, werken we als acht gemeenten, ondernemers, onderwijsinstellingen met andere regio's, provincies, waterschappen en Rijk aan de brede welvaart van huidige en volgende generaties in onze Stedendriehoek.

Wij focussen op slimme groene verstedelijking, een vitaal landelijk gebied en de economie van de toekomst. Ondersteunend daaraan werken wij ook aan slimme en duurzame mobiliteit, ons toekomstig energiesysteem en de energietransitie en aan gebiedsontwikkeling.

Alle uitdagingen waarvoor we staan, vragen om samenhangende oplossingen voor onder meer wonen, werken, bereikbaarheid, landbouw, natuur, energie en klimaat. Eén ding is zeker: we zullen de komende jaren lastige keuzes moeten maken, want de ruimtedruk is groot en wij willen onze regio in balans houden.

Juist daarom ben ik heel blij met het regioarrangement 2023, waarin we als gemeenten, waterschappen en provincies afspraken maakten over hoe we de komende jaren aan de slag gaan om die balans samen écht te bewaken en de Stedendriehoek vitaal en leefbaar te houden. De woondeal die we in maart 2023 sloten met het Rijk, is natuurlijk ook een enorme opsteker. Die geeft een boost aan het vinden van oplossingen voor het woningtekort.

Om de ambities uit onze uitvoeringsagenda waar te kunnen maken, dienden we eind oktober 2023 de Regio Deal 'Sterker in 3D' in bij het Rijk, voor cofinanciering van onze plannen. Met overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen willen we werken aan projecten die allemaal bijdragen aan een regio die duurzaam, divers en dichtbij (3D) is. In februari 2024 werd bekend dat Regio Stedendriehoek 20 miljoen euro ontvangt van het Rijk om de Regio Deal uit te voeren. Fantastisch nieuws!

Zowel de opmaat naar het regioarrangement als naar de Regio Deelaanvraag lieten zien dat we als samenwerkende partners vol energie aan de slag zijn voor inwoners, ondernemers en bezoekers van de Stedendriehoek. Belangrijk, want we zullen elkaar als samenwerkende partners moeten blijven vasthouden, ook als we de komende jaren voor ingewikkelde keuzes komen te staan.

Ron König

Wat betreft onze manier van samenwerken, zijn we helemaal klaar voor de toekomst. De Strategische Board en Regio Stedendriehoek werden in 2023 samen één regionale werkorganisatie. Sinds 2023 adviseren de nieuwe raadscommissie in oprichting en de vernieuwde Strategische Board het bestuur.

We staan sinds 2023 (weer) als Regio Stedendriehoek op de kaart. Dat vroeg om een nieuwe huisstijl en een nieuwe informatieve en inspirerende website. Ook organiseerden we een bruisende regioconferentie en verwelkomden Haagse bestuurders in de Stedendriehoek. Kortom: we timmerden flink aan de weg. Er staat een stevig fundament om komende jaren samen werk te maken van onze uitvoeringsagenda!

Over al deze – en andere – ontwikkelingen in 2023 leest u meer in dit jaarverslag. Op de hoogte blijven van alles wat er in onze mooie regio gebeurt? Houd dan onze website en socials in de gaten!

Ron König, voorzitter dagelijks bestuur Regio Stedendriehoek

2.0

Programmaverantwoording

Programma 1 Bestuur en Bureau

Wie zijn wij en hoe werken wij?

In onze Regio Stedendriehoek – het gebied rond Apeldoorn, Deventer en Zutphen - wonen zo'n half miljoen mensen en vind je maar liefst 40 duizend bedrijven. Een regio met mooie streken zoals de Veluwe, de IJsselvallei en de Achterhoek, waar het prima wonen, werken, ondernemen en recreëren is. Dit houden we graag zo, ook voor toekomstige inwoners. Daarom werken we als overheden, ondernemers en onderwijs samen aan een fijne leefomgeving en brede welvaart, voor nu én straks. Dat kunnen we samen veel beter dan als gemeente, bedrijf of school alléén.

Als acht gemeenten bundelen wij onze krachten om onze regio samen met ondernemers en onderwijsinstellingen duurzaam te ontwikkelen. In 2023 gingen we onder onze nieuwe naam Regio Stedendriehoek met een nieuwe huisstijl als één werkorganisatie aan de slag en maakten onze nieuwe uitvoeringsagenda voor 2023-2030. We zetten ons als regio prominent op de kaart in Den Haag en Brussel en proberen via de nieuwe Regio Deal-aanvraag die eind oktober 2023 de deur uitging, voldoende fondsen, subsidie en financiering te organiseren om regionale projecten uit te voeren. Inmiddels is bekend dat onze aanvraag is gehonoreerd en we 20 miljoen euro kunnen investeren.

2.01 Bestuur

Regio Stedendriehoek is een samenwerkingsverband van acht gemeenten, die intensief samenwerkt met ondernemers en onderwijsinstellingen. Deze acht gemeenten zijn: Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen.

Het algemeen bestuur van de Regio Stedendriehoek is de Regioraad, die bestaat uit twee bestuurders van elke gemeente. De Regioraad kiest uit zijn midden het Dagelijks Bestuur, dat is samengesteld uit één bestuurder per gemeente.

Gemeenten werken op basis van een gemeenschappelijke regeling met elkaar samen. Die regeling is in 2023 aangepast en gaat waarschijnlijk na instemming van colleges van burgemeester en wethouders en gemeenteraden begin 2024 - in juli 2024 in.

Als Regio Stedendriehoek verbinden we gemeenten en andere samenwerkingspartners, helpen gezamenlijke plannen maken en zijn 'aanjagers' om die plannen ook te realiseren. Besluitvorming is aan de gemeenteraden van de samenwerkende gemeenten.

‘Regio Stedendriehoek is een samenwerkingsverband waarin 8 gemeenten samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke partners werken aan grote opgaven.’

Regioraad in 2023

Samenstelling eind 2023

Gemeente Apeldoorn	Peter Messerschmidt, Danny Huizer
Gemeente Brummen	Alex van Hedel, Steven van der Graaf
Gemeente Deventer	Ron König (voorzitter), Marcel Elferink
Gemeente Epe	Tom Horn, Annemiek van Loon
Gemeente Heerde	Olaf Prinsen, Stephan Nienhuis
Gemeente Lochem	Sebastiaan van 't Erve, Marja Eggink
Gemeente Voorst	Paula Jorritsma, Peter Wormskamp
Gemeente Zutphen	Eva Boswinkel, Sjoerd Wannet

Dagelijks Bestuur

Samenstelling eind 2023

Gemeente Apeldoorn	Peter Messerschmidt
Gemeente Brummen	Alex van Hedel
Gemeente Deventer	Ron König (voorzitter)
Gemeente Epe	Tom Horn
Gemeente Heerde	Olaf Prinsen
Gemeente Lochem	Sebastiaan van 't Erve
Gemeente Voorst	Paula Jorritsma
Gemeente Zutphen	Eva Boswinkel

In 2023 traden Jeroen Joon (Apeldoorn) en Jan Willem Wiggers (Heerde) tussentijds af (Dagelijks Bestuur) en nam ook Eric-Jan de Haan (Lochem) afscheid uit de Regioraad.

Portefeuilleverdeling

Leden van het Dagelijks Bestuur verdelen onderling regionale portefeuilles en het voorzitterschap. Sinds de vaststelling van de uitvoeringsagenda 2023-2030 zijn hier de nieuwe programma's aan gekoppeld.

Na het vertrek van Jeroen Joon nam Nick Derks (wethouder Economie in Apeldoorn) het voorzitterschap van de portefeuille Regionale Economie van de Toekomst over.

Gemeente	Lid Dagelijks Bestuur	Portefeuille(s)	Bestuurlijk aandachtspunt
Apeldoorn	Peter Messerschmidt		Gebiedsontwikkeling (onderdeel verstedelijking)
Brummen	Alex van Hedel	Financiën	
Deventer	Ron König (voorzitter)	Externe Betrekkingen Communicatie Bedrijfsvoering Mobiliteit	Investeringsplatform Regio Deal
Epe	Tom Horn	Gebiedsontwikkeling	
Heerde	Olaf Prinsen	Energiesysteem van de Toekomst & RES	
Lochem	Sebastiaan van 't Erve		
Voorst	Paula Jorritsma	Vitaal Landelijk Gebied	
Zutphen	Eva Boswinkel (vicevoorzitter)	Slimme, Groene Verstedelijking	Uitvoeringsagenda Betrokkenheid gemeenteraden

Geïnvesteed in de betrokkenheid van gemeenteraden

Eén van de speerpunten van het Dagelijks Bestuur is het betrekken van de gemeenteraden bij Regio Stedendriehoek. In 2023 organiseerden we twee raadsconferenties, in Zutphen en Deventer. Raadsleden en bestuursleden gingen onder meer in gesprek over het regioarrangement en de Regio Deal.

Raadsbijeenkomst Mimik, november 2023

Over het regioarrangement ging het ook tijdens de ronde die we langs alle gemeenteraden maakten. Ook informeerden we de gemeenteraden over het Ruimtelijk Voorstel Gelderland 'Stad en land in balans' – het Gelders ruimtelijk gespreksvoorstel over opgave en ontwikkelingen in Gelderland. Portefeuillehouder Gebiedsontwikkeling Tom Horn ging vaak mee op deze 'raadstournee'.

Elk kwartaal ontvingen raadsleden onze nieuwsbrief over actuele ontwikkelingen in de regio.

Sinds april 2023 werken we met een nieuwe raadsadviescommissie in oprichting, die bestaat uit zestien raadsleden (uit elke gemeenteraad zijn twee leden vertegenwoordigd). Dit is de 'voorloper' van de definitieve raadscommissie, die geïnstalleerd wordt als de nieuwe gemeenschappelijke regeling ingaat (naar verwachting in juli 2024). Die definitieve commissie werkt dan op basis van een reglement waarin de rol en positie van de commissie duidelijk staan verwoord. De raadscommissie heeft geen inhoudelijke bevoegdheden (die blijven bij de gemeenteraden) maar adviseert het regiobestuur over communicatie met de raden, over de 'procesgang' van voorstellen en over de invulling van regionale raadsbijeenkomsten. De huidige raadscommissie dacht uitgebreid mee over de nieuwe gemeenschappelijke regeling. Voorzitter is raadslid Marleen van der Meulen uit Lochem, vicevoorzitter is raadslid Tanja Eekhuis uit Deventer.

Programmaberaden

We werken met Programmaberaden die een belangrijke rol spelen in de regionale samenwerking. Zij bestaan uit de wethouders van de acht gemeenten en vaak ook uit bestuurders van bijvoorbeeld waterschappen, netbeheerders en woningcorporaties. Afhankelijk van het thema zijn ook het onderwijs en bedrijfsleven betrokken.

Programmaberaden adviseren het Dagelijks Bestuur over de programma's waaraan we vanuit de uitvoeringsagenda werken. Zij bereiden inhoudelijke thema's voor het Dagelijks Bestuur voor en zorgen voor een goede afstemming tussen de belangen van de verschillende colleges en andere partijen die bij het programma betrokken zijn. Ook agenderen zij belangrijke regionale thema's, regisseren de uitvoering van wettelijke taken, monitoren de voortgang van de uitvoeringsagenda en delen hun kennis en ervaringen met elkaar.

Nieuwe opzet Strategische Board

In juni 2023 ging de Strategische Board in een nieuwe opzet van start. Formeel is de 'oude' Board per 1 januari 2023 opgeheven. De Board werkt sindsdien niet meer als bestuur met een aparte werkorganisatie. In de nieuwe vorm is de board een netwerk van sleutelfiguren uit de regio uit bedrijfsleven, onderwijs, overheid en maatschappelijke organisaties die samen advies uitbrengen aan het bestuur van Regio Stedendriehoek. Burgemeester van Apeldoorn Ton Heerts is voorzitter van de vernieuwde Strategische Board.

Installatie nieuwe board, Paleis het Loo

Nieuwe uitvoeringsagenda 2023-2030 klaar

In februari 2023 is onze uitvoeringsagenda 2023-2030 vastgesteld. We namen afscheid van onze sectorale portefeuille-aanpak voor onder meer wonen en economie en introduceerden een integrale programma-aanpak voor Slimme, Groene Verstedelijking, Vitaal Landelijk Gebied en Regionale Economie van de Toekomst. Ondersteunend daaraan werken we aan programma's voor Mobiliteit, Gebiedsontwikkeling, het Energiesysteem van de Toekomst en energietransitie.

Op basis van de nieuwe uitvoeringsagenda is een jaarplan voor 2023 gemaakt, waarin activiteiten van de werkorganisaties van de Regio Stedendriehoek en die van de Strategische Board zoveel mogelijk zijn samengevoegd. Vanaf medio 2023 is steeds meer vanuit één werkorganisatie gewerkt: Regio Stedendriehoek.

Regio Deal(s): een loopt af, nieuwe toegekend

Het Rijk stimuleert regionale ontwikkeling en werkt via Regio Deals samen met regio's aan de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers. De huidige Cleantech Regio Deal loopt door tot eind 2024. Begin 2023 leverden we een uitgebreide tussenrapportage op, met daarin goed nieuws: alle projecten liggen 'op koers'. Voor de nieuwe Regio Deals (vijfde tranche) heeft het kabinet 900 miljoen euro beschikbaar gesteld voor cofinanciering. In oktober 2023 hebben wij onze aanvraag voor de Regio Deal Sterker in 3D ingediend. De drie 'd's' staan voor duurzaam, divers en dichtbij. De aanvraag is in nauwe samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen tot stand gekomen en omvat clusters van projecten waarin deze drie o's samenwerken. Basis voor de plannen zijn natuurlijk de doelen uit onze uitvoeringsagenda 2023-2030. Inmiddels is bekend dat de regio 20 miljoen euro van het Rijk ontvangt.

Monitor Regio Stedendriehoek in ontwikkeling

Om de voortgang van onze programma's en projecten goed te volgen, werkten we met de Cleantech Monitor. In 2023 zijn we gestart met de doorontwikkeling van die monitor, naar de nieuwe Monitor Regio Stedendriehoek. Die heeft de uitvoeringsagenda als basis. We doen dit samen met de vakgroep Kennis & Verkenning van gemeente Deventer en met hogeschool Saxion. Doel is dat we onze ambities in volgbare indicatoren 'vertalen' en dat we op basis van de juiste data het goede gesprek kunnen voeren over de staat van onze regio.

Het plan van aanpak voor de nieuwe manier van monitoren is begin 2024 klaar voor bestuurlijke besluitvorming.

2.0.2 Bureau Stedendriehoek, één werkorganisatie ingericht én aan de slag

Formeel zijn de werkorganisaties van de Strategische Board en die van de gemeenschappelijke regeling (de samenwerkende gemeenten) op 1 januari 2024 samengevoegd. Op verzoek van het Dagelijks Bestuur werken we al sinds 1 juli 2023 met één werkorganisatie, onder leiding van secretaris/directeur Ineke Lijnema.

De overgang naar één werkorganisatie is begeleid door een transitimanager. Medewerkers die in dienst waren van de stichting Strategische Board, zijn per 1 januari 2024 in dienst gekomen van een gemeente van waaruit zij worden gedetacheerd naar de Regio Stedendriehoek. Met zelfstandige samenwerkingspartners zijn nieuwe afspraken gemaakt. Alle veranderingen zorgden in 2023 voor veel personeelwisselingen. Dankzij extra middelen kwam er een aantal noodzakelijke nieuwe functies bij, onder meer voor externe betrekkingen, bestuursadvies en programma-ondersteuning. Eind 2023 was de organisatie ingericht en nagenoeg volledig 'bemenst'.

Tijdens gezamenlijke bijeenkomsten en gesprekken is ook ingezet op teamvorming. Zo zijn mooie stappen gezet om vanuit één werkorganisatie de rol van aanjager en verbinder goed in te vullen en de uitvoering van de regionale ambities maximaal te ondersteunen.

In juni 2023 verscheen het jaarplan 2023 en in juli 2023 is ook de begroting voor 2024 vastgesteld, die uitgaat van één werkorganisatie.

Programma-inrichting

Aan elk programma uit de uitvoeringsagenda zijn een programmamanager en programmasecretaris verbonden, die de Programmaberaden en andere bestuurlijke overleggen voorbereiden, het programma coördineren en zicht houden op het programmabudget. Binnen de programma's werken projectleiders en divers samengestelde projectteams (overheden, ondernemers, onderwijs) aan de verschillende programmadoelen.

In recordtijd een nieuwe 'look'

We namen in 2023 afscheid van de naam Cleantech Regio en werken nu onder de naam Regio Stedendriehoek. Afgelopen jaar is vol ingezet op die naamswijziging en de samenvoeging van twee werkorganisaties.

Positionering van de nieuwe Regio Stedendriehoek had prioriteit: een nieuwe huisstijl, een nieuwe website, nieuwe fotografie en een passend 'verhaal': Regio Stedendriehoek, maak het waar! Mooi om te merken dat onze nieuwe 'look' gedragen wordt door onze partners.

De basis voor alle innovatie op communicatiegebied is ons strategisch communicatieplan, dat zo goed als klaar is. Ook werken we aan een communicatievisie voor de nieuwe Strategische Board.

LinkedIn

Volgers 1 januari 2023: **2988**
Volgers 22 februari 2024: **3762**
Toename van **25,9%**

X (Twitter)

Volgers 1 januari 2023: **1846**
Volgers 22 februari 2024: **1786**
Afname van **3,3%**

Nieuwsbrief

Abonnees 1 januari 2023: **3490**
Abonnees 31 december 2023: **2002**

Website

(vanaf juli 2023 t/m 31 december 2023)
www.regiostedendriehoek.nl

Aantal keer bekeken: **39.437**
Aantal unieke bezoekers: **9750**
Aantal weergaven per bezoeker: **4,04**

In 2023 ondersteunden wij werkbezoeken en lobby-evenementen met passende boodschap- en communicatie-uitingen. We verzorgden kwartaalupdates voor gemeenteraden – ook die kregen een nieuw jasje – en we waren betrokken bij de organisatie van raadsbijeenkomsten en de opzet van de nieuwe raadscommissie in oprichting. Afgelopen jaar versterkten we onze relaties met andere organisaties, waren we aanwezig op diverse events en zochten samenwerking met relevante partners. Ook is de relatie met lokale en regionale media versterkt en kwamen we als Regio Stedendriehoek in het nieuws met de woondeal en het bezoek van minister-president Mark Rutte. En zeer recent - net geen 2023 meer - met de positieve uitkomst van de Regio Deal.

Boost voor Public Affairs in 2023

In 2023 is flink gewerkt aan onze zichtbaarheid en rol als gesprekspartner voor Rijk, provincies en andere regio's. De samenwerking met andere Oost-Nederlandse regio's en de provincies is flink versterkt in 2023.

Om onze regio stevig op de kaart te zetten, zijn we voor lobbyactiviteiten regelmatig te vinden in Den Haag en Brussel. Zo waren we bij commissiedebatten over het rapport Elke Regio Telt. In oktober bezochten we de European Week of Regions and Cities, waar we de relaties met Europarlementariërs en deelnemers van andere regio's en provincies versterkten. Ook waren we aanwezig op bijeenkomsten van het Europese netwerk H2 Valleys, waar we als regio lid van zijn om innovaties op het gebied van waterstof te stimuleren.

Lobbythema's in 2023

Prioriteit ging in 2023 naar personen- en goederenvervoer per spoor en waterbereikbaarheid (Logistiek ecosysteem A1/IJssel). We bliezen de A1-alliantie nieuw leven in, werkten aan een position paper en roadmap voor lobby voor goede randvoorwaarden voor de binnenvaart in de Stedendriehoek. Ook de aanvraag van de Regio Deal is met lobbyactiviteiten ondersteund.

Lobbydossiers voor (groene) waterstof en Human Capital zijn in ontwikkeling. In mei 2023 brachten we een 'waterstofwerkbezoek' aan Groningen Seaports en tijdens het eerdergenoemde bezoek aan Brussel organiseerden we met andere regio's een werklunch over de toegang die Oost-Nederland wil tot waterstofinfrastructuur.

Om het thema Human Capital te ondersteunen, stuurden we de provincies en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid lobbybrieven over het belang van en de inzet van regionale Ontwikkelfondsen. Juist omdat onze brede arbeidsaanpak goed werkt – in korte tijd hielpen we duizenden inwoners en werkgevers – zijn we natuurlijk warm voorstander van doorgaande cofinanciering om hiermee door te kunnen gaan.

Regio op de kaart in verkiezingstijd

Speciale gebeurtenissen waarop we hebben ingespeeld/gereageerd, waren onder meer de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2023 en de coalitievormingen die daarop volgden.

Zo stuurden we lobbybrieven naar statenleden en gedeputeerden. Ook boden we met samenwerkingspartners en andere regio's het Gelders regionaal manifest aan, met daarin een pleidooi voor het agenderen van belangrijke thema's voor onze regio. We spraken ook in tijdens een Statenvergadering. En voor de nieuw gekozen en geïnstalleerde provinciale volksvertegenwoordigers en bestuurders organiseerden we introductiebijeenkomsten en werkbezoeken. In de zomer van 2023 viel het kabinet en werden Tweede Kamerverkiezingen uitgeschreven. In de aanloop daarnaartoe hebben we samen met andere regio's in Oost-Nederland en de provincies input geleverd voor de verkiezingsprogramma's van verschillende partijen. Alle gekozen Kamerleden kregen van ons een felicitatiebrief, met de uitnodiging voor een werkbezoek in 2024 waar positief op is gereageerd.

(Net)werkbijeenkomsten in de Stedendriehoek!

In februari 2023 nodigden we belangrijke stakeholders uit om naar ons toe te komen. In de Zwitsalhal in Apeldoorn bruiste het tijdens onze regioconferentie en minister-president Mark Rutte nam onze nieuwe uitvoeringsagenda in ontvangst en ging in gesprek met studenten.

Ook andere ministers wisten onze regio te vinden. Zo ondertekende Hugo de Jonge in februari 2023 in Zutphen de woondeal Regio Stedendriehoek en in april 2023 bezocht Hanke Bruins Slot onze regio. Ook Rob Jetten en Vivian Heijnen wisten onze regio te vinden.

Natuurlijk ontmoeten we elkáár ook graag. Als samenwerkende gemeenten en partners gaan we bij elkaar op werkbezoek. We bezochten daarnaast in 2023 samen evenementen als de opening van de containerterminal in de Deventer haven, het EK Baanwielrennen in Apeldoorn en het Bokbierfestival in Zutphen.

2.0.3 Wat heeft het gekost?

(Programma 1 in de begroting 2023)

Gemeente Apeldoorn verzorgt de financiële administratie en de controltaak voor Regio Stedendriehoek. De manager bedrijfsvoering van de regio coördineert en stemt interne en externe informatie af.

In 2023 vielen de kosten onder de noemer PR Stedendriehoek 39k hoger uit. Een deel in verband met extra bijeenkomsten (12k) die voor rekening van de samenwerkende gemeenten kwamen. Per saldo betekent dit voor programma 1 een overschrijding van 27k. Dit komt door de extra communicatiekosten die we moesten maken voor de naamswijziging en positionering van de regio (17k). De extra kosten van de accountant worden veroorzaakt dat in 2023 de interimcontrole is verplaatst naar het eind/begin van het jaar, waardoor facturen in 2023 deels zijn verwerkt, alsmede de extra kosten voor een sisa verklaring voor een van de subsidies.

De onderschrijding in kosten voor het bureau (121k) komen doordat vacatures niet direct ingevuld werden (78k), een lagere huur (26k) en lagere kosten voor de financiële dienstverlening vanuit Apeldoorn (14k) en bankkosten (3k). De bijdrage van gemeenten aan de regio is lager (111k) doordat de inzet van de mobiliteitsfunctionaris uit beschikbare middelen is betaald. Ook ontvingen we 2k minder aan bijdrage in de personeelskosten vanuit de Regionale Energie Strategie. Verder was in de begroting 2023 geen rekening gehouden met een renteopbrengst van 26k en een bijdrage voor de huur (17k) van de Strategische Board. Per saldo komen we uit op een onderschrijding van 51k.

Bestuur en bureau

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Totaal PR Stedendriehoek	68.047	103.603	143.326
Totaal Bureau Stedendriehoek	911.328	1.526.985	1.405.014
Totaal lasten	979.375	1.630.588	1.548.340

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage gemeenten (PR en bureau)	966.780	1.453.078	1.341.761
Bijdragen gemeenten VNG congres en EWRC	-	-	12.896
Bijdrage RES	-	30.838	28.281
Overige opbrengsten	44.820	-	25.809
Bijdrage huur & diensten Strategische Board	-	-	16.633
Totaal baten	1.011.600	1.483.916	1.425.380

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage uit reserves/ Resultaat voorgaand boekjaar	-	146.672	146.672
Totaal mutaties in reserves	-	146.672	146.672
Saldo baten en lasten na mutaties in reserves	32.225	-	23.712

Indicatoren	Omschrijving	Primitieve begroting 2023	Definitieve begroting 2023	Realisatie 2023
Formatie	fte per 1.000 inwoners	0,01477	0,02221	0,02221
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	0,01477	0,02221	0,02433
Apparaatskosten	kosten per inwoner	€ 2,12	€ 3,57	€ 3,34
Budget agenda	kosten per inwoner	€ 0,76	€ 0,85	€ 0,65
Kosten bestuur	kosten per inwoner	€ 0,07	€ 0,07	€ 0,12
Inhuur	kosten als % van totale loonsom + inhuur	8,58%	4,79%	18,47%
Overhead	% van totale kosten	72,01%	79,50%	81,15%

Programma 2 Agenda

Werken aan ontwikkelkansen voor een Stedendriehoek in balans

In 2023 presenteerden we onze uitvoeringsagenda 2023-2030. Daarin staan onze ambities voor de komende jaren, die we als overheden samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties uitvoeren. Dit doen we vanuit drie programma's: Slimme, Groene Verstedelijking, Vitaal Landelijk Gebied en Regionale Economie van de Toekomst. Daarnaast werken we aan drie voorwaardelijke programma's: Mobiliteit, Gebiedsontwikkeling en Energiesysteem van de Toekomst en Regionale Energiestrategie (RES).

In dit jaarverslag kijken we terug op 'overgangsjaar' 2023 waarin we al aan deze nieuwe programma's zijn gaan werken. We verwijzen daarbij terug naar de ambities en doelen zoals we die in de begroting van 2023 hebben verwoord (voor het nieuwe uitvoeringsprogramma klaar was) om zo inhoudelijk goed aan te haken bij de jaarrekening over 2023, die ook deze begrotingsopzet volgt. Vanaf volgend jaar passen we de verantwoording aan, aan de opzet van de uitvoeringsagenda.

2.1 Slimme, Groene Verstedelijking

('wonen' in begroting 2023)

Voldoende betaalbare en duurzame woningen, goede bereikbaarheid en voorzieningen: daar werken we hard aan in onze regio. Dat zie je al terug in de verschillende spoorzones zoals Noorderhaven in Zutphen, Stadscampus De Kien in Deventer en Spoorzone Apeldoorn. Op goed bereikbare locaties komen wonen, voorzieningen en leren en werken samen. Door die gebieden te versterken, groeien we als regio en blijven we aantrekkelijk als vestigingsregio voor nieuwe bedrijven en werktalent.

Wat willen we bereiken?

- Onze woningen passen qua aantallen en kwaliteit bij de vraag van de woning- en arbeidsmarkt.
- In 2030 is onze woningvoorraad met 20 duizend extra woningen gegroeid en onze ambitie is om er in 2040 nóg 20 duizend extra woningen bij te hebben.
- We bouwen tweederde van de woningen binnen de stedelijke grezen en eenderde daarbuiten.
- We zetten in op een evenwichtige balans tussen steden, kernen en landelijk gebied.
- In 2030 zijn 20 duizend woningen voorzien van een alternatieve duurzame energievoorziening.
- We voeren de regionale Woonagenda 2019-2023 en de regionale agenda 2030 uit. Beide agenda's zijn vastgesteld door de gemeenten. In de agenda's hebben we de kwalitatieve en kwantitatieve speerpunten voor wonen bepaald en vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vanuit onze lobbystrategie zetten we onze regio landelijk stevig op de kaart zodat we onze woonambities kunnen realiseren – basis hiervoor is het Realisatieplan Wonen - van de regio, waarin gemeenten laten zien dat er concrete plannen klaarliggen om de woningvoorraad te laten groeien en dat het Programmaberaad Wonen die ook monitort.
- We voeren de kwantitatieve en kwalitatieve afspraken uit de geactualiseerde Woonagenda verder uit en monitoren de resultaten.
- De zeven Gelderse gemeenten in onze regio maken een nieuwe Woonagenda waarin zij kwalitatieve en kwantitatieve groeiambities opnemen.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Regionale woondeal ondertekend

Op 8 maart 2023 ondertekenden de zeven Gelderse gemeenten in de Stedendriehoek, minister Hugo de Jonge van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en gedeputeerde van Provincie Gelderland Peter Kerris de Regionale Woondeal 2022-2030.

In de woondeal staan afspraken tussen regio en Rijk voor de bouw van 17 duizend nieuwe woningen. Ook staat in de deal waar we die gaan bouwen. Elke gemeente heeft in de woondeal één of meerdere sleutelprojecten benoemd. Minstens zeventig procent van alle te bouwen woningen moeten betaalbaar zijn en woningcorporaties gaan zo'n dertig procent van de woningen realiseren. We kiezen vooral voor bouwlocaties die in of bij bestaande bebouwde omgeving liggen. Inbreiding voor uitbreiding dus. Is wel sprake van uitbreiding, dan letten we goed op de goede ruimtelijke inpassing in de omgeving.

Ter voorbereiding op de Regionale Woondeal, is door bureau Fakton een analyse gedaan naar onder meer randvoorwaarden en knelpunten. We pakken de uitwerking van de woondeal in 2024 op. Het ministerie van Binnenlandse Zaken is hier ook nauw bij betrokken en we zijn in gesprek over ondersteunings- en subsidiemogelijkheden. De woondeal bleek een mooie aanjager voor verdere versteking van regionale samenwerking met corporaties. Ook werken we als gemeenten vanuit ons programma Slimme, Groene Verstedelijking intensief samen met andere partners zoals: Gelderse regio's, bouwers en ontwikkelaars, onderwijsinstellingen, provincie, ministeries, ProRail en NS Stations, waterschappen en netbeheerders.

Gemeente Deventer valt buiten de woondeal omdat die in Overijssel ligt, maar ook die bouwt nog eens 7 duizend extra woningen tot 2030. Daarmee komt het totaal aantal op 24 duizend. We kregen vanuit de woondeal 130 duizend euro subsidie van het Rijk voor woningbouwprojecten in Voorst, Heerde en Lochem.

Focus op woningen stations en andere openbaar vervoerknooppunten

In de woondeal zijn ook onze ambities voor de toevoeging van woningen aan stationslocaties en andere openbaar vervoerknooppunten opgenomen. Zo combineren we versterking en uitbouw van ons openbaar vervoersnetwerk slim met de bouw van extra woningen in de bebouwde omgeving.

Routekaart wonen en zorg

Op basis van een routekaart is een werkgroep aan de slag met een plan voor wonen en zorg (en andere specifieke woondoelgroepen).

Eerst brengen we nog beter in kaart welke huisvesting precies nodig is, om vervolgens per gemeente afspraken te maken met zorgorganisaties, zorgregio's, corporaties en gemeenten. Een stuurgroep bewaakt de regio.

Plan voor (huisvesting) arbeidsmigratie in voorbereiding

Na eerder onderzoek naar de groei van arbeidsmigratie, zijn we in 2023 gestart met een plan voor huisvesting van arbeidsmigranten in onze regio. We betrekken ook de impact van arbeidsmigratie op de regionale economie bij. We zetten in op afspraken met werkgevers en uitzendbureaus, over onder meer de randvoorwaarden voor huisvesting en de ontwikkeling van de regionale economie en arbeidsmarkt op de langere termijn.

In 2024 komen we met een aangepast, gezamenlijk plan vanuit de programma's Slimme, Groene Verstedelijking en Regionale Economie van de Toekomst.

Circulair bouwen: plan in voorbereiding

Op weg naar een uitvoeringsplan voor circulair materiaal gebruik en circulair bouwen, organiseerden we in 2023 kennissessies en inspiratiebijeenkomsten voor betrokken samenwerkingspartners zoals bouwondernemers, gemeenten en kennisinstellingen. Vanuit het programma Vitaal Landelijk Gebied stimuleren we agrariërs nu al om biobased (bouw) materiaal te produceren.

Geld voor energietransitie bestaande woningen

De werkgroep Energietransitie bestaande woningvoorraad maakt sinds 2023 onderdeel uit van het programma Slimme, Groene Verstedelijking.

De werkgroep koppelt duurzame energie-opwek aan de vraag naar duurzame energie, stimuleert samenwerking en kennisuitwisseling en plant noodzakelijke energiematregelen om bestaande woningen aardgasvrij te maken. Goed nieuws: vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie is geld beschikbaar gekomen om onze plannen te realiseren. Voor 2030 willen we minimaal 20 duizend woningen aardgasvrij hebben.

Samengevat

- In maart 2023 is de Regionale Woondeal 2022-2030 ondertekend, met afspraken tussen regio en Rijk over de bouw van 17 duizend nieuwe woningen in zeven Gelderse gemeenten, waarvan een groot deel 'sociale' en betaalbare woningen.
- Gemeente Deventer bouwt nog eens 7 duizend nieuwe woningen.
- Ambities voor inbreiding bij stations en andere openbaar vervoerknooppunten zijn opgenomen in de woondeal.
- Op basis van een routekaart werken we toe naar afspraken per gemeente over voldoende woningen voor ouderen en andere specifieke doelgroepen.
- Met het Regionale Economie van de Toekomst werken we aan een plan voor (huisvesting van) arbeidsmigranten.
- Ter voorbereiding van een plan voor circulair bouwen organiseerden we in 2023 kennis- en inspiratiebijeenkomsten voor bouwers, ontwikkelaars, kennisinstellingen en gemeenten.
- Vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie is geld beschikbaar gekomen om onze plannen om minimaal 20 duizend bestaande woningen aardgasvrij te maken te helpen realiseren.

2.2 Vitaal Landelijk Gebied

(‘sub-portefeuille economie’ in begroting 2023)

We willen ons prachtige landelijke buitengebied in onze regio graag mooi houden. Hoe pakken we dat aan, nu de druk op de ruimte zo groot is? Veel maatschappelijke vraagstukken hebben impact op de ruimte en op ruimtelijke kwaliteit. Denk aan de transitie van de landbouw, het stikstofvraagstuk, de roep om woningbouw en duurzame energie, de noodzaak om te zorgen voor biodiversiteit en toenemende recreatie en mobiliteit.

Om samen en in samenhang zorgvuldig keuzes te maken, werken we vanuit het Programma Vitaal Landelijk Gebied aan een goede balans tussen natuur, recreatie, werken en wonen, met een toekomstbestendig water- en bodemsysteem. Dit is een volledig nieuw programma geworden omdat de opgaven voor ons landelijke gebied heel groot zijn.

Wat willen we bereiken?

- We werken aan een beter toekomstperspectief voor de agrarische sector in onze regio (landbouwtransitie) door ‘kleine successen’ te boeken op het gebied van natuur-inclusieve landbouw, productie in de korte keten, duurzame recreatie en agrotourisme en een betere relatie tussen boer en burger.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

- In 2023 zetten we in op het mogelijk maken van concrete projecten door de uitvoer van projecten met subsidies uit het Europese PlattelandsOntwikkelingsProgramma (POP).
- We steunen de Innovatie Coöperatie vanuit de Regio Deal.
- We maken netwerkvergaderingen mogelijk aan de Tafel Voedsel en Landschap.
- In de verantwoording hieronder volgen we de thema’s in de uitvoeringsagenda en daarin komen de doelen voor 2023 terug.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Gezond en robuust water- en bodemsysteem

In 2023 namen we het initiatief om samen met onder meer waterschappen te werken aan een plan voor 'water en bodem' en startten een samenwerkingsnetwerk.

Het Rijk maakte in 2022 'water en bodem sturend' voor ruimtelijke ontwikkelingen, wat betekent dat dit leidend is voor ruimtelijke programma's en gebiedsprocessen, ook in onze regio. Doel is om zo bij te dragen aan onder meer herstel van gezonde en duurzame bodem- en watersystemen, een vitale bodem en aan de bescherming van schoon en voldoende grondwater.

Leefbaar landelijk gebied

Om het landelijk gebied aantrekkelijk te houden, is goede bereikbaarheid van voorzieningen als winkels, zorg en onderwijs belangrijk. Dat is een uitdaging, vooral in de kleinere kernen. Ook de balans tussen natuur, recreatie, werken en wonen blijft een aandachtspunt.

In 2023 zochten we naar 'crossovers' binnen de programma's die bijdragen aan leefbaar landelijk gebied.

Hoge landschappelijke kwaliteit

Wij staan voor een hoge kwaliteit van ruimte en leefomgeving. Er komen veel ruimtelijke vraagstukken op ons af – van woningbouw tot klimaatadaptatie en van de landbouwtransitie tot bereikbaarheid – die ervoor zorgen dat we moeten puzzelen met onze schaarse ruimte.

Omdat er veel moet gebeuren op een klein oppervlak, zijn slimme keuzes nodig. Die geven we de komende jaren vorm vanuit ons voorwaardenscheppende programma Gebiedsontwikkeling, met de afspraken uit het regioarrangement als leidraad.

Als belangrijke input voor het regioarrangement, leverden we vanuit het programma Vitaal Landelijk Gebied in 2023 een plan van aanpak op waarin de landschappelijke kwaliteit van onze regio en versterking van ons landschappelijk netwerk in kaart wordt gebracht.

Perspectief voor agrarisch ondernemerschap

Wij steunen de Innovatie Coöperatie, een netwerk van vernieuwers in en rondom de landbouw in de Achterhoek en de Regio Stedendriehoek. Vanuit de Regio Deal ondersteunen wij deze coöperatie, die innovatie in de agrarische sector stimuleert. In 2023 dachten we mee over het toekomstbestendig maken van de organisatie en het vinden van extra financiering.

Een greep uit andere activiteiten die we in 2023 ondernamen om agrariërs te ondersteunen bij verduurzaming of de transformatie van hun bedrijf:

- leernetwerkbijeenkomsten over toekomstgerichte landbouw
- ondersteuning van gebiedscoöperaties en studiegroepen over toekomstgericht telen en de pilot 'compost'
- een studieaanbod en veldpraktijknetwerk voor toekomstgerichte, duurzame teelt
- de organisatie van een bijeenkomst voor boeren en burgers

Biobased (ver)bouwen

Van plant tot pand. Onder dat motto werken boeren met steun van onze regio aan het project Boeren voor Biobased Bouwen.

Door landbouwgebieden in te zetten voor vezelgewassen zoals hennep of vlas, kunnen boeren duurzame bouwproducten maken, de stikstofuitstoot verminderen en bijdragen aan de water- en bodemkwaliteit. Dit laatste doordat geen kunstmest en gewasbestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

In 2023 zochten wij onder meer samenwerking met andere programma's in de Stedendriehoek (vooral op het gebied van wonen) om toepassingsmogelijkheden te verbreden.

Duurzaam voedselsysteem

Om te werken aan een duurzaam voedselsysteem hielpen we een flink aantal initiatieven van de grond vanuit het PlattelandsOntwikkelingsProgramma (POP).

Zo openden nieuwe streekwinkels (Pantry) met lokaal geproduceerde producten in de regio en komen er ook in 2024 nieuwe bij. We ondersteunden met consumentenonderzoek, een businessplan en bij de aanvraag van financiering. Boeren brengen samen met winkeliers streekproducten onder een merk in de supermarkt en werken samen in de coöperatie Van onze grond. In 2023 sloten nieuwe producenten en supermarkten aan en in 2024 volgt meer uitbreiding. We ondersteunden met markt- en gedragsonderzoek, een huisstijl en winkelpresentatie en informeerden ook andere regio's over dit concept.

Super die Boer is een initiatief van Regio Stedendriehoek, Stichting IJsselvallei Boert, Eet Bewust, Coöperatie Van Onze Grond en Stichting Pantry. Doel is om de bekendheid van lokale producten te vergroten en inwoners er – samen met ondernemers in de streek - alles over te vertellen.

In 2023 organiseerden we twee netwerkbijeenkomsten voor ondernemers en andere regionale stakeholders en lanceerden de publiekscampagne Super die Boer. Ook maakten we een onderzoek naar het voedselsysteem in de regio mogelijk, uitgevoerd door AERES Hogeschool en de Wageningen Universiteit.

Samengevat

- In 2023 ondersteunden we tal van initiatieven vanuit het PlattelandsOntwikkelingsProgramma om ons voedselsysteem te verduurzamen.
- We ondersteunden de Innovatie Coöperatie die innovatie in de agrarische branche stimuleert en dachten mee over het toekomstbestendig maken van deze organisatie.
- We ondersteunden agrariërs die stappen willen zetten, door scholing en (leer)netwerkbijeenkomsten te organiseren.
- In 2023 namen we het initiatief om samen met onder meer waterschappen te werken aan een plan voor 'water en bodem' en startten een samenwerkingsnetwerk.
- We leverden input voor het regioarrangement vanuit het ondersteunende programma Gebiedsontwikkeling.
- We ondersteunden het project Boeren voor Biobased Bouwen door samenwerking met andere programma's en door te ondersteunen bij het verbreden van toepassingsmogelijkheden voor de duurzame bouwproducten.

2.3 Regionale Economie van de Toekomst

(‘economie’ in begroting 2023)

Een sterke regionale economie en gezonde bedrijven zorgen voor werk en inkomen. Dat is belangrijk voor de bestaanszekerheid van onze inwoners. Om die te behouden en verder te ontwikkelen, moeten we continu investeren in een goed vestigingsklimaat, met speciaal oog voor de drijvende kracht van onze regionale economie: het midden- en kleinbedrijf.

Er zijn uitdagingen genoeg. Denk alleen al aan de energietransitie, digitalisering en de tekorten op de arbeidsmarkt. Daarom zetten we ook in op de beschikbaarheid van onderwijs en onderzoek, goede bereikbaarheid (ook digitaal), duurzame energiesystemen en toekomstbestendige bedrijventerreinen. Ook werken we aan betere samenwerking in de logistiek, slimmere organisatie van het goedertransport en stimuleren meer vervoer over water. Zo verbeteren we onder meer het logistieke ecosysteem A1/IJssel.

Wat willen we bereiken?

- We zetten richting 2030 grote stappen om de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen in de regio toekomstbestendig te maken, de afspraken die gemaakt zijn in het Regionaal Programma Werklocaties worden uitgevoerd.
- Tot 2030 wordt tenminste 160 hectare bedrijventerrein uitgegeven, waarvan circa 100 hectare harde plancapaciteit en 60 hectare via nieuw te realiseren bedrijventerrein in de regio, zoals vastgesteld in de Actualisatie Regionale Programmering Werklocaties 2019 en in het Uitgifteprotocol Duurzame principes 2021.
- Naast het creëren van nieuwe woon- werkmilieus en optimale benutting van ons bestaande werkareaal, ontkomen we niet aan het feit dat de huidige uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen niet in evenwicht zijn met de marktvraag naar nieuwe ruimte om te ondernemen en ruimte die nodig is voor de transitie naar een circulaire economie. Om die reden herijken we onze programmeringsafspraken tot 2030 met een doorkijk naar 2040. Behoud van locaties met een hoge milieucategorie is een speerpunt.
- We werken mee aan een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt, clusterontwikkeling op het gebied van veiligheid en fysieke leefomgeving en de doorontwikkeling van netwerken en ecosystemen in kansrijke sectoren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

- We actualiseren het Regionaal Programma Werklocaties (RPW), dat begin 2020 is vastgesteld.
- We voeren regie op de realisatie van projecten uit de Regio Deal, onderdeel toekomstbestendige bedrijventerreinen; naast energiematregelen zijn ook klimaatadaptatiemaatregelen nodig.
- We zijn afstemmingsplatform voor de vitale arbeidsmarkt en de energieneutrale en circulaire economie.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023

Op weg naar een nieuw Regionaal Programma Werklocaties

Hoeveel ruimte aan bedrijventerreinen hebben we nodig? Dat hebben we in 2023 in beeld gebracht in het rapport Ruimtevrage naar bedrijventerreinen in Regio Stedendriehoek: Actuele behoeftebepaling. Provincie Overijssel startte voor Deventer een Ruimtelijk Economische Verkenning, die in 2024 wordt afgerond.

Het rapport en de verkenning zijn een mooie basis voor onze nieuwe regionale visie Ruimte voor werk, met regionale afspraken over bedrijventerreinen die we in 2024 vastleggen in een nieuw Regionaal Programma Werklocaties. Hierin kijken we vooruit naar 2040.

Toekomstbestendige(re) bedrijventerreinen

Projecten uit de vorige Regio Deal om bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken, zijn grotendeels afgerond. Voor de nieuwe Regio Deal-aanvraag hebben we de kansen voor verdere verduurzaming, herstructurering, revitalisering en beveiliging van bedrijventerreinen in kaart gebracht. We hebben in onze nieuwe dealaanvraag specifiek aandacht besteed aan klimaatadaptatieve maatregelen en energietransitie (Smart Energy Hubs).

In overleg met provincies Gelderland en Overijssel zijn wij als regio deelnemer geworden van het landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen. We zijn actief betrokken geweest bij het ontwerp van een nieuwe subsidieregeling voor parkmanagement, die in het tweede kwartaal van 2024 beschikbaar is.

In augustus 2023 presenteerden we de Uitgangspuntennotitie Human Capital, gebaseerd op onze uitvoeringsagenda. Met de notitie 'onder de arm' zijn we in gesprek gegaan met diverse stakeholders, om die te vragen op welke arbeidsmarktsectoren wij ons specifiek kunnen richten. Hun input gaat mee in de Human Capital Agenda die we in 2024 maken.

Impuls voor leven lang ontwikkelen

LLO-Katalysator is een meerjarig programma waarmee onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs, hogescholen en universiteiten een stevige impuls geven aan een leven lang ontwikkelen (LLO). Doel van dit groeifondsproject is om organisaties en professionals te laten aansluiten op een snel veranderende samenleving en arbeidsmarkt.

In 2023 hebben wij een aanvraag voor deelname aan de LLO-Katalysator voorbereid. Hiervoor brachten we techniekhub, fieldlabs en digi-ecosystemen bij elkaar. Aanvankelijk wilden we inzetten op het thema 'energietransitie', maar uiteindelijk focussen we nu meer op de digitale transitie die de energietransitie ondersteunt. In maart 2024 moeten we de aanvraag indienen.

Samen sterk voor een krachtige arbeidsmarktregio

We investeerden in 2023 in verdere verbetering van de samenwerking in de arbeidsmarktregio. Samen met gemeenten en FactorWerk bespraken we hoe we regelgeving vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Economische Zaken beter op elkaar kunnen laten aansluiten en hoe wethouders in de regio dit kunnen ondersteunen. Samen willen we ook iets doen aan onbenut arbeidspotentieel en stimuleren we onder meer de leercultuur en een leven lang ontwikkelen. Een werkgroep van de nieuwe Strategische Board draagt sinds 2023 bij aan de Human Capital Agenda die in ontwikkeling is.

Leve de logistiek!

In 2023 is het Logistiek Netwerk Stedendriehoek uitgebouwd. Dit stimuleert samenwerkingsprojecten op het snijvlak van mobiliteit, duurzaamheid, vestigingsklimaat en logistieke arbeidsmarkt.

We organiseerden drie themabijeenkomsten en regelden financiering voor verdere professionalisering van het netwerk. Tijdens het evenement Logistiek Live in november 2023 presenteerden bedrijven zich en enthousiasmeerden jongeren en zij-instromers voor een baan in de logistiek.

Voor de binnenvaart zijn we bezig met een position paper en een roadmap, die de basis vormen voor een lobbystrategie waarmee we de binnenvaart in onze regio willen versterken en verduurzamen.

Ondersteuning voor mkb: duurzamer en digitaler

Het midden- en kleinbedrijf (mkb) staat voor grote uitdagingen, ook in onze regio. Zo moeten ondernemers hun bedrijf verduurzamen en digitaliseren. Dit ondersteunen we door ondernemersgemeenschappen (kweekplaatsen) te laten bloeien. Het Ondernemershuis Deventer doet dit al heel succesvol en daarom willen wij diens vraaggerichte aanpak in de gehele regio introduceren. Zo word je, ongeacht waar je onderneemt, goed en dichtbij huis geholpen.

De Actieagenda MKB Dienstverlening van het ministerie van Economische Zaken – bedoeld om het mkb toekomstbestendig te maken - helpt ons daarbij. Vanuit deze agenda voerden we in 2023 met gemeenten Apeldoorn en

Deventer een succesvolle pilot uit en wisten meer mkb'ers te bereiken.

In 2024 presenteren we ons ontwikkelplan om te komen tot een regionale opzet en werkwijze. Dit doen we samen met het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en gemeenten, met Apeldoorn, Deventer en het Ondernemershuis Deventer als trekkers.

Samengevat

- We brachten in beeld hoeveel bedrijventerreinen we nodig hebben, als basis voor onze nieuwe regionale visie Ruimte voor werk en voor de afspraken die we in 2024 vastleggen in een nieuw (meerjaren) Regionaal Programma Werklocaties.
- In de nieuwe Regio Deal-aanvraag hebben we specifiek aandacht besteed aan klimaatadaptieve maatregelen en energietransitie (Smart Energy Hubs).
- We zijn deelnemer geworden van het landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen en waren actief betrokken bij het ontwerp van een nieuwe subsidieregeling die verduurzaming van bedrijventerreinen en samenwerking versterkt, bijvoorbeeld door inzet van parkmanagement (klaar in het tweede kwartaal van 2024).
- We presenteerden de Uitgangspuntennotitie Human Capital en haalden input en feedback op bij wethouders, om mee te nemen in de Human Capital Agenda, die we in 2024 maken.
- We hebben de aanvraag voorbereid die we in maart 2024 indienen bij het groeifonds LLO-Katalysator om de digitale transitie in onze regio te ondersteunen.
- Met partners in de arbeidsmarktregio verkenden we belangrijke thema's om samen aan te werken, zoals de inzet van onbenut arbeidspotentieel en een leven lang ontwikkelen.
- We bouwden het Logistiek Netwerk Stedendriehoek uit – dit stimuleert samenwerkingsprojecten op het snijvlak van mobiliteit, duurzaamheid, vestigingsklimaat en logistieke arbeidsmarkt. Tijdens het evenement Logistiek Live in november 2023 presenteerden bedrijven zich en enthousiasmeerden we jongeren en zij-instromers voor een baan in de logistiek.
- Voor de binnenvaart zijn we bezig met een position paper die de basis vormt voor een lobbystrategie waarmee we de binnenvaart in onze regio willen versterken en verduurzamen.
- Na een succesvolle pilot met gemeenten Apeldoorn en Deventer om het midden- en kleinbedrijf gericht te ondersteunen, werken we nu met bedrijfsleven, onderwijs en gemeenten aan een ontwikkelplan om dit in de gehele regio zo te gaan doen. Apeldoorn, Deventer en het Ondernemershuis Deventer zijn de trekkers.

2.4 Mobiliteit

(‘bereikbaarheid’ in begroting 2023)

Een goede, slimme en duurzame bereikbaarheid van onze regio via weg, spoor en water is belangrijk voor onze inwoners, bedrijven, het aantrekken van arbeidskrachten en voor het verminderen van de CO₂-uitstoot. Aan goede bereikbaarheid werken móet, willen we al onze plannen zonder (extra) knelpunten in de mobiliteit realiseren. Dat doen we vanuit het voorwaardenscheppende programma Mobiliteit.

We werken aan de bereikbaarheid van/naar omliggende regio's, het verminderen van knelpunten en aan de bereikbaarheid binnen de (nieuwe) verstedelijkte gebieden. Ook willen we dat de mobiliteit veilig, slim en duurzaam is en bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving. We leggen verbinding met de thema's wonen en werken en met het organiseren van geschikte woon- en werklocaties. Samen verminderen we het autogebruik en stimuleren het fietsen.

Wat willen we bereiken?

- We zetten met onze lobby in op goede bereikbaarheid voor meer inwoners met focus op: meer banen, meer mensen 'in bereik' en kortere reistijd met omliggende economische regio's).
- Duurzamere mobiliteit (minder energieverbruik en uitstoot van schadelijke stoffen).
- Een efficiënte overgang naar slimme mobiliteit (nieuw aanbod, innovatie in mobiliteit en mobiliteitsdiensten).
- Kansen benutten voor een veilige, vitale en gezonde leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren regionale regie op de lobbyactiviteiten van verschillende consortia van gemeenten.
- We voeren de mobiliteitsagenda 2023 uit.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Regionale Mobiliteitsagenda 2023-2027

In december 2022 is de regionale Mobiliteitsagenda 2023-2027 vastgesteld, die ook is opgenomen in de regionale Uitvoeringsagenda. We richten ons op:

- 1 betere bereikbaarheid van/naar omliggende regio's
- 2 verlichting van regionale knelpunten op het wegennet
- 3 betere bereikbaarheid van/in/naar de (nieuwe) verstedelijkte gebieden

1 Acties voor betere bereikbaarheid in 2023

Om de bereikbaarheid rond de zogenoemde A1-corridor te verbeteren – zowel op de weg als op het spoor – hebben we samen met de naastgelegen regio FoodValley en provincie Gelderland scherper geformuleerd welke maatregelen waarom nodig zijn. Dit 'pamflet' met daarin onze gezamenlijke kernboodschap, is ingebracht in verschillende beleidsstukken van provincie en Rijk.

Met provincies en het Rijk zijn afspraken gemaakt om de groei van het autoverkeer op de A50 te beperken. Dit kan een opstap zijn naar een uitgebreidere aanpak en in 2023 zijn hiervoor al een aantal onderzoeken gedaan naar de hoeveelheid 'korte ritten' op de A50.

In onze regio zijn treinsporen aan vernieuwing en verbreding toe. In 2023 hebben we de problemen met het goederenvervoer per spoor stevig op de kaart gezet, door input te leveren voor landelijke studies en de besluitvorming hierover. We ontvingen leden van de Tweede Kamer en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om onze zorgen en wensen in onze regio toe te lichten.

Op ons initiatief is een regionaal samenwerkingsnetwerk gestart om de waterbereikbaarheid van de Stedendriehoek te verbeteren. Dit lobbyt voor investeringen in onder meer havens, bruggen en kades, die dringend onderhoud nodig hebben. Ook voor de logistieke branche is een regionaal netwerk gestart (zie ook in 2.3).

2 Acties voor aanpak regionale knooppunten in 2023

Er wordt wat afgereisd in onze regio! Onze mobiliteit blijft groeien en dat leidt tot problemen op het (boven)regionale netwerk. Daarom kijken we waar we reisbewegingen efficiënter en duurzamer mogelijk kunnen maken. Wat hebben we zoal gedaan?

- Onze fietsvisie wordt geactualiseerd.
- We maakten afspraken met provincies en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om het fietsgebruik te stimuleren, met advies van een gedragsspecialist. In 2024 start de campagne Da's zo gefietst!
- Samen met provincie Overijssel en de regio's Twente en Zwolle stimuleren we deelmobiliteit en maakten hier ook afspraken over met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – zo zijn we gestart met een verkenning van de kansen voor een bovenlokaal aanbod.
- Via Smart Mobility zetten we verkeersdata en communicatietoepassingen in voor een efficiëntere en duurzamere doorstroming van het verkeer of voor andere 'slimme' toepassingen bij parkeren of laden en lossen. We ondersteun(d)en gemeenten bij digitalisering van hun verkeersdata.
- We ondersteun(d)en werkgevers bij het nemen van maatregelen voor slimme en schone mobiliteit en deelden inspirerende voorbeelden tijdens zogenoemde GRIP-bijeenkomsten en sociale media – we deden ook scans bij bedrijven en dachten gebiedsgericht mee, zoals bij De Kien in Deventer en Ecofactorij Apeldoorn.
- Onze logistiek makelaar hielp bedrijven ook in 2023 met slimme logistieke oplossingen zoals de aanschaf en het gebruik van zero-emissie voertuigen, laadinfrastructuur voor logistieke voertuigen, het verminderen van logistieke kilometers of de overstap naar vervoer over water.

Met rondetafels over mobiliteit inspireerden we in 2023 zo'n tachtig vertegenwoordigers van bedrijven uit de regio met informatie en tips voor slim en schoon reizen. De vernieuwde website slimschoonreizen.nl wordt goed bezocht. Onze webevents - waarin ervaringsdeskundigen uit de regio vertellen hoe zij GRIP krijgen op duurzame mobiliteit - trokken een paar honderd kijkers. Sommige kijkers deden dat live, maar de events zijn ook terug te kijken op de website. Na de events konden we met dertig nieuwe bedrijven en organisaties in de regio in gesprek over hun mobiliteitsaanpak.

3 Acties betere bereikbaarheid (nieuwe) verstedelijkte gebieden in 2023

Of het nu gaat om verkeer tussen dorp en stad, in en naar bestaande of nieuwe woongebieden: wij denken mee over 'andere' mobiliteit die ook bijdraagt aan de leefkwaliteit. Wandelen, fietsen, inzet van openbaar vervoer of deelmobiliteit: het is allemaal nodig als we goede bereikbaarheid én de leefbaarheid goed willen combineren. In 2023 verkenden we kansen voor nieuwe woongebieden in Apeldoorn, Deventer en Zutphen. Ook brachten we in kaart welke investeringen in mobiliteit nodig zijn voor de uitvoering van de woondeal.

Regionale werkgroep mobiliteit: afstemmen en uitwisselen

Gemeenten dragen ook individueel of samen bij aan uitvoering van onze mobiliteitsagenda. In de regionale werkgroep mobiliteit stemmen zij dit met elkaar af en wisselen kennis en ervaringen uit.

Het draait dan bijvoorbeeld om samenwerken aan regionale fietsroutes, mobiliteitshubs in gemeenten, verkeersveiligheidsmaatregelen, de aanpak van stadslogistiek-zonder-uitstoot of de aanpak voor laadinfrastructuur in gemeenten.

Samengevat

- In december 2022 is de regionale Mobiliteitsagenda 2023-2027 vastgesteld, die ook is opgenomen in de regionale Uitvoeringsagenda. We richten ons op: betere bereikbaarheid van/naar omliggende regio's, verlichting van regionale knelpunten op het wegennet en betere bereikbaarheid van/in/naar de (nieuwe) verstedelijkte gebieden.
- We betere bereikbaarheid focusten we op lobbyactiviteiten om de bereikbaarheid van de A1-corridor te verbeteren, zowel op de weg als op het spoor.
- Met provincies en het Rijk zijn afspraken gemaakt om de groei van het autoverkeer op de A50 te beperken, hiervoor is op weg naar een uitgebreidere aanpak een aantal onderzoeken gedaan.
- In 2023 hebben we de problemen met het goederenvervoer stevig op de kaart gezet door input te leveren voor landelijke studies en de besluitvorming hierover – we ontvingen leden van de Tweede Kamer en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om onze zorgen en wensen in onze regio toe te lichten.
- Er is een regionaal samenwerkingsnetwerk gestart om de waterbereikbaarheid van de Stedendriehoek te verbeteren. Dit lobbyt voor investeringen in onder meer havens, bruggen en kades, die dringend onderhoud nodig hebben.
- We hebben allerlei projecten en activiteiten uitgevoerd om onze mobiliteit efficiënter en duurzamer te maken.
 - Onze fietsvisie is geactualiseerd.
 - We maakten afspraken met provincies en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om het fietsgebruik te stimuleren en bereidden een fietscampagne voor.
 - We verkenden de kansen voor een bovenlokaal aanbod voor deelmobiliteit.
 - We ondersteunden op allerlei manieren bij de inzet van Smart Mobility.
 - We ondersteun(d)en werkgevers bij het nemen van maatregelen voor slimme en schone mobiliteit en deelden inspirerende voorbeelden tijdens zogenoemde GRIP-bijeenkomsten - we deden ook scans bij bedrijven en dachten gebiedsgericht mee, zoals bij De Kien in Deventer en Ecofactorij Apeldoorn.
 - Onze logistiek makelaar hielp bedrijven met slimme logistieke oplossingen.
- In 2023 verkenden we kansen voor slimme en groene mobiliteit voor nieuwe woongebieden in Apeldoorn, Deventer en Zutphen en brachten in kaart welke investeringen in mobiliteit nodig zijn voor de uitvoering van de woondeal.
- In de regionale werkgroep mobiliteit stemden/stemmen gemeenten hun mobiliteitsaanpak met elkaar af.

2.5 Gebiedsontwikkeling

(nieuw in uitvoeringsagenda 2023-2030)

Willen we al onze ambities in de Stedendriehoek realiseren, dan hebben we ongeveer 1,8 keer aan oppervlakte nodig. Keuzes maken is dus nodig, niet alles kan en niet alles kan overal. Het komt aan op slimme combinaties en nieuwe oplossingen bedenken. Dit ondersteunen we met ons voorwaardenscheppende programma Gebiedsontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Behoud van de schoonheid en kwaliteit van ons mooie landschap met alle 'transities' die impact hebben om de ruimtelijke omgeving, had zeker al onze aandacht, ook in de begroting van 2023. De uitwerking van dit thema werd veel concreter, toen het Rijk begin 2023 officieel vroeg om een 'ruimtelijke puzzel' te leggen. Hoe vinden we een oplossing voor de juiste balans tussen natuur, water, woningen en werk?

Wat gaan we daarvoor doen

Met provincie Gelderland en de waterschappen hebben we als regio afgesproken om samen te werken aan het regioarrangement, waarin we, uitgaande van vaststaand beleid voor 2030, vooruitkijken naar 2050. Dit regioarrangement is de basis voor langdurige samenwerking tussen alle overheden en is de opmaat naar concrete afspraken over de uitwerking van ruimtelijke opgaven in gebiedsprogramma's.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Kansen- en knelpuntennotitie

Met ambtenaren en bestuurders van onze samenwerkende gemeenten, waterschappen, provincie Gelderland hebben we voor de zomer van 2023 een kansen- en knelpuntennotitie gemaakt. Hiervoor hebben we ook afgestemd met provincie Overijssel. Om hiertoe te komen, organiseerden we 'integreerende tafels' voor provincies, regio en waterschappen.

Regioarrangement 2023 vastgesteld

De kansen- en knelpuntennotitie is verwerkt in het regioarrangement 2023, dat in december is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de regio.

In dit regioarrangement staat wat wij te doen hebben om onze regio in balans verder te ontwikkelen en wat onze gezamenlijke ruimtelijke opgaven zijn tot 2050. We baseren ons op bestaand (lokaal) beleid en actualiseren de inhoud van regioarrangement regelmatig.

Het regioarrangement is de basis voor langdurige samenwerking tussen alle overheden en is de opmaat naar concrete afspraken over de uitwerking van ruimtelijke opgaven in gebiedsprogramma's.

De komende periode verkennen we deze [vijf ruimtelijke opgaven](#) verder:

- 1 Verstedelijking in balans
- 2 Ontwikkeling van de corridors A1/A50
- 3 Bevaarbaarheid IJssel
- 4 Vitaal landelijk gebied
- 5 De Veluwe

We hebben de gemeenteraden geïnformeerd over de inhoud en totstandkoming van het regioarrangement via twee raadsinformatiebrieven, een webinar en een raadsronde eind 2023.

Eind 2023 is afgesproken om begin 2024 een nieuwe gespreksronde met de individuele raden te organiseren, om de input van de raden mee te nemen in de uitwerking van het regioarrangement en in onze actualisatieronde eind 2024. Zo werken aan borging van de democratische legitimiteit en bestuurlijke betrokkenheid bij de verdere gebiedsontwikkeling in onze regio.

Samengevat

- Met ambtenaren en bestuurders van onze samenwerkende gemeenten, waterschappen, provincie Gelderland hebben we voor de zomer van 2023 een kansen- en knelpuntennotitie gemaakt.
- De kansen- en knelpuntennotitie is verwerkt in het regioarrangement 2023, dat in december is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de regio. Hierin staan onze gezamenlijke ruimtelijke opgaven.
- De komende periode verkennen we deze vijf ruimtelijke opgaven verder:
 - 1 Verstedelijking in balans
 - 2 Ontwikkeling van de corridors A1/A50
 - 3 Bevaarbaarheid IJssel
 - 4 Vitaal landelijk gebied
 - 5 De Veluwe
- Gemeenteraden zijn goed geïnformeerd over het regioarrangement via twee raadsinformatiebrieven, een webinar en een raadsronde eind 2023.

2.6 Energiesysteem van de Toekomst en RES

(‘RES’ in de begroting 2023)

Sinds een aantal jaren wordt via de Regionale Energiestrategie (RES)* aan verduurzaming. Ons energiesysteem verandert door de overgang van kolen en gas naar duurzame bronnen van energie. Van centraal opwekken en verspreiden van energie (de Wereld van A) naar een mix, waarbij we ook dichterbij duurzame energie lokaal opwekken en gebruiken (de Wereld van B).

Om dit te onderstrepen, heet ons programma sinds 2023 Energiesysteem van de Toekomst en RES. De RES valt niet onder onze regiobegroting en niet onder de verantwoordelijkheid van ons Dagelijks Bestuur, maar we werken nauw samen omdat de energietransitie vanzelfsprekend een enorme impact heeft op de ontwikkeling van onze regio. We zoeken nadrukkelijk verbinding met de andere programma's die we als Regio Stedendriehoek uitvoeren, zodat we in samenhang (samen)werken en het Energiesysteem van de Toekomst in alle ruimtelijke ontwikkelingen meenemen. Integraal programmeren is ook de inzet van onze betrokkenheid bij de Gelderse Energie-Infrastructuur (GEIS) en de Energyboard, die de energie-infrastructuur ook zo goed mogelijk willen laten aansluiten bij ruimtelijke ontwikkelingen en verduurzamingsplannen – en andersom.

* Gemeente Deventer doet mee in de Regionale Energiestrategie West-Overijssel.

Wat willen we bereiken?

- In de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 biedt de regio het Rijk aan om in 2030 1,07 Terawattuur (TWh) duurzame energie op te wekken. Verder onderzoek en regelgeving maakt de komende jaren duidelijk hoe en waar die energie in onze regio met windmolens en zonneparken kan worden opgewekt. Hiermee draagt de regio bij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord om in 2030 op land 35 TWh duurzamer energie op te wekken met grootschalige projecten.
- Met het vaststellen van de RES 1.0 is de RES nog niet klaar. Tot 2030 wordt de RES tweejaarlijks geactualiseerd om de nieuwste inzichten te verwerken en te monitoren op het bod. In de zomer van 2023 wordt de RES 2.0 opgeleverd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Eind 2021 hebben de RES partners in de (toen nog) Cleantech Regio besloten over de RES 1.0.
- Vanaf 2023 werken we aan het Plan van Aanpak voor RES 2.0 die het Nationaal Programma RES in de zomer van 2025 verwacht. Dit geeft inzicht in hoe wij de weg naar een gedragen RES 2.0 voor ons zien en we beschrijven een goed onderbouwd (en eventueel herijkt) bod. Daarmee geven we antwoord op de vraag of we de inspanningsverplichting die wij in RES 1.- zijn aangegaan om het bod van 1,07 TW/h hernieuwbare energie-opwek op land in 20230 te realiseren in stand kunnen houden.

Wat hebben we in 2023 gedaan en bereikt?

Nieuwe monitoringtool gebruikt voor voortgangsrapportage RES

Tot 2030 monitoren we de voortgang van de RES elke twee jaar: in 2023, 2025, 2027 en 2029. Wij hebben onze voortgangsrapportage op tijd aangeleverd bij het Nationaal Programma RES. Hierin hebben we gemeld dat we op koers liggen om ons bod aan het Rijk waar te maken.

Om onze gezamenlijke ambities te realiseren is wel een herijking van RES 1.0 nodig, zodat we de nieuwste inzichten en ontwikkelingen kunnen meenemen om eerder gemaakte keuzes mogelijk te heroverwegen. Denk (onder meer!) aan de netcongestie, het energiesysteem dat in transitie is, de aangescherpte voorkeur voor 'zon' en landelijke milieunormen voor wind op land. We werken aan een Plan van Aanpak voor RES 2.0.

We werken sinds 2023 met een nieuwe monitoringtool die actueel inzicht geeft in de realisatie van ons bod aan het Rijk.

Masterclass over ons veranderende energiesysteem

In september 2023 organiseerden we een speciale masterclass 'Wereld van B' voor een brede groep ambtenaren, bestuurders en maatschappelijke stakeholders in onze regio en namen ze mee in de toekomst van ons veranderende energiesysteem.

Samenwerkingsconvenant klaar voor besluitvorming

Wij werken als RES Regio Stedendriehoek binnen de gemeenschappelijke regeling van de regio. Hoe dat specifiek uitpakt voor de RES, hebben we vastgelegd in ons Samenwerkingsconvenant, dat op 29 november 2023 is vastgesteld door de Stuurgroep en daarna ter besluitvorming is gestuurd naar gemeentelijke colleges, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van de RES Regio Stedendriehoek.

Plan van aanpak RES 2.0 opgeleverd (en we zijn al volop aan de slag!)

In 2023 is het Plan van Aanpak RES 2.0 opgeleverd, met daarin ons goed onderbouwde herijkte bod voor hernieuwbare energie. Dit plan wordt op 1 februari 2024 voorgelegd voor akkoord aan de Stuurgroep. Op weg hiernaartoe werken we al aan verschillende activiteiten:

- We dragen bij aan de provinciale PlanMER Windbeleid en RES.
- Samen met het Rijk kijken we naar opwek van hernieuwbare energie op rijksgronden langs en bij de A1 en A50.
- We zijn gestart met actualisatie van de Regionale Structuur Warmte (onderdeel van RES 2.0) en brengen nog beter in kaart hoe we warmtevraag en warmtebronnen bij elkaar kunnen brengen en wat de 'bovenlokale' impact is op het energiesysteem als alle gemeenten hun Transitievisies Warmte uitvoeren.
- Na eerder onderzoek maken we een gedetailleerde analyse van de situatie op het energienet – in 2023 zijn we ook gestart met het ontwikkelen van slimme, decentrale energieoplossingen voor energieopslag en -conversie.
- Aan ons programma is het Energiesysteem van de Toekomst toegevoegd en we stemmen af op andere regionale programma's uit onze uitvoeringsagenda.
- In 2023 is het Ondersteunings- en Kenniscentrum voor Energie-initiatieven (OKE) succesvol gestart. Dit centrum ondersteunt bij de ontwikkeling van decentrale energiesystemen en stimuleert Zon op Dak en helpt allerlei technische, organisatorische, financiële of juridische problemen oplossen.

Samengevat

- Wij hebben onze voortgangsrapportage op tijd aangeleverd bij het Nationaal Programma RES: we liggen op koers om ons bod aan het Rijk waar te maken.
- We werken sinds 2023 met een nieuwe monitoringtool die actueel inzicht geeft in de realisatie van ons bod aan het Rijk.
- We hebben een nieuw Samenwerkingsconvenant gemaakt: hierover besluiten gemeentelijke colleges, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van de RES Regio Stedendriehoek in 2024.
- In 2023 is het Plan van Aanpak RES 2.0 opgeleverd, met daarin ons goed onderbouwde herijkte bod voor hernieuwbare energie. Dit wordt op 1 februari 2024 voorgelegd voor akkoord aan de Stuurgroep. We werken al aan verschillende activiteiten.
 - We dragen bij aan de provinciale PlanMER Windbeleid en RES.
 - Samen met het Rijk kijken we naar opwek van hernieuwbare energie op rijksgronden langs en bij de A1 en A50.
 - We zijn gestart met actualisatie van de Regionale Structuur Warmte (onderdeel van RES 2.0).
 - We maken een gedetailleerde analyse van de situatie op het energienet en werken aan slimme, decentrale energieoplossingen voor energieopslag en -conversie.
 - Aan ons programma is het Energiesysteem van de Toekomst toegevoegd en we stemmen af op andere regionale programma's uit onze uitvoeringsagenda.
 - In 2023 is het Ondersteunings- en Kenniscentrum voor Energie-initiatieven (OKE) succesvol gestart, dat helpt om allerlei problemen op te lossen die komen kijken bij de ontwikkeling van decentrale energiesystemen.

2.7 Wat heeft het gekost?

Het saldo van € 88.259 komt omdat de kosten van Mobiliteit lager uitvallen: voor een aantal geplande activiteiten kregen we onverwacht subsidie. Daarnaast worden twee activiteiten van de Regionale Economie van de Toekomst die in 2023 waren begroot, in 2024 uitgevoerd. Na instemming van de Regioraad nemen we dit op in de Reserve lopende projecten. Ook kwam er vanuit het budget Algemeen geld beschikbaar voor Gebiedsontwikkeling. In 2022 viel deze post nog onder het budget Algemeen) en Vitaal Landelijk gebied.

Agenda

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Board	70.373	72.461	72.461
Mobiliteit	77.414	118.719	86.278
Slimme, Groene Verstedelijking	13.310	10.297	13.990
Gebiedsontwikkeling	-	-	36.588
Regionale Economie van de Toekomst	27.498	50.694	29.244
Vitaal Landelijk Gebied	25.394	15.445	54.369
Algemeen	245.140	113.572	-
Totaal lasten	459.129	381.188	292.930

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage gemeenten en agenda	343.472	353.661	353.661
Bijdrage Vitaal Landelijk Gebied	7.525	-	-
Bijdrage strategisch uitvoeringsagenda	53.966	-	-
Bijdrage kwartiermaker Logistiek Netwerk	2.723	27.527	27.528
Totaal baten	407.686	381.188	381.189

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage uit reserves/Resultaat voorgaand boekjaar	152.515	-	-
Totaal mutaties in reserves	152.515	-	-
Saldo baten en lasten na mutaties in reserves	101.072	-	88.259

Programma 3 Mobiliteit

Mobiliteit

De Digitalisering CTR 2022 had oorspronkelijk een einddatum 31 december 2023. Inmiddels is die verlengd met een jaar, waardoor we de overige middelen tot en met 31 december 2024 kunnen inzetten. De kosten van de Werkgeversaanpak 2023 vielen lager uit dan begroot waardoor we een deel van de subsidie niet hebben gebruikt. Het Mobiliteitsproject Corridor A50 is in 2023 later gestart dan verwacht en waarschijnlijk besteden we de hiervoor begrote middelen in 2024.

Door de vrijval van de Werkgeversaanpak 2019-2021 en Slimme en schone mobiliteit 2020 die voor 2023 zijn afgewikkeld is er positief resultaat van € 77.237.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Werkgeversaanpak 2019-2021*	211.020	-	-
Slimme en schone mobiliteit 2020 (excl. wga 2020)*	150.140	-	-
Digitalisering CTR 2022	-	30.000	11.220
Werkgeversaanpak 2023	-	304.000	280.738
Corridor aanpak A50	-	130.000	17.500
Totaal lasten	361.160	464.000	309.458

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage / Vrijval Werkgeversaanpak 2019-2021*	211.020	-	30.772
Bijdrage / Vrijval Slimme en schone mobiliteit 2020 (excl. wga 2020)*	150.140	-	35.389
Vrijval Beter Benutten Vervolg (BBV)	-	-	11.076
Bijdrage Digitalisering CTR 2022	-	30.000	11.220
Bijdrage Werkgeversaanpak 2023	-	304.000	280.738
Bijdrage Corridor aanpak A50	-	130.000	17.500
Totaal baten	361.160	464.000	386.695

Saldo baten en lasten	-	-	77.237
------------------------------	----------	----------	---------------

* samen het maatregelenprogramma

Slimme, Groene Verstedelijking

De gelden voor de woondeal Regio Stedendriehoek 2022 en voor de bevordering in de voorfase van de woningbouw, zijn volledig besteed. De Woondeal Regio Stedendriehoek 2023 loopt in 2024 nog door en kosten waren te hoog begroot.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Woondeal Regio Stedendriehoek 2022	-	64.833	64.833
Bevordering van de snelheid in de voorfase van de woningbouw	-	129.933	129.993
Woondeal Regio Stedendriehoek 2023	-	112.000	55.220
Totaal lasten	-	306.766	250.046

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Woondeal Regio Stedendriehoek 2022	-	64.833	64.833
Bijdrage Bevordering van de snelheid in de voorfase van de woningbouw	-	129.933	129.993
Bijdrage Woondeal Regio Stedendriehoek 2023	-	112.000	55.220
Totaal baten	-	306.766	250.046

Saldo baten en lasten	-	-	-
------------------------------	----------	----------	----------

Regionale Economie van de Toekomst

Doordat de werving van de netwerkregisseur in december pas was afgerond zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot.

Omschrijving	Rekening 2022	begroting 2023	Rekening 2023
Professionalisering Regionaal Logistiek Netwerk S3H 2023-2024	-	60.000	22.639
Totaal lasten	-	60.000	22.639

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Professionalisering Regionaal Logistiek Netwerk S3H 2023-2024	-	60.000	22.639
Totaal baten	-	60.000	22.639

Saldo baten en lasten	-	-	-
------------------------------	----------	----------	----------

Programma 4

Uitvoeringsovereenkomsten

Uitvoeringsovereenkomsten

Voor Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen sloten we een uitvoeringsovereenkomst af met provincie Gelderland. Die is in 2021 afgerond en het resterende saldo is in 2022 vrijgevallen.

Vanuit de Package Deal Fiets zijn op drie bedrijventerreinen (De Mars in Zutphen, Ecofactorij in Apeldoorn en Kloosterlanden in Deventer de fietsinfrastructuur en fietsvoorzieningen bij bedrijven verbeterd en zijn een campagne en fietsprobeeracties uitgevoerd. Vooral de bedrijven SILS, Oosterberg, VDL, Grollemans, Reesink, State of Football, Vos Logistiek, Dusseldorp en Trajectum deden actief mee. Het project is in 2022 afgerond en ook financieel afgewikkeld met provincie Gelderland.

Door de vrijval van Vliegwiél Slimme & Schone Mobiliteit die voor 2023 is afgewikkeld is er positief resultaat van € 71.930.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen	-	-	-
Package deal fiets	171.474	-	-
Totaal lasten	171.474	-	-

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen	13.375	-	-
Bijdrage Package deal fiets	171.474	-	-
Vrijval Vliegwiél Slimme & Schone Mobiliteit	-	-	71.930
Totaal baten	184.849	-	71.930

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage uit reserves/Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-	-

Saldo baten en lasten na mutaties in reserves	13.375	-	71.930
--	---------------	----------	---------------

3.0

Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt de relatie gelegd tussen weerstandscapaciteit (in hoeverre beschikt de regio over middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen financiële voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Indien onverhoopt zich een situatie voordoet waarbij dusdanige onvoorziene "schades" optreden die niet uit regionale middelen voldaan kunnen worden zal een beroep gedaan moeten worden op de regiogemeenten.

3.1.1 Weerstandscapaciteit

De regio kent geen algemene reserve. De exploitatielasten worden jaarlijks verrekend met de gemeenten.

3.1.2 Risico

Medio 2023 is door de secretaris, de bestuursadviseur, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico's voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat management benodigd is. Er is ook geen extra financiële buffer nodig.

3.1.3 Kengetallen

De volgende kengetallen zijn voorgeschreven:

- 1 a **netto schuldquote**: de netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast. Bij beide berekeningen worden bij de financiële activa de verstrekte leningen opgenomen. De regio heeft geen langlopende leningen meer, deze zijn in 2015 afgelost. Verder staat de Regio in principe niet "rood". Het kengetal fluctueert met het in "kas" hebben van voorschotten van subsidies.
- b netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: zie bij a. De regio verstrekt geen leningen, daardoor wijzigt de ratio niet.
- 2 **solvabiliteitsratio**: deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de regio in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
- 3 **grondexploitatie**: Grondexploitatie is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.
- 4 **structurele exploitatieruimte**: deze is niet van toepassing. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Bij de regio worden de structurele lasten jaarlijks begroot en vervolgens verrekend met de bijdrage van de gemeenten op basis van inwoneraantallen.
- 5 **belastingcapaciteit**: Belasting heffen is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.

Kengetallen	Realisatie '22	Realisatie '23
Netto schuldquote	-6,93%	-9,73%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-6,93%	-9,73%
Solvabiliteitsratio	-24,09%	-36,59%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	1.417.264	1.804.546
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

3.2 Financiering

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De Wet FiDo en regeling Ruddy zijn van toepassing.

3.2.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan het bedrag dat maximaal met korte externe middelen mag worden gefinancierd. Indien de regio boven deze limiet uit komt, moet overgegaan worden op een vaste geldlening. De kasgeldlimiet was voor het jaar 2023 bepaald op 8,2%.

Kasgeldlimiet		
Begroting 2023 primair		1.335.419
Begroting 2023 na wijziging		2.842.542
Rekening 2023		2.423.413
Percentage		8,2%
Primaire begr	Kasgeldlimiet	109.504
Begroting na BW	Kasgeldlimiet	233.088
Wettelijke ondergrens (wet FiDo)		300.000
Maximaal saldo rek cf. schatkistbankieren		1.000.000
Rekening 2023	Kasgeldlimiet	198.720

De Regio heeft geen leningen (noch kortlopend; noch langlopend). De kasgeldlimiet is in 2023 dan ook niet overschreden.

3.2.2 Renterisiconorm

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en er geldt een wettelijke ondergrens van € 2.500.000,00.

Renterisiconorm		
Begroting 2023 primair		1.335.419
Begroting 2023 na wijziging		2.842.542
Rekening 2023		2.423.413
Percentage		20,0%
Primaire begr	Renterisiconorm	267.084
Begroting na BW	Renterisiconorm	568.508
Wettelijke ondergrens		2.500.000
Rekening 2023	Renterisiconorm	484.683

Aangezien de Regio in principe geen schulden heeft en dus ook geen rente betaalt is deze norm voor de Regio niet relevant.

3.2.3 Kredietrisicobeheer

Is niet van toepassing.

3.2.4 Relatiebeheer

De belangrijkste bankrelatie is de BNG. In december 2013 is een zogenaamde “werkrekening” geopend bij de BNG voor het schatkistbankieren, met daaraan gekoppeld een rekening bij de schatkist.

Kwartaalsaldi Schatkistrekening

Eerste kwartaal	€ 881.296
Tweede kwartaal	€ 500.498
Derde kwartaal	€ 874.629
Vierde kwartaal	€ 647.223

Liquiditeitenbeheer

De Regio in principe niet “rood”.

Administratieve organisatie liquiditeitsfunctie

De basis hiervoor is gelegd in het Treasurystatuut. Dit statuut is eind 2021 geactualiseerd. Het geactualiseerde statuut past beter bij het beperkte liquiditeitenbeheer.. Het proces betalen van een factuur is volledig beschreven.

Informatievoorziening

De regio informeert via de begroting en jaarrekening de provincie over de stand van de kasgeldlimiet.

3.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat de volgende onderdelen: personeel en organisatie, informatisering en automatisering, communicatie, financieel beheer en huisvesting.

Personeel en organisatie

Het bureau bestaat per 31 december 2023 formeel uit 10,9 fte. Deze formatie betreft de regiosecretaris, het bedrijfsbureau, het secretariaat, de lobbyist en de P.R-functie. De huidige medewerkers zijn werkzaam op basis van detachering en inhuur bij het bureau Stedendriehoek. Voor deze opzet is gekozen zodat de regio (en de regiogemeenten) in de toekomst niet langdurig de financiële lasten hoeft te dragen van personeel als gevolg van reorganisatie en ontslag. Voorts maakt de regio voor meer projectmatige werkzaamheden (“in kind”) gebruik van medewerkers van de deelnemende gemeenten.

Informatisering en automatisering

Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de reguliere kantoortoepassingen en werkplekapparatuur. Dit volstaat voor de meeste taken. Deze voorzieningen worden afgenomen van de gemeente Voorst. Voor het digitale archief maakt de regio gebruik van het archiefsysteem van de gemeente Voorst. Daarbij zijn uiteraard de wettelijk geldende regels voor archivering gewaarborgd. De Regio sluit aan bij informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Voorst. Uiteraard maakt de regio gebruik van de technische beveiligingsmaatregelen die door de gemeente Voorst worden gebruikt.

Communicatie

Voor communicatie wordt steeds vaker de digitale variant gekozen in plaats van een boekje of andere vorm van drukwerk. Verder heeft de Regio een eigen website.

Financieel beheer

De controltaak en de financiële administratie worden verzorgd door de gemeente Apeldoorn.

In het kader van de 2e lijns interne controle (door de administratie van de gemeente Apeldoorn) zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Inkoop en aanbesteding

Tot voor kort volgde de Regio stedendriehoek het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Apeldoorn. Dit werd steeds meer als onwenselijk ervaren en heeft de Regio zijn eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. Uiteraard is dit beleid wel gebaseerd op het Apeldoornse beleid.

Verplichtingen met een contractwaarde boven de Europese aanbestedingsgrens dienen uiteraard Europees te worden aanbesteed. Voor leveringen en diensten (inclusief de inhuur van personeel) is deze grens momenteel € 215.000. Voor werken is deze grens momenteel € 5.382.000. In het inkoopbeleid is tevens opgenomen dat bij een werk tussen € 3.000.000 en € 5.382.000 sprake moet zijn van nationale aanbesteding.

Bij leveringen en diensten (incl. inhuur van personeel) met een geschatte contractwaarde tussen € 75.000 en de EU-drempel alsmede bij werken tussen € 150.000 en € 3.000.000 dient sprake te zijn van meervoudig onderhandse aanbesteding. Hierbij dient aan minimaal drie en hoogste vijf aanbieders een offerte te worden gevraagd. Deze aanbestedingsregels zijn onderdeel van de interne regelgeving van de Regio. Overtreding leidt niet tot een onrechtmatige situatie maar is wel in strijd met die interne regelgeving. Hier dient dus wel op gecontroleerd te worden.

Bij de betreffende interne controle is gebleken dat er geen verplichtingen met een contractwaarde boven de Europese aanbestedingsgrens zijn aangegaan. Er zijn wel vier leveranciers waarbij de uitgaven van 2020 t/m 25-05-2023 uitkwamen tussen het gestelde bedrag van € 75.000 en de EU-drempel van € 215.000. In dat geval dient meervoudig te worden aanbesteed (minimaal 3 offertes). Uit de interne controle is gebleken dat zulks ook het geval was.

Huisvesting

De regio is gehuisvest in Deventer in de Gasfabriek aan de Zutphenseweg 6.

Wij houden daar kantoor en maken gebruik van de faciliteiten daar met de mogelijkheid om voor omvangrijkere bijeenkomsten e.d. gebruik te maken van de gemeentehuizen van deelnemende gemeenten. Daarnaast beschikken wij door de samenwerking met de Strategische Board over een aantal werkplekken in Apeldoorn (Zwitsal) en Zutphen (Pakhuis Noorderhaven).

3.4 Rechtmatigheid

De financiële rechtmatigheid omvat het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium.

Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 20-12-2023 door de Regioraad is vastgesteld.

Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van de lasten in principe onrechtmatig zijn, tenzij in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de Regioraad zijn gemeld.

Ten aanzien van het M&O-criterium is de Notie Misbruik & Oneigenlijk van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik alleen indien deze cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens komen, opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 72.702) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. Voorts is een rapporteringstolerantie van eveneens 3% gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Integriteit

Het integriteitsbeleid is met name vastgelegd in de Notitie Misbruik & Oneigenlijk gebruik. Deze notitie is op 12 april 2023 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. Voorts hanteert de Regio al enige tijd een gedragscode. Uit de uitgevoerde interne controle is gebleken dat in de standaard detachings- overeenkomsten die wordt gehanteerd voor medewerkers die gedetacheerd worden vanuit de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Voorst en Zutphen geen verwijzing naar de gedragscode is opgenomen. Wel is in drie van de vier overeenkomsten een artikel met betrekking tot geheimhouding en integriteit opgenomen en is in één overeenkomst een artikel opgenomen waarin de gedetacheerde verplicht zich te houden aan de bij de Regio geldende voorschriften en reglementen e.d. Voorts zijn door de medewerkers die vanuit de Strategische Board zijn gedetacheerd getekende gedragscodes overlegd. Er wordt derhalve wel naar de geest van de notitie gehandeld maar niet volgens de letter van de in deze notitie opgenomen procedures. De Secretaris-directeur van de Regio is geadviseerd om de betreffende gemeenten te verzoeken hun standaard detachingsovereenkomsten alsnog aan te passen of het Dagelijks Bestuur voor te stellen het beleid te wijzigen en ermee te volstaan dat gedetacheerden de gedragscode tekenen.

Er zijn in 2023 geen meldingen en/of signalen geweest van ongewenst gedrag, corruptie en/of niet-integer dan wel frauduleus handelen en/ of nalaten.

Risicomanagement

Medio 2023 is door de secretaris, de bestuursadviseur, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico's voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat risicomanagement benodigd is.

3.5 Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Dit is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur. De Woo verplicht overheidsorganisaties om zo veel mogelijk informatie actief openbaar te maken. Vooral als het gaat over grote thema's als stikstof en wonen is het belangrijk dat overheidsorganisaties hun informatie en kennis delen. In de wet is voorgeschreven met betrekking tot welke categorieën van overheidsinformatie een bestuursorgaan actief stukken e.d. openbaar moet maken. Naar alle waarschijnlijkheid zijn niet alle elf categorieën voor de Regio Stedendriehoek van toepassing. In de eerste helft van 2023 zal een notitie omtrent de reikwijdte en toepassing van de Woo binnen de Regio Stedendriehoek aan het Dagelijks Bestuur worden voorgelegd. Voorts is in de wet voorgeschreven dat de termijn voor het afhandelen van een verzoek om informatie (voorheen WOB-verzoek) wordt verkort tot maximaal vier weken, met een mogelijke verlenging van twee weken. In 2023 is geen WOB-verzoek uit 2023 afgehandeld

4.0

Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2023

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	134.833	87.792
Uitzettingen Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	647.222	637.471
	<u>782.055</u>	<u>725.263</u>
Liquide middelen		
Banksaldi	16.899	26.720
Overlopende activa		
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen	171.963	3.572
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.900	-
	<u>175.863</u>	<u>3.572</u>
Totaal vlottende activa	192.762	30.292
TOTAAL	974.817	755.555
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserves	-	-
Gerealiseerd resultaatw	261.138	146.672
Totaal vaste passiva	261.138	146.672
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	391.994	73.171
Netto vlottende schulden	59.910	62.340
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen bedragen en specifieke uitkeringen	261.775	473.372
Totaal vlottende passiva	713.679	608.883
TOTAAL	974.817	755.555

4.2 Overzicht baten en lasten 2023

Omschrijving	Begroting 2023 primitief			Begroting 2023 na wijziging			Rekening 2023			Verschillen		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PR Stedendriehoek vermelden	72.931	72.931	-	103.603	72.931	-30.672	143.326	85.827	-57.499	39.723	12.896	-26.827
Bureau Stedendriehoek	908.827	908.827	-	1.526.985	1.410.985	-116.000	1.405.014	1.339.553	-65.461	-121.971	-71.432	50.539
Bestuur en Bureau	981.758	981.758	-	1.630.588	1.483.916	-146.672	1.548.340	1.425.380	-122.960	-82.248	-58.536	23.712
Agenda Stedendriehoek	353.661	353.661	-	381.188	381.188	-	292.930	381.189	88.259	-88.258	1	88.259
Agenda Stedendriehoek	353.661	353.661	-	381.188	381.188	-	292.930	381.189	88.259	-88.258	1	88.259
Mobiliteit	-	-	-	464.000	464.000	-	309.458	386.695	77.237	-154.542	-77.305	77.237
Slimme, Groene Verstedelijking	-	-	-	306.766	306.766	-	250.046	250.046	-	-56.720	-56.720	-
Regionale Economie van de Toekomst	-	-	-	60.000	60.000	-	22.639	22.639	-	-37.361	-37.361	-
Mobiliteit	-	-	-	830.766	830.766	-	582.143	659.380	77.237	-248.623	-171.386	77.237
Vliegwielen Slimme en Schone Mobiliteit	-	-	-	-	-	-	-	71.930	71.930	-	71.930	71.930
Uitvoeringsovereenkomsten	-	-	-	-	-	-	-	71.930	71.930	-	71.930	71.930
Saldo baten en lasten	1.335.419	1.335.419	-	2.842.542	2.695.870	-146.672	2.423.413	2.537.879	114.466	-419.129	-157.991	261.138
Bijdrage uit reserves / Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-146.672	146.672	-	146.672	146.672	-	-	-
Vrijval reserve overlopende projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat na mutaties reserves	1.335.419	1.335.419	-	2.842.542	2.842.542	-	2.423.413	2.684.551	261.138	-419.129	-157.991	261.138

4.3 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

4.3.1 Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 20 december 2023 door de regioraad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 72.702) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 72.702 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.3.2 Balans

Vaste activa

De Regio Stedendriehoek beschikt niet over vaste activa.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden

De Regio heeft geen vaste schulden.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Er zijn geen leningen door ons gewaarborgd.

4.4 Toelichting op de balans

4.4.1 Vlottende activa

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2023	31-12-2022
Gemeente Apeldoorn	15.893	12.100
Gemeente Brummen	13.087	14.334
Gemeente Deventer	1.312	-
Gemeente Zutphen	349	-
Gemeente Epe	874	-
Gemeente Lochem	769	-
Gemeente Heerde	753	-
Gemeente Zwolle	411	-
Waterschap Vallei en Veluwe	-	3.762
BTW	101.385	57.596
Totaal lasten	134.833	87.792

Het betreft hier de openstaande posten bij gemeenten en andere overheden op balansdatum.

Vorderingen op overige instellingen	31-12-2023	31-12-2022
Diverse debiteuren	3.900	-
Totaal lasten	3.900	-

Van Europese of Nederlandse overheden ntob	31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2023
Werkgeversaanpak 2023	-	197.600	-	280.738	83.138
Bevordering van de snelheid in de voorfase van woningbouw	-	103.994	-	129.993	25.999
Woondeal 2023	-	-	-	55.220	55.220
Te ontvangen Rente Schatkist	3.572	3.572	-	7.606	7.606
Totaal	3.572	305.166	-	473.557	171.963

Uitzettingen in 's Rijksschatkist met rente typische looptijd korter dan één jaar.

Schatkistrekening looptijd < 1 jaar	31-12-2023	31-12-2022
BNG-Schatkistrekening Rijk	647.222	637.471
Totaal	647.222	637.471

Het bedrag in de schatkist is in 2023 hoger dan in 2022. Het saldo fluctueert met het in kas hebben van vooruit ontvangen subsidievoorschotten.

Liquide middelen

Banksaldi

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
BNG - regio middelen	16.899	26.720
Totaal	16.899	26.720

De regio bankiert alleen bij de BNG. Wanneer het saldo boven de € 250.000 komt vindt er automatisch een afroaming plaats van het meerdere naar de schatkistrekening.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 financiering.

4.4.2 Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen Vermogen	31-12-2022	Resultaat bestemming	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2023
Resultaat Boekjaar	146.672	-146.672	261.138	-	-	261.138
Totaal	146.672	-146.672	261.138	-	-	261.138

Vanuit resultaatbestemming 2023 is € 146.672 bestemd voor programma 1 Personeelskosten, inhuur en naamswijziging.

Gerealiseerd resultaat 2023

Resultaat	31-12-2023	31-12-2022
Bestemming	261.138	146.672
Gerealiseerd exploitatieresultaat		
Totaal	261.138	146.672

Bestemming resultaat boekjaar 2023

In 2024 wordt aan het bestuur een voorstel voor resultaatbestemming van € 261.138 ter besluitvorming voorgelegd.

4.4.3 Vlottende passiva

Overlopende Passiva

Nog te betalen bedragen en Netto vlottende schulden.

Nog te betalen bedragen (+ vob verige instellingen)	31-12-2023	31-12-2022
Diverse loonkosten (detachering)	134.568	49.697
PR stedendriehoek (Kosten bestuurlijke bijeenkomsten)	45	-
Exploitatielasten bureau (financiële dienstverlening)	11.594	19.540
Agendabudgetten (inhuur)	13.337	3.934
Bijdragen en lidmaatschappen logistiek netwerk 2024	11.361	-
Bijdrage deelmobiliteit	10.000	-
Accountantskosten	3.000	-
Betalingen onderweg	208.089	-
Totaal	391.994	73.171

Netto vlottende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Diverse loonkosten (inhuur en detachering)	48.313	15.554
Exploitatielasten bureau	1.986	22.133
Gemeente Voorst	8.463	-
Maatregelenpakket 2020 communicatie	-	24.653
Woondeal 2023	1.148	-
Totaal	59.910	62.340

Het betreft hier nog te betalen bedragen aan gemeenten en andere partijen op balansdatum. Onderscheid wordt gemaakt in 'nog te betalen bedragen' of 'netto vlottende schulden'. Voor de netto vlottende schulden is een factuur ontvangen met een factuurdatum voor 01-01-2024.

Het totale saldo is lager dan voorgaand jaar, omdat er actief gewerkt is aan het tijdig ontvangen en betalen van facturen.

Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen.

Van Europese of Nederlandse overheden vob	31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2023
Beter Benutten Vervolg (BBV)	69.441	-	11.076	58.365	-
Vliegwiel Slimme & Schone Mobiliteit	71.930	-	71.930	-	-
Slimme & Schone Mobiliteit 2018	12.804	-	-	12.804	-
Slimme & Schone Mobiliteit 2020	67.184	-	65.360	1.824	-
Werkgeversaanpak 2019-2021	200.485	-	199.309	1.176	-
Digitalisering CTR 2022	24.000	-	-	11.220	12.780
Agendabudgetten (bijdrage kwartiermaker)	27.528	-	-	27.528	-
Corridor Aanpak A50	-	104.000	-	17.500	86.500
Regionale Fietscampagne	-	92.495	-	-	92.495
Professionalisering Regionaal Logistiek Netwerk S3H 2023-2024	-	70.000	-	-	70.000
Totaal	473.372	266.495	347.675	130.417	261.775

Beter benutten vervolg (BBV)

Het project Beter Benutten Vervolg (BBV) is in de zomer van 2018 afgerond. Begin 2020 zijn de subsidievaststellingen ontvangen. In 2021 is de terugbetalingsverplichting aan provincie Overijssel voldaan. Het resterende saldo wordt op de betreffende opgave nog ingezet.

Uitvoeringsovereenkomst Vliegwiel Slimme en Schone Mobiliteit (SSM)

In jaarrekening 2017 is aangegeven dat de provincie en de regio op een andere met elkaar samenwerken via zogenaamde uitvoeringsovereenkomsten. Voor de uitvoering van diverse projecten inzake Slimme en schone mobiliteit ontving de regio cofinanciering van de provincie.

Slimme & Schone Mobiliteit 2018

Het maatregelenprogramma Slimme en Schone Mobiliteit 2018 is reeds in 2020 afgerond. Het resterend bedrag is dit jaar besteed.

Slimme & Schone Mobiliteit 2020

In 2021 is gestart met het maatregelenprogramma Slimme en Schone Mobiliteit 2020. In verband met vertraging in de activiteiten vanwege corona en de lockdown konden de werkzaamheden in het project verlengd tot en met 31 december 2022. De vaststelling van het project is in 2023 ontvangen. Het resterende saldo wordt in 2024 besteed.

Werkgeversaanpak 2019-2021

Van provincie Overijssel en het Rijk heeft de beschikking betrekking op de looptijd van drie jaar. Van provincie Gelderland ontvangt de Regio een jaarlijkse bijdrage is verlengd tot en met 31 december 2022. De vaststelling van het project is in 2023 ontvangen. Het resterende saldo wordt in 2024 besteed.

Digitalisering Cleantech Regio 2022

Vanuit de provincie Gelderland is een subsidie beschikbaar voor de coördinatie digitalisering mobiliteitsdata met een looptijd tot 31 december 2024. De eerste bevoorschotting is in 2022 ontvangen de aanwending van de middelen worden in 2024 besteed.

Agendabudgetten

Van gemeente Apeldoorn, Deventer, Lochem en Zutphen is een bijdrage voor de kwartiermaker Regionaal Logistiek Netwerk in 2022 vooruit ontvangen en in 2023 besteed.

Corridor Aanpak A50

Vanuit de provincie Gelderland is een subsidie beschikbaar voor de corridor aanpak A50 met een looptijd tot 31 december 2024. De eerste bevoorschotting is in 2023 ontvangen de aanwending van de middelen worden in 2024 besteed.

Regionale Fietscampagne

Van gemeente Apeldoorn, Brummen, Deventer, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen is een bijdrage voor de Regionale Fietscampagne in 2023 vooruit ontvangen die in 2024/2025 zal worden ingezet.

Regionaal Logistiek netwerk

Vanuit de provincie Gelderland en Overijssel is een bijdrage voor het Regionaal Logistiek Netwerk in 2023 vooruit ontvangen die in 2024 zal worden ingezet.

4.5 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De huurovereenkomst met het Ondernemershuis Deventer voor de locatie op het terrein van de Gasfabriek aan de Zutphenseweg 6 in Deventer is jaarlijks op te zeggen voor een bedrag van € 8.064,- per kwartaal.

Met de gemeente Apeldoorn is een dienstverleningsovereenkomst gesloten voor de financiële dienstverlening ter grootte van maximaal € 55.491.

Met de gemeente Voorst is een dienstverleningsovereenkomst gesloten voor de ICT en Archiverings-ondersteuning ter grootte van € 36.000.

Op basis van de standaardbankverklaring van de Bank Nederlandse Gemeenten is er sprake van een kredietfaciliteit van € 300.000. De Regio Stedendriehoek maakt sporadisch en beperkt gebruik van deze faciliteit

4.6 Toelichting overzicht baten en lasten

De rekening 2023 sluit met een voordeel van € 261.138. voor mutatie reserves.

Resumé saldi rekeningkolom (behoudens afrondingen)

Programma 1 Bestuur en Bureau	23.712 V
Programma 2 Agenda Stedendriehoek	88.259 V
Programma 3 Subsidie	77.237 V
Programma 4 Uitvoeringsovereenkomsten	71.930 V
Gerealiseerd saldo baten en lasten	261.138 V
Onttrekking reserve overlopend projectbudget	- V
Vrijval reserve overlopende projecten	- V
Saldo na mutaties reserves 2023	261.138 V

Voorstel jaarrekening

Er wordt een voorstel resultaatbestemming geagendeerd voor het bestuur.

Overzicht overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de overheadkosten, vennootschapsbelasting, onvoorziene posten en de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Begroot		Realisatie	
	Progr.	Baten	Lasten	Lasten
Overhead				
Bestuur en Bureau	1		1.599.302	1.494.282
Vennootschapsbelasting	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Onvoorzien	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Algemene dekkingsmiddelen				
Bijdragen gemeenten	1/2	1.806.739		1.695.422
Bijdragen overig	1/2	58.365		111.147
		1.865.104	1.599.302	1.806.569
				1.494.282

De regio kent geen algemene dekkingsmiddelen zoals bijvoorbeeld algemene uitkering, dividend en belastingopbrengsten. De begrote uitgaven worden gedekt door bijdragen van gemeenten, welke zijn gebaseerd op het inwoneraantal. Ook kent de regio geen post onvoorzien. Om te komen tot een saldo, wordt bij de jaarrekening het resultaat per programma in beeld gebracht (programma's waaraan een gemeentelijke bijdrage is gekoppeld), een saldo berekend en het resultaat bepaald waarbij de mutaties reserves ook in beeld worden gebracht.

Bij een gerealiseerd nadeel krijgen de gemeenten een afrekening en verzoek tot bijbetaling, bij een (substantieel) gerealiseerd voordeel kan een voorstel worden gedaan tot reservering en/of tot uitbetaling. Bij subsidies is een andere dekking van toepassing (subsidies en bijdragen) en wordt niet met gemeentelijke bijdrage op basis van het inwoneraantal gerekend. Bij uitvoeringsovereenkomsten worden naast de reguliere exploitatie specifieke afspraken met gemeenten over bijdragen gemaakt, welke niet gebaseerd zijn op het inwoneraantal.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen

De regio kent geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Buiten een reserve overlopend projectbudget zijn er geen reserves. Er vindt wel jaarlijks een onttrekking en/of storting plaats in de reserve overlopend projectbudget; echter het gaat hier om jaarlijks te bepalen mutaties, welke ter besluitvorming aan de regioraad worden voorgelegd.

Mutatie reserves

Het totale resultaat uit 2023 door middel van een begrotingswijziging toegekend voor inzet van extra inzet personeel, inhuur advies en de naamswijziging.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Reserve overlopende projecten	152.515	146.672	146.672
Totaal baten	152.515	146.672	146.672

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Gerealiseerd saldo baten en lasten	146.672	-	261.138
Mutaties reserve	-	-	-
Gerealiseerd resultaat na mutaties reserves	146.672	-	261.138

4.7 Begrotingsrechtmatigheid

Verschillen en begrotingsrechtmatigheid exploitatie 2023

In het kader van begrotingsrechtmatigheid informeert de regio via financiële rapportages het bestuur over mogelijke over- en onderschrijdingen. De kosten van de producten van de regio worden immers gedekt door gemeentelijke bijdragen. In dat kader is het van belang om in deze rapportages het te verwachten saldo van het boekjaar onderbouwd bij benadering af te geven. De regio probeert zo veel mogelijk binnen het budget te blijven; dat is het beleid van de regio. In 2023 zijn geen overschrijdingen van de werkelijke lasten ten opzichte van de begroting ontstaan.

4.8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de Regioraad op 20-12-2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving nader toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de Regioraad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 72.702. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding.

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Onderschrijding lasten	Programma bestuur en bureau	82.248
Onderschrijding lasten	Programma agenda Stedendriehoek	88.258
Onderschrijding lasten	Programma mobiliteit	248.623
Overschrijding baten	Programma uitvoeringsovereenkomsten	71.930
Onderschrijding baten	Programma bestuur en bureau	205.208
Onderschrijding baten	Programma mobiliteit	171.386
TOTAAL BEGROTINGSCRITERIUM		867.653

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de Regioraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie het onderneemt om eventuele afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.9 Incidentele baten en lasten

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat een overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen in de jaarverantwoording. Incidentele baten en lasten zijn gedefinieerd als posten die een looptijd van minder dan 3 jaar hebben. Alleen de programma's 1 Bestuur en bureau en 2 Agenda Stedendriehoek kennen structurele lasten en baten, waaronder de gemeentelijke bijdragen. De besteding van de gelden op programma 2 is echter wel incidenteel. De regioraad stelt jaarlijks de agenda vast waaraan uitvoering wordt gegeven.

Incidentele baten en lasten	Programma	Begroot		Realisatie	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten
Agenda Stedendriehoek	2	-	381.188	27.528	292.930
Mobiliteit	3	464.000	464.000	309.458	386.695
Slimme, groene verstedelijking	3	306.766	306.766	250.046	250.046
Regionale economie van de toekomst	3	60.000	60.000	22.639	22.639
Uitvoeringsovereenkomsten	4	-	-	71.930	-
Bijdrage uit reserves		146.672	-	146.672	-
Vrijval reserves		-	-	-	-
Totaal		977.438	1.211.954	828.273	952.310

4.10 Gebeurtenissen na balansdatum

-

4.11 Overzicht taakvelden

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023		Jaarrekening 2023	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.1 Bestuur	Kosten bestuur	-	2.739	-	307
0.1 Bestuur	Bestuurlijke bijeenkomsten en vergaderkosten	-	7.887	-	23.404
0.1 Bestuur	Accountantskosten	-	20.660	-	30.347
0.1 Bestuur		-	31.286	-	54.058
0.4 Overhead	Communicatie	-	72.317	-	89.268
0.4 Overhead	Personeelskosten	-	1.345.504	-	1.267.360
0.4 Overhead	Kosten werkplek (automatisering, meubilair, ed.)	-	114.133	-	87.959
0.4 Overhead	Kosten controller en administratie	-	67.145	-	52.489
0.4 Overhead	Kosten betalingsverkeer	-	203	-	-2.794
0.4 Overhead		-	1.599.302	-	1.494.282
0.5 Treasury	Rente schatkistbankieren	-	-	25.809	-
0.5 Treasury		-	-	25.809	-
0.8 Overige baten en lasten	Agenda Algemeen	-	113.572	-	-
0.8 Overige baten en lasten	Bijdragen Overig	58.365	-	85.338	-
0.8 Overige baten en lasten	Bijdragen gemeenten tbv jaarlijkse exploitatie	1.806.739	-	1.695.422	-
0.8 Overige baten en lasten		1.865.104	113.572	1.780.760	-
0.10 Mutaties Reserve	Mutaties reserve	146.672	-	146.672	-
0.10 Mutaties Reserve	Vrijval reserve ten gunste van exploitatie	-	-	-	-
0.10 Mutaties Reserve		146.672	-	146.672	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	Resultaat rekening baten en lasten	-	-	-	261.138
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		-	-	-	261.138
0.0 Bestuur en ondersteuning		2.011.776	1.744.160	1.953.241	1.809.478
2.1 Verkeer en vervoer	Agenda Mobiliteit	-	118.719	-	86.278
2.1 Verkeer en vervoer	Subsidies + Uitvoeringsovereenkomsten Mobiliteit	464.000	464.000	458.625	309.458
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat		464.000	582.719	458.625	395.736
3.1 Economische ontwikkeling	Agenda Bijdrage Board	-	72.461	-	72.461
3.1 Economische ontwikkeling	Agenda Vitaal Landelijk gebied	-	15.445	-	54.369
3.1 Economische ontwikkeling	Agenda Regionale economie van de toekomst	-	50.694	-	29.244
3.1 Economische ontwikkeling	Subsidies Regionale economie van de toekomst	60.000	60.000	22.639	22.639
3.0 Economie		60.000	198.600	22.639	178.713
8.3 Wonen en Bouwen	Agenda Slimme, groene verstedelijking	-	10.297	-	13.990
8.3 Wonen en Bouwen	Subsidies Slimme, groene verstedelijking	306.766	306.766	250.046	250.046
8.3 Wonen en Bouwen	Agenda Gebiedsontwikkeling	-	-	-	36.588
8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-	317.063	250.046	300.624
Totaal		2.535.776	2.842.542	2.684.551	2.684.551

4.12 Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Regio Stedendriehoek van toepassing zijnde regelgeving: artikel 1.2.1. h. WGR.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Regio Stedendriehoek is € 223.000 naar rato van de duur en omvang van het dienstverband.

In 2023 zijn door de Regio Stedendriehoek geen salarissen betaald die boven deze norm uitkomen.

De leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, allen genoemd in paragraaf 3.1.1 van deze jaarstukken, vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar werken zonder bezoldiging. De secretaris van de Regio Stedendriehoek moet eveneens worden aangemerkt als topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De huidige secretaris, mevrouw I. Lijnema, is gedetacheerd vanuit de gemeente Apeldoorn. De omvang van de functie bedraagt 32 uur per week t/m juni 2023, daarna 36 uur per week. De kosten 2023 bedragen € 130.556 (afgerond) exclusief BTW. Op de factuur worden de totale loonkosten aan de regio in rekening gebracht exclusief de loonkosten bij langdurige ziekte.

	2022	2023
Bedragen x € 1	I. Lijnema	I. Lijnema
Functiegegevens	Secretaris	Secretaris
Kalenderjaar	2022	2023
Aanvang en einde functievervulling	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/12]
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0,67	0,94
Dienstbetrekking	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.128	€ 130.556
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -
Subtotaal	€ 93.128	€ 130.556
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 144.720	€ 209.620
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 93.128	€ 130.556
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

4.13 Sisa

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024										
Verstrekkende	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E38B	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	Sisa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)		
					<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E38B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/04</i>		
					030004 Provincie Overijssel	€ 280.739	€ 280.739	Ja		
					Projectnaam/nummer	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project				
					<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/06</i>				
					1 S2023-001420 Werkgeversaanpak 2023 Cleantech Regio Stedendriehoek	Ja				
					2					
					3					
					4					
					5					
6										
7										
8										
9										
10										

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Regioraad van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de controleverordening, vastgesteld door de Regioraad op 5 juli 2023 ;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek zoals vereist in

- de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta);
- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de onrechtmatigheden

Wij vestigen de aandacht op de Rechtmatigheidsverantwoording 2023 waarin het Dagelijks Bestuur de bedragen presenteert van de onrechtmatige baten, lasten en balansmutaties. Wij benadrukken dat het Dagelijks Bestuur de onrechtmatigheid in de verantwoording toelicht. De uitvoering over het jaar 2023 is niet in alle aangelegenheden rechtmatig geweest, aangezien de totale onrechtmatigheid boven de grens van 3% ligt. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 24.234. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Regioraad overeengekomen dat wij aan de Regioraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het Dagelijks Bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Regioraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Aangezien de opbrengsten vooral bestaan uit de bijdragen van deelnemende gemeenten, onderkennen we geen frauderisico in de opbrengstverantwoording.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de controller, manager bedrijfsvoering en de secretaris. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico

Het risico dat het management of het Dagelijks Bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Controlewerkzaamheden en observaties

Het Dagelijks Bestuur en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving.

Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het Dagelijks Bestuur of het management.

Het risico dat schattingsposten onterecht door het management of het Dagelijks Bestuur beïnvloed worden

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

De Regioraad heeft in de regeling van de Regio Stedendriehoek vastgelegd (artikel 29) dat aan een batig saldo een bestemming specifiek voor de Regio Stedendriehoek kan worden gegeven. Alle overige lasten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten (artikel 29 lid 6). Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur geeft in de paragraaf Weerstandsvermogen aan dat er geen financiële risico's zijn onderkend in de organisatie. Er is geen personeel in dienst, er zijn geen vaste activa in bezit en de complexiteit van de IT-omgeving is beperkt.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen. Voor het overige hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het Dagelijks Bestuur over de kennis van risico's na de periode van de verrichte risicoanalyse. Uit onze werkzaamheden blijkt dat het door het Dagelijks Bestuur gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

e info@stolwijkkelderman.nl

Postbus 595

7000 AN Doetinchem

www.stolwijkkelderman.nl

kvk 09197964

btw NL0075.20.992.B.01

iban NL10ABNA0446421928

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder

- de Nederlandse controlestandaarden,
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de Regioraad voor de jaarrekening

Het Regioraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Bado;
- de controleverordening, vastgesteld door de Regioraad op 5 juli 2023 ;
- het Controleprotocol WNT 2023;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de Regioraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 19 april 2024

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. mw. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Regio
Stedendriehoek

Apeldoorn • Deventer • Zutphen

Gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek

Accountantsverslag 2023

Definitief - 19 april 2024

Inleiding

Aan de Regioraad van de gemeenschappelijke regeling
Regio Stedendriehoek

Doetinchem, 19 april 2024
465201/HdF/NK

Geachte regioraad,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Dit accountantsverslag dient in samenhang te worden gelezen met de jaarrekening over 2023. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks bestuur. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken. Daarnaast hebben wij beoordeeld of het jaarverslag in overeenstemming zijn met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder financiën, de secretaris en de ambtelijke ondersteuning.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. mw. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

**Regio
Stedendriehoek**

Apeldoorn ▪ Deventer ▪ Zutphen

Navigatie:

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

Vorige pagina

Inhoudsopgave

Volgende pagina

definitief

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing oordeel

3. Jaarrekening

4. Interne beheersing

5. Onze verantwoordelijkheid

6. Afsluiting

Inhoudsopgave bijlagen

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

1. Kernpunten

Strekking controleverklaring [getrouwheid]

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2023 van gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek een getrouw beeld van vermogen en resultaat in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (verder: Besluit Begroting en Verantwoording).

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met het boekjaar 2022 hebben wij als accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen gegeven. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid. Het Dagelijks Bestuur neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. Door opname van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening valt deze onder het getrouwheidsoordeel. Is de rechtmatigheidsverantwoording 'juist'?

Fraude en continuïteit

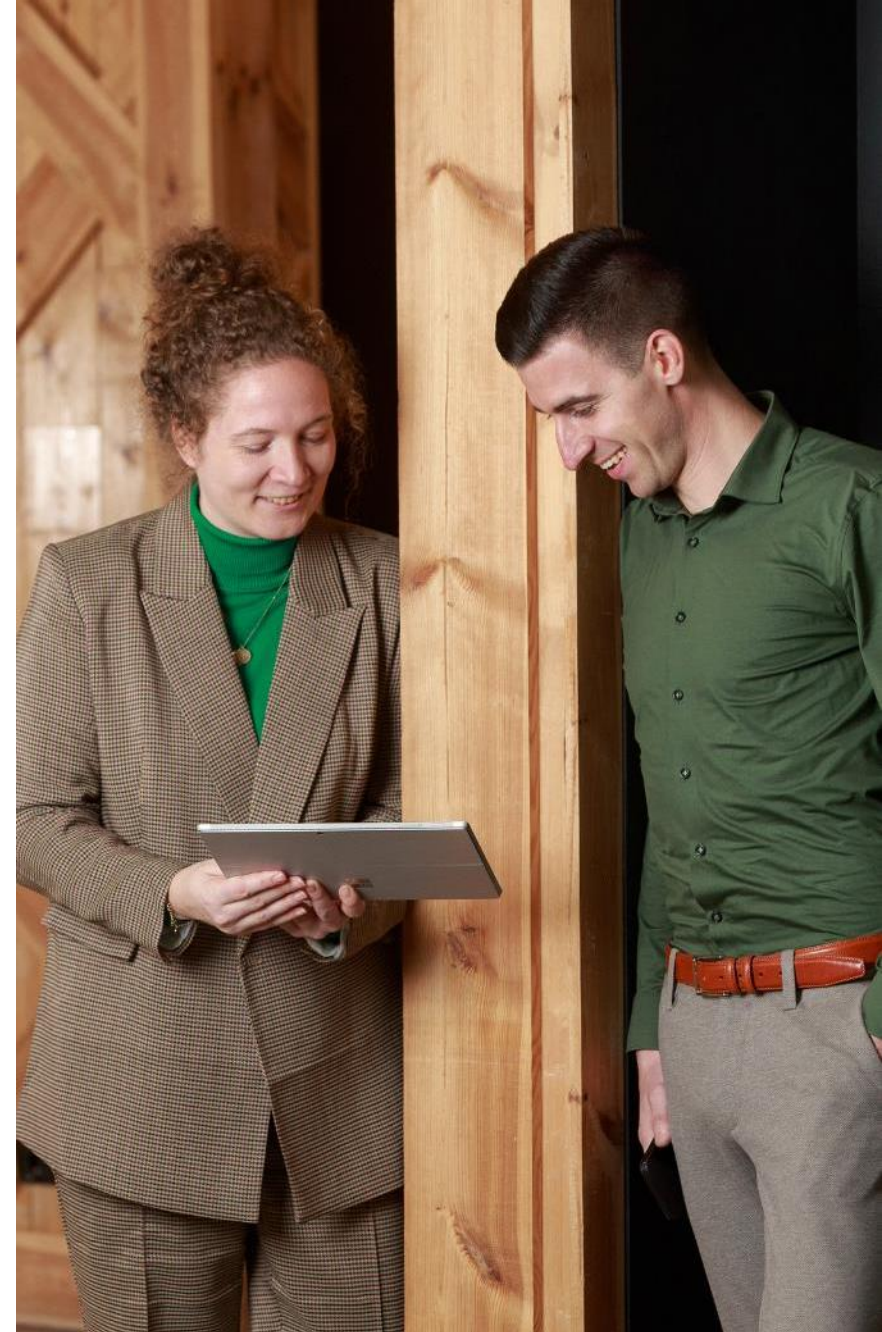
In onze controleverklaring beschrijven wij op welke wijze wij bij de controle hebben ingespeeld op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarnaast beschrijven wij onze controleaanpak inzake de continuïteit van uw organisatie. Voor wettelijke controles is het verplicht om over deze twee punten te rapporteren. Voor gemeenschappelijke regelingen is deze toelichting niet wettelijk voorgeschreven, maar in overleg met u hebben we ervoor gekozen hierover wel te rapporteren. In bijlage 1 staan de teksten die wij in de controleverklaring zullen opnemen.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij hebben de onderlinge samenwerking tijdens het controleproces als transparant en plezierig ervaren.

Interne beheersing op orde

De interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en past bij de omvang van uw organisatie. Wij hebben enkele verbeterpunten geadviseerd.

2. Onderbouwing oordeel

Oordeel jaarrekening

Ons oordeel over de jaarrekening is goedkeurend. De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken.

WNT

Bij de controle van de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op het oordeel.

SiSa

Bij de controle van de SiSa-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op het oordeel.

Jaarverslag

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening

2. Onderbouwing oordeel

Goedkeuringstolerantie

Voor het goedkeuren van de jaarrekening bepalen wij de goedkeuringstolerantie, de materialiteit. Als er fouten zijn in de financiële overzichten die groot genoeg zijn om invloed te hebben op de keuzes die mensen maken, dan worden die fouten als belangrijk beschouwd en zijn daarmee materieel. De te hanteren materialiteit is wettelijk voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden en bedraagt een percentage van de lasten en de dotaties aan de bestemmingsreserves.

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van controleverschillen die niet in de jaarrekening 2023 zijn verwerkt. In de controleverordening geldend vanaf 2023 is geen grens nader bepaald voor de toe te lichten bedragen (een rapporteringstolerantie).

Wij hebben het Dagelijks Bestuur geadviseerd in artikel 2 van de controleverordening de toe te passen goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie expliciet te benoemen.

Omschrijving	Getrouwheid	
	Fouten	Onzekerheden
Niet van toepassing	€ 0	€ 0
TOTAAL	€ 0	€ 0

Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	€24.234
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	€72.702

3. Jaarrekening

3.1 Financiële positie

3.2 Kwaliteit jaarstukken

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

3.4 Overige bevindingen

3.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat en de financiële positie van uw organisatie per 31 december 2023.

Saldo van baten en lasten

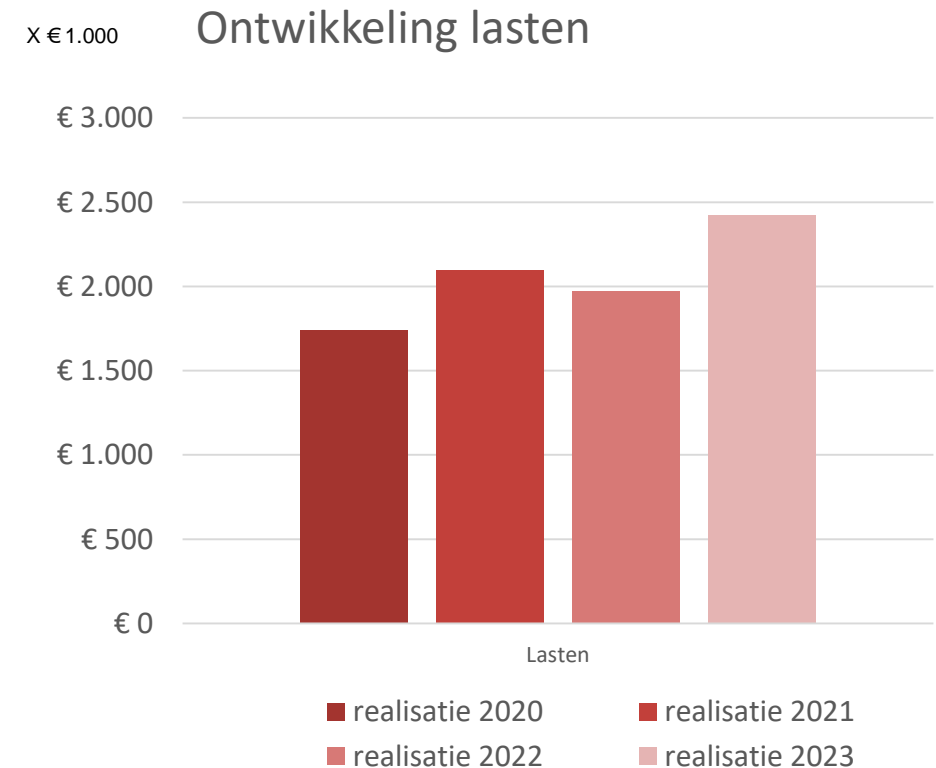
Het saldo van de baten en lasten is €261.000 positief. Dit is ontstaan door lagere lasten van €419.000 lager dan begroot. De lasten van het bureau Stedendriehoek zijn €122.000 lager dan begroot en op het project mobiliteit is €154.000 minder uitgegeven.

De baten zijn lager dan begroot voor een bedrag van €305.000. De lagere baten zijn voornamelijk op het programma bestuur en bureau terug te zien.

In deze jaarrekening is een vrijval van niet bestede middelen van de projecten Slimme en schone mobiliteit en werkgeversaangepak verwerkt voor €348.000. Deze middelen zijn nu vrij besteedbaar voor de Regio Stedendriehoek omdat de afrekening met de subsidieverstrekkingen zijn afgerond.

Deze jaarrekening is opgesteld voor bestemming van het resultaat.

Hiernaast is het verloop van de lasten in de jaren 2020 tot en met 2023 getoond en daaruit blijkt dat in 2023 de lasten hoger zijn dan de afgelopen jaren. Dit wordt onder meer veroorzaakt door het incidentele karakter van de verschillende projecten en financiering. Voor het programma bestuur en bureau is in 2023 €569.000 meer besteed dan in 2022 met name door inzet incidenteel personeel.

3.1 Financiële positie

Van begroting naar realisatie

In 2023 is de primitieve begroting met 2 begrotingswijzigingen aangepast, in totaal zijn de lasten verhoogd met € 1,5 miljoen.

(X € 1.000)

	LASTEN
Primitieve begroting	€ 1.335
Incidenteel personeel	€ 360
Werkgeversaankpak 2023	€ 304
Overloop projecten voorgaand jaar	€ 147
Mobiliteitsproject Corridor aanpak A50	€ 130
Bevorderen van de snelheid in de voorfase woningbouw mobiliteitsfunctionaris	€ 130
Woondeal 2023	€ 112
Diversen	€ 213
Definitieve begroting	€ 2.842

De verhoging van de lasten is gefinancierd door extra bijdragen van de gemeenten voor € 0,5 miljoen, € 0,9 miljoen extra subsidies en € 0,1 miljoen door niet bestede middelen uit 2022.

Incidentele baten en lasten

De exploitatie van de Regio Stedendriehoek is beperkt structureel. Programma 1 Bestuur en bureau heeft structurele lasten. De overige lasten zijn als incidenteel aan te merken als gevolg van de opzet van de Regio Stedendriehoek.

De Regio Stedendriehoek voert voornamelijk begeleiding van projecten uit waarvan de besteding en de financiering bij de deelnemende gemeenten, de provincies Overijssel en Gelderland of het Rijk ligt.

Eigen vermogen

In overeenstemming met de regeling is er geen algemene reserve.

Het eigen vermogen wordt gevormd door de bestemmingsreserve overlopende projecten. Uit deze bestemmingsreserve zijn in 2023 middelen onttrokken voor onder meer extra inhuur van personeel en de naamswijziging. Dit is in overeenstemming met het besluit van de Regioraad in juli 2023.

In 2023 zijn de projectmiddelen van reeds afgeronde projecten vrijgevallen (€ 348.000). Bij deze jaarstukken zal een voorstel worden voorgelegd om deze middelen alsnog te doteren aan de bestemmingsreserve.

3.2 Kwaliteit jaarstukken

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening.

Uw organisatie kent 4 programma's. Het jaarverslag 2023 is per programma qua structuur opgebouwd met de drie vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Voor programma 3 Slimme en Schone mobiliteit en programma 4 uitvoeringsovereenkomsten is deze structuur niet gebruikt.

Met de start van de nieuwe organisatie in 2024 is ook de indeling van de begroting daarop aangepast. Vanaf 2024 zijn nieuwe programma's geformuleerd.

In het jaarverslag zijn toelichtingen op de afwijkingen in de realisatie opgenomen ten opzichte van de begroting. In de jaarrekening is dit beperkt tot een recapitulatie van de cijfers.

Jaarverslag

Het jaarverslag met daarin de paragrafen voldoet aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij hebben geen tegenstrijdigheden met de jaarrekening 2023 geconstateerd.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Verloop van de controle

Het proces van het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2023 zodanig gepland dat de gecontroleerde jaarrekening half april 2024 aan de Regioraad voor kan worden gelegd.

Het eerste concept van de jaarstukken was tijdig gereed. Het jaarrekeningdossier bevatte voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen uitvoeren. Het controleproces evalueren wij met de ambtelijke organisatie. De afwikkeling was conform planning.

Wij kijken terug op een goede samenwerking gedurende dit proces.

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Kaderstelling

De financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 van de gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) zijn herzien op de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De herziene financiële verordening en de controleverordening zijn op 5 juli 2023 vastgesteld door de Regioraad. Beide verordeningen gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Het normenkader is vastgesteld op 20 december 2023 door de Regioraad.

In de financiële verordening in artikel 9 lid 2 heeft de Raad de verantwoordingsgrens op 3% van de lasten en dotaties aan reserves gesteld. Op basis van de voorliggende jaarrekening is dit een bedrag van €72.702.

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening bij paragraaf 4.8. Wij hebben vastgesteld dat deze voldoet aan het voorgeschreven model.

Er zijn drie criteria vastgesteld om financiële rechtmatigheid concreet te maken, te weten:

- [1] het voorwaardencriterium
- [2] het begrotingscriterium en
- [3] misbruik en oneigenlijk gebruik.

Het Dagelijks Bestuur legt over deze drie criteria verantwoording af in de rechtmatigheidsverantwoording.

[1] Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening.

Het voorwaardecriterium komt met name voor de volgende processen van uw organisatie:

- Europese aanbestedingen
- Treasury

Wij hebben vastgesteld dat er geen fouten of onduidelijkheden voorkomen boven de verantwoordingsgrens.

[2] Begrotingscriterium

Het budgetrecht bepaalt dat de Regioraad toestemming geeft om het te realiseren beleid binnen de vastgestelde begroting per programma uit te voeren. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is, zowel overschrijdingen als onderschrijdingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording worden alleen de afwijkingen toegelicht die niet passen in de afspraken tussen de Regioraad en het Dagelijks Bestuur en boven de verantwoordingsgrens uit komen. De Regioraad wordt expliciet gevraagd in te stemmen met deze afwijkingen bij de behandeling van de jaarrekening.

- Meer investeringen dan beschikbaar gesteld krediet

Er zijn geen investeringen gedaan in 2023, derhalve ook geen overschrijdingen.

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

- Meer lasten dan begroot

Er zijn geen overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting. Hiertoe is voldoende toelichting opgenomen in de jaarrekening.

- Minder lasten dan begroot

Op alle programma's zijn de lasten in realisatie minder dan begroot. De afwijkingen van de begroting zijn (nog) niet gemeld aan de Regioraad en tellen daarom mee als begrotingsonrechtmatigheid.

- Meer of minder baten dan begroot

Op 3 programma's is sprake van meer of minder baten dan begroot. Voor meer of minder baten dan begroot geldt dat deze onrechtmatig zijn, tenzij er aanvullende afspraken zijn gemaakt tussen het Dagelijks Bestuur en de Regioraad of deze al gemeld zijn voorafgaand aan de vaststelling van de jaarstukken.

We hebben het Dagelijks Bestuur geadviseerd nadere afspraken over het begrotingscriterium tussen het Dagelijks Bestuur en de Regioraad in de financiële verordening toe te voegen:

- *het melden in de jaarrekening van afwijkingen in de baten en onderschrijdingen van de lasten wordt als een tijdige melding aangemerkt.*

- Oordeel begrotingsrechtmatigheid

Wij hebben vastgesteld dat het begrotingscriterium binnen de huidige afspraken van de Regioraad voldoende zijn toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering hierover is in overeenstemming met de financiële verordening niet noodzakelijk omdat dit afwijkingen betreffen die passen binnen het bestaande beleid.

[3] Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving zal een vertaling plaats vinden naar de opzet van de interne organisatie.

Wij hebben vastgesteld dat er geen fouten of onduidelijkheden in het kader van misbruik en oneigenlijk gebruik voorkomen welke in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen dienen te worden.

Onze bevinding over de rechtmatigheidsverantwoording

Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften inzake de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door de Regioraad hebben wij vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft. De jaarrekening en het jaarverslag bevat alle voorgeschreven informatie.

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting in paragraaf bedrijfsvoering

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het Dagelijks Bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

- Rapportagegrens

In lid 3 van de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf bedrijfsvoering fouten of onduidelijkheden groter dan de verantwoordingsgrens € 72.702 dienen te worden toegelicht.

- Uitvoering verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle is uitgevoerd door de organisatie zelf. De toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering omvat een voldoende beschrijving van hoe de verbijzonderde interne controle heeft plaatsgevonden en hoe deze is verlopen.

- Intern inkoopbeleid

Wanneer de normen uit de gids proportionaliteit herhaaldelijk niet worden nageleefd of wanneer de documentatie en/of motivering ervan ontoereikend is, wordt van het Dagelijks Bestuur verwacht hierover te rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.

Uw organisatie heeft in 2023 het inkoopbeleid geactualiseerd en vastgesteld waarin de gids proportionaliteit is uitgewerkt.

In 2023 is verbijzonderde interne controle uitgevoerd op het volgen van het intern inkoopbeleid inzake inkopen onder de aanbestedingsgrens. Over eventuele afwijkingen ten opzichte van het beleid is gerapporteerd in de paragraaf bedrijfsvoering.

- M&O beleid

De Regio Stedendriehoek heeft een beleid in het kader van het Misbruik en Oneigenlijk gebruik. Dit is toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

- Wet Fido en bijbehorende regelingen

Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Deze zijn niet geconstateerd in uw organisatie.

- Begrotingsonrechtmatigheden

In artikel 11 lid 5 van de financiële verordening is afgesproken dat afwijkingen van de begroting welke passen binnen het bestaand beleid geen toelichting behoeven in de paragraaf bedrijfsvoering.

- Toelichting fouten en onduidelijkheden rechtmatigheid

Er zijn geen onrechtmatigheden vastgesteld, behoudens de begrotingsonrechtmatigheden, en daarmee is een verder toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering met maatregelen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen niet noodzakelijk.

3.4 Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de hoogte van de baten en lasten en balansposten.

Er is geen personeel in dienst, waardoor eventuele hiermee samenhangende voorzieningen niet getroffen behoeven te worden.

De openstaande vorderingen hebben betrekking op openbare lichamen en het risico op oninbaarheid is daarmee nihil.

Er is geen pand in eigendom en een voorziening onderhoud is daarmee ook niet noodzakelijk.

Subsidie Woondeal 2023

In 2023 is gestart met het project Woondeal 2023. Hierop is een besteding van €55.000 gedaan. De provincie Gelderland heeft nog geen definitieve beschikking voor de totale subsidie verstrekt van €112.000. Deze subsidie is wel toegezegd maar nog niet geformaliseerd doordat de Provincie de middelen van het Rijk nog niet heeft ontvangen.

Wij hebben voldoende informatie ontvangen om de vordering als inbaar in te schatten.

SiSa Tijdelijke Stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur

In 2023 heeft uw GR een subsidiebeschikking ontvangen van de provincie Overijssel inzake de 'Werkgeversaangepak 2023'. De eindafrekening van deze subsidie is opgenomen in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening, zoals de provincie Overijssel dit heeft voorgeschreven.

4. Interne beheersing

Risico's interne beheersing

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen besproken met de secretaris en de ambtelijke ondersteuning.

IT omgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we voor een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

Inkoopbeleid

De Regio Stedendriehoek heeft in 2023 haar eigen inkoopbeleid vastgesteld. De grenzen van de gids proportionaliteit zijn daarin voldoende uitgewerkt.

5. Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2023 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 24.234 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 72.702 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. Naast de controle van de jaarrekening hebben wij géén overige diensten en/of adviesopdrachten uitgevoerd. De voor uw organisatie in 2023 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid.

Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het Dagelijks Bestuur van de organisatie. Ingeval van fraude door het Dagelijks Bestuur melden we dit aan de Regioraad. Wij merken op dat onze werkzaamheden niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het Dagelijks Bestuur.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

6. Afsluiting

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de Regioraad, op de website van uw gemeenschappelijke regeling, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

De wetgeving rondom de WNT (Wet Normering Topinkomens) geeft aan dat de WNT-verantwoording door de organisatie op internet gepubliceerd moet worden voor een periode van tenminste zeven jaar. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Afsluiting

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en open communicatie tijdens onze controlewerkzaamheden.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. mw. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Bijlagen

In de volgende bijlagen geven wij de tekst weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring inzake

- Fraude
- Continuïteit: financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is niet de volledige tekst van de controleverklaring.

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Fraude

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Regioraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toewijding van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Aangezien de opbrengsten vooral bestaan uit gemeentelijke bijdragen (ter hoogte van de kosten), onderkennen we geen frauderisico in de opbrengstverantwoording.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de controller, manager bedrijfsvoering en de secretaris. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico

Doorbreking interne beheersing

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Beïnvloeden van schattingen

Het risico dat schattingsposten onterecht door het management beïnvloed worden

Prestatie onderbouwingen

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Controlewerkzaamheden en observaties

Het Dagelijks Bestuur en de directie bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het management.

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico

Ongeautoriseerde betalingen

Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring continuïteit

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

De Regioraad heeft in de regeling van de Regio Stedendriehoek vastgelegd (artikel 29) dat aan een batig saldo een bestemming specifiek voor de Regio Stedendriehoek kan worden gegeven. Alle overige lasten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten (artikel 29 lid 6). Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur geeft in de paragraaf Weerstandsvermogen aan dat er geen financiële risico's zijn onderkend in de organisatie. Er is geen personeel in dienst, er zijn geen vaste activa in bezit en de complexiteit van de IT-omgeving is beperkt.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen. Voor het overige hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het Dagelijks Bestuur over de kennis van risico's na de periode van de verrichte risicoanalyse. Uit onze werkzaamheden blijkt dat het door het Dagelijks Bestuur gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2 SiSa tabel

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 12 januari 2024.

Wij zijn verplicht een tabel op te nemen in dit accountantsverslag met fouten en onzekerheden met betrekking tot de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2024 bij het CBS aan te leveren, inclusief de hieronder vermelde oordelen in onze controleverklaring:

Bijlage SiSa tabel

Strekking controleverklaring

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
E38B	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	geen	n.v.t.	n.v.t.

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ **Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?**

Memo Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 7a
Onderwerp: Vaststellen Jaarstukken 2023 en bestedingsvoorstel overschot 2023
Opsteller: Henk Beekhuis
Portefeuillehouder: Ron König
Bijlagen: 7.a.2 Jaarrekening 2023 GR Stedendriehoek
7.a.3 Accountantsverslag 2023 GR Stedendriehoek

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De jaarstukken 2023 vast te stellen en conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen en aan te bieden aan het college en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.
2. In te stemmen met het bestedingsvoorstel overschot 2023:
 - a. Om het positieve resultaat à €111.971 met betrekking tot de reguliere bedrijfsvoering te besteden aan de agendabudgetten van programma 1 en daar een reserve overlopende projecten 2023 voor te vormen;
 - b. Om het positieve resultaat à €149.167 dat wordt veroorzaakt door de vrijval van de Mobiliteitssubsidies te reserveren voor uitgaven op het gebied van mobiliteit en hiertoe een bestemmingsreserve Mobiliteit te vormen.

1. Toelichting

Het DB heeft in haar vergadering van 17 april 2024 ingestemd met de voorliggende Jaarstukken 2023. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven (zie bijlage) In het accountantsverslag zijn een tweetal adviezen opgenomen voor aanpassingen van de controle- en financiële verordening, deze zullen in september aan u worden voorgelegd.

Het positieve resultaat bedraagt over 2023 € 261.138 en bestaat uit twee delen:

- 1) Het positieve resultaat met betrekking tot de reguliere bedrijfsvoering in 2023 bedraagt € 111.971. Dit is voornamelijk veroorzaakt doordat vacatures niet direct ingevuld konden worden (76k), de kosten voor huisvesting lager uitvielen (43k), de kosten van de mobiliteitsfunctionaris niet doorberekend zijn aan gemeenten (111k) en er minder agendabudget is gebruikt (88k).
- 2) Daarnaast is er een vrijval van Subsidies en Uitvoeringsovereenkomsten van projecten Mobiliteit die voor 2023 zijn afgewikkeld ter grootte van € 149.167. Het betreft hier de subsidies Werkgeversaanpak 2019-2021 en Slimme en schone mobiliteit 2020 (77k) en de uitvoeringsovereenkomst Vliegwielen Slimme & Schone Mobiliteit (72k).

Het voorstel is om van het positieve resultaat van de reguliere bedrijfsvoering een Reserve Overlopende Projecten 2023 te vormen en in 2024 te besteden aan de agendabudgetten van Programma 1 van de Uitvoeringsagenda 2023-2030. In 2023 is een aantal agendabudgetten niet volledig benut doordat een aantal opdrachten pas in 2024 in uitvoering konden worden gebracht. Het betreft hier de opdrachten voor een Ruimtelijke Economische Visie (REV) en het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) (30k), Binnenvaart Regio Stedendriehoek position paper en roadmap (29,5k) het Regionaal Logistiek Netwerk (20k) en de Veerkrachtige Arbeidsmarkt (32,5k).

Het voorstel is om van de vrijgevallen bedragen uit de Subsidies en Uitvoeringsovereenkomsten een bestemmings- reserve Mobiliteit te vormen om met name in dit programma snel te kunnen schakelen/ in te spelen op de ontwikkelingen die zich op dit terrein voordoen.

2. Financiële aspecten

We voorkomen hiermee dat de geplande activiteiten uit het Jaarprogramma 2024 niet uitgevoerd kunnen worden. Bij de bestemmingsreserve Mobiliteit komen de gelden voort uit eerdere bijdragen voor activiteiten die niet gefinancierd zijn uit de reguliere bedrijfsvoering; deze blijven op deze wijze beschikbaar voor dit programma.

3. Risico's

N.V.T.

4. Communicatietraject

N.V.T

Eerste Vijfmaandenoverzicht en Prognose 2024 Regio Stedendriehoek

	Begroting	Realisatie	Verwachte	Prognose	Afwijking
	2024	t/m mei 2024	t/m eind 2024	2024	t.o.v.Begroting 2024
Programma 001 Uitvoeringsagenda 2023-2030					
Inzet Capaciteit	1.707.542	429.813	1.437.588	1.867.401	-159.859
Agenda	350.000	57.782	367.514	425.296	-75.296
- Slimme, Groene Verstedelijking	50.000	10.082	59.918	70.000	-20.000
- Vitaal landelijk gebied	50.000	29	99.971	100.000	-50.000
- Regionale Economie van de Toekomst	50.000	33.152	66.848	100.000	-50.000
- Mobiliteit	100.000	12.685	87.315	100.000	-
- Gebiedsontwikkeling	50.000	481	24.519	25.000	25.000
- Energiesystemen van de Toekomst	-	-	15.000	15.000	-15.000
- Regiodeal CTR	-	290	4.710	5.000	-5.000
- Regiodeal 3D	-	1.062	8.938	10.000	-10.000
- Algemeen	50.000	-	296	296	49.704
Subsidies	-	193.413	2.096.361	2.289.774	-2.289.774
- Slimme, Groene Verstedelijking	-	38.484	1.208.193	1.246.677	-1.246.677
- Vitaal landelijk gebied	-	-	102.675	102.675	-102.675
- Regionale Economie van de Toekomst	-	16.720	254.341	271.061	-271.061
- Mobiliteit	-	122.209	522.152	644.361	-644.361
- Energiesystemen van de Toekomst	-	16.000	9.000	25.000	-25.000
Totaal Programma 001 Uitvoeringsagenda 2023-2030	2.057.542	681.008	3.901.463	4.582.471	-2.524.929
Programma 002 Lobby, Communicatie en Regionale Samenwerking					
Inzet Capaciteit	744.365	199.426	569.994	769.420	-25.055
Regionale Congressen	100.000	1.564	33.436	35.000	65.000
Communicatiekosten	125.000	12.098	62.902	75.000	50.000
Monitoring	90.000	26.753	63.247	90.000	-
Totaal Programma 002 Lobby, Communicatie en Regionale Samenwerking	1.059.365	239.841	729.579	969.420	89.945
Programma 003 Stafbureau en Bestuur					
Inzet capaciteit	544.193	114.490	402.771	517.261	26.932
Werkplek	154.000	42.947	124.700	124.700	29.300
Control	60.000	12.963	47.036	60.000	-
Bestuur	42.000	15.516	26.484	42.000	-
Totaal Programma 003 Stafbureau en Bestuur	800.193	185.916	600.992	743.961	56.232
Geraamd totaal saldo lasten	3.917.100	1.106.765	5.232.034	6.295.852	-2.378.752
Bijdrage gemeenten (baten)	3.917.100	1.958.550	1.958.550	3.917.100	-
Bijdrage subsidies (t.g.v. Programma 1)	-	673.303	1.616.471	2.289.774	-2.289.774
Bijdrage Regionale Eenergie Strategie (t.g.v. Programma 1)	-	-	34.813	34.813	-34.813
Bijdrage Board restitutie Investeringsplatform gelden (t.g.v. Programma 1)	-	47.000	-	47.000	-47.000
Bijdrage Board inhuur bedrijfsvoering (t.g.v. Programma 3)	-	-	30.000	30.000	-30.000
Rente	-	12.173	30.527	42.700	-42.700
Geraamd totaal saldo baten	3.917.100	2.691.026	3.670.360	6.361.387	-2.444.287
Geraamde resultaat	-	-1.584.261	1.561.674	-65.534	65.534

Memo Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 7.b.
Onderwerp: Eerste Vijfmaanden en Prognose 2024
Opsteller: Henk Beekhuis
Portefeuillehouder: Ron König
Bijlagen: 7.b.2. Vijfmaandenrapportage

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van de Eerste Vijfmaandenrapportage en Prognose 2024

Toelichting

In de cijfers zijn de begrotingswijzigingen voor 2024, die in deze vergadering voor liggen nog niet verwerkt.

De prognose is gebaseerd op extrapolatie van hetgeen nu bekend en intern besproken is.

Per programma een korte toelichting op de afwijkingen t.o.v. de begroting 2024:

Programma 1:

De extra kosten voor inzet capaciteit, zijnde 160k worden deels gedekt door bijdrages vanuit de Regionale Energie Strategie (inzet projectsecretaris, 35k) en een bijdrage vanuit de Stichting Strategische Board (restitutie van gelden van de opdracht voor vorming van een Investeringsplatform, 47k) Het resterend deel (78k) wordt voornamelijk veroorzaakt door inzet op de nieuwe Regiodeal. Deze voorbereidingskosten zijn voor onze eigen rekening en kunnen niet gedekt worden uit de beschikbare middelen die vanuit de Regiodeal (3%) beschikbaar komen. In de prognose hebben wij de beschikbare middelen die voor het versterken van de financiële functie nog beschikbaar zijn (inschatting 200k) opgenomen. Zodra het BMC advies beschikbaar is zullen wij dit aan u voorleggen. De extrakosten op de inzet capaciteit kunnen worden gedekt door de lagere inzet capaciteit bij het Stafbureau (56k) en de incidentele lagere kosten van de huisvestingskosten (29k).

De agendabudgetten zijn op basis van het Jaarprogramma 2024 aangepast en verhoogd met 75k, deze worden met name gedekt door te hoog begrote communicatiemiddelen (25k) en niet begrote renteopbrengst (42k). Als u instemt met het bestemmingsresultaat 2023 zal het budget met 111k verder toenemen.

De afwijkingen bij zowel de lasten als de baten bij de subsidies in dit programma zal middels de voorgestelde begrotingswijziging weer nihil zijn.

Programma 2:

De inzet capaciteit in dit programma kan opgevangen door lagere communicatiekosten (25k). De resterende lagere communicatiekosten (25k) worden ingezet voor de agendabudgetten zoals boven vermeld.

De Regionale Congressen zullen dit jaar maar deels worden ingezet. De planning was om in het vierde kwartaal een congres te houden. Doordat de provincie Overijssel ook in dezelfde periode een congres organiseert, is besloten deze door te schuiven naar de eerste maanden van 2025. Er komt nog een voorstel om de beschikbare middelen uit 2024 hiervoor mede te gebruiken.

Programma 3:

De inzet van Capaciteit valt lager uit (26k) Daarnaast wordt deze verhoogd door inhuur van bedrijfsvoering door de oude stichting Strategische Board (30k). Daarnaast hebben wij in 2024 nog lagere met name huisvestingskosten, doordat de geplande uitbreiding van werkplekken later gerealiseerd gaat worden (29k) De beschikbare middelen worden ingezet bij programma 1 om de kosten te dekken bij de extra inzet capaciteit.

Memo Algemeen Bestuur

Nota voor: Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000487873
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 7c
Onderwerp: Begrotingswijzigingen 2024
Opsteller: Henk Beekhuis
Portefeuillehouder: Ron König
Bijlagen: -

Kernvoorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De volgende begrotingswijzigingen vast te stellen:
 - a) € 111.971 te onttrekken aan de reserve overlopende projecten conform het bestedingsvoorstel zoals aangegeven bij de vaststelling van de Jaarstukken 2023.
 - b) € 56.780 ten behoeve van het Slimme Groene Verstedelijking (SGV) project Procesgelden Woondeals 2023 en dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland;
 - c) € 275.000 ten behoeve van het SGV project Woondeal Proces dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland en bijdragen derden.
 - d) € 350.000 ten behoeve van het SGV project Woondeal Uitvoering dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland en bijdragen derden.
 - e) € 200.000 ten behoeve van het SGV project Woondeal Flex en Specialistenpool dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland en gemeenten
 - f) € 98.497 ten behoeve van het SGV project NLPW dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland en bijdragen derden.
 - g) € 250.000 ten behoeve van het SGV project Verstedelijking in Balans dekken dat ten laste van subsidie van de provincies Gelderland en Overijssel en de gemeenten Apeldoorn Deventer Voorst en Zutphen.
 - h) € 16.400 ten behoeve van het SGV project week van de circulariteit dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Overijssel.
 - i) € 102.675 ten behoeve van het Vitaal Landelijk Gebied project Klimaatadaptie dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland en bijdragen derden.
 - j) € 131.061 ten behoeve van het Regionale Economie van de Toekomst (RET) project logistiek netwerk Regio Stedendriehoek dekken dat ten laste van extra bijdragen van provincies Gelderland, Overijssel, en bijdrage derden.
 - k) € 70.000 ten behoeve van het RET project Ontzorgingsprogramma verduurzaming MKB dekken dat ten laste van extra bijdragen van provincies Gelderland.
 - l) € 304.000 ten behoeve van het Mobiliteitsproject Werkgeversaanpak 2024 en dekken dat ten laste van subsidies van het rijk en beide provincies;
 - m) € 112.500 ten behoeve van het Mobiliteitsproject Veilig Slim Duurzaam A50 Corridor 2023 en dekken dat ten laste van subsidies van het rijk en de provincie Gelderland;
 - n) € 18.780 ten behoeve van het Mobiliteitsproject Digitalisering Regio Stedendriehoek en dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland;
 - o) € 209.081 ten behoeve van het Mobiliteitsproject Fietscampagne en dekken dat ten laste van subsidie van de provincie Gelderland en gemeenten;
 - p) € 25.000 ten behoeve van het Energiesystemen van de toekomst project Waterstof dat ten laste komt van een extra bijdragen van RVO.

1. Toelichting

Als Gemeenschappelijke Regeling moet de begroting al in het voorjaar van het jaar voorafgaand aan het betreffende jaar worden vastgesteld, zodat gemeenten hier in hun begroting rekening mee kunnen houden. Hoewel dit met de reguliere middelen voor de WGR goed te doen is, is dit voor projecten en incidentele bijdrage van gemeenten en derden vaak lastig, omdat deze pas laat in het jaar voorafgaand of zelfs in het begrotingsjaar zelf pas definitief worden. Deze projecten worden altijd gedekt door provinciale of rijkssubsidies en extra bijdragen van gemeenten en derden. Voor deze extra kosten in totaliteit 2.289.774 (zie b t/m p van de voorgestelde wijzigingen) is dus dekking.

Bij het vaststellen van de Jaarstukken heeft u besloten om een deel van het positieve saldo, zijnde € 111.971, van de jaarrekening 2023, toe te voegen aan de Reserve overlopende projecten om dit bedrag dit jaar te kunnen besteden. Deze begrotingswijziging (zie a hiervoor) betreft dan ook de begrotingstechnische uitwerking van dit besluit. De uitgaven zullen dan ook worden verantwoord in de rapportages van bovengenoemde programma's.

2. Financiële aspecten

Hoewel de begroting hiermee met € 2.401.745 wordt verhoogd, betreft het een budget neutrale begrotingswijziging, omdat voor deze projecten reeds dekking is.

3. Risico's

N.V.T.

4. Communicatietraject

N.V.T.